

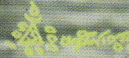

ဓမ္မဘောရိ အရှင်စိရိယ(တောင်စွန်း)

ဣန္ဒြေမာတိတရုဏ်တို့နှင့်

မသေရံပြတ်တို့ စကားပိုင်း (၂)

ဒုတိယအကြိမ်

ဓမ္မဘောဓိ အရှင်ဝိရိယ(တောင်စွန်း)
ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး နှင့်
မသေရဲမြတ်တို့ စကားပိုင်း (၂)

ကြောက်တတ်ရင် ရှေ့တိုး

ဓမ္မဘေရိအရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

ဖြန့်ချိရေး

.ရာပြည့်စာအုပ်ဆိုင်

အမှတ်-၄၁၆၊ မဟာဗန္ဓုလလမ်းနှင့်၃၅-လမ်းထောင့်၊

ရန်ကုန်မြို့။ဖုန်း ၀၁-၇၁၀၀၀၃

စီစဉ်ပြန်ချိမှု
 အတွင်းခွင့်ပြုချက်
 မျက်နှာစုံခွင့်ပြုချက်
 ထုတ်ဝေသည့် ကြိမ်

(:နိစ္စဒါလ္လ) အုပ်ရေ
 မျက်နှာစုံဒီဇိုင်း
 အတွင်းဖလင်
 ကာလာခွဲ
 ကွန်ပျူတာအတွင်းအပြင်အဆင်
 ထုတ်ဝေသူ

မျက်နှာစုံနှင့် အတွင်းပုံနှိပ်

အလင်းအိမ်
 ၃၂၀၇၂၇၀၅၀၉
 ၃၂၀၆၇၇၀၅၁၀
 ဒုတိယအကြိမ်
 နိုဝင်ဘာလ ၂၀၀၅ ခုနှစ်

၃၀၀၀
 (ဗဂျီလင်းဝဏ္ဏ
 အောက် (ဟန်ဝင်းအောင်)
 စတား
 နေဇော် (Y.P.T)
 ဦးကျော်ဟင်း - ၀၉၁၀
 (ယုံကြည်ချက်စာပေ)
 ၁၁၊ ၃-ထပ်(ယာ)၊ ၃၃-လမ်း။
 ဒေါ်ခင်အေးမြင့် (၀၅၉၀၁)
 ရာပြည်အောင်ဆက်
 အမှတ်(၁၉၉)၊ လမ်း (၅၀)၊
 ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

စာအုပ်ချုပ်
 တန်ဖိုး

ဖူးပွင့်မွှေး
 ၇၀၀ ကျပ်

ဟတိက

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး	၄
၂။	သဲသဲကွဲကွဲနဲ့ မသဲမကွဲ	၁၁
၃။	မင်္ဂလာနှင့် အိမ်ထောင်	၁၆
၄။	အိုပွဲမင်္ဂလာ	၂၁
၅။	ခံတွင်းမှ ဖွားသူများ	၂၉
၆။	ထာဝရ ရာနှုန်းပြည့်လူ	၃၇
၇။	စွန့်ဝံ့သူတို့ပျော်စံရာ	၄၄
၈။	နေ့ချင်းပြန်နိဗ္ဗာန်	၄၉
၉။	သေဇွဲနှင့် ရှင်ဇွဲ	၆၀
၁၀။	ဂုဏ်ရှိန်မြင့်တဲ့ ခြေလှမ်းများ	၆၇
၁၁။	ဆရာသောက်တဲ့ဆေး	၇၃
၁၂။	ဘဝခန္ဓာရဲ့ အလှတန်ဆာ	၇၉
၁၃။	ကျေးဇူးနဲ့ တန်ပြန်သက်ရောက်မှု	၈၆
၁၄။	ဘုရားရှင်နှင့် တွေ့နေကြသူများ	၉၃
၁၅။	ခွန်အားနှင့် အနိုင်အရှုံး	၁၀၀

၁၆။	ငရဲဘုံတံခါးနှင့် နတ်ဘုံတံခါး	၁၀၄
၁၇။	လက်ဆုတ်လက်ဖြန့်တတ်ပါစေ	၁၀၉
၁၈။	အိပ်ရာနှင့်ရိပ်သာ(သို့)ဘဝနာနှင့်ဘာဝနာ	၁၁၄
၁၉။	သဟမ္ပတိနှင့် မာရ်နတ်	၁၂၅
၂၀။	ကောင်းချီးမင်္ဂလာ	၁၃၂
၂၁။	စာတစ်အုပ်နှုတ်တစ်ခွန်း	၁၃၈
၂၂။	အောင်နိုင်သူ	၁၄၄
၂၃။	လမ်းကြိုတ်စက်ကလေး	၁၅၀
၂၄။	မြင်းမိုရ်ဦးဆီ	၁၅၇
၂၅။	မြင်းမိုရ်ဦးဆီ ဒုတိယခြေလှမ်း	၁၆၄
၂၆။	မြင်းမိုရ်ဦးရဲ့ မြင်းမိုရ်ဦး	၁၇၁
၂၇။	ဘဒ္ဒကမ္ဘာရဲ့ မျိုးဆက်သစ်	၁၇၈

စာအုပ်အလှူရှင်စာရင်း ၁၈၄

ကြောက်တတ်ရင် ရှေ့တိုး

ဒီရေတက်တော့မယ်ဆိုရင် တံငါလှေတွေဟာ ပင်လယ်
အတွင်းပိုင်း ရောက်နိုင်သမျှရောက်အောင် တိုးဝင်ရ တယ်။
နောက်ဆုတ်ဖို့တော့ မကြိုးစားနဲ့၊ ကမ်းပေါ် မရောက်ခင်
ဒီလှိုင်းက မိလာလို့ကတော့ ကမ်းနဲ့ လှိုင်းကြားမှာ
တစ်စစီဖြစ်သွားမယ်။ သာသနာတော် မှာလည်း

(ဒေးဒရဲ ကွင်းကျောင်းဆရာတော်)

အင်္ဂုတ္တရနိကာရ အဋ္ဌကနိပါတ် ပဟာရာဒသုတ်မှာ
မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူတဲ့ 'သမုဒ္ဒရာနယ် အံ့ဖွယ်
ရှစ်ဖြာသာသနာ' နဲ့ဆက်စပ်ပြီး ဆရာတော် မိန့်ကြားခဲ့တဲ့
စကားပါ။

အံ့ဖွယ်ရှစ်ဖြာသာသနာဆိုတာကတော့ ...

“အစဉ်နက်ဝှမ်း၊ ကမ်းကိုမလွန်၊ ရွံဖွယ်ဆယ်ပစ်၊
တစ်မည်ဖြစ်ခြင်း၊ မယွင်းမတိုး၊ ဆယ်မျိုးရတနာ၊ ရသာ
ဆားတူ၊ ကြီးသူနေရာ၊ ဤရှစ်ဖြာသည် မဟာသမုဒ္ဒ အံ့ဖွယ်
တည်း” လို့အတိုချုပ် လင်္ကာစီထားပါတယ်။

- (၁) အစဉ်နက်ဝှမ်းဆိုတာ မဟာသမုဒ္ဒရာရဲ့ရေဟာ ကမ်းစမှာကတည်းက ထောက်တည်လို့မမီအောင် နက်ဝှမ်းတာမဟုတ်ဘဲ အစဉ်အတိုင်း တဖြည်းဖြည်း နက်နက်သွားသလို သာသနာမှာလည်း စစခြင်း မဂ် ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ဆိုပြီး နက်နဲသွားတာမဟုတ်ဘဲ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဆိုပြီး အစဉ်အတိုင်း နက်နက်သွားတာဖြစ်တယ်။
- (၂) ကမ်းကိုမလွန်ဆိုတာ သမုဒ္ဒရာမှာရေတွေ ဘယ် လောက်များနေနေ ကမ်းကိုကျော်လွန်မသွားသလို သာသနာ တော်မှာ သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်ကြတဲ့ ဘုရားရှင် တပည့်သားတို့လည်း မြတ်စွာဘုရားပညတ် ထားတဲ့သိက္ခာပုဒ်ဆိုတဲ့ကမ်းကို အသက်ကြောင့်ပဲဖြစ် ဖြစ် မကျူးလွန်ကြဘူး။
- (၃) ရွံဖွယ်ဆက်ပစ်ဆိုတာ သမုဒ္ဒရာထဲ မျောဝင်လာတဲ့ အသေကောင်ပုပ်စတဲ့ ရွံစရာတွေဟာ သမုဒ္ဒရာထဲမှာ တည်နေလို့မရဘူး။ သမုဒ္ဒရာလှိုင်းများက ကမ်းဘက် ရောက်အောင် လှိုင်းနဲ့ပုတ်ထုတ်ပစ်သလို သာသနာမှာ လည်း အကျင့်ယုတ်၊ အကျင့်ပျက် အယောင်ဆောင်စ တဲ့၊ သူတော်စင်တို့ရဲ့ရွံရှာဖွယ်အကျင့်၊ ပြုကျင့်သူတွေ နေလို့မရဘူး။ ဒါမျိုး ကြုံလာရင် သံဃာတော်က ဝိနည်းကံနဲ့အညီဖယ်ရှားပစ်တယ်။
- (၄) တစ်မည်ဖြစ်ခြင်းဆိုတာ သမုဒ္ဒရာထဲစီးဝင်ကြတဲ့ ဂင်္ဂါ၊

ယမုံနာစတုမြစ်ရေတွေဟာ သမုဒ္ဒရာကိုရောက်တဲ့ အခါ ဂင်္ဂါမြစ်ရေ၊ ယမုံနာမြစ်ရေစတဲ့ မူလအမည်တွေ ပျောက်ပြီး မဟာသမုဒ္ဒရာရေဆိုတဲ့ အမည်တစ်ခုသာ ဖြစ်သွားသလိုသာသနာ့ဘောင်ရောက်လာသမျှဒွန်းစလွှားက မင်းမျိုးအထိ အမျိုးသားအားလုံးတို့ဟာ သာသနာ့ဘောင် ရောက်ပြီဆိုတာနဲ့ မူလအမျိုးအနွယ်အမည်တွေ ပျောက်ပြီး 'သကျပုတ္တ သာကီ နွယ်ဖွား၊ ဘုရားသား'ဆိုတဲ့ အမည်တစ်မျိုးတည်းဖြစ်သွားတယ်။

(၅) မယွင်းမတိုးဆိုတာက သမုဒ္ဒရာမှာမိုးခေါင်ခြင်း၊ မိုးကြီးခြင်းဆိုတာကို အကြောင်းပြုပြီး ရေလျှော့တာ လျှံတာ ဆိုတာမရှိသလို သာသနာတော်မှာလည်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေ အနည်းအများကို အကြောင်းပြုပြီး နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အအေးဓာတ်၊ အငြိမ်းဓာတ်က လျော့နည်းသွားတာ ပိုလွန်သွားတာရယ်လို့မရှိဘူး။

(၆) ဆယ်မျိုးရတနာဆိုတာ ရေစီးနဲ့အတူမျောပါလာတဲ့ ကျောက်သံပတ္တမြားဆိုတဲ့ ကုန်းပိုင်းရတနာတွေနဲ့ ပုလဲဆိုတဲ့ ရေတွင်းရတနာတွေပါ စုပေါင်းဆုံဆည်းရာဖြစ်လို့ သမုဒ္ဒရာဟာ ရတနာဆယ်မျိုးတို့ရဲ့ စုဝေးရာအရပ် ဖြစ်သလို သာသနာတော်မှာလည်း သတိပဋ္ဌာန်သမ္ပပဒါန်စတဲ့ မဂ်ဉာဏ်ရဲ့ အသင်းဝင် ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါးဆိုတဲ့ ရတနာစစ်တို့ရဲ့ စုဝေးရာဖြစ်တယ်။

၈

ဓမ္မဘေရိတရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

- (၇) ရသာဆားတူဆိုတာ သမုဒ္ဒရာရေဟာ ဆားလိုငန်တဲ့ အရသာ တစ်မျိုးသာရှိသလို သာသနာတော်မှာလည်း ဝိမုတ္တိရသခေါ်တဲ့အရသာတစ်မျိုးသာ နောက်ဆုံးအနှစ် သာရဖြစ်တယ်။
- (၈) ကြီးသူ နေရာဆိုတာက သမုဒ္ဒရာဟာ ငါးကြီး အာနန္ဒာတို့လို ငါးကြီးတွေ၊ နဂါးတွေအစရှိတဲ့ ကြီးမား တဲ့ သတ္တဝါကြီးတွေရဲ့နေရာဖြစ်သလို သာသနာတော် ကလည်း သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကြီးမားကြတဲ့ သောတာပန်အစ ရဟန္တာအစရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးတို့ ရဲ့ နေရာဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ သမုဒ္ဒရာနဲ့တူတဲ့ သာသနာ တော်ရဲ့အံ့ဖွယ်ရှစ်ဖြာဖြစ်တယ်။

ဒီအကြောင်းအရာတွေကတော့ ရှေ့နောက် စကား ဆက်စပ်မိအောင် ရေးနေရတာပါ။ တော်တော်များများက သိပြီးသားတွေဖြစ်နေမှာပါ။

ဒီဥပမာ ဥပမေယျရှစ်မျိုးကို ရှင်းပြပြီးတဲ့အခါ ဆရာ တော်ကြီးက ‘သမုဒ္ဒရာနဲ့ သာသနာတော်တို့ရဲ့ အံ့ဖွယ်ရှစ်ပါး ရှိသလို သမုဒ္ဒရာနဲ့ဆက်စပ်ပြီး တစ်ခြားအံ့ဖွယ်တစ်ပါးလည်း ရှိသေးတယ်ဗျ။ သာသနာတော်နဲ့လည်းဆက်စပ်တယ်’ ဆို ပြီး စကားကိုခေတ္တရပ်လိုက်ပါတယ်။

ပြီးတော့မှ ‘အရှင်တို့ဒီရေဆိုတာသိကြတယ်မို့လား’ လို့မေးပါတယ်။ မိမိတို့ စာလိုက်တဲ့ သံဃာတော်များက အညာဇာတိတွေချည်းဖြစ်ကြတော့ ဒီရေဆိုတာကြားဖူးရုံပဲ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၉

ရှိတယ်။ ကိုယ်တွေ့မသိကြဘူး။ ဒါကြောင့် “တပည့်တော်တို့ မေးလို့ကတော့ တံလျှပ်အကြောင်းပဲသိမယ်၊ ဒီရေအကြောင်း ကတော့ကြားဖူးရုံပဲဘုရား’ လို့ တစ်ပါးက ပြန်လျှောက်ထား ပါတယ်။

ဒီတော့ဆရာတော်ကြီးက ‘အရှင်တို့ကလေးအရွယ် ကတည်းက ဆိုဆိုနေတဲ့ ‘မိုးရေတက်ရေတဖွေးဖွေး’ ဆိုတဲ့ အထဲက ‘တက်ရေ’ ဆိုတာ အဲဒီရေနောက်ကနေ တက်လိုက် လာတဲ့ရေပေါ့ဗျ။ ရေတက်တော့မယ်ဆို ရှေ့ကနေ ဖျာလိပ် ကြီးတွေလို အလိပ်လိုက် ‘တဝေါဝေါ’ မြည်ပြီးတက် လာတဲ့ ရေကို ‘ဒီဦး’ လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဒီဦးရေက ရေနက်ပိုင်းမှာ တော့ ဘာမှမသိသာဘူး။ ကမ်းနားရေတိမ်ပိုင်းရောက်လာ ပြီဆို အသံကလည်း တဝေါဝေါမြည်ပြီး လှိုင်းလိပ်ကြီးတွေ ကလည်း တက်လာတာ။ ကမ်းစပ်နားမှာများ ဒီလှိုင်းရှေ့က လှေတို့ဘာတို့ရှိလို့ကတော့ တစ်ခါတည်းဒလိမ့်မှောက်ခုံပေါ့။ ပင်လယ်နဲ့ဆက်စပ်ပြီး အသက်မွေး ကြသူတွေမှန်သမျှ ဒီရေ တက်ချိန်၊ ကျချိန်ကို အပိုင်သိထားရတယ်။ လဆန်း၊ လဆုပ် တက်ချိန် ကျချိန်က တစ်နေ့နဲ့တစ်နေ့ တူတာမဟုတ်တော့ အဲဒါ သင်္ကေတလင်္ကာတွေနဲ့ ဆိုထားတာရှိတယ်။ ဒီအရပ် ဒေသမှာတော့ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ စာသင်တဲ့အရွယ် ကတည်းက ဒါကိုသင်ထားရတယ်။

‘ဒီရေတက်တော့မယ်ဆိုရင် တံငါလှေတွေဟာ ပင်လယ်အတွင်းပိုင်း ရေနက်ထဲရောက်နိုင်သမျှ ရောက်

အောင် တိုးဝင်ရတယ်။ နောက်ပြန်ဆုတ်ဖို့တော့မကြိုးစားနဲ့။ ကမ်းပေါ်မရောက်ခင် ဒီရေလှိုင်းကမိုလာလို့ကတော့ ကမ်းနဲ့ လှိုင်းကြားမှာတစ်စစဖြစ်သွားမယ်။ အဲဒီမှာ သတိထားကြည့်။ သမုဒ္ဒရာမှာ 'ဒီလှိုင်း' ရဲ့ဘေးရန်ကို ကြောက်ရင် နောက်ပြန် မဆုတ်ဘဲ ရေနက်ရာ ရှေ့ကိုတိုးသွားရသလို သာသနာတော် မှာလည်း ကိုယ်စွမ်းနိုင်သမျှ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့ကို အားထုတ်တဲ့နေရာမှာ ဆင်းရဲတစ်ခုခုကြုံလာလို့ ဒီဆင်းရဲကို ကြောက်တယ်ဆိုရင် နောက်မဆုတ်လိုက်နဲ့ ရှေ့တိုးနိုင်သမျှ တိုးကျင့်ရမယ်ဗျ။

ရှေ့တိုးနိုင်သမျှတိုးလို့ အနည်းဆုံး 'သင်္ခါရ တရား တို့ရဲ့ ဖြစ်တတ်ပျက်တတ်တဲ့သဘောကို သိမြင်တဲ့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်' လောက်မှ အခြေခံရှိမထားဘူးဆိုရင် ဒုက္ခလှိုင်းကြား ထဲမှာ တစ်စစဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ ဒါဟာသမုဒ္ဒရာနဲ့ သာသနာ တော်တို့ရဲ့ ထူးခြားတဲ့ အံ့ဖွယ်တစ်ပါးပဲ။ 'ဆင်းရဲ လေလေ သံဝေရရ' ဆိုတဲ့စကားဟာ ဒီသဘောကိုပြောတာပေါ့။ ဆင်းရဲ နဲ့ကြုံရင် သတိနဲ့ယှဉ်တဲ့။ သံဝေဂတရား လက် ကိုင်ထားပြီး တရားကို ပိုပြီးအားကိုးရမယ်။ တိုးပြီးအားထုတ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပဲဗျ' ဆိုပြီး လက်စသတ်လိုက်ပါတယ်။

ဆရာတော်စကားကို တစ်စုံစီမံ စဉ်းစားနေမိပါ တယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ အိုမှု၊ နာမှု၊ အလိုမကျမှုဆိုတဲ့ လောက ဒုက္ခခန္ဓာဒုက္ခတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်တွေ့ရတဲ့အခါ ကြောက်လို့ဆိုပြီး တရားလက်လွှတ် နောက်ဆုတ်လိုက်ရင် ပူဆွေးငိုကြွေးရုံက

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၁

လွဲလို့ ဘာများတတ်နိုင်ကြသလဲ။

ပူဆွေးငိုကြွေးတယ်ဆိုတာဟာ တရားကိုယ်
သဘောနဲ့ကြည့်တော့ ဆုတ်နစ်ဒေါသဆိုတဲ့ အကုသိုလ်
တရားတွေ။

ဒီ အကုသိုလ်တရားစုတွေကို ရင်ဝယ်ပိုက်ပြီး ဘဝ
တစ်ခုကို နိဂုံးချုပ်လိုက်ရမယ်ဆိုရင်။

ရဲခဲတဲ့လူ့ဘဝ၊ ကြုံခဲတဲ့သာသနာတို့နဲ့ တွေ့ဆုံခွင့်
ရတယ်ဆိုတာကလည်း ကံမျိုးစေ့၊ ပါရမီမျိုးစေ့ အလွန်
ကောင်းခဲ့ကြလို့သာ ကြုံရဆံ့ရတာ။

ယောစဝဿသတံဇီဝေ-စတဲ့မြတ်စွာဘုရားရှင်
အဆုံးအမတော်အရဆိုရင် သင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ ဖြစ်မှု ပျက်မှု
ကိုသိတဲ့ ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်ပညာမရှိဘဲ အနှစ်တစ်ရာ
အသက်ရှည်ရတာထက် ဒီဉာဏ်မျိုးရှိပြီး တစ်ရက်လောက်
အသက်ရှည်ရသူက သာသနာကြံ့ကျိုးနပ်သူလို့ ဆိုနိုင်အောင်
မြတ်တယ်လို့ ဆိုထားပြန်တော့။

ဒီသင်္ခါရတရားတွေ ဖြစ်ပျက်ဖောက်ပြန်နေတာကို
ဉာဏ်နဲ့မမြင်နိုင်ဘဲ ဒဏ်လို့ထင်ပြီး ကြောက်လန့်နေသူတို့
အတွက်

တကယ်တမ်း ကြောက်တတ်တယ်ဆိုရင်။

* * *

“ထိမ်းမြားလက်ထပ်တယ်ဆိုတာ ‘လူလားမြောက် ပြီ’လို့

သံသကွဲကွဲနဲ့ မသဲမကွဲ

“ထိမ်းမြားလက်ထပ်တယ်ဆိုတာ ‘လူလားမြောက်ပြီ’ လို့
ကြွေးကြော်ပြီး၊ လောကဓံကို စိန်ခေါ်လိုက် တာဖြစ်လို့
တစ်ယောက်မျက်နှာ တစ်ယောက်ကြည့် နေဖို့၊
မဟုတ်တော့ဘူး။”

ဒီနှစ် ၁၃၆၄ ခုနှစ်ဆန်း (၁) ရက်နေ့က တပည့်ဇနီး
မောင်နှံတို့က နှစ်ဦးမှာ မင်္ဂလာဦးဆွမ်းကပ်ပွဲ ကုသိုလ်ပြုကြ
လို့ သြဝါဒပေးပါဆိုတာနဲ့ ပြောပေးလိုက်ရတယ်။ ပရိသတ်
ကလည်း သတို့သားရဲ့ သူငယ်ချင်းတစ်စုပဲဖြစ်လို့ တပည့်ရင်း
ချာများချည်း ဖြစ်တဲ့အတွက် ရင်းရင်းနှီးနှီး ရယ်ရင်းမောရင်း
ပဲပြောခဲ့ဖြစ်တာပါ။ မထေရ်မြတ်တို့ စကားဝိုင်းကြားထဲမှာ
မထေရ်လတ်စကားတစ်စုကို ထည့်လိုက်ရတာကတော့
ဖတ်ရှုသူအတွက် အကျိုးမဲ့ မဖြစ်တန်ကောင်းဘူးထင်လို့ပါ။
မူရင်း အတိုင်းပဲ မှတ်တမ်းပြုလိုက်ပါတယ်။

ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပြီးကြတဲ့ ဇနီးမောင်နှံကို
သြဝါဒပေးရမယ်ဆိုတော့ ဖတ်ပြီး အမှတ်တရဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဘာ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၃

သာပြန်ကဗျာတစ်ပုဒ်ထဲက စကားပိုဒ်ကလေးကို သတိရမိတယ်။ တိတိကျကျတော့မဟုတ်ဘူး။ ဆိုလိုရင်းကတော့-
 “သင်ဟာ အသိပညာများလည်း ပြည့်စုံကောင်း ပြည့်စုံနေမယ်။ ရာထူးဂုဏ်သိန် စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေလည်း ပြည့်စုံကောင်း ပြည့်စုံနေမယ်။ အရွယ်ကြီးလို့ ဆံပင်များလည်း ဖြူကောင်း ဖြူနေမယ်။ သို့သော် ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခြင်း မပြုရသေးသမျှ လူလားမမြောက်သေး”တဲ့။ သူ့စာ အလိုအရ ဆိုရင် အခုပြောမယ့်စကားဟာ လူလားမမြောက်သေးသူက လူလားမြောက်သူတို့ကို ဆုံးမတဲ့ဩဝါဒစကားလို့တောင် ဆိုရတော့မလိုဘဲ။

မင်္ဂလာဆောင်တယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းမပြောခင် ပတ်ဝန်းကျင်မှာ သတိထားမိခဲ့တဲ့ ဇနီးမောင်နှံ နှစ်မျိုးအကြောင်းကိုအရင်ပြောချင်တယ် (၁)သဲသဲကွဲကွဲဇနီးမောင်နှံနဲ့ (၂)မသဲမကွဲဇနီးမောင်နှံတို့အကြောင်းပါပဲ။ သဲသဲကွဲကွဲဇနီးမောင်နှံဆိုတာ “မျက်စိအောက်ကပျောက်မှာပင် အလွန်စိုးတယ်” ဆိုတဲ့စိတ်ကူးယဉ် စကားကိုဘဝလမ်းညွှန်ထင်ပြီး အဖြစ်သည်းလိုက်နာကြတဲ့ ဇနီးမောင်နှံမျိုးကိုပြောတာ။ အလုပ်သွားတာ၊ ဈေးသွားတာမျိုးကိုတော့ စိတ်မချနိုင်ကြတာတို့၊ သူငယ်ချင်းအပေါင်းအသင်းဟောင်းတွေ့လို့ တရင်းတနှီးနှုတ်ဆက်တာကိုတောင် မနာလိုမရှုစိမ့် နိုင်ကြတာတို့၊ မကျေမနပ် ပူကြဆူကြတာတို့ လုပ်နေကြတဲ့ငါ့ငါ့၊ စုစု အူတူတူ ဆိုတဲ့စုံတွဲမျိုးပေါ့။

“စိတ်မချနိုင်ဘူး”ဆိုတာ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ကောက်

ချက်ချကြည့်ရင် အချင်းချင်း ယုံကြည်မှုမရှိတဲ့သဘောပါပဲ။
 နောက်ဆက်တွဲအနေနဲ့ ဣဿာမစ္ဆရိယဒေါသစတဲ့ ကိလေ
 သာ စိတ်ရိုင်းစိတ်ပူတွေ တသိကြီးဖြစ်တတ်တာမို့ ဒီလိုစုံတွဲ
 မျိုးဟာ မေတ္တာဗြဟ္မစိုရ်တရားကင်းမဲ့တဲ့ ကိလေသာစိတ်
 သက်သက်နဲ့စုံတွဲမျိုးလို့ပဲ ဆိုရမှာပါ။ ကိလေသာဆိုတဲ့
 သဘောက ပထမတော့ လိုလားတောင်းတမျှော်လင့်တယ်။
 မျှော်လင့်သလိုဖြစ်မလာတော့ ဒေါသတွေ၊ သောကတွေ၊
 မနာလိုဝန်တို့ဆိုတဲ့ ဣဿာမစ္ဆရိယတွေ ဖြစ်လာရတာ ဓမ္မ
 တာပဲ။

ကြာတော့တဖြည်းဖြည်း စိတ်ဝမ်းတွေ ကွဲလွဲလာ
 ကြရင်း နောက်ဆုံး ဇနီးမောင်နှံကွဲကြတဲ့အထိ ရောက်ကုန်
 ကြရော။ မျှော်လင့်ချက်တစ်ခုတည်းနဲ့ လက်တွဲကြသူမှန်သမျှ
 ဒီလိုပဲ။ အစမှာတော့သည်းကြတယ်။ နောက်တော့ကွဲကြတာ
 ပဲ။ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတာက “မေတ္တာသိနေဟ”
 မေတ္တာဆိုတာခိုင်မြဲအောင် တွဲကပ်ပေးတဲ့ အစေးဓာတ်တဲ့။
 ဒီအစေးဓာတ်မပါရင် ကြာကြာမတွဲနိုင်ဘူး။ ကွဲတက်ကြ
 တာပဲ။ ခုကာလစကားနဲ့ဆိုရင် ဒီလိုစုံတွဲမျိုးကို ရွှေရည်စိမ်
 စုံတွဲ၊ ဆေးဆိုးပန်းရိုက်စုံတွဲ၊ ဒါမှမဟုတ် “အင်တွဲ” တွေလို့များ
 ပြောရမလားဘဲ။ ဘယ်သူ့ကိုလို့ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်ပြောတာ မဟုတ်
 ဘူးနော်။ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ မြင်ရကြားရတွေ့ရတတ်တဲ့
 လောကဓိဋ္ဌာန်သဘော ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်သဘောကိုပြောရတာ။

ထိမ်းမြားလက်ထပ်တယ်ဆိုတာ လူလားမြောက်

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၅

ပါပြီလို့ကြွေးကြော်ပြီး လောကဓံကို စိန်ခေါ်လိုက်တာဖြစ်လို့ တစ်ယောက်မျက်နှာတစ်ယောက် ကြည့်နေဖို့ အချိန်မဟုတ် တော့ဘူးနော်။ ဘဝတစ်သက်တာကို ရည်မှန်းပြီး နှစ်ကိုယ့် တစ်စိတ်နဲ့ အတူလက်တွဲရင်း လောကဓံတိုက်ပွဲကို ရင်ဆိုင် ဖို့ ခြေလှမ်းစကြတာ။ ဝမ်းသမုဒ္ဒရာ မခန်းခြောက်ရအောင် အူသိမ်အူမဆိုတဲ့ မြစ်ချောင်းတွေ မှန်မှန်စီးဆင်းနိုင်ရေး အတွက်ရုန်းကန်လှုပ်ရှားခြင်းဆိုတဲ့ မိုးလေဝသ မှန်ကန်ဖို့ အဓိကထားရမယ့်အချိန်ရောက်ပြီ။

ဒီလိုခံယူချက်မျိုးရှိကြတဲ့ ဇနီးမောင်နှံဆိုတာ မူလ ကတည်းက ဘဝတစ်သက်သာအတွက် တူညီတဲ့ခံယူချက်၊ တူညီတဲ့ယုံကြည်ချက်နဲ့ လက်တွဲခဲ့ကြတာဖြစ်လို့ အဖြစ် မသည်းကြတော့ဘူး။ နားလည်နိုင်စွမ်း၊ ခွင့်လွှတ်နိုင်စွမ်း ရှိကြတယ်။ ဘဝတစ်သက်တာအထိ အပြန်အလှန် အကျိုး လိုလားတဲ့ မေတ္တာအစေးခါတ်နဲ့ တွယ်ကပ်ထားတာဖြစ်လို့၊ စိတ်မချတာတို့၊ မနာလိုဝန်တို့ဖြစ်တာတို့ဆိုတဲ့ ကိလေသာ အပူခါတ်လည်း မပြင်းထန်ကြတော့ဘူး။

တချို့ငယ်ပေါင်း အကြောင်းသိ ဇနီး မောင်နှံတွေ ဆိုရင်ပြောသံဆိုသံမှာ နင်-ငါ-ဟေ့-ဟဲ့- ဆိုတဲ့ အသံတွေ လွှမ်းနေတတ်ကြလို့ နဘေးကကြားရသူတွေက ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ့မလားလို့တောင် ထင်ရတယ်။ ဟန်ဆောင်တာ အဖြစ်သည်းတာတွေမပါတော့ ပြောသံဆိုသံကလည်း မပြစ် ခွဲတော့ဘူးပေါ့။ သူတို့ အဖြစ်မသည်းတာကို ကြည့်ပြီး

၁၆

ဓမ္မဘေရိအရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

အချစ်နည်းတယ်လို့ မထင်လိုက်လေနဲ့။ ယုံကြည် စိတ်ချ
ကြလို့ အနည်ထိုင်ပြီး အချစ်မြဲသွားကြတာ။ အနည်ထိုင်
တယ်ဆိုလို့ အသားသေပြီး အေးစက်မာခဲသွား တယ်လို့
လည်း မထင်လေနဲ့။ မဟုတ်ဘူး။

ရှင်သန်နေတဲ့ သစ်ပင်က အနှစ်လိုပဲ။ မာပေမယ့်
မခဲဘူး။ အမြဲကြီးထွားနေတာ။ ပင်စည်နဲ့လိုက်ဖက်အောင်
အနှစ်က ကြီးထွားလိုက်နေကြတာ။ ဒါကြောင့်လည်း သား
သမီးတွေကနေ မြေးတွေ မြစ်တွေအထိ အသိုက်အအုံကြီး
လာလေ သူတို့မေတ္တာဓါတ်က ကြီးမားကျယ်ပြန့်လေ ဖြစ်နေ
ကြတာပေါ့။

ဒီနေ့ ဇနီးမောင်နှံစုံတွဲကော ဘယ်အမျိုးအစားထဲ
ပါချင်ကြသလဲ။ ကိုယ်ရောက်ချင်တဲ့ပန်းတိုင်ကို ရွေးချယ်
သတ်မှတ်ပြီး ရောက်နိုင်တဲ့ လမ်းမှန်အတိုင်း စည်းကမ်း
တကျ လျှောက်လှမ်းကြ။ ဘဝနောင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့
ဘယ် ဗေဒင်ကိုမှ မမေးနဲ့။ ကိုယ်လျှောက်တဲ့လမ်းပေါ်က
မှတ်တိုင်များဟာ ကိုယ့်ဘဝမှတ်တိုင်ပဲ။ လမ်းဆုံးမှာရှိတဲ့
ပန်းတိုင်ဟာလည်း ကိုယ်ဆိုက်ရောက်ရမယ့် ပန်းတိုင်ပဲ။
လျှောက်တဲ့ လမ်းကတစ်မျိုး၊ ရောက်တဲ့ပန်းတိုင်က တစ်မျိုး
ဆိုတာမရှိဘူး။ ဒါဟာဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲခြင်းမရှိတဲ့
ကမ္မနိယာမသဘောပဲ။

* * *

“ထောင်-ဆိုတာ တာဝန်မဲ့သူ၊ ဥပဒေမျိုးဖောက်သူ တို့ -

မင်္ဂလာ

အိမ်ထောင်

“ထောင်-ဆိုတာ တာဝန်မဲ့သူ၊ ဥပဒေချိုးဖောက်သူ တို့ ကျရောက်ရတဲ့ လွတ်လပ်ပျော်ရွှင်မှုအားလုံး ဆိတ်သုဉ်းရာ အကျဉ်းစခန်းကြီးဖြစ်သလို၊ ‘အိမ် ထောင်’ ဆိုတာလဲ ...”

ကဲ ‘မင်္ဂလာဆောင်တယ်’ ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ နည်းနည်းပြောကြဦးစို့။ မင်္ဂလာဆိုတာ ကြီးပွားချမ်းသာ ခြင်းရဲ့ အကြောင်းအရာကိုခေါ်တာ။ “ကြီးပွားချမ်းသာ၊ ကြောင်းများစွာ၊ မင်္ဂလာဟုခေါ်” ဆိုတဲ့လင်္ကာအတိုင်းပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူတဲ့ မင်္ဂလာတရားက (၃၈) ပါး တောင် ရှိပါတယ်။ မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းနဲ့ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံတာကစပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့အထိပါပဲ။ ဒါပေမယ့် မြန်မာစကားမှာ ပုတ္တဒါရသင်္ဂဟမင်္ဂလာရဲ့ရှေ့ပြေးဖြစ်တဲ့ ခုလို ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပွဲကိုမှ “မင်္ဂလာဆောင်တယ်” လို့ ထင်ထင်ရှားရှား ပြောဆိုသုံးစွဲကြတာကတော့ မိဘတို့ရဲ့ဆန္ဒ ကို သိစေချင်တဲ့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ပြစကားအဖြစ်နဲ့ သုံးစွဲတယ်လို့

ဆိုရမလားဘဲ။

မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူတဲ့ “မင်္ဂလာ” ဆိုတာတွေကို သေသေချာချာလေ့လာကြည့်လိုက်ရင် လိုက်နာကျင့်ကြံရမယ့် ‘တာဝန်’ တွေဆိုတာ တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ‘မင်္ဂလာ’ ဆိုတာ ‘လူ့တာဝန်’ လို့ခံယူရမယ့် လုပ်ဆောင်စရာ လိုက်နာစရာတွေကို ပြောနေတာပါ။ မြန်မာစကားမှာ “ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ကျက်သရေမင်္ဂလာ’လို့ အကျိုးနဲ့ အကြောင်းကိုအတွဲလိုက် ပြောဆိုလေ့ရှိပါတယ်။ အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို ခွဲခြားဆက်စပ်ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် ‘တာဝန်’ ကျေရင် ကျက်သရေ မင်္ဂလာရှိမယ်၊ ကျက်သရေမင်္ဂလာရှိရင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ပြည့်စုံမယ်’လို့ ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒီစကားတွဲရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်နဲ့ တာဝန်မဲ့ရင် ကျက်သရေမင်္ဂလာမဲ့မယ်၊ ကျက်သရေမင်္ဂလာမဲ့ရင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာလည်းမဲ့လိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း နားလည်ရလိမ့်မယ်။ ဒါက မင်္ဂလာရဲ့သဘော အဓိပ္ပါယ်ပါ။

‘ဆောင်တယ်’ ဆိုတာကတော့ သယ်တာ ယူတာပါပဲ။ တာဝန်တွေပိုပြီးဆောင်ယူမယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။ ဥပမာ - အခု ဇနီးမောင်နှံတို့ဘဝကို ပြန်ကြည့်ကြည့်ပါ။ ထိမ်းမြားလက်ထပ်မပြုခင်က မိဘအိမ်မှာ ကိုယ်ကသားသမီးတာဝန်ပဲရှိတယ်။ မိဘဆိုတာ လက်ဦးဆရာဖြစ်လို့ ကိုယ်က တပည့်တာဝန်ပဲရှိတယ်။ မိဘက ဦးစီးနာယကဖြစ်လို့ ကိုယ်က

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၉

နောက်လိုက်တာဝန်ပဲရှိတယ်။ အဲဒီလို တာဝန်တစ်ဝက်
 တစ်ခြမ်းပဲရှိခဲ့တာ။ အခုကိုယ်က မိဘနေရာ၊ လက်ဦးဆရာ
 နေရာ၊ ဦးစီးခေါင်းဆောင်နေရာကို ယူလိုက်ပြီဆိုတော့
 တစ်ဖက်မှာ ကိုယ်ရဲ့မိဘကလည်း ရှိလေတော့ သားသမီး
 တာဝန်၊ တပည့်တာဝန်၊ နောက်လိုက်တာဝန်လည်း ရှိနေ
 တုန်း၊ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် မိဘတာဝန်၊ လက်ဦးဆရာတာဝန်၊
 ဦးစီးနာယကတာဝန်ကိုပါ ထပ်ယူရတော့မယ်။ အဲဒီလို
 တာဝန်တွေပိုပြီးဆောင်ယူတာပါ။ ဒါက တစ်ယောက်ချင်းစီ
 အနေနဲ့ပြောတာ။ နှစ်ယောက်ပေါင်းအနေနဲ့ကြည့်မယ်ဆိုရင်
 မိမိတို့မှာ မူလက တစ်ဖက်တစ်မိဘစီပဲရှိခဲ့ကြတာ။ ခုတော့
 ဇနီးမောင်နှံအချင်းချင်းက နှစ်ကိုယ်တစ်စိတ်အဖြစ် လက်တွဲ
 ပေါင်းစပ်ခဲ့ကြပြီဖြစ်လို့ မိဘဆွေမျိုးများကိုလည်း နှစ်မိဘ
 တစ်မိဘ၊ နှစ်ဆွေမျိုးကို တစ်ဆွေမျိုးတည်းအဖြစ်လည်း
 ခံယူကြရမှာပဲ။ ဒါကြောင့် မာတာပိတုဥပဋ္ဌာန မင်္ဂလာ၊
 ဉာတကသင်္ဂဟမင်္ဂလာတို့လည်း တစ်ဆတိုးပြီး ဆောင်ယူ
 လိုက်ကြတဲ့သဘော ဖြစ်လာလို့ မင်္ဂလာတွေပိုပြီးယူတယ်၊
 ဆောင်တယ်ဆိုတဲ့ နိမိတ်ကောင်းယူပြီး ‘ထိမ်းမြားလက်ထပ်
 ခြင်း’ကို ‘မင်္ဂလာဆောင်တယ်’လို့ ကင်းပွန်းတပ်ပြောဆိုကြ
 တာ ဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်။ မိဘဆွေမျိုးတို့ရဲ့ ဆန္ဒကလည်း
 ဒီလိုပဲ ရှိကြမှာပါ။

တစ်ကိုယ်ရေတစ်ကာယသမားတွေမှာ ခုလိုမင်္ဂလာ

တွေ အစုံလိုက်အပြည့်အဝမရှိဘဲ တစ်ဝက်တစ်ခြမ်းပဲ ရှိကြလို့များအစကပြောခဲ့တဲ့ ကဗျာဆရာက ‘လူလားမမြောက်သေး’ လို့ ခန့်လိုက်သလားပဲ။

ဒီလိုပြောလိုက်လို့ ဟိုနောက်နားက လူလား မမြောက်ကြသေးသူတွေ အားမငယ်ကြနဲ့။ တို့အတွက် အလွန်အားတက်စရာကောင်းတဲ့ ကဗျာလေးတစ်ပုဒ်လည်း ဖက်လိုက်ရဖူးတယ်။ ကဗျာက-

“ငါအိပ်တယ်၊

ငါနိုးတယ်၊

နံဘေးမှာကြည့်

ဘာမျှမရှိ

ဪ . . . ကျယ်ဝန်းလိုက်ပါဘိ”တဲ့။

သားမယား ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်မှု ကြောင့်ကြစရာ ပူပန်စရာ အရှုပ်အထွေးကင်းတဲ့အတွက် တစ်ယောက်တည်းအိပ်စရာ ကျောတစ်ခင်းစာလောက် နေရာကလေးရှိလည်း ကျယ်ဝန်းနေတာပဲလို့ ဆိုချင်ပုံရပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ ‘အဗ္ဘောကာသောပဗ္ဗန္ဓာ = ဘဝဝဋ်ဘောင် အလွတ်ရှောင်သူတို့ရဲ့ဘဝဟာ လွင်တီးခေါင်လို ကျယ်ဝန်းတယ်’ ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ကိုက်ညီလို့ တစ်ကိုယ်တည်း သမားတွေအနေနဲ့ အိပ်ရာကနိုးတိုင်း ဥဒါန်းသဘောမျိုး ကျူးရင့်နေဖို့ကောင်းတယ်။ ရသေ့စိတ်ဖြေလို့ ပြောချင်လည်း

ပြောကြပါစေပေ။

အဲ - လူလားမြောက်ပြီးကြတဲ့ ဇနီးမောင်နှံတို့ ကတော့ ရာသက်ပန်ခိုင်မြဲရေးမှာ အချင်းချင်းယုံကြည်စိတ်ချ မှုဟာ အဓိကဖြစ်တဲ့အတွက် အချင်းချင်းယုံကြည်လောက်တဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားကို အခိုင်အမာ စောင့်စည်းတည်ဆောက်ကြ ပြီးထမ်းဆောင်ရမယ့် မင်္ဂလာတာဝန်တွေကို ကျေပျန်အောင် ထမ်းဆောင်နိုင်ကြတဲ့ 'မင်္ဂလာဆောင်သူ'စစ်စစ်များဖြစ် အောင် ကြိုးစားကြပေရော။

ဒီလိုအဟုတ်ရင်တော့ မင်္ဂလာဆောင်ကြသူတွေ မဖြစ်ဘဲ အိမ်ထောင်ကျသူတွေပဲ ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။

'ထောင်'ဆိုတာ တာဝန်မဲ့သူ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ ချိုးဖောက်သူတွေကျရောက်ရမယ့် လွတ်လပ်ပျော်ရွှင်မှုအားလုံး ဆိတ်သုဉ်းရာ အကျဉ်းစခန်းကြီးဖြစ်တယ်ဆိုတာ အားလုံး သိပြီးသားပဲ။ 'အိမ်ထောင်'ဆိုတာလည်း မိသားစုတာဝန် ပျက်ကွက်သူ၊ ကိုယ်ကျင့်တရား ချိုးဖောက်သူတွေ ကျရောက် နေရတဲ့ လွတ်လပ်ပျော်ရွှင်မှုတို့ ဆိတ်သုဉ်းရာနေရာကို ခေါ်တာပါ။ ကိုယ်ကျင့်တရား ခိုင်မာသူ၊ တာဝန်ကျေသူတို့ အတွက်ကတော့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ကျက်သရေမင်္ဂလာ အတိပြီးတဲ့ ပျော်ရွှင်စရာ သီရိဂေဟာကြီးဖြစ်ကြမှာပါ။

ဒီလို အခိုင်အမာယုံကြည်လက်ခံကြပြီး မင်္ဂလာတွေ မပြတ်ဆောင်နိုင်ကြတဲ့ ဇနီးမောင်နှံများ ဖြစ်နိုင်ကြပါစေ။

ကဲ - ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။

* * *

အိပ္ပ

မ ဂ် လ ၁

တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက (ယော)ဆရာတော်
ဘုရား၏ ၅၉-နှစ်၊ ၃-လမြောက်အိပ္ပ
(ဝိသုဒ္ဓါရုံ-သာသနာ့မော်ကွန်း)

မတွေ့ဖူးတဲ့အတွက် အထူးအဆန်းလိုဖြစ်နေတဲ့
အထက်ပါ ပွဲအကြောင်းကိုတွေ့ရတာကတော့ ဗဟန်း မဟာ
ဝိသုဒ္ဓါရုံကျောင်းတိုက် သာသနာ့မော်ကွန်းစာအုပ်မှာ ဖော်ပြ
တဲ့ဆွမ်းအလှူရှင်များ စာရင်းမှာဖြစ်ပါတယ်။

စာရင်းထဲမှာ အမည်၊ နေရပ်၊ နေ့စွဲ၊ အကြောင်း
အရာဆိုပြီး ခေါင်းစဉ်သုံးခုနဲ့ခွဲပြီး ရေးထားရာမှာ 'အကြောင်း
အရာ'ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်အောက်မှာ အချို့က သဒ္ဓါဆွမ်း၊ အချို့
မင်္ဂလာဆွမ်း၊ အချို့က မွေးနေ့ဆိုပြီး ကုသိုလ်ပြုရခြင်းရဲ့
အကြောင်းများကို ရေးသားထားရာမှာ ကျောင်းတိုက်ပဓာန
နာယက တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက (ယော) ဆရာတော်

ဘုရားရဲ့ ကုသိုလ်ပြုရခြင်းအကြောင်းနေရာမှာ အထက်ပါ အတိုင်းရေးသားထားတာဖြစ်ပါတယ်။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုဆိုတာ ကြီးပွားချမ်းသာခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့အတွက် “ကြီးပွားချမ်းသာ၊ ကြောင်းများစွာ၊ မင်္ဂလာဟုဆို” ဆိုတဲ့ မင်္ဂလာရဲ့ ဗျူဟာပုဒ်နဲ့အညီ အထက်ပါ အကြောင်းအရာကို အပြည့်အစုံ ရေးသားရလျှင် “၅၉-နှစ် ၃-လမြောက်အိုပွဲမင်္ဂလာ” လို့ ရေးရပါလိမ့်မယ်။

ရှင်ပြုမင်္ဂလာ၊ ရဟန်းခံမင်္ဂလာ၊ မွေးနေ့မင်္ဂလာ၊ စတဲ့မင်္ဂလာ အမျိုးမျိုးကို အတွေ့ရများပေမယ့် “အိုပွဲမင်္ဂလာ” လို့တွေ့ရတာ မရှိသလောက်ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ တကယ်စဉ်းစားကြည့်ရင်တော့ ဒါဟာလည်း မင်္ဂလာ အစစ် တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ အများကတော့ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း တရားတွေကို “မင်္ဂလာ” ဆိုတဲ့စကားနဲ့တွဲပြီး ပြောရမှာ နှုတ် တွန့်နေသလို ရေးရမှာလည်း လက်တွန့်နေမိမှာ မလွဲပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမတရားတော်ကို အလေး အနက်ခံယူတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသာ လက်ခံရဲတဲ့ လက်ခံနိုင်တဲ့ မင်္ဂလာ မျိုးဖြစ်နေလို့ပါ။

ဒီ အို-နာ-သေမှုကို မင်္ဂလာဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်နဲ့တွဲပြီး မသုံးရဲကြတာဟာ ဒီတရားတွေကို ကျက်သရေမင်္ဂလာမရှိတဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေလို့ မှတ်ထင်နေကြလို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် လည်း ဒီတရားသဘောတွေကို မင်္ဂလာဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်နဲ့တွဲပြီး

မသုံးလိုကြရုံမျှမက၊ ဒီအသံကို ကြားရရင်တောင် ကျက်သရေမင်္ဂလာမရှိတဲ့အသံတစ်ခုလို့ မှတ်ထင်နေကြတတ်တာဟာ လူတိုင်းလိုလိုပါပဲ။ အမှန်ကတော့ ဒီလိုမှတ်ထင်နေတာကိုက တကယ့်တရားစစ်တရားမှန်နဲ့ အလွန်ဝေးကွာနေလို့ဆိုတာကိုတော့ ပြောရင်တောင် လက်ခံမည့်သူ ခပ်ရှားရှား ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အာဘော်အရကတော့ အဘိဏ္ဍသုတ် ပါဠိတော်မှာ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတရားတို့ကို နှလုံးသွင်းပြီး “ငါလည်း ဒီသဘောရှိတယ်၊ ဒီသဘောတရားကို ဘယ်တော့မှမလွန်ဆန်နိုင်ဘူးလို့ မပြတ်နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်နေရမယ်” လို့ မိန့်ကြားထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်များကိုယ်တိုင် ဒီအကြောင်းကို မပြတ်တွေးပြီး ဆင်ခြင်နေဖို့ မဆိုထားနှင့်။ သက်ရှိလူတစ်ယောက်ကို သေဆုံးသွားသူနဲ့ တစ်စုံတစ်ရာတူညီမှုရှိလို့ နှိုင်းယှဉ်ပြောစရာ ကြုံလာရင်တောင်မှ “ဖွဟဲ့လွဲပါစေ၊ ဖယ်ပါစေ” ဆိုတဲ့ ဥုံမပါမန္တန်ကို ရှေ့ကခံပြီးမှသာ ပြောရဲဆိုရဲ ရှိတတ်ကြပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ကတော့ သတ္တဝါတွေ ဒီလောက်အထိ ကြောက်နေတတ်ကြလို့ကို ဒီတရားတွေကို မပြတ်နှလုံးသွင်းပြီး တရင်းတနှီး ဖြစ်အောင်လုပ်ထားကြလို့ တိုက်တွန်းဆုံးမခဲ့တာပါ။ မှန်ပါတယ်။ လောကမှာကြောက်စရာအကောင်းဆုံးလို့ထင်ရတဲ့ ရန်အန္တရာယ်တိုင်းဟာ တရင်း

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၂၅

တနီးဖြစ်သွားတဲ့အခါ ကြောက်စရာမဟုတ်တော့ရုံမျှမက
 အလွန်ထိရောက်တဲ့ အကာအကွယ်တစ်ခုဖြစ်သွားသလို၊
 မိမိအပေါ်မှာလည်းအလွန်သစ္စာရှိတဲ့ မိတ်ကောင်း ဆွေ
 ကောင်း သဘောမျိုးဖြစ်သွားတတ်တာဟာ ဓမ္မတာပါပဲ။
 အနီးကပ်ဆုံး ဥပမာပေးရရင် အလွန်ကြောက်စရာကောင်း
 လောက်အောင် ဆိုးရွားတဲ့ခွေးတစ်ကောင်ဟာ သူနဲ့ မရင်းနှီး
 သူ၊ တစ်နည်းပြောရရင် သူနဲ့စိမ်းနေသူတွေအတွက် ကြောက်
 စရာကောင်းတဲ့ အန္တရာယ်ဆိုးကြီးတစ်ခုလိုဖြစ်နေပေမယ့်
 သူ့သခင်၊ သူ့မိသားစုအတွက်တော့ အလွန်လုံခြုံစိတ်ချရတဲ့
 အကာအကွယ်လည်းဖြစ်၊ အလွန်သစ္စာရှိတဲ့ မိတ်ကောင်း
 ဆွေကောင်းကြီးလည်းဖြစ်နေတာကို အထင်အရှားတွေ့မြင်
 နိုင်ပါတယ်။

ဒီလိုပါပဲ။ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတရားတွေဟာ
 မရင်းနှီးကြသူတွေအတွက် ကြောက်စရာအန္တရာယ်ဆိုးကြီး
 ဖြစ်နေပေမယ့် ရင်းနှီးအောင် နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ထားသူတို့
 အတွက်တော့ မိမိအပေါ် ကိလေသာခေါ်တဲ့ မကောင်းတဲ့
 တရားများ ရောက်မလာဖို့အတွက် အကောင်းဆုံး အကာ
 အကွယ်ဖြစ်နေသလို တရားစစ်တရားမှန် သိမြင်ရရှိရေး
 အတွက်လည်း အလွန်သစ္စာရှိတဲ့ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း
 ကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်နေမှာ သေချာပါတယ်။

ရှည်လျားလှတဲ့ သံသရာခေတ်အဆက်ဆက်တွေ

၂၆

ဓမ္မဘေရီအရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

ထဲမှာ အကောင်းဆုံးခေတ်ကြီးတစ်ခုလို့ဆိုရမယ့် အခုလို
 “ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဒုလ္လဘ” ခေတ်ကြီးနဲ့ တွေ့ကြုံခွင့်ရကြခြင်းရဲ့ အခြေ
 ခံ အကြောင်းတရားကို ရှာကြည့်မယ်ဆိုရင် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊
 သေခြင်းတရားဟာ အလွန်အရေးပါတဲ့ အကြောင်းတရား
 တွေ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ဒါအမှန်ပါပဲ။ အခု
 မိမိတို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်အားထားရာဖြစ်တဲ့ ဂေါတမ
 ဘုရားရှင်ရဲ့ ဗုဒ္ဓုပ္ပတ္တိကိုကြည့်မယ်ဆိုရင်လည်း သိဒ္ဓတ္ထ
 မင်းသားဟာ ဒီ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတရားတို့ရဲ့
 သင်္ကေတဖြစ်တဲ့ သူအို၊ သူနာ၊ လူသေတို့ ကိုတွေ့မြင်ပြီး
 ဒီ တရားတွေရဲ့ လွတ်ကင်းရာကိုရှာဖွေဖို့ တောထွက်ပြီး
 တရားစစ်၊ တရားမှန်ကို ရှာဖွေခဲ့ရာက ဒီသဘောတရားတွေ
 ရဲ့ လွတ်ကင်းရာ နည်းလမ်းအမှန်ကို တွေ့ရှိပြီး ဘုရားအဖြစ်
 ရောက်ခဲ့လို့ ဒီနေ့ သာသနာတော်နဲ့ ကြုံကြိုက်ခွင့်ရကြတာ။
 သာသနာတွင်းသားရယ်လို့ အဆင့်မြင့်မြင့် သတ်မှတ်ခံကြရ
 တာဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှ မငြင်းနိုင်ပါဘူး။

လောကကို တိကျမှန်ကန်အောင် သိမြင် ဆုံးဖြတ်
 နိုင်ဖို့အတွက် အဘိဓမ္မာနည်းနဲ့ရှုမြင်သုံသပ်တာဟာ အတိ
 ကျဆုံး၊အမှန်ကန်ဆုံးပါ။ အဘိဓမ္မာသဘောအရ လောကမှာ
 ကျက်သရေမင်္ဂလာအကင်းမဲ့ဆုံးအရာတွေဟာ ဘာတွေလဲဆို
 တာ ရှာကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် လောဘ၊ ဒေသ၊ မာန်မာနစတဲ့
 ကိလေသာတရားတွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ လူယဉ်ကျေးတိုင်း

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၂၇

မငြင်းမဆန် လက်ခံနိုင်ကြပါလိမ့်မယ်။ ဒီလို ကျက်သရေ
မင်္ဂလာကင်းမဲ့တဲ့ တရားတွေဟာ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း
တို့ကို အကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့တရားတွေ မဟုတ်ပါ
ဘူး။ လူများစုက ကျက်သရေမင်္ဂလာရှိတယ်လို့ ထင်နေကြ
တဲ့ ကျန်းမာခြင်း၊ နုပျိုခြင်းနဲ့ ရာထူးဂုဏ်သိရှိစည်းစိမ်
ဥစ္စာစတဲ့အရာတွေကို အကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်နေတာပါ။
အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းဆိုတဲ့ သဘောတရားတွေကတော့
အဲဒီလို ကျက်သရေမင်္ဂလာကင်းမဲ့တဲ့ ကိလေသာတရားတွေ
ကို ချိုးနှိမ်ဖယ်ရှားပေးနေတဲ့တရားစစ်၊ တရားမှန်များသာ
ဖြစ်တယ်ဆိုတာလည်း ဘယ်သူမ မငြင်းနိုင်တဲ့ ဓမ္မစစ် အမှန်
တရားဖြစ်ပါတယ်။

နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်စရာ တခြား မြင်ကွင်းတစ်ခုကို
ပြောပါဦးမယ်။ သုဂတိ ဘုံဘဝလို့ခေါ်တဲ့ “လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊
ဗြဟ္မာဘုံ၊ ဒီသုံးဘုံမှာ ဘယ်ဘုံဟာ ကျက်သရေမင်္ဂလာ အမြင့်
မြတ်ဆုံးဘုံလဲဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ လောကသားတို့ရဲ့
တဏှာရာဂဦးစီးတဲ့ အမြင်နဲ့ကြည့်ရင်တောင် နတ်ဘုံနဲ့
ဗြဟ္မာဘုံတို့ဟာ ကျက်သရေမင်္ဂလာပိုရှိတယ်လို့ ထင်ကြမှာ
ပါပဲ။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ အဲဒီဘုံတွေမှာ “အိုတာနာတာလည်း
မထင်ရှား၊ စားဝတ်နေရေးလည်း မပူရ။ မွေ့လျော်ပျော်ပါး
စရာတွေနဲ့လည်း ထာဝရပြုတ်သိပ်နေတယ်” လို့ကြားသိထား
ကြလို့ပါပဲ။

တကယ်တော့ လောကရဲ့ အမြင့်မြတ်ဆုံး ကျက်သရေမင်္ဂလာဆိုတာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာဆိုတဲ့ ရတနာသုံးပါးသာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ အမြင့်မြတ်ဆုံး ရတနာ သုံးပါးဟာ လူ့ဘုံမှာသာ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက် ရိုးရှိပါတယ်။ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မဘုံတွေမှာ ဘယ်တော့မှ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်ရိုး မရှိပါဘူး။ အကြောင်းကတော့ လူ့ဘုံမှာသာ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း၊ တရားတွေထင်ရှားရှိပြီး နတ်ဘုံနဲ့ဗြဟ္မဘုံတွေမှာ ဒီတရားတွေထင်ရှားမရှိလို့ပါပဲ။ အဲဒီဘုံတွေမှာ အိုခြင်းနဲ့ နာခြင်းက လုံးဝမထင်ရှားပါဘူး။ သေခြင်းတရားဆိုတာ ရှိပေမယ့်လည်း နတ်၊ ဗြဟ္မတို့ရဲ့သေခြင်းဟာ မီးစာကုန်ဆီခန်းတဲ့ ဆီမီးတောက်တစ်ခုငြိမ်းသွားသလို၊ အသုဘရုပ်အလောင်း ကြွင်းကျန်ခြင်းမရှိဘဲ ချုပ်ငြိမ်းပြီး သေဆုံးရတာ ဖြစ်လို့ သံဝေဂပွားစရာအသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းရုပ်က ရှိမနေပါဘူး။ ဒီလိုသံဝေဂပွားစရာ ကျက်သရေဆောင်တရားတွေ ထင်ရှားမရှိလို့လည်း အဲဒီဘုံတွေမှာ ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ မပွင့်ပေါ်ကြတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျက်သရေမင်္ဂလာဆိုတဲ့ ပေတံနဲ့စံထားတိုင်းတာပြီး ဆုံးဖြတ်ကြရမယ်ဆိုရင် သုဂတိဘုံတွေထဲမှာ လူ့ပြည်၊ လူ့ဘုံဟာ ကျက်သရေမင်္ဂလာအရ အမြင့်မြတ်ဆုံးဘုံဆိုတာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း လက်ခံနိုင်ကြပါလိမ့်မယ်။ ဒီလို ကျက်သရေမင်္ဂလာ အမြင့်မြတ်ဆုံး ဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အဓိကအကြောင်းတရားကို ကြည့်မယ် ဆိုရင်

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၂၉

လည်း အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတရားတွေ ထင်ရှား
ရှိတဲ့အတွက် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာဆိုတဲ့ ရတနာသုံးပါးတို့
ပွင့်ပေါ် ထွန်းကား တည်ရှိနေလို့ပါ။

ဒါကြောင့် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတရား ဆို
တာဟာ လောကရဲ့ တကယ်ကျက်သရေဆောင်အစစ်တွေ၊
တစ်နည်းပြောရရင် ဒီတရားမြတ်တွေဟာ လောကရဲ့
ကျက်သရေ အမဲ့ဆုံးဖြစ်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန်မာနစတဲ့
ကိလေ သာတွေကို ဖယ်ရှားတားဆီးပေးနေတဲ့ တရားမွန်၊
တရားမြတ်တွေပဲဆိုတာကိုလည်း အမှန်အကန်ဆုံးဖြစ်နိုင်ပါ
လိမ့်မယ်။

ဒီလိုစဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါ “မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ရွှေကျင်
ကျောင်းတိုက် သာသနာ့ မော်ကွန်း” စာအုပ်မှာပါတဲ့ “အိုပွဲ”
ဆိုတဲ့ မင်္ဂလာစာပိုဒ်ကလေးဟာ အမှတ်တမဲ့ကြည့်ရင်
သူများနဲ့မတူတဲ့ အထူးအဆန်းလေးတစ်ခုလိုလိုသာ ထင်ရ
ပေမယ့် မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ သာသနာ့အမြင်နဲ့ ကြည့်ရင် သတိထား
သူတိုင်းကို အသိပွားစေတဲ့ နိဗ္ဗာန်လမ်းညွှန် စာပိုဒ်ကလေး
တစ်ခုဖြစ်ပါကြောင်း ဝေမျှခံစားတင်ပြလိုက်ပါတယ်။

မင်္ဂလာအစစ် ယူတတ်ကြပါစေ။

* * *

ခံ တွ င် ။ မှ

ဖွားသူများ

“မိဘဆိုတာ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကို ကြီးပြောင်စင်
(ကြီးထွားသန့်စင်)အောင် ဖွားမြင်စောင့်ရှောက်
သင်ကြားပေးတဲ့ လက်ဦးဆရာများဖြစ်သလို
ဆရာဆိုတာလည်း နာမ်ခန္ဓာကိုယ်ကို ကြီးပြောင်
စင်အောင် ဖွားမြင်စောင့်ရှောက်ပြုစုပေးနေတဲ့
ပဝတ္တိမိဘတွေပါ။ လူဆိုတာ ရုပ်နာမ်နှစ်ခုလုံး
ကြီးပြောင်စင်မှ လူလားမြောက်ပါတယ်”

အ.ထ.က တစ်ခုမှာ ဆရာမိဘ ကျောင်းသား၊
ကျောင်းသူအားလုံး စုပေါင်းပြုလုပ်တဲ့ ကုသိုလ်ပွဲမှာ ဟော
ပြောခဲ့တဲ့ အနုမောဒနာ (အမြဲတမ်း ဝမ်းမြောက်စရာ) စကား
စုကို အစအဆုံး မှတ်တမ်းပြုလိုက်ပါတယ်။ အားလုံးကို

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၃၁

သိစေချင်လို့ပါ။

သတ္တဝါဆိုတာ သက်ရှိအားလုံးကိုခေါ်တာပါ။ အဲဒီသတ္တဝါတွေထဲမှာ ဥအဖြစ်တစ်ကြိမ် အကောင်အဖြစ်နဲ့ တစ်ကြိမ် ပေါင်းနှစ်ကြိမ် မွေးဖွားရတဲ့ ဒွိဇ သတ္တဝါနဲ့၊ အကောင်အဖြစ်နဲ့ တစ်ကြိမ်တည်းမွေးဖွားရတဲ့ ဇကဇ သတ္တဝါရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။

အများနားလည်ထားကြတဲ့အတိုင်း ဒွိဇ (နှစ်ကြိမ် ဖွား) သတ္တဝါဆိုတာ နားရွက်မပါတဲ့ တိရစ္ဆာန်မျိုးနွယ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ကြိမ်ဖွား သတ္တဝါတွေကတော့ နားရွက်ပါ တဲ့ တိရစ္ဆာန်များနဲ့ လူများဖြစ်ပါတယ်။

သေသေချာချာစဉ်းစားကြည့်ရင် လူဆိုတာဟာ လည်း အလွန်ထူးခြားတဲ့ နှစ်ကြိမ်ဖွားများ ဖြစ်နေတာကို ကျောင်းသား ကျောင်းသူတို့ အလေးအနက် သတိပြုစေချင် ပါတယ်။

“အလွန်ထူးခြားတဲ့”လို့ ပြောရတာက သက်ရှိ သတ္တဝါဆိုတာ ရုပ်တရားရယ်၊ နာမ် (သိမှုဆိုင်ရာ) တရား ရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိကြရာမှာ နားရွက်မဲ့တိရစ္ဆာန်များ နှစ်ကြိမ် ဖွားကြတာက နှစ်ကြိမ်လုံး ရုပ်တရားစုသာအဓိက ဖွားမြင် လာခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ လူကို နှစ်ကြိမ်ဖွားမြင်တာကတော့ ရုပ်တရားစုကို အဓိကထားပြီး တစ်ကြိမ်၊ နာမ်တရားစုကို အဓိကထားပြီး တစ်ကြိမ် အဲဒီလိုနှစ်ကြိမ်ဖွားမြင်ခဲ့တာပါ။

ဒါကြောင့် ထူးခြားပါတယ်။

ပထမအကြိမ် ဖွားမြင်ပေးတာက မိဘနှစ်ပါးတို့ ကပါ။ ကိုးလလွယ် ဆယ်လဖွားပြီး လူလားမြောက်အောင် ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်ပေးရုံ သာမက ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ပြောဆို ဆက်ဆံတတ်ဖို့ပါ သင်ကြားပေးကြလို့ လက်ဦး ဆရာလို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ကိုးလလွယ် ဆယ်လ ဖွားပြီး စောင့်ရှောက်ခဲ့တဲ့ မိဘကို ဇာတိမိဘ (ဖွားမြင်ပေးတဲ့ မိဘ) လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အဲဒီ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ဖွားမြင်ပြီး ကြီးပြောင်စင်ခဲ့တဲ့ သားသမီးများကိုတော့ 'ဇာတိကုလပုတ္တ = မိဘမျိုးရိုး ကောင်းမွန်တဲ့ အမျိုးကောင်းသားသမီးများ'လို့ ခေါ်ရပါတယ်။

လူဆိုတာ မိဘက တစ်ကြိမ်ဖွားပေးရုံနဲ့တော့ လူ ဖြစ်လာတာပဲ ရှိပါသေးတယ်။ လူလားမြောက်ပြီလို့ မဆို နိုင်သေးပါဘူး။ အကြောင်းကတော့ လူမှာ ရုပ်တရား၊ နာမ် တရားနှစ်မျိုး အခြေအနေခံရှိတဲ့ အထဲက မိဘများဟာ ရုပ် တရားကိုသာ အဓိက ကြီးပြောင်စင်အောင် ဖွားမြင်စောင့် ရှောက် သင်ကြားပေးခဲ့ကြတာဖြစ်လို့ပါ။ သတ္တဝါတို့ရဲ့ မြင့် မြတ်မှုဆိုတာ နာမ်လို့ခေါ်တဲ့သိမှု အဆင့်အတန်း မြင့်မား ခြင်းက အဓိကကျပါတယ်။ အဲဒီနာမ်တရား ကြီးပြောင်စင် (အသိဉာဏ်မြင့်မား)လာအောင် မဖွားမြင်ရသေးသမျှ လူ လားမြောက်ပြီလို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။

ဒီနေရာမှာ အများကြားသိဖူးပြီးသားဖြစ်တဲ့ ကုဋေ ရှစ်ဆယ်သူဌေးသားရဲ့ အဖြစ်ကို စဉ်းစားကြည့်ရင် သိသာပါတယ်။ မိဘများက ရုပ်ခန္ဓာ ကြီးပြောင်စင်အောင် တစ်ကြိမ်သာ မွေးဖွားခဲ့ပြီး ရုပ်ဝတ္ထုအမွေတွေ ကုဋေရှစ်ဆယ်လောက်ပေးထားခဲ့ပေမယ့် နာမ်လို့ခေါ်တဲ့သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဘာမျှစိစဉ်မပေးခဲ့ကြလို့ ရုပ်ဝတ္ထုတွေပါ လက်မဲ့ဖြစ်ရပြီး မရှုမလှဇာတ်သိမ်းသွားရတာကိုကြည့်ရင်လူလားမမြောက်ဘူး။ လူရာမဝင် လူစဉ်မမှီဘူးဆိုတာသိသာထင်ရှားပါတယ်။

ဒီလိုဆိုရင် လူလားမြောက်အောင် နာမ်ခန္ဓာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေဖို့ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ဘယ်သူတွေက ဖွားမြင်စောင့်ရှောက်ပေး နေသလဲဆိုတာ သတိထားကြည့်ကြပါ။ နာမ်ခန္ဓာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်တယ်ဆိုတာ အတတ်ပညာ အသိပညာတွေ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ ယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာကောင်းတွေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာတာကို ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့အတွက် ဆရာသမားများက သင်ကြားပြသပေးနေကြတာပဲ မဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် ဆရာဆိုတာ နာမ်ခန္ဓာခေါ်တဲ့သိမှု အစုဝေးတွေ ဖွံ့ဖြိုးပြီး ကြီးပြောင်စင်အောင် ဖွားမြင် စောင့်ရှောက်ပေးနေတဲ့ ပဝတ္တိမိဘတွေလို့ ခေါ်ပါတယ်။

တစ်နည်းအားဖြင့်တော့အသိတရား၊ အကျင့်တရားတွေကို ဖွားမြင်ပေးတာဖြစ်လို့ ဆရာ၊ ဆရာမတို့ကို အာစာရ

မိဘတွေလို့ ခေါ်ရပါတယ်။ တပည့်တို့ကိုတော့ အာစာရ ကုလပုတ္တ = အသိအကျင့်နဲ့ပြည့်စုံတဲ့ သားသမီး ရတနာလို့ ခေါ်ရပါတယ်။

အာစာရမိဘတို့က ဖွားမြင်ရာမှာတော့ ဇာတိမိဘ တို့ ဖွားမြင်ပေးပုံထက် ပိုပြီး ထူးခြားမြင့်မြတ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတာ အာစာရ မိဘဆိုတာ အာစာရကုလပုတ္တ တို့ကို နှလုံးသားနဲ့လွယ်ပြီး ခံတွင်းက ဖွားမြင်ပေးတာ ဖြစ်လို့ ပါတဲ့။ အဲဒါ ဒီ-၂-၅-၁၃၂ မှာ အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီးပြောတဲ့ စကားပါ။

အကြောင်းက ဒီလိုပါ။ ဆရာ ဆရာမဆိုတာ သူတို့ရဲ့နှလုံးသားထဲမှာ တပည့်သားတို့အပေါ်မှာ တတ်သိ လိမ္မာစေချင်တဲ့မေတ္တာ ကရုဏာတရားတွေ၊ ကြောင့်ကြစိုက် တဲ့ လုံ့လဝီရိယတရားတွေကိုဖြစ်စေပြီး ခံတွင်းကနေ ပြောဆို သင်ကြားပေးနေကြတာဖြစ်လို့ နားထောင်သင်ယူပြီး အသိ အလိမ္မာတွေ ပြည့်စုံဖွံ့ဖြိုးလာကြတဲ့ တပည့်သားတိုင်းဟာ ဆရာ၊ ဆရာမတို့ရဲ့နှလုံးသားမှာ သန္ဓေတည်ပြီးခံတွင်းက ဖွားမြင်လာကြတဲ့ သားသမီးများဖြစ်ကြပါတယ်တဲ့။

ရဟန်းသာမဏေတို့ကို မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ သား တော်များလို့ခေါ်ရတာဟာလည်း ဒီသဘောအတိုင်း အတူ တူပါပဲ။

ဒီလို နာမ်ခန့်ခွာလို့ခေါ်တဲ့ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု တိုး

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၃၅

တက်ပြီး ကြီးပြောင်စင် မလာသေးဘူးဆိုရင်တော့ တစ်ကြိမ်
ဖွား၊ တစ်ပိုင်းကြီး လာရုံနဲ့လူလား မမြောက် လူရာမဝင်ကြ
တာ သေချာပါတယ်။ ဒါကိုသဘောကျကြတယ်ဆိုရင် မိဘ
ဆိုတာ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကို ကြီးပြောင်စင်အောင် ဖွားမြင်စောင့်
ရှောက်သင်ကြားပေးတဲ့ လက်ဦးဆရာများဖြစ်သလို ဆရာဆို
တာလည်း နာမ်ခန္ဓာကိုယ်ကို ကြီးပြောင်စင်အောင် ဖွားမြင်
စောင့်ရှောက်ပြုစုပေးနေတဲ့ ပဝတ္ထိမိဘပဲဆိုတာ သဘော
ပေါက်လောက်ကြပါတယ်။ မိဘလည်း ဆရာ၊ ဆရာလည်း
မိဘပဲလို့ ဆိုလိုတာပါ။

ဒီလို ဂုဏ်ရည်တူမျှလို့လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များက
ရတနာသုံးပါးထဲမှာ မိဘနဲ့ဆရာကို ပေါင်းထည့်ပြီး အနန္တ
ငါးပါးလို့ သတ်မှတ်ဟောကြားခဲ့တာပါ။ အတိုင်းမရှိ ကျေးဇူး
ကြီးမြတ်တဲ့ငါးပါးလို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။

အတိုင်းအတာ ပမာဏ မခန့်မှန်းနိုင်၊ မသိနိုင်
လောက်အောင် ကျေးဇူးများကြလို့ ကျေးဇူးပေးဆပ်ကြသူ
တွေမှာ အတိုင်းမသိနိုင်လောက်တဲ့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ
များကို ရနိုင်သလို ကျေးဇူးမသိကြသူ၊ ကျေးဇူးကန်းကြသူ
တွေမှာလည်းအတိုင်း မသိနိုင်လောက်တဲ့ ဆိုးကျိုးဒုက္ခတွေ
ရတတ်ကြတာ အမှန်ပါပဲ။

အနန္တငါးပါးထဲမှာ ရတနာသုံးပါးနဲ့ မိဘတို့အပေါ်
ပြစ်မှားကြသူတွေ ဆိုးကျိုးဒုက္ခအနန္တတွေ ကြုံကြရတာ က

၃၆

ဓမ္မဘေရိဒါနဝိသီယ (တောင်စွန်း)

တော့ သတိထားမိသူတွေ၊ ကြားဖူးသိဖူးရှိကြသူတွေ များပါတယ်။

ဆရာနဲ့ပတ်သက်လို့ သင်ဆရာတွေဖြစ်တဲ့ လူသားများကို မဆိုထားနဲ့။ မြင်ဆရာဖြစ်တဲ့ ဗျိုင်းတိရစ္ဆာန်ကို ကာပြန်မိတာတောင် အာခေါင်လုံစူးပြီး သေရတာကို သတိပြုမိရင် ပဝတ္တိမိဘများဖြစ်တဲ့ သင်ဆရာတွေအပေါ် ပြစ်မှားရင် ဘယ်လိုနေမလဲဆိုတာ လိမ္မာသူတိုင်း မှန်းဆသိနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

အထူးသတိပေးတိုက်တွန်းလိုတာကတော့ တပည့်များကလည်း ဆရာဆိုတာ တို့တစ်တွေကို နှလုံးသားနဲ့ လွယ်ပြီး ခံတွင်းကဖွားပေးနေတဲ့မိဘများဖြစ်တယ်ဆိုတာ အလေးအနက်သိမှတ်ပြီး အနန္တကျေးဇူးတွေကို မပြတ်သိနေကြဖို့လိုပါတယ်။

ဆရာ ဆရာမတို့ကလည်း တပည့်ဆိုတာ ငါတို့နှလုံးသားမှာ တည်နေတဲ့ သန္ဓေသားများဖြစ်လို့ အချိန်တန်ရင် အညစ်အကြေးကင်းတဲ့ ခံတွင်းကနေ ဖွားမြင်ပေးရမှာပါလားဆိုတာ အလေးအနက် ထားကြဖို့ပါပဲ။

ကိုးလလွယ် ဆယ်လဖွားရတဲ့ မိခင်များဟာ သန္ဓေသားကို လွယ်ထားရချိန်ကစပြီး ဖွားမြင်ပြီးကြီးပြောင်စင်တဲ့ အထိ မေတ္တာအပြည့်နဲ့ စောင့်ရှောက်သလို ဆရာ၊ ဆရာမတို့ရဲ့ မေတ္တာတရားကလည်း ကြီးမားကြမယ်။ တပည့်များ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၃၇

ကလည်း ဒီမေတ္တာကို တန်ဖိုးထားခံယူကြမယ်ဆိုရင်...။

စာသင်ကျောင်းဆိုတာ လူလားမြောက်၊ လူရာဝင်၊
လူစဉ်မီကြတဲ့ မိဘနဲ့သားကောင်းရတနာတို့ရဲ့ပျော်စရာ ဘုံ
ဗိမာန်ကြီးတစ်ခုဖြစ်တယ်ဆိုတာ လိမ္မာသူတိုင်း သိရှိပြီး တန်
ဖိုးထား လေးစားလာကြမှာမလွဲပါဘူး။

စာသင်ကျောင်းတိုင်း ကျက်သရေမင်္ဂလာအပေါင်း
နဲ့ ခညောင်းပြည့်စုံတဲ့ ဘုံဗိမာန်ကြီးများဖြစ်ကြပါစေ။

* * *

 ထ ၁ ၀ ရ
ရာနှန်းပြည်လူ

ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ အင်္ဂါခြေလက် ကိုယ်အသက်ပါမကျန်
 အပဝတ္ထု၊ ရုပ်ဓန္ဓာစုကြီး ပျက်စီးပါစေ။ အတွင်း
 အနစ်ဖြစ်တဲ့ ပါရမီကောင်းမှု(နာမ်ဓန္ဓာစု) မပျက်စီး ရင်
 သေတာတောင် ပျက်စီးတယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး”

(ရွှေကျင်သာသနာပိုင် ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ကြီး)

ရွှေကျင်သာသနာပိုင် ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရား
 ကြီးရှိစဉ်က ရန်ကုန်ကျိုက္ကစံမှာ သီတင်းသုံး နေတော်မူတဲ့
 အချိန်မှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး တည်ထောင်သီတင်းသုံးခဲ့တဲ့
 ရွှေကျင်ဂိုဏ်း ပင်ရင်းမူလ မန္တလေးမြို့ ‘အရှေ့ဝိသုဒ္ဓါရုံ’
 ကျောင်းတိုက်ကြီးထဲက ကျောင်းအချို့ မီးလောင်ပျက်စီးသွား
 တယ်။ ဒီအကြောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ လျှောက်ထား
 ကြတဲ့အခါ အထက်ပါဆုံးမဩဝါဒကို နှုတ်ကမ္မတ်ကြား
 သလို ဂါထာနဲ့လဲ ရေးဖွဲ့ပြီး တပည့်ရဟန်းများကို ဆုံးမတော်
 မူခဲ့ပါတယ်။

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၃၉

ဆရာတော်ကြီး အဆုံးအမက ဂါထာသုံးပုဒ်ရှိပါတယ်။ ဆိုလိုရင်းကတော့ ဘဝသံသရာ တစ်လျှောက်လုံးမှာ စကြဝတေးမင်းစည်းစိမ်မျိုးအထိလဲ ရှိခဲ့ဖူးမှာပဲ။ အဲဒီဘဝတွေမှာ ရခဲ့ဖူးတဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာ (ရုပ်ခန္ဓာ)တွေလဲ ဆုံးရှုံးပျက်စီးတတ်တဲ့သဘာဝအတိုင်း ပျက်စီးခဲ့ပြီး တကယ်တမ်း ဘဝကို တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် မြင့်မြတ်အောင် ပို့ဆောင်ပေးခဲ့တာဟာ အဲဒီဝတ္ထုတွေမဟုတ်ပါဘူး။ မိမိတို့ဆည်းပူးခဲ့တဲ့ ပါရမီကောင်းမှု (နာမ်ခန္ဓာစု) ကသာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်ခန္ဓာတွေ ဘယ်လိုပဲပျက်စီးပါစေ၊ နာမ်ခန္ဓာမှာ ပါရမီကောင်းမှုတွေသာ မပျက်စီးစေနဲ့။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို သေသွားတောင်မှ ပျက်စီးသူလို့မဆိုနိုင်ဘူးလို့ ဆုံးမခဲ့တာပါ။

“လူ”ဆိုတာ ရုပ်နာမ်နှစ်ခုတို့ရဲ့ အစုအဝေးဖြစ်တယ်ဆိုတာကတော့ ကြားဖူးသူများပါလိမ့်မယ်။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ဆိုတဲ့အပြင်က တွေ့မြင်နေရတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ရုပ်အစုအဝေးကြီးပါ။ အတွင်းမှာ သိမြင်ခံစား မှတ်သား ကြံစည်တတ်တဲ့ သိမှုအစုအဝေးကို နာမ်ခန္ဓာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီရုပ်တရား၊ နာမ်တရားနှစ်မျိုးလုံး ပြည့်စုံနေခိုက်ကို သက်ရှိ “လူ” လို့ခေါ်ရတာပါ။

လူ့ဘဝတစ်ခုရဲ့ ယေဘုယျဖြစ်စဉ်ကို သုံးသပ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ပထမအရွယ်လို့ခေါ်တဲ့ လူ့ဘဝရောက်ပြီး အနှစ်သုံးဆယ်အရွယ်လောက်အထိဟာ ရုပ်ခန္ဓာရဲ့ကြီးထွား

မူက အားသာပါတယ်။ ဒီအရွယ်မှာ နာမ်ခန္ဓာစုကလဲ ရုပ်
ခန္ဓာကြီးထွားမှုနဲ့ ရုပ်ခန္ဓာရဲ့အထောက်အပံ့ဖြစ်တဲ့ ရုပ်ပိုင်း
ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းဥစ္စာတိုးတက်မှုကိုပဲ အဓိကာအားသန်နေတာ
များ တတ်ပါတယ်။

နာမ်ခန္ဓာစုရဲ့ တကယ့်တိုးတက်မှုအစစ်ဆိုတာ
ကိုယ်ကျင့် သီလ၊ စိတ်ဓါတ်တည်ငြိမ်မှုသမာဓိနဲ့ သဘာဝ
တရားတို့ရဲ့ သဘောအမှန်ကိုသိတတ်တဲ့ ပညာတရားများ
တိုးတက်ကြီးထွားမှုကိုသာ ခေါ်ရတာပါ။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ
အထောက်အကူပြုဖြစ်တဲ့ လောကီအတတ် ပညာတိုးတက်
ကြီးထွားမှုဟာလဲ တကယ်နာမ်ခန္ဓာတိုးတက်မှု အစစ်မဟုတ်
သေးပါဘူး။ ဒါကလဲ ဒီအတတ်ပညာတွေနဲ့ ရှာဖွေရရှိထား
တဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေက အရွယ်သုံးပါးမရွေး ချမ်းသာမှုကို
ပေးနိုင်စွမ်းမရှိတာနဲ့ သေရွာအထိယူဆောင်လို့ မရနိုင်တာ
ကို သဘောပေါက်မှ နားလည်လက်ခံနိုင်မှာပါ။

ပထမအရွယ်လို့ခေါ်တဲ့ ရုပ်ခန္ဓာကြီးထွားတိုးတက်
မှု အားသာနေတဲ့အရွယ်မှာ နာမ်ခန္ဓာရဲ့တကယ်တိုးတက်မှု
အစစ်ဖြစ်တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့က များသောအားဖြင့်
အင်အားနည်းပါးတာဟာ လူအများစုကြီးရဲ့ယေဘုယျဖြစ်စဉ်
ကြီးပါ။

ပထမအရွယ်လွန်လာပြီဆိုရင်တော့ ရုပ်ခန္ဓာရဲ့
သဘာဝကြီးထွားမှုလို့ဆိုရမယ့် မျိုးရိုးဗီဇဆိုင်ရာ ရှိသင့်

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၄၁

ရှိထိုက်တဲ့ အရပ်အမောင်းကြီးထွားမှုများက ရပ်ဆိုင်းသွားပါပြီ။ (သဘာဝလွန် ဖြစ်တဲ့ဝဖြိုးတာ၊ ဗိုက်ရွဲတာမျိုးကတော့ သဘာဝကြီးထွားမှုလို့ မဆိုနိုင်တော့ပါဘူး။) ဒီအရွယ်မှာ ရုပ်တရားစုနဲ့အတူ နာမ်တရားစုကလဲ အင်အားအညီအမျှ တိုးတက် ရင့်ကျက်ကြီးထွားလာဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

မင်္ဂလာတရားတော်မှာပါတဲ့ အနကုလ= အနှောင့်အယှက်ကင်းရမယ်။ အနဝဇ္ဇာ=အပြစ်ကင်းရမယ်ဆိုတာ ဒီအရွယ်မှာ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးအချိုးအစားညီမျှအောင် သတိပြုရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပါ။ အနကုလ ဆိုတာက စီးပွားရှာရာမှာ အပျော်အပါး အသောက်အစားဆိုတဲ့အနှောက်အယှက်တွေ ကင်းစင်ရမယ်လို့ဆိုတာဖြစ်ပြီး၊ အနဝဇ္ဇာ ဆိုတာ မကောင်းမှု ဒုစရိုက် ကင်းစင်ပြီး ကိုယ်ကျင့်သီလအခြေခံတဲ့ စိတ်ဓါတ် ခိုင်မာမှုကို တည်ဆောက်ရမယ်။ သဘာဝရဲ့ မတည်မမြဲ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတတ်တဲ့သဘောကို သတိပြု နားလည်ထားရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒုတိယအရွယ်ရဲ့ထက်ဝက်ကို ကျော်လွန်လာချိန်မှာတော့ ရုပ်တရားစုတို့ဟာ သိသိသာသာ လျော့နည်းလာပါပြီ။ ပုံမှန်ကြီးထွားမှု လျော့နည်းလာရုံသာမကဘူး ပြင်ပအာရုံခံစားနိုင်မှုတို့လဲ သိသိသာသာ လျော့နည်းသွားလောက်ပါပြီ။ ဒီအခါမှာ ရုပ်တရားစုကျဆင်းလာမှုနဲ့အတူ နာမ်တရားစု (စိတ်ဓါတ်)ပါ ကျဆင်းလာမယ်ဆိုရင်တော့ လူဟာ

ရာနှုန်း မပြည့်နိုင်တော့ပါဘူး။

အမှန်တကယ်ဖြစ်သင့်တာကတော့ ရုပ်တရားစုကြီး သိသိသာသာ လျော့နည်းသွားတာကို သတိထားအသိပွားပြီး ဒါဟာသဘာဝဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် (ယထာဘူတ) သဘောပဲဆိုတဲ့ အသိအမှန် (ယထာဘူတဉာဏ်)ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကြိုးစား ကြရမှာပါ။

ဒီအသိဉာဏ်ရဖို့ဆိုတာကလဲ အခြေခံကိုယ်ကျင့်တရားကစပြီး တည်ထောင်ရပါတယ်။ ကိုယ်ကျင့်တရားကို ကောင်းမွန်မှန်ကန်အောင် မတည်ဆောက်နိုင်ရင် အကျင့်ပါအရှိန်ရနေတဲ့ကိုယ်ကျင့်တရားချွတ်ယွင်းမှုတွေက စိတ်ဓါတ်ကို ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှားနေအောင် ဆင်ခြေပေးဆွဲဆောင်နေတတ်ပါတယ်။ အဲ့ဒီဆင်ခြေတွေနဲ့ စိတ်ဓါတ် မခိုင်မမာ (သမာဓိမရ) ဖြစ်နေသမျှ သဘာဝအမှန်ကို သိမြင်နိုင်ရေး (ယထာဘူတဉာဏ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်)တို့ဟာလဲ အလှမ်းဝေးနေဦးမှာပါ။

ယထာဘူတဉာဏ်နဲ့ ထောက်ကန်ပေးထားနိုင်ပြီဆိုရင်တော့ ရုပ်ခန္ဓာပျက်စီးမှုကပင် နာမ်ခန္ဓာ (သိမှုအစုအဝေး) ရင့်သန်ဖို့ အထောက်အကူ ပေးနေပါလိမ့်မယ်။ ရုပ်ခန္ဓာယိုယွင်းပျက်စီးလာတာနဲ့အမျှ နာမ်ခန္ဓာကို တိုးတက်အောင် ကြိုးစားတည်ဆောက်နိုင်မယ်ဆိုရင်တော့ လူဟာ အမြဲတမ်း ရာနှုန်းပြည့်နေမှာ မလွဲပါဘူး။

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၄၃

ပိဋကတ်တော်ထဲမှာပါတဲ့ ကျားကိုက်ခံရတဲ့ ရဟန်း
 ငယ်တစ်ပါး ခြေဖျားကစပြီး ကျားစားခံရတဲ့အခါ ဒီခံစားမှု
 အပေါ်မှာ မပြတ်သတိထားအသိပွားရင်း နောက်ဆုံးရုပ်ခန္ဓာ
 အဆုံးစွန်ပျက်စီး (သေဆုံး)ချိန်မှာ နာမ်ခန္ဓာက ရာနှုန်းကို
 ကျော်လွန်ပြီး လောကုတ္တရာအသိရဲ့အမြင့်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်တဲ့
 အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားရတာဟာ
 ရုပ်ခန္ဓာ ပျက်စီးမှုကို နာမ်ခန္ဓာတိုးပွားဖို့အဖြစ်စနစ်တကျ
 မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ အဆုံးအမနဲ့အညီအသုံးပြုသွားတဲ့ သာဓက
 တစ်ရပ်ပါပဲ။

နကုလပိတာ နကုသမာတာတို့ကို မြတ်စွာဘုရား
 ရှင် ဟောကြားတော်မူတဲ့ “ခန္ဓာကိုယ်နာသော်လည်း စိတ်
 မနာစေနဲ့”ဆိုတဲ့ အဆုံးအမ၊ မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီး
 ဟောကြားလေ့ရှိတဲ့ “ရုပ်ခန္ဓာကြီးက သေရွာဘက်သွားနေချိန်
 မှာ နာမ်ခန္ဓာ(အထူးသဖြင့်ဉာဏ်ပညာ)က မသေရာဘက်
 သွားနေစေရမယ်” ဆိုတဲ့အဆုံးအမများဟာလဲ ဒီသဘောကို
 ညွှန်ပြနေတာပါ။

“ရုပ်ခန္ဓာရဲ့ ယိုယွင်းပျက်စီးမှုများကို နာမ်ခန္ဓာ
 (အသိဉာဏ်)ရဲ့ တိုးတက်မှုအတွက် အသိထား အသိပွား
 အောင် အသုံးပြုကြ”လို့ ဆိုလိုရင်းပါပဲ။ ဒီလို ရုပ်ဘက်က
 လျော့နည်းမှုကို နာမ်တရားရဲ့တိုးတက်မှုနဲ့အစားထိုးနိုင်သမျှ
 လူဟာ သေသည်အထိအမြဲတမ်း ‘ရာနှုန်းပြည့်’ ဖြစ်နေမှာ
 မလွဲပါဘူး။

ဒီစာရဲ့အစမှာပါတဲ့ ရွှေကျင်သာသနာပိုင် ဆရာ
တော်ကြီး ဆုံးမလိုရင်းကတော့ သေသည်အထိသာ မက
ဘူး။ သံသရာတစ်လျှောက် နိဗ္ဗာန်ကိုမျှော်မှောက်ပြုနိုင်သည်
အထိ မပျက်စီးဘူးလို့ဆိုလိုပါတယ်။ မှန်ပါတယ်။ တရား
ဂုဏ်တော်တွေထဲက “ဩပနေယျိက=အနီးကပ်ဆောင်ယူ
ခြင်း” ဂုဏ်ဆိုတာ ဘဝသံသရာတစ်လျှောက် အခါအခွင့်ကြုံ
ရင် အကျိုးပေးနိုင်ဖို့ ကမ္မသတ္တိများက အနီးကပ်လိုက်နေ
သလို မပျောက်မပျက် တည်ရှိနေတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါ။

ဘဝကို သင်္ချာတွက်နဲ့ တွက်လိုသူတို့အဖို့ကတော့
စားလဒ်များကို ဒီအတိုင်းထားရင် တည်ကိန်းထက်လျော့နေ
မယ်။

စားလဒ်ကို စားကိန်းနဲ့မြှောက်ရင် တည်ကိန်းပဲ
အလွန်ဆုံးရမယ်။

စားလဒ်(သို့မဟုတ်) စားကိန်းများကို တည်ကိန်းနဲ့
မြှောက်ပွားရင်တော့ တည်ကိန်းထက်ပိုလွန်တဲ့အဖြေကို ရနိုင်
တယ်လို့ ဆိုရလိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်။

ဘဝက တည်ကိန်း၊ အချိန်ကစားကိန်း၊ ရုပ်ခန္ဓာ
အိုမင်းမှုများကိုစားလဒ်များလို သဘောထားပြီး တွက်ကြည့်
ဖို့ပါ။

သာသနာနဲ့ကြုံတုန်းမှာ “ထာဝရရာနှုန်းပြည့်လူ
အဖြစ်ကို ကျော်လွန်အောင်” သတိထား အသိပွားနိုင်ကြပါ
စေ။

■ စွန့် ဝံ သူ တို့ ပျော် စံ ရာ ---

* * *

“တပည့်တော် မိမိရဲ့ စိတ်အလိုဆန္ဒကို ဖယ်ထားပြီး ကျန်အရှင်နှစ်ပါးတို့ရဲ့ အလိုဆန္ဒအတိုင်းအသာ လက်ခံကျင့်သုံးနေထိုင်ပါတယ်ဘုရား”

အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ် (ဗုဒ္ဓဇေတိ)

လောကမှာ စွန့်နိုင်ခဲ့တဲ့ အရာလေးမျိုးရှိတယ်။ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားရယ်၊ အယူဝါဒရယ်၊ အကျင့်စရိုက်ရယ်၊ မိမိကိုယ်မိမိရယ်တို့ပါ။ ဒီလေးမျိုးဟာ တစ်ခုထက်တစ်ခု ပိုပြီးစွဲလမ်းမှုပြင်းသလို စွန့်လဲစွန့်နိုင်ခဲ့တယ်။ အစွဲလမ်းဆုံး အစွန့်နိုင်ခဲ့ဆုံးက “မိမိကိုယ်မိမိ”ဆိုတဲ့ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ပါပဲ။

“မိမိကိုယ်မိမိ”ဆိုတာ မိမိရဲ့အသက်ခန္ဓာ၊ရာထူး၊ဂုဏ်သိန်အလိုဆန္ဒစတဲ့ အတွင်းအဇ္ဈတ္တဆိုင်ရာ စွဲလမ်းစရာ

၄၆

ဓမ္မဘေရိတရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

အားလုံးပါပဲ။ ဒီလိုအစွန့်နိုင်ခဲ့ဆုံးအရာကို စွန့်ဝံ့သူများ ဟာ မိမိ၊ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံး ချမ်းသာအေးမြစေတာမို့ ဘုရားအစရှိတဲ့ အရိယာသူတော်စင်တို့ရဲ့ ချီးမွမ်း ထောမနာ မှုကိုခံကြရပါတယ်။

လောကရေး၊ သာသနာရေးဖြစ်စဉ်တစ်လျှောက်မှာ မိမိ၊ သူတစ်ပါးနှစ်ဦးသားတို့ရဲ့ ကိုယ်ပန်း စိတ်ပူ ဖြစ်ရပ် တွေကို သုံးသပ်ကြည့်လိုက်ရင် “အတ္တဝါဒုပါဒါန်”ဟာ အခြေခံအကြောင်းရင်းဖြစ်နေတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်လက်ထက်တော်တုန်းက ဆယ် ဝါမြောက် ဝါကပ်ခါနီးအချိန်လောက်မှာ “ကောသမ္ဘီ” ပြည် က ရဟန်းတွေအချင်းချင်းဘာမှမပြောပလောက်တဲ့ ကုဋီအိမ် ရေကြွင်းရေကျန်ကလေးကို အကြောင်းပြုပြီးခိုက်ရန်ငြင်းခုံ ဖြစ်ကြရာက ကိုယ့်ဆန္ဒကိုယ်ရှေ့တန်းတင်ပြီး တစ်ဖက်နဲ့ တစ်ဖက် အလျှော့မပေးကြဘဲ ပြင်းထန်တဲ့ကွဲပြားမှုကြီးအထိ ဆိုက်ရောက်သွားတယ်။ ရဟန်းတော်တွေခိုက်ရန် ငြင်းခုံဖြစ် ကြရာကနေ ဘုမသိဘမသိနဲ့ ကြည်ညိုသူဒကာတွေချင်း လဲကွဲ၊ ကိုယ်စောင့်နတ်တွေချင်းလဲကွဲနဲ့ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု လုံး အုတ်အော်သောင်းတင်းဖြစ်ကုန်ကြတော့တယ်။

မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ကြွရောက်ဖျန်ဖြေ ပေးတာကိုတောင် လက်မခံနိုင်ကြတဲ့အထိ ပြင်းထန်နေကြလို့ ဥပေက္ခာပြုထားခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကို အကြောင်းပြုပြီး တချို့

က “သံဃာအားဘုရားမခံနိုင်”လို့တောင် ပြောစမှတ်ပြုကြတယ်။ အမှန်ကတော့ “ဘုရားမခံနိုင်”တာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလိုငြင်းခုံကွဲပြားနေတဲ့ အင်အားစုမျိုးကို ဘုရားရှင်လက်မခံဘဲ လျစ်လျူရှုခဲ့ခြင်းသာဖြစ်ပါတယ်။ တချို့ကဒီစကားပုံကို အကောင်းထင်ပြီး သုံးစွဲနေကြတာရှိတယ်။ ဘုရားလက်မခံတဲ့ ကိစ္စမှန်သမျှကောင်းတယ်လို့ လုံးဝမရှိနိုင်ဘူးဆိုတာ သတိပြုကြဖို့ပါ။ ကောသမ္မိရဟန်းတို့က ဆုံးမဖျန်ဖြေခြင်းကို လက်မခံဘဲ ကိုယ်အတ္တစွဲနဲ့ကိုယ် တင်းခံနေကြတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားရှင်မှာ ဒီဆယ်ဝါမြောက်ဝါကပ်ချိန်အတွင်း ကိုယ်တော်တိုင်း ဆုံးမချေချွတ်ရမယ့် ဗုဒ္ဓဝေနေယျပုဂ္ဂိုလ်လဲ မရှိ၊ ကောသမ္မိရဟန်းတို့ရဲ့ ငြင်းခုံကွဲပြားမှုဟာ ဥပါယ်တံမျဉ်းနဲ့ ဆုံးမရမယ့်ကိစ္စဖြစ်တယ်ဆိုတာလဲ သိတော်မူတဲ့အတွက် ပလလဲ တောမှာ တစ်ပါးတည်းစကရီဆောက်တည်နေတဲ့ “အရှင်ပဂု” မထေရ်ကို ချီးမြှောက်ရင်း ဝါကပ်တော်မူဖို့ အတွက် လက်ဝဲရံ၊ လက်ယာရံမထေရ်တို့ကိုလဲ အသိမပေး၊ အရှင်အာနန္ဒာကိုလဲ နောက်ပါအဖြစ်မခေါ်ပဲ “ဗာလကလောဏက” ရွာဘက်ကို ဦးတည်ပြီး ကိုယ်တော်တစ်ပါးတည်း ကြွတော်မူခဲ့တယ်။

ခရီးလမ်းကြောင်းက “အရှေ့ဝါးတော”အရပ်မှာ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ အရှင်နိန္ဒိယ၊ အရှင်ကိမ္ဗိလ မထေရ်မြတ် သုံးပါးတို့ အလွန်ညီညွတ်အေးချမ်းတဲ့ နေခြင်းမျိုးနဲ့ သီတင်းသုံးနေထိုင်တာကိုလဲ ဘုရားရှင်ကြိုတင်သိရှိပြီးပါ။ ဒါကြောင့် ခရီးလမ်းကြိုတုန်းမှာ ရေဆာမွတ်သိပ်သူက ရေဆိပ်ကို၊ မီး

လောင်ပြင်ကိုဖြတ်သန်းလာသူက သစ်ရိပ်ကိုတွေ့ရတဲ့အခါ
 မွေ့လျော်နှစ်သက်မြဲဖြစ်သလို အချင်းချင်း မညီမညွတ် ငြင်းခုံ
 နေကြတဲ့ ကောသမ္မိရဟန်းတို့ကို ငြီးငွေ့လာတဲ့ဘုရားရှင်အဖို့
 ညီညွတ်အေးချမ်းသူတို့ရဲ့ နေရာဟာ မွေ့လျော်
 နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်တာမို့ အရှင်မြတ်သုံးပါးတို့နေရာကို ခေတ္တ
 ဝင်ရောက် ချီးမြှောက်တော်မူပါတယ်။

အရှင်မြတ်သုံးပါးတို့ရဲ့ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုမှုကို
 ခံယူပြီး နေ့သန့်စင် သီတင်းသုံးရာမှာ ထိုင်နေတော်မူတဲ့
 မြတ်စွာဘုရားက အကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်ကို
 အချင်းချင်းဆက်ဆံနေထိုင်ကြပုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မေးတော်
 မူတဲ့အခါ အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်မြတ်က “အညီအညွတ်၊
 ဝမ်းမြောက်၊ ဝမ်းသာ၊ ငြင်းခုံခြင်းမရှိကြဘဲ၊ နို့နှင့် ရေပမာ
 ရောနေတဲ့ ပြီး အချင်းချင်း ချစ်ကြည်တဲ့
 မျက်လုံးများနဲ့ကြည့်ရှုနေထိုင်ကြပါကြောင်း”လျှောက်
 ထားပါတယ်။

“ဘယ်ပုံဘယ်နည်း နှလုံးသွင်းပြီး ခုလို နေထိုင်နိုင်
 ကြပါသလဲ” လို့မေးတော်မူတဲ့အခါမှာတော့ အရှင်အနု
 ရုဒ္ဓါမထေရ်က-

“တပည့်တော်စိတ်ထဲမှာ ဒီလိုသီတင်းသုံးဖော်တို့နဲ့
 နေရတာ အရတော်ပါပေတယ်လို့ ဆင်ခြင်ပြီး တစ်ပါးပါး
 ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ကိုယ့်ကိစ္စလို သဘော
 ထားပြီး မတွက်မကပ် ဆောင်ရွက်ပါတယ်။ အချင်းချင်း
 ချိုသာအေးကြည်ပြောဆိုပါတယ်။ ကျန်းမာချမ်းသာစေ
 ကြောင်း နှလုံးကောင်းထားပြီး မေတ္တာပွားပါတယ်။ ဒီလို

ကံသုံးပါးလုံးနဲ့ယှဉ်တဲ့ မေတ္တာစိတ်ကို မွေးမြူပါတယ်။ တပည့်တော်စိတ်ထဲမှာ “မိမိရဲ့စိတ်အလိုဆန္ဒကို ဖယ်ထားပြီး ကျန်အရှင်နှစ်ပါးရဲ့ စိတ်အလိုဆန္ဒအတိုင်း လက်ခံကျင့်သုံး ရရင်ကောင်းမှာပဲလို့နှလုံးသွင်းပြီး ဒီအတိုင်းပဲကျင့်သုံးနေထိုင် ပါတယ်ဘုရား”လို့ လျှောက်ထားပါတယ်။ ကျန်အရှင်နှစ်ပါး တို့ကိုမေးတော့လဲ အလားတူပဲ ဖြေကြားလျှောက်ထားကြပါ တယ်။

အရှင်သုံးပါးတို့ရဲ့ သာမဂ္ဂိရသအပြည့်ရှိပုံကို သိရ တဲ့အခါ မမေ့မလျော့နေထိုင်ပုံကိုလဲ ဆက်လက်မေးတော် မူပါတယ်။ မထေရ်မြတ်တို့က “နိဗ္ဗာန်ကို စေလွှတ်တဲ့ စိတ်ထားနဲ့ မမေ့မလျော့နေထိုင်ပြီး ငါးရက်တစ်ကြိမ် ညဉ့်သုံးယံပတ်လုံးတရားဟော၊တရားနာခြင်း၊ပိဋကတ် တော်လာ ပါဠိအနက်အဓိပ္ပါယ်တို့ကို ဆွေးနွေး မေး မြန်းခြင်းကိုပြုပြီး တခြားစကားများကို မပြောမဆို ကြပါကြောင်း” လျှောက်ထားကြတဲ့အခါ သာဓုခေါ် ကောင်းချီးပေးပြီး ညီညွတ်ခြင်းရဲ့ အကျိုးတရားတို့ကို ဟော ကြားဆုံးမတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ မြတ်ဗုဒ္ဓခေတ် မထေရ် မြတ်တို့ရဲ့စကားဝိုင်းနမူနာနဲ့ အအေးချမ်းဆုံးနေထိုင်နည်းပါ။

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ကြွရောက်ချီးကျူးရတဲ့ မထေရ်မြတ်တို့ရဲ့ ကိုယ့်ဆန္ဒကိုစွန့်လွှတ်နေထိုင်ပုံကို အားကျ ပြီး ဒီလိုနေထိုင်ခြင်းရဲ့ အဓိကစိတ်ထားကို အတုယူ လိုက်နာ ရင်း တစ်မိသားစုချင်း၊ တစ်ရပ်တစ်ရွာချင်းကစလို့ တစ်ကမ္ဘာ လုံးအထိ အေးချမ်းတဲ့ဘဝ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ကမ္ဘာကြီးဖြစ်အောင် တည်ဆောက် နိုင်ကြပါစေသော်ဝံ။

န ချ င် : ပြ န် နိဗ္ဗာန်

“ဒကာဒကာမကြီးတို့က နိဗ္ဗာန်ကို ဖျက်မှောက်
ပြုချင်နေကြတာမတုတ်ဘူး။ အချိန်မရွေး သွား နိုင်
ပြန်နိုင်တဲ့ပါမစ်လက်မှတ်လောက်ပဲ ရချင်ကြ
တာကိုး”

(တောင်တွင်းကြီး နတ်မှီတောရဆရာတော်)

“ရိပ်သာ”နဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြောစရာ ရေးစရာ သတိ
ရစရာ အဆိုအမိန့်တွေ တော်တော်များများကို သတိရမိတဲ့
အထဲမှာ တောင်ငူမြို့က “ကြီးမေ”နှစ်ယောက်တို့ သောတပန်
ဖြစ်ချင်ကြပုံကိုလည်း သတိရမိသေးတယ်။

သူတို့က အပါယ်လေးဘုံကိုတော့ အသေအလဲ
ကြောက်ကြတယ်။ လူ့ဘုံကိုတော့ တယ်ပြီး မကြောက်ချင်ကြ
ဘူး။ တစ်နေ့တော့ သူတို့ပူဆာလွန်းတာနဲ့ တောင်တွင်းကြီး
နတ်မှီတောရဆရာတော်ကြီးဆီ လိုက်ပို့ပေးလိုက်ပါတယ်။

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၅၁

ဟိုရောက်တော့ ဆရာတော်ကြီးကို ဝတ်ပြုပြီး သူတို့လိုရင်းကို တန်းလျှောက်တော့တာပဲ။

“ဆရာတော် တပည့်တော်တို့ တရားအားထုတ်တာ ရိပ်သာတွေလဲ စုံလှပြီ။ အခုထိ သောတပန်မဖြစ်သေးဘူး။ ဘုရားတပည့်တော်တို့ကို သောတပန်ဖြစ်အောင် ဟောညွှန်ပေးပါဘုရား” တဲ့။

“ဒကာမကြီး သောတပန်ဖြစ်ရင်ကော ဖြစ်တယ်လို့ သိလိုက်ကြပါ့မလား”

“ဘာဖြစ်လို့ မသိနိုင်ရတာလဲ ဆရာတော်”

“ဒကာမကြီးတို့ ကြည့်ရတာ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အေးငြိမ်းမှုကို မျက်မှောက်ပြုချင်ကြတာ မဟုတ်ဘူး။ အချိန်မရွေး သွားနိုင် ပြန်နိုင်တဲ့ ပါမစ်(လက်မှတ်)လောက်ပဲ ရချင်နေကြတာကိုး။ သောတပန်ဖြစ်လို့ အပယ်တံခါးကိုပိတ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို အချိန်မရွေးသွားနိုင်တဲ့ ပါမစ်လက်မှတ်ရထားပြီးမှ သောတပန်တို့ရဲ့ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်တွေနဲ့ သားတွေသမီးတွေကိုလဲ တိုက်တွေ ကားတွေနဲ့ ပြည့်စုံအောင် လုပ်ပေးခဲ့ချင်တယ်။ ကိုယ်ကလဲ အိုမင်းမစွမ်း ဖြစ်ပြီဆိုမှ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီး အေးအေးဆေးဆေး နေလိုက်မယ်ဆိုတဲ့ ဆန္ဒတွေ ရှိနေသလားမှ မသိဘဲ”

“အဟိ-ဆရာတော်ဘုရားက တပည့်တော်မတို့ရဲ့ စိတ်ထားကို အတတ်သိနေတာပဲ” တဲ့။

“အင်း ဘယ်သူစိတ်ရယ်လို့ မဟုတ်ဘူး။ ပုထုဇဉ် တိုင်းလိုလို ဒီအတိုင်း ဆန္ဒဖြစ်နေတတ်ကြတာပါပဲ”

“သောတာပန်(အရိယာ)ဖြစ်သွားတယ်ဆိုတာ နတ်တွေ၊ သိကြားတွေလို နားကင်းတွေ၊ မကိုဋ်တွေ ပေါက်လာတာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး။ နတ်တို့ရဲ့ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်နဲ့ လိုရာဖြစ်စေလို့ ဖန်ဆင်းနိုင်တာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး”

“ဟို ဓမ္မစကြာမှာ အရှင်ကောဏ္ဍညမထေရ် သောတာပန်ဖြစ်သွားပုံကို သေသေချာချာ လေ့လာကြည့်စမ်းပါ။ ‘ဝိရဇံဝိတမလံဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ = ကိလေသာမြူကင်းတဲ့ တရားမျက်လုံး ပွင့်သွားပြီ’လို့ ဆိုတယ်။ တရားမျက်လုံးပွင့်သွားပြီဆိုတာ ‘မျက်စိလည် ပျောက်သွားပြီ’လို့ ဆိုလိုတာ”

“လောကမှာ ပကတိမျက်စိလည်နေတဲ့သူတွေ၊ အရပ်လေးမျက်နှာ ပြောတဲ့အခါ တောင်ကို မြောက်၊ အရှေ့ကို အနောက်ဆိုပြီး ပြောင်းပြန်တွေ ဖြစ်နေကြတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီလိုပဲ ပုထုဇဉ်တွေမှာ တရားမျက်စိလည်နေတော့ သစ္စာလေးပါးကို ထင်မှတ်တဲ့နေရာမှာ ဒုက္ခကို သုခထင်၊ ဒုက္ခငြိမ်းကြောင်း(မဂ္ဂင်ပွားများအားထုတ်မှု)ကျတော့ ဒုက္ခရောက်ကြောင်းလို့ ထင်နဲ့ ဒီလို ပြောင်းပြန်တွေ ဖြစ်နေကြတာ”

“မျက်စိလည်ပျောက်သွားတော့ အရပ်မျက်နှာတွေ အမြင်တည့်သွားသလိုပဲ ဉာဏ်မျက်စိတည့်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့

မြင်ပုံက - ”

“ယံကိစ္ဆိသမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗတံ နိရောဓ ဓမ္မံ = ဖြစ်
ပေါ်လာတဲ့အရာတိုင်းဟာ ချုပ်ပျောက်ခြင်းသဘောရှိတယ်”
လို့ အမှန်အတိုင်း သိသွားတာ။

ကဲ အဲဒီမှာ သေချာစဉ်းစားကြည့်။ ဒကာမကြီးတို့
ဖြစ်ချင်သလို ရှေ့ဖြစ်နောက်ဖြစ်တွေ မြင်တာတို့၊ ဘာလုပ်ရင်
ဘယ်လိုအကျိုးတွေရမှာကို ကြိုသိတာတို့ဆိုတဲ့ လောကီ
စီးပွားရေးအတွက် ကြိုမြင်တာ၊ ကြိုတွက်တက်တာတွေ ပါရဲ့
လားဆိုတော့...။ ဒကာမကြီးတစ်ယောက်က “ဆရာတော်
ဒီလိုဆိုတော့လဲ သောတာပန်ဖြစ်တာ အလွယ်လေးပါလား
ဘုရား”တဲ့။

“ဆရာတော်က “ဟုတ်ရဲ့လား၊ သေသေချာချာ
စဉ်း စားကြည့်စမ်းပါဦး။ ဒကာမကြီးတို့က သူပြော
လူပြောနဲ့ သံယောင်လိုက်ပြီး ဖြစ်-ပျက်-ဖြစ်-ပျက်နဲ့
ပြောနေကြလို့ အလွယ်လေးထင်နေတာ။ သောတာပန်သိတဲ့
အဖြစ်အပျက် က သူပြော လူပြောမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်
တကယ်ကို သဘောပေါက်ပြီး အသိဉာဏ်နဲ့ လက်ခံတဲ့
ဖြစ်-ပျက်နော်”

“ကဲ ဒကာမကြီးတို့ကိုယ်တိုင် ဖြစ်ပြီး ပျက်နေကြ
တာပဲ။ ဒီလို ပျက်တတ်တဲ့သဘောရှိတဲ့အဖြစ်ကို တွယ်တာ
မနေတော့ဘူးလို့ ငြီးငွေ့ စက်ဆုပ်တဲ့လူ ရှိရဲ့လား။ ဖြစ် -

ပျက် ဆိုတာကို ဉာဏ်နဲ့ တကယ်သဘောပေါက် လက်ခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အခု ဒကာမကြီးတို့လို လောကီအကျိုးစီးပွား အတွက် ဒီဉာဏ်ကို အသုံးချပါ့မလား” ဆိုတော့ . . .။

အခြားဒကာမကြီးက “တပည့်တော်တို့ကတော့ အကြားအမြင်တွေများ ရလာရင် ကိုယ့်အတွက်တော့ မဟုတ်ဘူး။ သားသမီးတွေအတွက် စောင့်ရှောက်မစပေးလိုက်ချင်တာပေါ့ ဘုရား” တဲ့။

ဆရာတော်က “လောကကြီးဟာ ဒုက္ခကြီးပါလား လို့ လူတိုင်း ငြီးနေ၊ ပြောနေကြတယ် မဟုတ်လား။ တကယ်တော့ လောကကြီးက ဘယ်သူ့ကိုမှ ဒုက္ခပေးနေတာမဟုတ်ဘူး။ သူ့အလုပ် သူလုပ်နေတာပါ။ သူ့အလုပ်က ဖြစ်တယ်၊ ပြီး ပျက်တယ်’ ဒါပါပဲ”

“လူတစ်ယောက်က ထင်းလုပ်ဖို့ သစ်သားချောင်းတွေကို ဓါးမကြီးတစ်ချောင်းနဲ့ ဖြတ်နေတယ်၊ ဓါးမကြီးကို မြှောက်လိုက် ပြီး ခုတ်ချလိုက်ပေါ့။ သူ့အလုပ် သူ ပုံမှန်လုပ်နေတာ။ မနေတတ်တဲ့ ကလေးတစ်ယောက်ယောက်က အဲဒီ ဓါးမကြီး အပေါ် မြှောက်လိုက်တုန်း လက်ဝင်လျှို့လိုက်တော့ ဘာဖြစ်သွားလဲ။ လက်ကိုဓါးထိပြီး ဒုက္ခရောက်ရတယ် မဟုတ်လား”

“အခုလဲ အဲဒီဥပမာလိုပဲ၊ သင်္ခါရတရားတွေ ဖြစ်လာရတာက ဓါးမကြီးကို မြှောက်လိုက်တဲ့သဘောမျိုးပေါ့။

အပျက်ဆိုတာ ဓါးမကြီးနဲ့ အောက်ကို ခုတ်ချလိုက်တဲ့ သဘောပဲ။ ပုထုဇဉ်တွေက ဒါကို တကယ့်အသိနဲ့ လက်မခံ ကြတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတာကိုတော့ ချစ်ခင်စွဲလန်းတယ်။ ပျက် သွားတော့ ဒုက္ခဆိုပြီး ပူဆွေးငိုကြွေးတယ်။ ဒီလိုဖြစ်နေကြ တယ်မဟုတ်လား။ ‘အဖြစ်’ဆိုတဲ့ ဓါးမကြီးမြှောက်လိုက်ချိန် မှာ ချစ်ခင်စွဲလန်းခြင်းဆိုတဲ့ လက်ကို လျှို့လိုက်မိလို့ ‘အပျက်’ ဆိုတဲ့ ဓါးမကြီး ခုတ်ချလိုက်ချိန်မှာ ထိခိုက်ပြီး ဒုက္ခရောက် နေကြတာပါ။ ‘သူများဓါးခုတ်ရာ လက်ဝင်မလျှို့ကြနဲ့’ဆိုတဲ့ ရှေးလူကြီးစကား ကြားဖူးတယ်မဟုတ်လား။ အဲဒါတို့ကို ပြောနေတာပါလားဆိုတာအခုတော့ သဘောပေါက်လောက် ရောပေါ့။”

“အရိယာတို့သိတဲ့အသိက အဲဒီလို လက်ဝင်လျှို့ရင် ပြတ်လိမ့်မယ်။ အပျက်ဆိုတဲ့ ဓါးမကြီး ခုတ်ချလိုက်မှာ သေချာတယ်လို့ ကိုယ်ပိုင်အသိနဲ့ ခံယူနိုင်တာဖြစ်လို့ စွဲလန်း ခြင်းဆိုတဲ့ လက်လျှို့တဲ့အလုပ်ကို မလုပ်တော့ဘူး။”

“အနိစ္စ(ဖြစ်ပြီးပျက်) = မမြဲ” ကိုသိရင် ဒုက္ခကိုလဲ သိတယ်ဆိုတာ ခုပြောသလို သိတာမျိုး ပြောတာ။ ဓမ္မစကြာ မှာ ဒုက္ခသစ္စာရဲ့ လိုရင်းအနှစ်ချုပ်ကို မြတ်စွာဘုရားဟော ပြတဲ့ ‘သံခိတ္တေပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခာ’ = လိုရင်းအချုပ်က တော့ အစွဲ ဥပါဒါန်နဲ့ ယှဉ်တွဲနေတဲ့ ဒီခန္ဓာငါးပါးဟာ ဒုက္ခ ဖြစ်တယ်”ဆိုတဲ့စကားကလဲ ဒါကိုပဲ ပြောတာ။

“အနိစ္စသဘော၊ ဒုက္ခသဘောကို ကိုယ်ပိုင်အသိနဲ့ လက်မခံနိုင်ကြတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေအနေနဲ့ ဒီခန္ဓာကြီးက တောင်းဆိုသမျှ ကိုယ်က လုပ်ဆောင်ပေးရင်း ကိုယ့်အလိုကျ ဖြစ်လာမယ်လို့ ထင်ကြပြီး တောင်းဆိုသမျှ စားမှု၊ ဝတ်မှု၊ နေမှု၊ ကျန်းမာမှုတွေကို အမြဲတမ်း ဖြည့်ဆည်းပေးနေကြတယ် မဟုတ်လား။ တကယ်တမ်းကျတော့ ကိုယ်ကသာ သူ့အလိုလိုက်နေရပေမယ့် သူက (ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက) ကိုယ့်ဆန္ဒအလိုကို လိုက်တယ်လို့ကို မရှိဘူး။ အဲဒါကို အနတ္တ (အလိုကျမလိုက်)လို့ ပြောတာပေါ့”

“ဒီလို လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ကိုယ်ပိုင်အသိနဲ့ သိတဲ့ အရိယာ တပည့်သားများမှာ ဖြစ်ပျက်၊ ဆင်းရဲ၊ အလိုမလိုက်ဆိုတဲ့ သဘောလက္ခဏာ သုံးမျိုးကလွဲလို့ ဒီခန္ဓာကြီးမှာ ဘာအနှစ်သာရမှမရှိဘူးလို့ လက်ခံဆုံးဖြတ်ပြီးတဲ့အတွက် ဒီခန္ဓာကြီးကို မခင်တွယ်ချင်တော့ဘူး။ “နိဗ္ဗိန္ဒတိ=ငြီးငွေ့လာတယ်တဲ့။

နိဗ္ဗိန္ဒ ဝိရဇ္ဇတိ = ငြီးငွေ့တော့ အစွဲကင်းတယ်။

ဝိရာဝါ ဝိမုစ္စတိ = အစွဲကင်းတော့ လွတ်မြောက်တယ်တဲ့။ လွတ်မြောက်တယ်ဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်ဗန်းပြပြီး တဏှာကချယ်လှယ်ခွင့် မပြုတော့ဘူး။ တဏှာရဲ့ ချယ်လှယ်မှုအောက်က လွတ်မြောက်သွားတယ်လို့ ပြောတာ”

“ကဲ ဒကာမကြီးတွေ သောတာပန်ဖြစ်ချင်လို့ ဘယ်

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၅၇

လိုလုပ်ရမလဲဆိုတာ သိချင်တယ်ဆို။ အခု သိပြီမဟုတ်လား။”

“သူများ ဓါးခုတ်ရာ လက်ဝင်မလျှို့နဲ့။”

လက်ဝင်မလျှို့မိအောင် ဓါးမကြီး အထက်မြောက်ပြီးရင် အောက်ကို ပြန်ခုတ်ချလိုက်လိမ့်မယ်ဆိုတာ မုချလက်ခံနိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ ဒုက္ခကို သိရမယ်ဆိုတာ ဒါကို ပြောတာ” ဆိုတော့ ဒကာမကြီးတွေက ‘တပည့်တော်တို့လဲ ကြိုးဖူးလှပြီဖြစ်လို့ သိတော့ သိနေကြတာပဲဘုရား’တဲ့။

ဆရာတော်က “အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဒုက္ခကို သိတယ်ဆိုတာ စိန်နဲ့သံပုရာကို ရောသောက်ရင် သေတတ်တယ်၊ အင်ဒလင်းလို ပိုးသတ်ဆေးကိုသောက်ရင် သေတတ်တယ်လို့ သိသလို အသိမျိုးကိုပြောတာ။ ဒကာမကြီးတွေလဲ ဒီလိုသေတတ်တဲ့ပစ္စည်းတွေကို သိတယ်မဟုတ်လား။ သေတတ်မှန်းသိတဲ့အတွက် နည်းနည်းပါးပါးများ မြည်းကြည့်ချင်စိတ် ပေါ်ဖူးရဲ့လား”လို့ မေးတော့ “တစ်ခါမှ မဖြစ်ဖူးပါဘူး ဘုရား”တဲ့။ “ဒါဖြင့် ဒီခန္ဓာကြီးနဲ့သင်္ခါရတရားတွေကို ဒုက္ခလို့ သိတယ်ဆိုတာကရော စိန်နဲ့ သံပုရာရည်ကို သိတဲ့အသိလို အာလယပြတ်ရဲ့လား”ဆိုတော့ “တင်ပါ့ဘုရား၊ အဲဒါကတော့”ဆိုပြီး ဘာလျှောက်ထားရမှန်းမသိ ဖြစ်သွားပါတယ်။

ဆရာတော်က “ဘုရားရှင်တို့ဆိုတာ နည်းလမ်း

ညွှန်ပြရုံသာ ညွှန်ပြတာ။ ကာယကံရှင်က ကိုယ့်ကိစ္စ ကိုယ်လုပ်ရတာမျိုး။ ဘုရားတပည့်ဖြစ်တဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ကလည်း ဒီလောက်ပဲ ညွှန်ပြနိုင်တော့မှာပေါ့"လို့ မိန့်ကြားပြီး တရားလက်စသတ်လိုက်ပါတယ်။

အဲဒီ တောင်ငူမြို့က "ကြီးမေ" နှစ်ယောက် အကြောင်း စဉ်းစားမိရင်းက တိပိဋကဓရ(ယော)ဆရာတော် မိန့်ကြားတဲ့ 'ကြီးမေ'တစ်ယောက်ကိုလည်း သတိရမိသေးတော့တယ်။ (ယော)ဆရာတော် မိန့်ကြားတာက "တဏှာ၊ သမုဒယက ရန်တိုက်ပေးနေတာကို မသိကြလို့ လူတွေဟာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ရန်ဖြစ်နေကြရတာ။ နိဗ္ဗာန်ကို ဆုတောင်းတာတောင် တပည့်တော်မ ဤကောင်းမှုကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို အမြန်ရလိုပါ၏ဘုရား။ နိဗ္ဗာန်မှ ပြန်ခဲ့သည်ရှိသော် လောကီစည်းစိမ်တွေကို ခံစားရပါလို၏ဘုရား"လို့ တောင်းတယ်။ နိဗ္ဗာန်တောင်းတာတောင် ရန်တိုက်တဲ့နည်းနဲ့ တောင်းမိတတ်တယ်။ သူက နိဗ္ဗာန်ကို နေ့ချင်းပြန်ပဲ သွားချင်တာကိုး" တဲ့။

တော်ပါသေးတယ်။ ဒီကြီးမေတွေက ဆရာထက် ခေါင်ပြောဖူးတဲ့ ဒကာကြီးတစ်ယောက်လောက်တော့ မဆိုးလှသေးဘူး။ အဲဒီ ဒကာကြီးကတော့ သာမန်လောကီ စီးပွားရေးအတွက် သက်သက်သာ နိဗ္ဗာန်ပါမစ် (လက်မှတ်) ရချင်တာမဟုတ်ဘူး။ ဒုစရိုက်ဟူသမျှကို ဒိုင်ခံပြီး ကန်ထရိုက်

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၅၉

ဆွဲနိုင်အောင်အထိ အပါယ်တံခါးပိတ်၊ (နိဗ္ဗာန်)ပါမစ် (လက်မှတ်)ကို ရချင်တဲ့ ဒကာကြီးပါ။

သူက တရားဓမ္မနဲ့ ပတ်သက်လို့ တော်တော်လေး ဗဟုသုတ ရှိပုံပေါ်တယ်။ ရိပ်သာကိုသွားပြီး တရားအား ထုတ်တဲ့အခါ တရားစစ်တဲ့ ဆရာတော်က မေးစစ်တော့ သင်္ခါရတို့ရဲ့ သဘောလက္ခဏာတွေကို တကယ်ပဲ ထိုးထွင်း သိမြင်ပြီးဖြစ်သယောင်၊ သောတာပန်လေသံမျိုးနဲ့ ဖြေကြား နိုင်ပုံရပါတယ်။ ဒီတော့ တရားစစ်တဲ့ ဆရာတော်ကလည်း “ဒီလိုဆို ဒကာကြီး အပါယ်တံခါးပိတ်ပြီ”လို့ ပြောလိုက်မှာ ပေါ့။ ဒါနဲ့ ဒကာကြီးက အိမ်ပြန်ရောက်တဲ့အခါ သူ့သား သမီးတွေကိုခေါ်ပြီး “ဟေ့ ငါ့ကို ဆရာတော်က အပါယ် တံခါးပိတ်ပြီလို့ ပြောလိုက်တယ်။ ဒီကရှေ့ အိမ်မှာ သားငါး လတ်လတ် ဆတ်ဆတ်လုပ်စရာရှိရင် နင်တို့ မလုပ်ကြနဲ့။ အပါယ်ကျလိမ့်မယ်။ ငါ့ကို ခိုင်းကြ။ ငါက အပါယ်တံခါး ပိတ်ပြီးသားလို့” ပြောဆိုကိုး။

သူ့စကားထဲမှာ သူ့ဇာတိမှန်ကို ဖော်ပြနေပါတယ်။ ‘ဆရာတော်က ပြောလိုက်တယ်’ဆိုကတည်းက သူ့ကိုယ်ပိုင် အသိမှ မဟုတ်ဘဲ။ အရိယာတို့ရဲ့ သစ္စာအသိဆိုတာ အငှား သိလို့ မရဘူး။ ကိုယ်ပိုင်သိ အစစ်ဖြစ်မှ၊ တရားဂုဏ်တော်မှာ ပါတဲ့ “ပစ္စတ္တံဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညုဟိ=ပညာရှိသူတို့သာ ကိုယ် သိ မျက်မှောက် ခံစားနိုင်တယ်”ဆိုတဲ့ အတိုင်းပေါ့။

၆၀

ဓမ္မဘေရိတရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ရိပ်သာကိုသွားမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် ဓမ္မစကြာမှာ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူခဲ့တဲ့ အာဘော်အရ အထူးပြောချင်တာကတော့ -

အသက်ခန္ဓာ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၊ ရာထူး၊ ဂုဏ်သိမ်၊ သားရေး သမီးရေး စတဲ့ ဥပါဒါန် အထုပ်အပိုးတွေထမ်းပြီး နိဗ္ဗာန်တံခါးကို ဝင်လို့မရဘူး။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတဲ့ နိဗ္ဗာန်လမ်း(သတိပဋ္ဌာန်မဂ္ဂင်လမ်း)ကျင့်စဉ်ဖြစ်တဲ့ 'ဧကာယနော=တစ်ယောက်တည်းသွားရာလမ်း'ဆိုတာ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးတစ်ခုတည်းလို့ ပြောလိုတာမဟုတ်ဘူး။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကလွဲလို့ တခြားဥပါဒါန် ဝန်ထုပ်တွေမပါတဲ့ တစ်ကိုယ်တည်းကို ပြောတာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သဘောပေါက် ခံယူကြဖို့ လိုပါတယ်။

ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ အချိန်မရွေး သွား နိုင် ပြန်နိုင်ခွင့်ပါမစ်(လက်မှတ်)သဘောမျိုးလောက် သာ ရချင်သူ အတွက် မဟုတ်ဘူး။ သံသရာဝဋ်ကို ငြီးငွေ့ပြီးတကယ်လွတ်မြောက်မှုကိုလိုလားသူတို့အတွက် ဖြစ်တယ်ဆိုတာပါပဲ။

ရိုးသားတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အစစ်အမှန် မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

* * *

သေဇွဲနဲ.

၇ န ၆

“နိုင်ပြီဆို ဝင်တကြွကြွနဲ့ ထပြန်ချင်ကြပြီ၊ ရုံးပြီ
ဆိုရင်တော့ ခါးကအဝတ်တောင် အနိုင်နိုင်ကျန်
အောင် ဇွဲကောင်းကြတယ်”

နတ်မောက်အရှေ့ လက်ဥယျာဉ်တောင် ကျောင်း
ဆရာတော်ရဲ့ ဘွဲ့တော်က ဘဒ္ဒန္တဇာဂရလို့ ခေါ်ပါတယ်။
မှတ်မှတ်ရရ ရှေးရိုးအစဉ်အလာ “ကိုးကြောင်းတွက်”ခေါ်တဲ့
“နောဇကနော” ဆိုတဲ့ သင်္ချာတွက်နည်းစနစ်ကနေ ခေတ်သစ်
သင်္ချာစနစ်ဖြစ်တဲ့ အပေါင်း အနုတ် အမြောက်အစား၊
သုံးချက်တွက်၊ ဘုံသုန်းကိန်းစတဲ့ သင်္ချာစနစ်ကို အဲဒီနယ်မှာ
စတင်ပြောင်းလဲလာခဲ့တာဟာ ဒီဆရာတော်ရဲ့ လက်ထက်
မှာပါ။ ဒီနယ်မှာ ရှေးကမူလတန်း ကျောင်းဆိုတာတောင်
မရှိခဲ့သလို ခေတ်ပညာဆိုတာ ဘာမှမသိတဲ့ဒေသပါပဲ။
အဲဒီဆရာတော်က မူလတန်းကျောင်းရှိတဲ့ ပျော်ဘွယ်နယ်
မကျည်းကုန်းဆိုတဲ့ တောရွာစာသင်တိုက်မှာ ပညာသင်ရင်း

၆၂

ဓမ္မဘေရိဒါနီယ (တောင်စွန်း)

စနစ်သစ်သင်္ချာတို့၊ သစ်တန်တွက်တို့၊ သုံးချက်တွက်တို့၊ သင်ယူပြီး သူ့အရပ်ပြန်ရောက်တော့ ကျောင်းကထွက်နေကြပြီဖြစ်တဲ့ ကာလသားတွေ၊ တချို့ အိမ်ထောင်ကျပြီးသူတွေကိုပါ ညပိုင်းမှာ သင်္ချာသင်ပေးတာပါ။ အဓိကကတော့ အဲဒီဒေသမှာ အသုံးဝင်မယ့် “ရောင်းရေးဝယ်တာ တွက်ပုံစာ” ဆိုတဲ့စာအုပ်ကို သင်တာပါပဲ။ သူ့ကျောင်းထွက်တွေက သုံးချက်တွက်နဲ့ သစ်တန်တွက် ကုန်တွက်မှာတော့ အတော်ကျွမ်းကျင်ကြတယ်။

ပြီးတော့ ဒေသရှေးရိုးစွဲတွေထဲက အကျိုးမဲ့အယူအဆတွေ၊ ဟိုဘက်ကျောင်း ဒီဘက်ကျောင်းပြိုင်ကြတာတွေစတဲ့ မလိုလားအပ်တဲ့ ကိစ္စတွေကိုလည်း သူ့ရွာကနေစပြီး တစ်ဘက်သတ် ရပ်စဲစေခဲ့ရင်း ကျောင်းချင်း ရွာချင်း ပြိုင်ကြတဲ့ခေတ်ကို အဆုံးသတ်စေခဲ့လို့ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ဝိုက်မှာ အများရဲ့ကျေးဇူးတင်ခြင်းနဲ့ ရှိသေလေးစားခြင်းခံရတဲ့ ဆရာတော်တစ်ပါးပါပဲ။

ဒီနယ်တစ်ဝိုက်က ရွာတစ်ရွာမှာ၊ ရွာက အိမ်ခြေ ခုနစ်ဆယ်လောက်ပဲ ရှိတယ်။ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ သိပ္ပံမဖွံ့ဖြိုးလှဘူး။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ညံ့တော့ မြို့ပြနဲ့လည်း အထိအတွေ့ နည်းကြတယ်။ ရှေးရိုးစဉ်လာ လွှမ်းမိုးပြီး ဗဟုသုတခေါင်းပါးတဲ့ ရွာတစ်ရွာလို့ပဲ ဆိုရမှာပါ။ ဒီရွာမှာ ရွာဦးကျောင်းဆရာတော်ပျံတော်မူတော့ ထုံးစံအတိုင်း ဂိုဏ်းဂဏ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၆၃

သံဃာကိုပင့်ပြီး သင်္ဂြိုဟ်ရေးအတွက် သြဝါဒခံညှိနှိုင်းတိုင်ပင်
ရပါတယ်။

ဆွေးနွေးပွဲမှာ ဒေသအတွင်း သာရေးနာရေး အပြန်
အလှန်အပင့် အဖိတ်ရှိကြတဲ့ ကျေးရွာများက ကျောင်းထိုင်
ဆရာတော်များလည်း အစုံအညီ ကြွရောက်တော်မူကြပါ
တယ်။ ညှိနှိုင်းကြတဲ့အခါမှာ ဥယျာဉ်တောင်ကျောင်း ဆရာ
တော်က မိုးလေဝသမမှန်ကန်လို့ အသီးအနှံလည်း မရကြ
ဘူး၊ လူတွေမှာ စားဝတ်နေရေးလည်း ကြပ်တည်းကြတဲ့
အတွက် “မသာကြီးချ”ပဲ လုပ်လိုက်ကြဖို့ သြဝါဒပေးပါ
တယ်။

ဘုန်းကြီးတစ်ပါး ပျံတော်မူတဲ့အခါ သီးနှံပေါ်ချိန်
အထိအချိန်ဆိုင်းပြီး ပြာသာဒ်တလားတွေ ဇာတ်ပွဲတွေ
ဇယာဉ် ကျူးတွေနဲ့သင်္ဂြိုဟ်တာကို ဘုန်းကြီးပျံပွဲကျင်းပတယ်
လို့ ခေါ်ကြပြီး မျက်နှာကြီးအသုဘလို ဆွေမျိုးစုံအောင်
ငါးရက်တန်သည်၊ ခုနစ်ရက်တန်သည်ထားပြီး သင်္ဂြိုဟ်တာ
ကို “မသာကြီးချ” လို့ခေါ်ကြပါတယ်။

ရွာသားများက မသာကြီးချလောက်နဲ့ သင်္ဂြိုဟ်
လိုက်ရင် ရပ်ရွာသိမ်ငယ်တယ်၊ ဘုန်းကြီးပျံပွဲပဲ လုပ်ချင်
တယ်၊ သီးနှံပေါ်အောင် ဒီအတိုင်း စံကျောင်းချထားဖို့
လျှောက်ထားကြပါတယ်။

ဆရာတော်က “သီးနှံပေါ်အောင် ထားကြမယ်ဆို

ပေမယ့် အသီးအနှံက လူလုပ်တိုင်းရတာမဟုတ်ဘူး။ မိုးက ကူလုပ်ပေးမှရမှာ။ ဒီနှစ်မိုးလေဝသကလည်းအခြေအနေ ကောင်းတာမဟုတ်တဲ့အကြောင်း ရှင်းပြတဲ့အခါ

“သီးနှံပေါ်ချိန်ရောက်လို့ ဘာမှ မရကြရင်လည်း ရှိတဲ့ လယ်ယာ၊ ကျွဲ၊ နွားပြုတ်ချင်ပြုတ်ပါစေ။ ဘုန်းကြီးပျံ့ပွဲ ကတော့ လုပ်ရမှကျေနပ်မယ်ဆိုပြီး တင်းခံနေကြပါတယ်။ အမှန်ကတော့ အဲဒီရွာဆရာတော်ကြီး မကျန်းမမာဖြစ်နေ တုန်းက မန္တလေးသွားပြီး ဆေးကုသဖို့ စရိတ်စက လှူရမယ် ဆိုတုန်းက ရွာသွားတွေက ကတ်သီးကတ်သတ် လုပ်နေကြ လို့ ဥယျာဉ်ဆရာတော်ပဲ သွားရောက်လှုံ့ဆော်ပြီး ဆေးရုံပို့နိုင် အောင် မနည်းလုပ်ခဲ့ရတာပါ။ အဲဒီတုန်းကသာ အခုလို စိတ်ပါကြရင် ဆရာတော်ကို အချိန်မီဆေးကုနိုင်ခဲ့လို့ အခြေ အနေတစ်မျိုး ပြောင်းသွားနိုင်တယ်။ ရောဂါနာတာရှည်နဲ့ တစ်နှစ်ကျော်ကျော်ကြာမှ ဆေးကုသွားနိုင်ခဲ့တာ။ ဒါတောင် “အရပ်ကူပါ လူဝိုင်းပါ” ဆိုသလို ဂိုဏ်းအတွင်း ကျောင်းထိုင် ဆရာတော်များကပါဝိုင်းဝန်းကူညီခဲ့လို့ ဆေးကုသခံယူတယ် ဆိုရုံ ခံယူခွင့်ရခဲ့တာ အချိန်တော့ နှောင်းသွားပါပြီ။

ခုတော့ ဘုန်းကြီးပျံ့ပွဲလုပ်ကြဖို့ လယ်ယာ၊ ကျွဲ၊ နွားပြုတ်ချင်ပြုတ်ပါစေဆိုပြီး တင်းခံနေတဲ့အတွက် ဥယျာဉ် ဆရာတော်က “မင်းတို့တလွဲဆံပင်ကောင်းနေကြတာ၊ နိုင်ရင် ဇွဲမကောင်းဘူး၊ ရှုံးရင် ဇွဲကောင်းပြီ။ အခုလည်း ရှင်တုန်းက

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၆၅

ခွဲမကောင်းဘူး။ သေမှ ခွဲကောင်းနေလိုက်ကြတာ။ မင်းတို့ ဒကာတွေပြောတိုင်း တို့ဂိုဏ်းသံဃာက မလိုက်လျောနိုင်ဘူး။ မင်းတို့ စဉ်းစားကြည့်ကြစမ်း။”

ဥပမာကွာ- မင်းတို့ဖဲရိုက်ကြတဲ့အခါမှာဆိုရင် လည်း နိုင်ပြီဆို ဖင်တကြွကြွနဲ့ ထပြန်ချင်ကြပြီ။ ရုံးပြီဆိုရင် တော့ ခါးက အဝတ်တောင် အနိုင်နိုင်ကျန်တောင် ခွဲကောင်း ကြတယ်။ ခုလည်းအသက်ရှင်တုန်းက ကျန်းမာရေးအတွက် ဆေးကုဖို့ဆိုပြီး ရွာကို အလှူခံတော့ ဘယ်သူများ ခုလို ခွဲ သန်သန်နဲ့လှူကြတုန်း။ တို့ မနည်းတိုက်တွန်းယူရတယ်။ အခုသေမှ ခွဲကောင်းနေကြတယ်။ ဒကာတွေစဉ်းစားပြီး တို့ မေးတာကို ဖြေကြစမ်း။ ‘မင်းတို့ ဘုန်းကြီးကိုကြည်ညိုတာ လား၊ အလောင်းကို ကြည်ညိုတာလား’ ဆိုတော့ အချစ်ချင်း ကျီးကြည့် ကြောင်ကြည့်နဲ့ ဟိုလူမေးငေါ့ ဒီလူ မေးဆတ်လုပ် ကြပြီး ဘာမှမဖြေတတ်ကြဘူး။

ဆရာတော်က “မင်းတို့စိတ်ကူးတွေ တို့သိတယ်။ မင်းတို့က ပွဲခံမယ်။ ပြီးတော့ အန်ဂလုံဝိုင်း ဂျင်ဝိုင်းတွေ လက်ခံမယ်။ အဲဒီကရမယ် အကောက်တွေနဲ့ ပွဲဖိုးတော့ ကာမိတယ်လို့ တွက်နေကြတာမို့လား။ ဒီလို လောင်းကစား ဝိုင်းတွေလည်း တို့သံဃာက ခွင့်မပြုနိုင်ဘူး။ လောင်းကစား ဝိုင်းဆိုတာ ဟိုကဒိုင်လုပ်မယ်လူတွေက ငွေထုပ်ကြီးတွေပိုက် ပြီး တို့နယ်ကိုဝေပေးခဲ့ဖို့ လာတာမဟုတ်ဘူးဟ။ ဒီနယ်က ရှိစုမဲ့စုလေးတွေ သိမ်းမလို့လာကြတာ။ လောင်း ကြေးကရမှ

အကောက်ပေးမှာဆိုတော့ အဲဒီလောင်းကြေးက ဘယ်သူတွေ ပေးရမှာလဲ။ ဒီနယ်က လူတွေဆီကပေါ့။ ခုချိန်မှာ သီးနှံမရလို့ စားစရာမရှိရင် သစ်တိုက် ဝါးတိုက်၊ လှည်းငှားလိုက်နဲ့ထမင်းလေး စားနေရသေးတယ်။ လောင်းကစားဝိုင်းတွေ သောင်းကျန်းလို့ လှည်းပြုတ်နွားပြုတ် ဖြစ်ကုန်ရင် ဒီအတိုင်း ငုတ်တုတ်ငုတ်သေကြရမှာ"လို့ ပြောရင်း တခြားဆရာတော်များဘက်ကို လှည့်ပြီး "ကဲ-ဂိုဏ်းသံဃာအများရဲ့ဆန္ဒက ကော-ပြောကြပါဦး" ဆိုတော့ ဆရာတော်များကလည်း ဥယျာဉ်ဆရာတော်ပြောတာ သဘာဝကျပါတယ်။ ဒီအတိုင်းပဲ ဆုံးဖြတ်ပါလို့ ဆန္ဒတူညီ လိုက်ကြပါတယ်။ ဒါနဲ့ အဲဒီဘုန်းကြီးပျံလည်း ရပ်မနာ ရွာမနာ မသာကြီးချနဲ့ အပြီးသတ်နိုင်လိုက်ပါတယ်။

ခုအချိန်မှာ နာမူကူညီရေးအသင်းတွေ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ မြို့ကြီးတိုင်းလိုလိုမှာ ပေါ်ပေါက်လာကြလို့ ဝမ်းသာ ရသလို၊ ဆရာတော်ရဲ့စကားများကိုလည်း သတိရမိပါတယ်။ ရန်ကုန်က နာမူကူညီရေးအသင်းရဲ့ ကြွေးကြော်သံက "သေဆုံးသူ အသက်ရှုရပ်ပေမယ့် ကျန်ရစ်သူတွေ အသက်ရှူကြပ်ရတဲ့အဖြစ်ကို ကူညီကြစို့"တဲ့။ စာနာထောက်ထား သဒ္ဓါပွားလောက်တဲ့ ကြွေးကြော်သံပါပဲ။ သေဆုံးသူအတွက် အသက်ရှူကြပ်ရတဲ့ ကျန်ရစ်သူတွေအတွက်ပဲလား။ မသေဆုံးသေးဘူး။ အနာသိ ဆေးရှိလျှက် အသက်ရှူကြပ်ရသူတွေ အတွက်ကော။

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၆၇

အနာမသိ၊ ဆေးမရှိလို့ သေကြရတာကတော့ ကံ အကြောင်းတရားလို့ပဲ ဆိုရတော့မှာပဲ။

ရန်ကုန်က နာမူကူညီရေးအသင်းရဲ့ ပြီးခဲ့တဲ့ နှစ် ပတ်လည်စည်းဝေးပွဲမှာ “ဆေးရုံပွဲငွေ” ဆိုပြီး တိုးချဲ့စီမံကိန်း တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာတာ ကြားသိရလို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာစုခေါ်မိပါတယ်။ ပြီးတော့ တို့လူမျိုးတွေ ရှင်ဇွဲလည်း ကောင်းလာပြီ ဆိုပြီးတော့ပေါ့။ ခရိုင်၊ မြို့နယ်တွေကစပြီး ကျေးလက်တိုက်နယ်တွေ၊ ကျေးရွာတွေအထိ ဒီဇွဲမျိုး၊ ဒီသဒ္ဓါ တရားမျိုးတွေ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပေါ်ပေါက်လာပါစေလို့ လည်း တောင့်တဆုတောင်းမိပါတယ်။

သတ္တဝါတို့ရဲ့အသက်ကိုပေးလှူရတာဟာ အမြတ် ဆုံးဒါန (ဒါနပရမတ္ထပါရမီ)လို့ ခံယူကြတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တွေအနေနဲ့ကော လောကရဲ့အကြီးကျယ်ဆုံးနဲ့အမြင့်မြတ်ဆုံး လုပ်ငန်းဆိုတာသတ္တဝါတို့ရဲ့အသက်ကိုကာကွယ်စောင့်ရှောက် ပေးခြင်းဖြစ်တယ်လို့ သိတတ်ခံယူတတ်ကြသူ အားလုံးအနေ နဲ့ပါ။ ရှင်ဇွဲ နိုင်ဇွဲ သန်သန်နဲ့ဘဝရဲ့ အမြင့်မြတ်ဆုံး လုပ်ရပ် ဂုဏ်ကို မိမိတို့ ဘဝသမိုင်းမှတ်တိုင်မှာ ထည်ထည်ဝါဝါ ကမ္မည်းတင်နိုင်ကြပါစေလို့လည်းတိုက်တွန်း ဆုတောင်း လိုက်ပါတယ်။

ရှင်ဇွဲသန် အောင်ဇွဲသန်ပြီး မသေရာနိဗ္ဗာန်ထိ
အောင်ပွဲခံနိုင်ကြပါစေ။

ဂုဏ်ရှိန်မြင့်တဲ့

ခြေလှမ်းများ

အမှားနဲ့ အမှန်ကို သိပြီးကြတဲ့ ကိုယ်တော်တွေ
တခြားကို သွားလိုက သွားကြ၊ ဒီသနားစရာ
ကိုယ်တော်လေးကိုတော့ ဒီမှာပဲ ထားရလိမ့် မယ်”

လူတို့ရဲ့ ဂုဏ်ရှိန် အနိမ့်အမြင့်ဆိုတာ စည်းစိမ်
ဥစ္စာတွေ၊ ရာထူးဘွဲ့ထူးတွေနဲ့ တိုင်းတာလို့ ရနိုင်တာမျိုး
မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနဲ့ စိတ်နေစိတ်ထား အနိမ့်
အမြင့်ကိုကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ်ရတာမျိုးပါ။

မြတ်ဗုဒ္ဓအလိုအရ အမြင့်ဆုံး စိတ်ထားဆိုတာ (၁)
သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနဲ့ထပ်တူထားပြီး ချစ်ခင်တတ်တဲ့
မေတ္တာစိတ်၊ (၂) ဒုက္ခိတ သတ္တဝါကိုစာနာသနားတဲ့ ဂရုဏာ
စိတ်၊ (၃) သူတစ်ပါးကြီးပွား ချမ်းသာတာကို ဝမ်းသာ
ကျေနပ်တဲ့ မုဒိတာစိတ်၊ (၄) သူတစ်ပါးရဲ့ ချို့ယွင်းချက်
အပြစ်တို့ကို ခွင့်လွှတ်လျစ်လျူရှုတဲ့ ဥပေက္ခာစိတ်များ ထားရှိ
နိုင်တာကို ဆိုတာပါ။ ဒီစိတ်ထားများဟာ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၆၉

မစ္ဆရိယကင်းစင်တဲ့ ဗြဟ္မာတို့ရဲ့ စိတ်ထားမျိုးဖြစ်လို့ ဗြဟ္မစရိယ (ဗြဟ္မစိုရ်) စိတ်ထားလို့လည်း ခေါ်ဆိုပါတယ်။

ဒီလေးမျိုးထဲမှာ မေတ္တာစိတ်ထားဆိုတာ သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ ချမ်းသာနဲ့ ဆင်းရဲကို ထပ်တူဝေမျှခံစားတဲ့ စိတ်ထားဖြစ်တာမို့ ကရုဏာတရားနဲ့ မုဒိတာတရားနှစ်မျိုးလုံးနဲ့ ပြည့်စုံသူများမှာ မေတ္တာစိတ်ထားလည်း ပြည့်စုံပါတယ်။ သူတစ်ပါးရဲ့ ဒုက္ခကို ဝေမျှခံစားပြီး စာနာ သနားတတ်သော်လည်း သူတစ်ပါးချမ်းသာတာကို မိမိကိုယ်တိုင် ချမ်းသာရသလို ဝေမျှခံစားပြီး မုဒိတာမပွားနိုင်သူများကို မေတ္တာရှင်လို့ ခေါ်ဆိုနိုင်စရာ မရှိပါဘူး။

မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ စိတ်ထားကို ဖော်ပြတဲ့နေရာမှာ မဟာမေတ္တာရှင်လို့ မဆိုဘဲ “မဟာကရုဏာတော်ရှင်”လို့ပဲ ဆိုကြပါတယ်။ ဒါကလည်း လောကမှာ ဒုက္ခိတသတ္တဝါတွေက များတာမို့ များရာလိုက်ပြီးအတိုချုပ် ခေါ်ဆိုတာပါ။

အမှန်ကတော့ ဝေနေယျသတ္တဝါတွေ ဒုက္ခက လွတ်မြောက်တဲ့အခါမှာလည်း မြတ်ဗုဒ္ဓအနေနဲ့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုခေါ်ခြင်း၊ ဥဒါန်းကျူးရင့်ခြင်း ပြုတော်မူလေ့ရှိတာမို့ “မဟာမုဒိတာရှင်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကရုဏာနဲ့ မုဒိတာနှစ်ပါးတို့ဟာ ဗြဟ္မစိုရ်စိတ်ထား ပြည့်စုံမှုရဲ့ လူအများသိသာမြင်သာတဲ့ စိတ်ထားပဲဖြစ်ပါတယ်။

ပုထုဇဉ်လူအများစုမှာ ဒုက္ခိတ သတ္တဝါအပေါ်

၇၀

ဓမ္မဘေရိဒါနဝိရိယ (တောင်စွန်း)

ကရုဏာစိတ်ထားရှိသူ အတော်အသင့်တွေ့ရတတ်ပေမယ့် သုခိတသတ္တဝါအပေါ် ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်တဲ့ မုဒိတာ စိတ်ထားရှိသူကတော့ အတော်ရှားပါး နေတတ်ပါတယ်။ “ပုထုဇန ဥမ္မတ္တကော=ပုထုဇဉ်တွေဟာ အတော်အကြောင်းကြောင့် နိုင်တယ်” ဆိုတာဒီနေရာမှာ အလွန်ထင်ရှားတယ်။ စဉ်းစားကြည့်ရင် ကရုဏာတရားကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ဆိုတာ ကိုယ့်အိတ်ထဲကစိုက်ပြီး ကုန်တန်ကုန်ရတာ။ မုဒိတာ စိတ်ဖြစ်ဖို့ကျတော့ အိတ်ထဲကဘာမှ စိုက်ကုန်စရာမလိုတဲ့ အပြင် ကိုယ်ကတောင်ရတတ်သေးတာကလား။

ဒီလောက်ဖြစ်ဖို့လွယ်ကူတဲ့ မုဒိတာတရား ဖြစ်ပေါ်မလာတဲ့အပြင် သူတစ်ပါးချမ်းသာတယ်ဆိုတာကို မကြားမနာလိုတဲ့ “ဣဿာ” တရားနဲ့ ချမ်းသာဟူမျှ ကိုယ်သာရလိုတယ်ဆိုတဲ့ ဝန်တိုမှု “မစ္ဆရိယ” တရားများသာ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိကြတယ်။ ဒီအတွက် ကိုယ်ကျိုးဘာမျှ မရရုံမက ပဇ္ဇာနန္တရိယကံနီးပါးကြီးမားတဲ့ ဆိုးကျိုးတွေတောင် ရတတ်တယ်ဆိုတာ “လက်သည်းဖျားနဲ့ ခေါင်းလောင်းထိုးတယ်” ဆိုတဲ့ လောသ ကတိဿရဟန်းကြီးအကြောင်း ရေးခဲ့ဖူးပါပြီ။

ကရုဏာနဲ့မုဒိတာကို ဖြစ်ခွင့်ကြုံပါလျက် မဖြစ်နိုင်ကြခြင်းရဲ့ အကြောင်းကိုရှာကြည့်ရင် ဥပေက္ခာဗြဟ္မစိုရ်ချို့တဲ့ခြင်းဟာ အဓိကအကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပေက္ခာဗြဟ္မစိုရ်ဆိုတာ သတ္တဝါအားလုံး ကံအတိုင်းသာဖြစ်ခွင့်ရှိ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၇၁

တယ်လို့လက်ခံပြီး ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခွင့်ပြုရတာ၊ ချမ်းသာသူအတွက် ဝမ်းသာပြီး ဆင်းရဲသူကို ကူညီရတာ၊ သူတို့ရဲ့ ချို့ယွင်းချက်နဲ့အပြစ်တို့ကို နားလည်ခွင့်လွှတ်ရတာပါ။

ဗြဟ္မစိုရ်မှာ ဥပေက္ခာရဲ့ အရေးပါပုံ ကိုယ်တွေ့လေးတွေကို ပြောပြချင်ပါတယ်။ တစ်ခါက လမ်းဘေးမှာ အင်္ကျီစုတ်အိုအိုလေးကိုခင်းပြီး တောင်းနေတဲ့ ဗိုက်ပူနံကား ချည့်နဲ့နဲ့ လူတစ်ယောက်ကိုတွေ့လို့ အိတ်ထဲက ပိုက်ဆံ (၂၀)တန် တစ်ရွက်ပေးခဲ့လိုက်တယ်။ ရှေ့နားရောက်တော့ နောက်ကနေ ခပ်သွက်သွက်လိုက်လာသူတစ်ဦးက “အလကား ဒီကောင်မျိုးတွေကို ပေးမနေနဲ့ဘုရား။ ဒီကောင်က ပိုက်ဆံရရင် အရက်ဆိုင်အရင်သွားတာ။ ပြီးမှ ပိုရင်ထမင်းဝယ်စားတဲ့ကောင်” လို့ပြောပါတယ်။

တစ်ခါတုန်းကလည်း အာဇာနည်ကုန်းဘက်ကနေ ရွှေတိဂုံဘုရားဘက်ဖြတ်အသွားမှာ နောက်ကနေ လူတစ်အုပ် ဆူညံပြီး ပြေးလာကြတယ်။ ရှေ့ကတစ်ယောက်ကပြေးနေပြီး နောက်ကလူအုပ်က လိုက်လာကြတာ။ မြောက်မုခ် ဟိန္ဒူဘုရားကျောင်းနားရောက်တော့ လူအုပ်ကမီလာပြီး ဝိုင်းရိုက်ကြ၊ ထိုးကြနဲ့၊ ခါးပိုက်နှိုက်တဲ့။ သက်ဆိုင်ရာကလာရောက်ဖြေရှင်းပြီးချိန်မှာတော့ ဟိုလူမသေရုံတမယ် ခွေလဲနေပြီ။ အနီးမှာရှိတဲ့ဘုရားဖူးတစ်အုပ်က ဒါကိုကြည့်ပြီး “သနားစရာဟယ်၊ တစ်ယောက်ကို တစ်အုပ်ကဝိုင်းရိုက်တာ ကံကောင်း

လို့မသေတယ်” ဆိုပြီးစုတ်တသပ်သပ်နဲ့။

ပထမလူက အရက်သောက်တတ်တဲ့လူ၊ လော
လောဆယ် သောက်နေတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့်
သူ့အပြစ်ကိုလျစ်လျူမရှုနိုင်သူက သူ့အပေါ်ကရုဏာမထား
နိုင်ဘူး။ နောက်တစ်ယောက်က လောလောဆယ် ခါးပိုက်
နှိုက်လာသူပဲ။ ဒါပေမယ့် သူ့အပြစ်ကို လျစ်လျူရှုနိုင်သူတွေ
က သူ့ခံစားနေရတဲ့ဒုက္ခကိုကြည့်ပြီး ကရုဏာဖြစ်ကြတယ်။

ဂျပန်ဘုန်းတော်ကြီး “ဘန်ကေ”ရဲ့ နှလုံးသွင်းပုံ
လေးကိုလည်း ပြောချင်ပါသေးတယ်။ သူ့ဆီမှာ ဝါတွင်း
ကာလရောက်ရင် တပည့်အများ စုဝေးရောက်လာလေ့ရှိကြ
တယ်။ တစ်ခါတော့ တပည့်တစ်ပါးခိုးတာကို လက်ပူး
လက်ကြပ်မိကြတယ်။ ဒီကိစ္စ ဘုန်းတော်ကြီးဘန်ကေကို
လျှောက်ထားပြီး နှင်ထုတ်ပေးဖို့တောင်းဆိုပေမယ့် လျစ်လျူ
ရှုလိုက်တယ်။

နောက်တစ်ကြိမ်ခုလိုပဲ မိကြပြန်တဲ့အခါမှာတော့
တပည့်အများက စိတ်ဆိုးပြီး ဆရာတော်ဆီ စာရေးတင်ပြ
ကြတယ်။ သူ့ခိုးကိုမထုတ်ပယ်ရင် သူတို့အားလုံး ထွက်သွား
ကြမယ်ပေါ့လေ။

ဆရာတော်ဘန်ကေက တပည့်အားလုံးကို မိမိရှေ့
ခေါ်ယူပြီး မိန့်ကြားတာကတော့ “ကိုယ်တော်တို့ဟာ ဉာဏ်
ပညာနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းတော်တွေပါ။ အမှားနဲ့ အမှန်ကို

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၇၃

လည်း သိတတ်ကြပြီ။ အလိုရှိရင် တခြားတစ်နေရာ သွားနိုင်ကြပါတယ်။ ဒီသနားစရာ ကိုယ်တော်ခမျာ အမှားနဲ့ အမှန်တောင် မခွဲခြားတတ်ရှာသေးဘူး။ ငါ သွန်သင်မပေးရင် ဘယ်သူ သွန်သင်မတုံး။ အားလုံးသွားချင်ရာ သွားကြဦးတော့။ ဒီကိုယ်တော်လေးကို ငါ့ကျောင်းမှာပဲ ထားရလိမ့်မယ်” တဲ့။

ခိုးမှုကျူးလွန်တဲ့ ကိုယ်တော်လေးရဲ့ မျက်နှာမှာ မျက်ရည်တွေ တရဟောစီးဆင်းလာပြီး ခိုးချင်တဲ့ ဝါသနာလည်းလုံးဝ ပပျောက်သွားပါလေရော။

ဘုန်းတော်ကြီး ဘန်ကေဟာ ဥပေက္ခာဗြဟ္မစိုရ် ပေါ်မှာ ခြေစုံရပ်နိုင်ခဲ့လို့ ကြီးမားတဲ့ကရုဏာတရား ထားလိုက်နိုင်တဲ့အတွက် ဖြစ်မှုကျူးလွန်သူဟာ အထူးအထွေ မဆုံးမလိုက်ရဘဲ ချို့ယွင်းချက်ကို ပြုပြင်သွားတဲ့အထိ အကျိုးသက်ရောက်ခဲ့တယ်။ ကရုဏာစိတ်ထားဟာ ဂုဏ်ရှိန် ဘယ်လောက်ကြီးမားတယ်ဆိုတာ တပည့်အားလုံးလည်း သိသွားကြရတယ်။

ဥပေက္ခာဗြဟ္မစိုရ်တရားကို သိရှိလက်ခံပြီး ပွားသင့်တဲ့ ဗြဟ္မစိုရ်များကို အစစ်အမှန် (ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ မဖက်ဘဲ) ပွားများရင်း အမြင့်ဆုံးဆီ တက်လှမ်းနိုင်ကြပါစေသောဝ်။ ။

* * *

ဆရာသောက်တဲ့

၆ ဆ :

ဒီတရားတွေကို ရှစ်နှစ်သားလောက်ကတည်းက
သိထားခဲ့ပေမယ့် အခုအသက်ရှစ်ဆယ်ကျော်
အထိ မကျင့်သုံးနိုင်သေးဘူးမတုတ်လား

(ဂျပန်ဗုဒ္ဓဘာသာဂုဏ်ရှည်ဆရာတော်ကြီး)

မထေရ်မြတ်တို့စကားကို တေးမှတ်ထားတဲ့ မှတ်စု
စာအုပ်အဟောင်းများကို ပြန်လည်မွှေနှောက်ရင်း လွန်ခဲ့သော
(၁၅)နှစ်လောက်က ဂျပန်ဘုန်းတော်ကြီးများရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိ
များထဲက ဆရာဦးသာနိုး ဘာသာပြန်ပေးထားတဲ့ ဂျပန်
မထေရ်မြတ်တို့ရဲ့ စကားတချို့ကိုတွေ့လိုက်ရလို့ သတိထား
စရာ အသိပွားစရာလေးတွေပါနေတဲ့အတွက် မထေရ်မြတ်တို့
စကားဝိုင်းထဲကို ထည့်သွင်းဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

ဂျပန်ပြည်ကိုဗုဒ္ဓဘာသာမရောက်မီမေဂျီခေတ်က
ဂျပန်ပြည်မှာ ထင်ရှားတဲ့ ဘာသာရေးဂိုဏ်းကြီးတစ်ခုရှိတယ်။
ဗုဒ္ဓဘာသာရောက်ရှိလာပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော် ကြီးတွေ၊

ကျောင်းတိုက်တွေပါရှိလာတဲ့အခါမှာ လူတွေက ဗုဒ္ဓတရား
တော်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အတော်လေး အုတ်အော်
သောင်းတင်းပြောဆိုလာကြတော့ အဲဒီဂိုဏ်း အကြီးအကဲ
ပုဂ္ဂိုလ်များက တယ်ပြီးဘဝင်ကျပုံမရဘူး။ ဒါနဲ့ တစ်နေ့မှာ
ဂိုဏ်းအကြီးအကဲပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းတော်ကြီး
ကျောင်းသွားပြီး အကြီးအကဲ(ဂိုဏ်းချုပ်)ဆရာတော်ကြီးကို

“လူတွေက ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုတာကို သိပ်ပြီး
အထင်တကြီးပြောနေကြတယ်။ အရှင်ဘုရားတို့ လက်ခံ
ယုံကြည်နေတဲ့ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုတာက ဘယ်လောက်များ
နက်နဲထူးဆန်းသလဲပြောပြပါဦး”လို့မေးလိုက်တယ်။

“အထူးအဆန်းရယ်လိုတော့ မဟုတ်ပါဘူး

(၁) မကောင်းမှုအားလုံးကို မပြုလုပ်ရ။

(၂) ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြည့်စုံအောင် လုပ်ရမယ်။

(၃) မိမိစိတ်ကို သန့်ရှင်းစေရမယ်။ အတိုချုပ်
ကတော့ ဒါပါပဲ။

ဒီသုံးပါးဟာ သဗ္ဗညုတဘုရားရှင်တိုင်းရဲ့ အဆုံး
အမ သာသနာတော်လို့ ခေါ်ပါတယ်”လို့ ဖြေတဲ့အခါ
ဂိုဏ်းချုပ်ကြီးက

“ဒါများ အထူးအဆန်းလုပ်လို့။ ဒီတရားတွေကို
တို့ရှစ်နှစ်သားလောက်ကတည်းကသိပြီးသား” လို့ဆိုလိုက်ပါ
တယ်။ ဒီတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော်ကြီးက

၇၆

ဓမ္မဘေဒိတရှင်ဝိဇိယ (တောင်စွန်း)

“အေး-ဒီတရားတွေကို ရှစ်နှစ်သားလောက်က တည်းကသိထားခဲ့ပေမယ့် အခု အသက်ရှစ်ဆယ်ကျော်အထိ မကျင့်သုံးနိုင်သေးဘူး မဟုတ်လား” လို့ပြန်ပြောလိုက်ပါ သတဲ့။

ဒါနဲ့တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ မြန်မာမထေရ်မြတ် တစ်ပါးရဲ့ စကားကိုလည်း သတိရလိုက်ပါတယ်။

မိမိစာချတန်းအောင်ပြီးစက တောင်ငူမြို့ရောက် တော့ ဆရာတော်ဆက်တော်စပ်တဲ့ လောကုတ္တရာသိမ်ကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို သွားရောက်ကန်တော့ရင်း “တပည့် ရင်းအဖြစ် သတ်မှတ်ဆုံးမတော်မူပါဘုရား” လို့ လျှောက်ထား တဲ့အခါ ဆရာတော်ကြီးက -

“ဦးပဉ္စင်းလေး-ခုဆိုရင် စာပေတွေကိုလည်း အထိုက်အလျောက်သင်လာခဲ့ပြီးပြီ။ တပည့်တွေကိုလည်း ပြန်ပြီးပို့ချနေပြီပဲ။ အေး အရေးအကြီးဆုံးက စာချဘုန်းကြီး တို့ တရားဟော တရားပြတို့ဆိုတာ ‘စောင်းသမား နားထိုင်း လို’ မဖြစ်အောင် ဂရုစိုက်ရမယ်။ ရှေးဆရာတော်ကြီးတွေ ဆုံးမထားတာရှိတယ်။

“ စောင်းသမားနားထိုင်း၊ ပုံနှင့် နှိုင်း၊ ရိုင်း တယ် မထင်ရ။

အကြင်သို့သူတို့ကိုဆုံးမ၊ ထိုသို့ပင် ကိုယ် ပင် ကိုယ်ဆုံးမ။

ဆုံးမဖွယ်ကိုယ်ဝယ်လိုဆုံးပ။ ကိုယ်ရှင် ထက်
ခက်သူမရှိကြ တဲ့။ စောင်းသမားဆိုတော့ သူများ ကိုတော့
နားဝင် ပီယံ ဖြစ်အောင် တီးခတ် ပြတတ် ပါရဲ့။
သူကိုယ်တိုင်ကတော့ နားထိုင်းဖြစ်နေလို့ ကိုယ့်အသံကိုယ်
မကြားနိုင်လို့ ဘာမှ မခံစားနိုင်ဘူးပေါ့။ 'ဟောသမ္မတရား၊
ပြောသမ္မတကား၊ ကျောကမှ မကြား' ဆိုသလိုဖြစ်နေမှာပေါ့။
နောက် (၂) ကြောင်းကတော့ ဓမ္မပဒဂါထာ (၁၅၉) အတိုင်း
အလင်္ကာစီထားတာပဲ နားလည်လောက်ပါတယ်။

ဟိုး ဘုရားအလောင်းတော်နိယတဗျာဒိတ် ခံယူ
ခါနီးမှာ ကြွေးကြော်ခဲ့တဲ့ ကြွေးကြော်သံလည်းရှိသားပဲ။
ဗုဒ္ဓေါဗောဓေယျ - ကိုယ်တိုင်သိပြီး သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း
သိစေမယ်။

မုတ္တောမောဓေယျ - ကိုယ်တိုင်လွတ်မြောက်ပြီး သူတစ်ပါး
တို့ကိုလည်းလွတ်မြောက်စေမယ်။

ဒန္တောဒမေယျ - ကိုယ်တိုင်ယဉ်ကျေးပြီး သူတစ်ပါးတို့ကို
လည်းယဉ်ကျေးစေမယ်။

သန္တေသမေယျ - ကိုယ်တိုင်ငြိမ်းအေးပြီး သူတစ်ပါးတို့ကို လည်း
ငြိမ်းအေးစေမယ်ဆိုသလိုပေါ့။

ဘုရားတပည့်သားပီပီ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အရင်
ဆုံးမပြီးမှ သူတစ်ပါးတို့ကိုဆုံးမရမယ်။ ဒါဟာ အရေးလည်း
အကြီးဆုံး၊ ခက်လည်းအခက်ဆုံးလို့ဆိုလိုတာပါပဲ။

အသိနဲ့ပတ်သက်လို့ ဓမ္မစကြာမှာပါတဲ့ အသိ သုံး

၇၈

ဓမ္မဘေရိဏရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

ဆင့်ကို အလေးအနက်ထားရမယ်။ ကြားသိ(သစ္စဉာဏ်) ဆိုတာက ကျင့်သိ(ကိစ္စဉာဏ်)ကိုမရောက်သမျှ အလိမ္မာ မဖြစ်ဘူး။ အလိမ္မာစာမှာသာရှိပြီး လူမှာမရှိသေးဘူးပေါ့။ ကျင့်သိ အလိမ္မာရှိမှ ပြည်စုံတဲ့အသိ (ကတဉာဏ်) ဖြစ်ပြီး ကိုယ့်မှာ ခိုင်မြဲမယ်မဟုတ်လား။

တပည့်ကို အုပ်ချုပ်ဆုံးမတဲ့နေရာမှာ စည်းကမ်း ချက်တွေ သိပ်ပြီးရှည်ရှည်ဝေးဝေးစာရွက်မှာရေးထားမနေနဲ့။ ငါလို ကြိုးစား၊ ငါလိုကျင့်၊ ငါလိုနေလို့ ပြောနိုင်အောင်သာ လုပ်၊ ဩဇာသက်ရောက်တယ်။ စည်းကမ်းဖောက်သူလည်း နည်းမယ် ကြားလား” လို့မိန့်ကြားဆုံးမတော်မူပါတယ်။

မထေရ်မြတ်နှစ်ပါးလုံးရဲ့ စကားများဟာ အသိ အလိမ္မာ၊ ကိုယ်ကျင့်တရား၊ ယဉ်ကျေးမှုတို့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပို့ချဟောကြား ရေးသားနေကြတဲ့ ဆရာသမားအားလုံး အတွက် အလေးအနက်ထားစရာစကားမွန်များဖြစ်ပါတယ်။

မိမိငယ်စဉ်က အဘိုးလေးတော်တဲ့ ‘ဘိုးစံရှင်’ ဆိုတာရှိတယ်။ စကားပြောတဲ့အခါ စိတ်ထဲရှိတာကို ဟော ဟောဒိုင်းဒိုင်း “လူရိုးတုတ်စိုက်” ပြောတတ်လွန်းလို့ လူငယ် တွေကတော့ သဘောကျပြီး လေးစားခင်မင်ကြတယ်။ လူကြီးတွေကတော့ “လူ့ခွစာသမား” လို့ သတ်မှတ်ခံရသူ ပေါ့။ တစ်နေ့မှာ ဘိုးစံရှင်တုပ်ကွေးဖျားလို့ ဆေးဆရာဆီ သွားပြီး ဆေးတောင်းတဲ့အခါ ဆေးဆရာက သူ့ဆေးတွေ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၇၉

ဘယ်လောက်ကောင်းကြောင်း၊ ဆေးမယ်တွေကလည်း ဘယ်လောက်ရှားပါးပြီး ဘယ်လိုတန်ဖိုးကြီးမားကြောင်းတွေ ပြောပြနေပါတယ်။ အဲဒီတော့ အဘိုးလေး ဘိုးစံရှင်က-

“ဆရာ ဘယ်ဆေးပြားတွေ ဘယ်လောက်ကောင်း တယ်။ ဘယ်လောက်အဖိုးတန်တယ်ဆိုတာ ကျုပ်ကိုမပြော နဲ့။ ကျုပ်က ဆရာကြော်ငြာတဲ့ဆေးကို နားထောင်ချင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဆရာသောက်တဲ့ဆေးကိုသာ သောက်ချင်တာ။ ဆရာကိုယ်တိုင် အခုကျုပ်ဖျားသလိုဖျားရင် ဘယ်ဆေး သောက်သလဲ။ အဲဒီဆေးကိုသာ ကျုပ်ကိုတိုက်” လို့ပြန်ပြော လိုက်ပါတယ်။

ဘာသာ၊ ယဉ်ကျေးမှုအသိပညာပေးစာပေးတွေ ရေးသားနေကြတဲ့ ဆရာသမားများရော၊ တကယ်လို့ အဘိုး လေးဘိုးစံရှင်လို စာဖတ်ပရိသတ်မျိုးနဲ့တွေ့လို့ “အခုဟော ပြောတာ၊ ရေးသားတာတွေဟာ ဆရာကြော်ငြာတဲ့ဆေးတွေ လား၊ ဆရာသောက်တဲ့ဆေးတွေလား” လို့များ မေးလာခဲ့ရင်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို ဆန့်ကျင်ဘက် ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တောင် အလေးထားရတဲ့မရိုးနိုင်တဲ့ ဂုဏ်ထူးတစ်ခုက

“ယထာဝါဒီ တထာကာရီ၊ မထာကာရီ တထာဝါဒီ ခလုဘာ ဂေါတမော = ဂေါတမဘုရားရှင်က ပြောသလို လုပ်ပြီး လုပ်သလိုပြောတယ်” ဆိုတဲ့အချက်ပါပဲ။

ဆရာအားလုံး ကိုယ့်ဆေးကိုယ်သောက်သုံးပြီး ကိုယ်သောက်တဲ့ဆေး ပေးနိုင်ကြပါစေ။

* * *

ဘဝခန္ဓာရဲ့

အလှတန်ဆာ

နှုတ်ရဲ့အလှဆိုတာ နှုတ်ခမ်းရွဲ့တာ၊ တည်တာနဲ့
မဆိုင်ဘူး။ သူ့နားမချပ်။ ကြမ်းကြမ်း ကြုတ်ကြုတ်၊
အယုတ်တမာ၊ မပြောဆိုဘဲ ချိုသာအေးကြည်
ပြောဆိုလေ့ရှိရင် ဒီနှုတ်တာ လှတာပဲ။

(ရွှေရေးဆောင် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍဝ)

မိမိတို့ အမရပူရမြို့ တူမောင်းတိုက်ကို ပညာ
သင်ဖို့ရောက်စလောက်က တိုက်ထဲမှာ ဦးကုဏ္ဍကလေး
ဆိုတဲ့ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးရှိတယ်။ သူ့မှာ မွေးတွင်းပါအဖြစ်
ပါးစပ်ကရွဲ့နေလို့ လောကအလို ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့
နှုတ်မလှဘူးလို့ဘဲ ပြောရမှာပါ။ အဲဒီဘုန်းကြီးက အများ
သံဃာအသုံးပြုတဲ့ ကုဋိတွေကို နေ့စဉ်ဆေးကျောပြီး ရေ
စက်မောင်း၊ တံမြက်လှည်းစတဲ့ သံဃာ့ဝေယျဝစ္စကို အမြဲ
ဆောင်ရွက်တာဖြစ်လို့ သံဃာအများက လေးစားရုံသေ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၈၁

ကြပါတယ်။

အဲဒီတုန်းက တူမောင်းတိုက် ညဝါအကျော် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိတုန်းဆိုတော့ ဥပုသ်သီတင်း အဖိတ်နေ့ ညနေပိုင်းဆိုရင် မန္တလေးမြို့ ဘုရားကြီးတိုက်ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဥက္ကံသနဲ့ ရွှေရေးဆောင် သဒ္ဓါအကျော်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍဝတို့ ဦးဆောင်ပြီး ဆရာတော်ကြီး သုံးလေးပါးတို့ ကြွရောက်လေ့ရှိပါတယ်။ အဖိတ်နေ့ညနေပိုင်းမှာ သိမ်သင်တန်းပို့ချပြီး ဥပုသ်နေ့ ညပိုင်းရောက်မှ ပြန်ကြွကြပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးများ ကလည်း သံဃာ့ဝေယျဝစ္စ ဆောင်ရွက်နေတဲ့ ဦးဣန္ဒ ကလေးကို သိသိမှတ်မှတ်ရှိကြပါတယ်။

တစ်နေ့ဆွမ်းစားအပြီး ရေနွေးဝိုင်းတွင် နေကြရင်း ဦးဣန္ဒကလေးရဲ့အကြောင်း ပြောဆိုနေကြရာ ကျောင်းတိုက်ထဲက ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက “ဦးဣန္ဒကလေးက မွေးရာပါပါးစပ်ရွဲ့နေလို့ နှုတ်ကသာ အကျည်းတန်တာ။ စိတ်ကတော့ အလွန်လှတယ်။ သံဃာ့အပေါ်မှာထားတဲ့ သူ့ရဲ့ စေတနာကတော့ ချီးကျူးလောက်ပါတယ်” လို့ မှတ်ချက်ချလိုက်တဲ့အခါ ရွှေရေးဆောင်ဆရာတော်ဘုရားက “ကိုယ်တော့်နှုတ်လှတယ်၊ မလှဘူးဆိုတာ နှုတ်ခမ်းရွဲ့တာတို့၊ သွားခေါတာတို့ကိုကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ်မယ်ဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားအလိုကျဘယ်ဖြစ်မလဲ။ နှုတ်ရွဲ့အလှဆိုတာ နှုတ်

ခမ်းရွဲ့တာ၊ တည့်တာနဲ့ဘာမှမဆိုင်ဘူး။ လက္ခဏာတော်
ကြီးဘုရားရှိခိုးထဲမှာပါသလို သူ့နားမချမ်း၊ ကြမ်းကြမ်း
ကြုတ်ကြုတ်၊ အယုတ်တမာ၊ မပြောဆိုဘဲ ချိုသာအေး
ကြည်ပြောဆိုလေ့ရှိရင် ဒီနှုတ်ဟာလှတာပဲ။ ဒါမှ တကယ့်
ဘုရားရှင်အလိုကျအလှအစစ်”လို့ မိန့်ကြားလိုက်တယ်။

မှန်ပါတယ်။ လူ့ရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကို လူတို့ရဲ့ အပြု
အမူ ကံသုံးပါးနဲ့ ခွဲဝေကြည့်မယ်ဆိုရင် ဇိဝ္ဗာဒွါရလို့ခေါ်တဲ့
(နှုတ်-ပါးစပ်)က ဝစီကံရဲ့ ဖြစ်ရာဌာနပါ။ ဟဒယနှလုံးက
မနောကံဖြစ်ရာဌာန။ ကျန်တဲ့ စက္ခု၊ သောတ၊ ယာန၊
ကာယတို့က ကာယကံရဲ့ဖြစ်ရာဌာနတွေ ဖြစ်ပါတယ်။
ဒါ့ကြောင့် ဘဝခန္ဓာရဲ့အကောင်းအဆိုးကို ပြောလိုတဲ့အခါ
မှာ အကျဉ်းချုပ်စကားအဖြစ်နဲ့ “ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး”လို့
သုံးစွဲပြောဆိုကြတာပါ။

ဒီသုံးမျိုးထဲမှာ နှလုံးလို့ခေါ်တဲ့ မနောကံရဲ့ ဖြစ်
ရာဌာနနဲ့ပတ်သက်လို့ အာရုံကို သာမန်သိမှု ‘စိတ်’နဲ့ခွဲခြမ်း
သိမှု ‘ပညာ’လို့ နှစ်မျိုးထပ်ပြီးခွဲခြားနိုင်ပါတယ်။

လောကမှာ လှပတယ်၊ ကျက်သရေရှိတယ်ဆို
တာဟာ သင့်လျော်လျောက်ပတ်တဲ့ အဆင်တန်ဆာကို
ဆင်မြန်းတတ်မှ၊ ဆင်မြန်းထားမှဖြစ်ပါတယ်။ မြတ်ဗုဒ္ဓ
အလိုအရ ဘဝခန္ဓာကိုအလှဆင်ဖို့အတွက် ဆင်မြန်းစရာ
အဆင်တန်ဆာသုံးမျိုးသတ်မှတ်ထားပါတယ်။ မဖြစ်မနေ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၈၃

လိုက်နာကျင့်သုံး ဆင်မြန်းကြရမှာဖြစ်လို့ သိက္ခာသုံးပါး လို့လည်းခေါ်ပါတယ်။ ဘဝခန္ဓာကို ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ တည်ဆောက်နိုင်ဖို့အတွက် ချမှတ်ပေးထားတဲ့ စည်းကမ်းချက်များဖြစ်လို့ စည်းကမ်းသုံးမျိုးလို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ သီလ-သမာဓိ-ပညာတို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။

ဒီသုံးမျိုးထဲမှာ သီလဆိုတာ ကိုယ်နဲ့နှုတ်တို့ရဲ့ အဆင်တန်ဆာပါ။ ခန္ဓာကိုယ်ဟာ မွေးတွင်းပါအရ ဖြစ်စေ၊ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်သွားလို့ပဲဖြစ်စေ၊ ဆံဖြူ နားထိုင်း၊ ခါးကိုင်း၊ သွားကြွေ၊ အရေတွန့်တွဲနေပါစေ။ သူ့အသက်သတ်မှု၊ သူ့ဥစ္စာခိုးမှုဆိုတဲ့ ဒုစရိုက်မှုတွေ ကင်းစင်ပြီး သူ့အကျိုးကို ကာကွယ်ပေးခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ပေးခြင်းဆိုတဲ့ ကာယကံနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဝါရိတ္တ စာရိတ္တသီလနဲ့ ပြည့်စုံအောင် တန်ဆာဆင်ထားမယ်ဆိုရင် ဒီခန္ဓာကိုယ်ဟာ လှပပြီး အမြဲကျက်သရေရှိနေပါတယ်။

နှုတ်ကလည်း လိမ်ညာ ကုန်းချော၊ ကြမ်းကြုတ်၊ အကျိုးမဲ့စကားတွေ ရှောင်ကြည်ပြီး မှန်ကန်မှု၊ သင့်မြတ်ညီညွတ်မှု၊ နာဝင်ချိုသာမှုနဲ့ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုရှိတဲ့ စကားတွေကိုသာ ပြောဆိုလေ့ရှိရင် ဒီနှုတ်ဟာ အမြဲတမ်းလှပပြီး ကျက်သရေရှိနေတာပါပဲ။ အမှန်ကတော့ အရပ်စကား အရသာ လှပတယ်၊ ကျက်သရေရှိတယ်လို့ ပြောလိုက်ရတာပါ။ ဓမ္မ ဂုဏ်သိက္ခာအရ အတိအကျပြောရင် ပိုပြီး

ဂုဏ်မြောက်တဲ့ဝေါဟာရနဲ့ “မြင့်မြတ်တယ်” လို့ပြောရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ “သီလဆိုတာ အရွယ်မရွေးအတင့်တယ်ဆုံး၊ အလှပဆုံးနဲ့ အမြင့်မြတ်ဆုံး အဆင်တန်ဆာဖြစ်တယ်” ဆိုတာမြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ မှတ်ချက်စကားဖြစ်ပါတယ်။

သမာဓိသိက္ခာဆိုတာ စိတ်ရဲ့စည်းကမ်း၊ စိတ်ရဲ့ အဆင်တန်ဆာဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်ဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံနဲ့ ပွားထုံပြီး သမာဓိရအောင် တည်ဆောက်ထားမှ စည်း ကမ်းရှိတဲ့စိတ်၊ ကျက်သရေမင်္ဂလာဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့စိတ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ သမာဓိမရှိ လေလွင့် တုန်လှုပ်နေတဲ့စိတ်ဟာ ဘယ်တော့မှ စိတ်ကောင်းမဖြစ် နိုင်ပါဘူး။ စိတ်ကောင်းမဟုတ်တဲ့အတွက် ကျက်သရေ မင်္ဂလာဂုဏ်သိက္ခာကင်းမဲ့တဲ့ စိတ်ယုတ်စိတ်ညံ့လို့ပဲ ဆိုရ မှာပါ။

ပညာသိက္ခာဆိုတာ အသိဉာဏ်ဗဟုသုတတို့ရဲ့ စည်းကမ်း အဆင်တန်ဆာဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လောက် ဗဟုသုတတွေ ကြွယ်ဝပြီးလောကရဲ့ သတ်မှတ်ချက်အရ ဘယ်လို ပညာတွေ ပြည့်စုံတတ်ကျွမ်းနေတယ်ပဲဆိုဆို၊ အနည်းဆုံး ဘဝခန္ဓာရဲ့ ပကတိသဘောမှန်ဖြစ်တဲ့ ဖြစ်မှု ပျက်မှုကို အဟုတ်အမှန် ထိုးထွင်းသိမြင်တတ်တဲ့ ဝိပဿာ နာပညာနဲ့ တန်ဆာဆင်မထားဘူးဆိုရင် ဒီအသိ၊ ဒီပညာ ဟာ မြင့်မြတ်တဲ့ အသိပညာမှန် မဟုတ်နိုင်သေးပါဘူး။

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၈၅

ပညာသိက္ခာ၊ ပညာတန်ဆာဟာ ဘဝခန္ဓာတစ်ခုလုံးအတွက် အရေးအကြီးဆုံး အဆင်တန်ဆာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားရှင်က -

“ဘဝခန္ဓာရဲ့ ဖြစ်မှုပျက်မှုကို သိတတ်တဲ့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာမပါဘဲ အနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှည် နေရတာထက် ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာနဲ့တစ်ရက်တစ်ည ညှိလောက် အသက်ရှင်ရတာကမြတ်တယ်” လို့ မိန့်ကြားခဲ့တာပါ။

ဒါကို ခြုံပြီးသုံးသပ်ကြည့်လိုက်ရင် ဘဝခန္ဓာရဲ့ လှပတင့်တယ်မှု၊ ကျက်သရေမင်္ဂလာရှိမှု၊ မြင့်မြတ်မှုဆိုတာ မွေးတွင်းပါ ခန္ဓာအချိုးအစားနဲ့ မဆိုင်ဘဲ မိမိကိုယ်တိုင် တည်ဆောက် ကျင့်သုံးဆင်မြန်းထားတဲ့ သိက္ခာသုံးပါးနဲ့ သာဆိုင်တယ်ဆိုတာ သဘောပေါက်လောက်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်ဘဝခန္ဓာတစ်ခုဟာ အတိတ်ကံ အထောက်အပံ့အရ မွေးရာပါ ရုပ်အဆင်းက ဦးဘိုးစိန်ကြီးရဲ့ သီချင်းထဲကလို “မညို မဖြူ၊ မဆူ မကြုံ၊ မမြင့် မနိမ့်၊ အမှုစုံ တစ်စုံစိမ့်နဲ့ ကင်းခြောက်ပြစ်ကွာတဲ့သူ” ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ “ကောင်းခြင်းငါးဖြာ၊ ကင်းကွာခြောက်ပြစ်၊ နတ်အစစ်လား လူပဲလား” လို့ခွဲခြားမရလောက်အောင် လှပသူလို့ပဲဆိုဆို၊ “ပြစ်မျိုးမည့်မထင်” လို့ပဲထင်ထင်၊ “နှုတ်ကြမ်း၊ ကိုယ်ယုတ်၊ စိတ်ထားပုပ်အောင် ဒုစရိုက်တရားတွေ လွှမ်း

၈၆

ဓမ္မသဘောအရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

မိုးနေပြီဆိုရင် ဘယ်လိုမှ အထူးမှည့်ခေါ်စရာမလိုဘဲ ကမ္မသတ္တိသဘောအတိုင်း အပြစ်မျိုးစုံ ထင်ကျန်နေမှာဖြစ်လို့ ဓမ္မသဘောအရ အကျည်းအတန်ဆုံး “ပြစ်မျိုးစုံ ‘မဲ့’ လိုထင်” သူသာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်”

မြတ်စွာဘုရားဆင်မြန်းစေလိုတဲ့ သိက္ခာသုံးရပ်၊ စည်းကမ်းသုံးဖြာကို ဘဝခန္ဓာမှာ အလှဆင်ထားနိုင်သူ အဖို့တော့ မွေးရာပါ ကံဝဋ်ကြွေးအရ -

စက္ခုပါလ မထေရ်တို့လို မျက်စိနှစ်ကွင်း အလင်း မရကြသူတွေပဲဖြစ်ဖြစ်၊

ခုနုတ္တရာလို ကုန်းကွနေသူတွေပဲဖြစ်ဖြစ်၊

သုပ္ပဗုဒ္ဓသီတင်းသည်လို အရေပြား ရောဂါသည် တွေပဲဖြစ်ဖြစ်၊

မြတ်ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် နှုတ်မြှတ်ချီးကျူးရလောက်အောင် ဂုဏ်ကျက်သရေအပေါင်းနဲ့ ပြည့်စုံနိုင်ကြတာမို့ မိမိတို့ရဲ့ ဘဝခန္ဓာကို ကိုယ်ပိုင်အလှရတနာတို့နဲ့ ပြည့်စုံတင့်တယ်အောင် စနစ်တကျ အားထုတ်ဆင်မြန်းနိုင်ကြပါစေသော်ဝ်. . . .။

* * *

ကျေးဇူး နှင့် တန်ပြန် သက်ရောက်မှု

ကျေးဇူးပြုသူနဲ့ ကျေးဇူးရဲ့ အတိုင်းအတာ ပမာဏ
တို့ထက် ကျေးဇူးပြုခံရသူရဲ့ ရိုးသားဖြောင့်မတ်
ဓာတ်ခံကောင်းမှု (သိတတ်မှု) က အဓိက ကျပါ
တယ်။

(တိပိဋကဓရ-အရှင်သုမင်္ဂလာ လင်္ကာရ)

ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေး တိပိဋကဓရ မဟာဂန္ဓာရုံ
ကျောင်းတိုက် ပဓာနနာယက တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက
ဒေါက်တာအရှင်သုမင်္ဂလာလင်္ကာရနဲ့မိမိတို့ဟာ စာသင်သား
ဘဝနဲ့ အမရပူရမြို့မှာ နေကြစဉ်ကတည်းက ရင်းနှီးခဲ့ကြတာ
ပါ။

ပထမပြန် စာမေးပွဲမှာ ဂုဏ်ထူးရကြလို့ ဘွဲ့နှင်း
သဘင်ကို အတူသွားခဲ့ကြရာကစပြီး အပြန်အလှန် လေးစား
ခင်မင်ခဲ့တာ ခုထိလည်း အဆက်အသွယ်မပြတ်ပါဘူး။

ဒီတစ်ခါ ဆုံမိကြတော့ ဘာသာဋီကာကျမ်းပြု အကျော် တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီးရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးများနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စကားများထဲက အထက်ပါစကားကို လေးစားစွာ မှတ်သားခဲ့ရပါတယ်။ ဆက်လက်ပြီး -

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က ရာဇပုဏ္ဏားဆိုတာ မထင်မရှား ပုဂ္ဂိုလ်ပါ။ သူက အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ် မြတ်ကြီးကို ဆွမ်းတစ်စွန်း လောင်းခဲ့ဖူးတယ်။ ဒီပုဏ္ဏားကြီး သာသနာ့ဘောင် ဝင်ရောက်လိုကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားရှင် သိတော်မူတော့ ရဟန်းအားလုံးကိုခေါ်ပြီး “သူ့ကျေးဇူးရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ရဟန်းပြုပေးပြီး စောင့်ရှောက်ပါ” လို့ မိန့်ကြားတဲ့ အခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကြီးက “တစ်လုပ်စားဖူး၊ သူ့ကျေးဇူး” ကိုသိပြီး ရဟန်းပြုပေး၊ စောင့်ရှောက်ပေးလိုက်တယ်။

ဒါကိုကြည့်ရင် ကျေးဇူးပြုသူနဲ့ ကျေးဇူးရဲ့ ပမာဏဟာ မကြီးကျယ်ပေမယ့် ကျေးဇူးပြုခံခဲ့ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ဓာတ်ခံ အလွန်ကောင်းတာကြောင့် ကျေးဇူးပြုသူမှာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်သည်အထိ အကျိုးတရားက သက်ရောက်ခဲ့တယ်။ ဒါက ကျေးဇူးပြုခံရသူ ဓာတ်ခံကောင်းလို့ ကျေးဇူးပြုသူအပေါ် ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှု ကြီးမားပုံရဲ့ သာဓကပါပဲ။

အဲ-ကျေးဇူးပြုခံရသူက မရိုးသား၊ မဖြောင့်မတ်၊

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၈၉

ဓာတ်ခံမကောင်းလို့ ကျေးဇူးကန်းခဲ့ရင်တော့ ကျေးဇူးပြုသူရဲ့ ဂုဏ်၊ စေတနာနဲ့ ကျေးဇူးရဲ့ ပမာဏတို့အပေါ် မူတည်ပြီး ကျေးဇူးကန်းသူအပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်သွားပါတယ်။

ဇာတ်တော်ထဲမှာ ဘုရားအလောင်းသီလဝဆင်မင်းကြီးက အသက်အရွယ်ကြီးလို့ ဆင်အုပ်နဲ့ခွဲခွာပြီး တစ်ကောင်တည်း ကျက်စားနေချိန်မှာ မျက်စိလည် လမ်းမှားပြီး ငိုကြွေးနေတဲ့ ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို ကျောပေါ်တင်ပြီး ရွာပြန်လမ်းရောက်အောင် ပို့ပေးခဲ့တယ်။

ကျေးဇူးပြုတဲ့ ဆင်မင်းကသာ စေတနာကောင်းနဲ့ လိုက်ပို့နေတာ။ ကျောပေါ်မှာ စီးလိုက်လာတဲ့ ကျေးဇူးခံယောက်ျားကတော့ မှီရာ သစ်ကိုင်းတွေကို ချိုးချိုးပြီးဆင်ကြီးနေတဲ့ တောလမ်းကို အမှတ်အသားပြုရင်း လိုက်လာခဲ့တယ်။

“မေးသူရှိရင် လမ်းပြနိုင်အောင်”ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဆိုးနဲ့ ပေါ့။

မြို့ရွာရောက်လို့ ဆင်စွယ်ပန်းပုထုသူနဲ့တွေ့တဲ့အခါ အသက်ရှင်ဆဲ ဆင်အစွယ်က ပိုပြီး တန်ဖိုးကြီးတယ်ဆိုတာသိရတော့ ဖြတ်စရာ ပစ္စည်းကိရိယာတွေကိုယူပြီး ဆင်ကြီးရှိရာပြန်သွားတယ်။ ဆင်ကြီးနဲ့တွေ့တော့ “ဆင်းရဲလွန်းတဲ့အတွက် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုဖို့ ဆင်စွယ်ကိုပေးပါ” လို့ တောင်းတဲ့အခါ အလောင်းတော်ဆင်ကြီးက အစွယ်ကိုဖြတ်ဖို့ အသာတကြည်ဝပ်ပေးရှာတယ်။

အစွယ်တွေ ပြတ်ကျလာတဲ့အခါ ဆင်မင်းကြီးက နှာမောင်းနဲ့ယူပြီး “ကျွန်ုပ် ဒီအစွယ်တွေကို မချစ်မနှစ်သက်

လို့ ပေးလှူတာ မဟုတ်ပါ။ ဒီအစွယ်တွေထက် သဗ္ဗညုတ
ဉာဏ်တော်ကြီးကို ပိုပြီး ချစ်မြတ်နိုးလို့ လှူတာပါ။ ဒီအစွယ်
ကို လှူဒါန်းရတဲ့ ကုသိုလ်ဟာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း
သိမြင်ခြင်းရဲ့ အထောက်အပံ့ဖြစ်ပါစေသား" ဆိုပြီး လှူလိုက်
တယ်။

ဒီလိုနဲ့ ပထမတစ်ကြိမ် အစွယ်ရဲ့ အဖျားပိုင်း၊
နောက် အလယ်ပိုင်း၊ နောက်ဆုံး တတိယအကြိမ်မှာဆင်စွယ်
ကို အရင်းက ဖြတ်ယူပြီး အပြန်မှာတော့ ဆင်မင်းကြီး မြင်
လောက်တဲ့အရပ်ကို လွန်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်-မစင်အညစ်
အကြေးအမျိုးမျိုးတွေကို ရွက်ထမ်းရလို့လည်း ရွံ့ရ မှန်းမသိ၊
တောင်စဉ်တောင်တန်းတွေကို ထမ်းထားရ လို့လည်း
လေးရကောင်းမှန်းမသိတဲ့ မြေကြီးက တောင်
ဒီလောက်ကျေးဇူးကန်းတဲ့ လူယုတ်မာကိုကျ တော့
စက်ဆုပ်ရွံရှာတဲ့သဘော၊ အလေးမခံလိုတဲ့ သဘောနဲ့
ထမ်းရွက်မထားလိုတော့ဘဲ ဝါးမျိုပြီး အဝီစိအထိ
ပို့ပစ်လိုက်ပါတော့တယ်။

ဒါဟာ ကျေးဇူးခံသူက ဓာတ်ခံယုတ်ညံ့တဲ့အတွက်
ကျေးဇူးကန်းလို့ ကျေးဇူးရှင်ရဲ့ စေတနာ၊ ကျေးဇူးရဲ့ ပမာဏ
အတိုင်း ကျေးဇူးကန်းသူအပေါ် တန်ပြန်သက်ရောက်ပုံပါပဲ။
အခြားသာဓကတွေလည်း အများကြီးပါ။

ဇာတ်တော်ထဲက ဆင်မင်းကြီးဟာ မျက်စိလည်တဲ့
ယောက်ျားရဲ့ အသက်သခင် ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သလိုပဲ မိဘတိုင်း
ဟာလည်း သားသမီးတို့ရဲ့ အသက်သခင်၊ ဘဝသခင်ဖြစ်ပါ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၉၁

တယ်။ အလားတူပဲ မိမိရဲ့ ဘဝရပ်တည်မှု အသက်မွေးဝမ်း
ကျောင်း အတတ်ပညာ၊ အသိပညာတွေကို သင်ပေးတဲ့ ဆရာ
သမားတွေ၊ ပါရမီမြောက်အောင် အထောက်အကူဖြစ်တဲ့ ဓမ္မ
စာပေတွေကို သင်ကြားပြသ ဆိုဆုံးမတတ်တဲ့ ဆရာသမား
တွေဟာလည်း အသက်သခင်ထက်ပိုပြီး ကျေးဇူးကြီးတဲ့ ဘဝ
သခင် ကျေးဇူးရှင်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျေးဇူးရဲ့ ပမာဏကို တိုင်းတာမယ်ဆိုရင် တစ်
ဘဝ တစ်သက်စာဖြစ်တဲ့ အသက်သခင်နဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာသခင်
တို့ရဲ့ ကျေးဇူးထက် သံသရာရေးကို အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်တဲ့
တရားဓမ္မနဲ့ ပညာကိုသင်ပြပေးတဲ့ ဆရာသမားတို့ရဲ့ ကျေးဇူး
တရားက အတိုင်းအဆမရှိ ပိုပြီးကြီးမားလှပါတယ်။

ဒီကျေးဇူးရှင်တွေကို ကျေးဇူးကန်းကြတဲ့ သားသမီး
တွေ၊ တပည့်တွေကို မိဘတွေ ဆရာသမားတွေက ဗွေမယူ
ကြပေမယ့် သူတို့ ကျူးလွန်တဲ့ အပြစ်ကတော့ မနေပါဘူး။
အပြစ်ဟာ အပြစ်ပါပဲ။ အချိန်မီ ဝန်ချကန်တော့ပြီး အပြစ်
လွတ်အောင် မတောင်းပန်ကြရင်တော့ သူ့ကျေးဇူးကန်းသူတို့
ရဲ့ ထုံးစံအတိုင်း ရရှိခံစားရမယ့် ဆိုးကျိုးပမာဏက မတွေ့
ရဲလောက်စရာပါ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ကတော့ “ပြုဖူးတဲ့ သူ့ကျေးဇူးကို
သိတတ်သူ၊ သိပြီး ပေးဆပ်သူများဟာ တောင့်တသမျှ လို
တိုင်း ရနိုင်တယ်။ မသိ မဆပ်သူများဟာ တောင့်တသမျှ
ပျက်စီးရတယ်”လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

ဒါကိုကြည့်ပြီး မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက

ကတညုတ၊ ကတဝေဒိ၊ မသိတတ်သူ၊ လူမသမာ၊
 ထိုများစွာတို့၊ ဥစ္စာစည်းပွား၊ လျော့ပါးယိမ်းယိုင်၊ မြဲမခိုင်ဘူး၊
 ဓမ္မကရိုဏ်စစ်ရေ၊ ကျဖျားရေသို့၊ သရေမတိုး၊ ဘုန်းရောင်
 ညှိုးလျက်၊ တန်ခိုးနေ့ည၊ ဆုတ်လပမာ၊ ယုတ်တတ်စွာ၏။
 (မဃဒေဝ၊ ၁၉၈)လို့ ဆုံးမတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဒီလင်္ကာထဲမှာ ဓမ္မကရိုဏ်စစ်ရေဆိုတာ သတ္တုရေ
 ဖလားပုံစံ၊ ဖင်ဘက်မှာ အညှာကလေးပါတဲ့ ရေစစ်ကို “ဓမ္မ
 ကရိုဏ်း=(ဝိနည်းဓမ္မနဲ့ ညီအောင် ပြုတတ်တဲ့) ရေစစ်”လို့
 ခေါ်ပါတယ်။ မျက်နှာဝ အကျယ်ဘက်မှာ ပိတ်စနဲ့ စီးပြီး
 အညှာမှာ အပေါက်သေးလေး ဖောက်ထားရတယ်။ ရဟန်း
 တော်များ ရေသောက်လိုတဲ့အခါ အဝကျယ်ဘက်က ရေထဲ
 နှစ်လိုက်ရင် အထဲကို စစ်ပြီးသားရေ ရောက်လာတယ်။ ပြည့်
 ရင် အညှာဘက်က အပေါက်ကို လက်နဲ့ပိတ်ပြီး ခဏတော့
 သယ်ယူလို့ရတယ်။ ဝေးဝေးသယ်ဖို့ကတော့ အဝတ်စနဲ့ ပိတ်
 ထားတာဖြစ်လို့ ကြာကြာမခံဘူး။ လေပေါက်ကို ပိတ်ထား
 တဲ့ လက်ညှိုးကိုဖယ်လိုက်ရင်တော့ အထဲကရေ အကုန်ထွက်
 ကျလာတယ်။ ထွက်ကျလို့ ကုန်သွားပြီဆိုရင်တော့ တွင်းရေ
 လို့ အသစ် ထပ်မထွက်ရုံသာမကဘူး။ အိုးရေလို နောက်
 ထပ် ခပ်စရာလည်း မကျန်တော့ဘူး။ အခုကာလ နားလည်
 လွယ်အောင်တော့ “ရေသန့်ဘူးနဲ့ သယ်လာတဲ့ရေလို”လို့
 ပြောရင်လည်း ရပါတယ်။

ဆိုလိုတာကကျေးဇူးမသိတတ်သူများဟာ အတိတ်
 ကုသိုလ်ကံ အထောက်အပံ့ကြောင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို
 ရရှိထားပေမယ့် ဓမ္မကရိုဏ်းရေစစ်နဲ့ သယ်လာတဲ့ ရေလိုပဲ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၉၃

တစ်စက်စက် ယိုကျ ပျက်စီးပြီး နောက်ထပ်မရနိုင်တော့ဘူး။
ဘုန်းကျက်သရေများလည်း နေ့ချင်းညချင်းဆိုသလို “လ
ဆုတ်ရက်လပမာဆုတ်ယုတ်တတ်တယ်” လို့ ဆိုလိုတာပါ။

“အကုသိုလ်အရာမှာတော့ ကျေးဇူးကန်းခြင်းဟာ
ပဉ္စနန္တရိယကံနဲ့ ထပ်တူနီးပါးအပြစ်ကြီးတယ်” ဆိုတာ
ဇာတ်တော်သာဓကများကို ကြည့်ရင် သဘောပေါက်နိုင်ပါ
တယ်။

အထက်မှာ ပြောခဲ့သီလဝဆင်မင်းကြီးကို ကျေးဇူး
ကန်းပြီး အစွယ်ဖြတ်ယူသူ၊ ချောက်ထဲကျပြီး ပြန်မတက်
နိုင်လို့ သေရမယ့်သူကို ကယ်တင်ပြီး ရွာပြန်လမ်းအထိ
လိုက်ပို့တဲ့ မျောက်မင်းကို ကျေးဇူးကန်း သတ်ဖြတ်သူတို့ဟာ
ချက်ခြင်းမြေမျိုပြီး အဝီစိအထိ ရောက်ခဲ့ ရပုံတွေကိုကြည့်ရင်
ပဉ္စနန္တရိယကံ ကျူးလွန်တဲ့ဒေဝဒတ်တို့ ထက်တောင် အကျိုး
ပေးမြန်တာကိုတွေ့နိုင်ပါတယ်။

“တစ်ဘဝ တစ်နပ်စာအတွက် သံသရာအဆက်
ဆက် ပေးဆပ်မကုန်နိုင်တဲ့ ဒီအပြစ်မျိုးကို ပဉ္စနန္တရိယကံ
နည်းတူ ကြောက်ရွံ့ရှောင်ရှားကြပါလို့ မေတ္တာနဲ့ သတိပေးပါ
ရစေ”

မကြောက်မရွံ့ ကျူးလွန်နေကြသူတွေ အတွေ့ရ
များနေလို့ သတိပေးရတာပါ။

ကျေးဇူးမကန်းမိပါစေနဲ့၊

ကျေးဇူးသိတတ်ကြပါစေ၊

ကျေးဇူးဆပ်နိုင်ကြပါစေ၊

* * *

ဘုရားရှင်နှင့် တွေ့နေကြသူများ

ခုအချိန်မှာ သက်တော်ထင်ရှားဘုရားရှင်နဲ့ တွေ့ဆုံခွင့်မရနိုင်ကြတော့ဘူးလို့ ထင်နေကြတာကိုက ဗုဒ္ဓတရားတော်နဲ့ အတော်အလှမ်းဝေးနေကြလို့ပဲ။

မြတ်စွာဘုရားသက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က ဝဏ္ဏလိရဟန်းတော်ဟာ ဘုရားရှင်ကို အလွန်အမင်း ကြည်ညိုပါတယ်။ ရဟန်းပြုခဲ့တဲ့အချိန်ကစပြီး တရားဓမ္မသင်ယူအားထုတ်မှုကို လုံးဝမပြုဘဲ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးချိန်ကလွဲရင် ကျန်တဲ့အချိန်တိုင်း မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို မြင်နိုင်လောက်တဲ့နေရာမှာ တည်နေပြီး စက္ကဝက်ငှက်များဟာ လမင်းရဲ့ အရောင်ကို မျက်တောင်မခတ်ကြည့်နေသလို ဘုရားရှင်မျက်နှာတော်ကိုသာ ကြည့်ရှုဖူးမြော်နေလေ့ရှိပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက “ချစ်သားဝဏ္ဏလိ၊ ဒီအပုပ်ကိုယ်ကြီးကိုကြည့်နေလို့ ဘာအကျိုးရှိမလဲ။

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၉၁

တရားကိုမြင်သူသာ ငါဘုရားကို မြင်သူဖြစ်
တယ်။

တရားကိုမမြင်သူဟာ ငါဘုရားကို တွေ့နေရပေ
မယ့် မြင်ရသူမဟုတ်ဘူး။

တရားကိုကြည့်သူဟာ ငါဘုရားကို မြင်အောင်
ရှုကြည့်သူဖြစ်ရမယ်” လို့ဆုံးမတော်မူပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ မြတ်စွာဘုရားရှင်က မိမိကိုယ်ကို
ရည်ညွှန်းပြီး “ဒီကိုယ်ပုပ်ကြီးကို ကြည့်နေလို့ ဘာအကျိုးရှိ
မလဲ” လို့ မိန့်ကြားတာကိုလဲ အထူးသတိပြုရပါမယ်။
အဆင်းရုပ်ဆိုးတာ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘယ်အရာဝတ္ထုမဆို ရုပ်
တရားသာဖြစ်ပါတယ်။ ရုပ်တရားမှန်သမျှ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်
မျိုးရဲ့ အဆင်းအသံစတဲ့ ရုပ်တရားကိုဖြစ်စေ အဓိပတိ
ပစ္စည်းတပ်လောက်အောင် အလေးအနက်အာရုံပြုတဲ့
အခါ ကုသိုလ်တရားလုံးဝမဖြစ်တဲ့အပြင် ရာဂနှင့်ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့
အကုသိုလ်တရားဆိုး နှစ်မျိုးသာဖြစ်ရိုးထုံးစံရှိပါတယ်။
ဒါကို သဘောကျ လက်ခံနိုင်ဖို့ဆိုတာကတော့ ပဋ္ဌာန်း
ဒေသနာ-ကုသလတိက်-ပညာဝါရ-အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း
ကျေးဇူးပြုပုံကို လေ့လာသဘောပေါက်မှ လက်ခံနိုင်မှာ
ပါ။ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်မှာ “ရူပေ-သဒ္ဓေ-ဂရုံကတွာ
အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ၊ တံ ဂရုံကတွာ ရာဂေါဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
ဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇတိ”တဲ့။ ဘယ်လိုရုပ်အာရုံကိုဖြစ်စေ အလေး

အနက် အာရုံပြုခဲ့ရင် သာယာနှစ်သက်မှုဖြစ်ပြီး ရာဂနဲ့ ဒိဋ္ဌိသာဖြစ်တယ်လို့ဟောတော်မူတာပါ။ တခြားနာမ်အာရုံတွေကို အလေးအနက် အာရုံပြုတဲ့အခါ နှလုံးသွင်း အလျောက် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်နှစ်မျိုးဖြစ်နိုင်ပေမယ့် အကုသိုလ်တရားနှင့် ရုပ်တရားတို့ကို အလေးအနက် အာရုံပြုရာမှာတော့ အကုသိုလ်တစ်မျိုးသာ ဖြစ်ရိုးထုံးစံ ရှိတယ်။ ကုသိုလ်လုံးဝဖြစ်ခွင့်မရှိပါဘူး။ အလေးအနက် မဟုတ်ဘဲသဒ္ဓါတရားဖြစ်ရုံ အာရုံပြုတာကတော့ ကုသိုလ်လည်း ဖြစ်ခွင့်ရှိတယ်။ (ပဋ္ဌာန်း ပဉ္စာဝါရ-အာရမ္မ အဓိပတိကို လေ့လာပါ)

မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဝိက္ကလိရဟန်းကို အထက်ပါ အဆုံးအမနှင့် လွန်ကဲနေတဲ့ သဒ္ဓါတရားကို တားမြစ်ဆုံးမပေမယ့် လိုက်နာခြင်း မပြုလို့ ဝါဆို၊ ဝါကပ်တဲ့နေ့မှာ “ဝိက္ကလိ ငါဘုရားနှင့်ဝေးရာကို ဖယ်သွားတော့” လို့ တိုက်ရိုက်နှင်ထုတ်လိုက်တယ်။

ဝိက္ကလိရဟန်း စိတ်ဓာတ်ကျပြီး ဂိဇ္ဈကုဋ် တောင်စောင်းကခုန်ချဖို့ကြံစည်တာကိုသိတော့မှ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ကြွရောက်ပြီး ပူပင်သောက ငြိမ်းအေးအောင် ဆုံးမတော်မူလို့ တရားကိုသိမြင်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်တော်မူတဲ့အခါ ဘုရားရှင်ကို တကယ်တွေ့မြင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားပါတယ်။ နောက်တော့ သဒ္ဓါတရား ကြီးမားလွန်းကဲတဲ့ ဧတ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၉၇

ဒဂံဘွဲ့ ရရှိခဲ့ပါတယ်။

တကယ်တမ်း ဘုရားရှင်နဲ့ တွေ့ဖို့ဆိုတာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ရူပကာယတော်ကို မြင်ရတာကို အဓိကမထားဘဲ ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံသူများဟာ မိမိတို့ အကျင့်အသိနဲ့အညီ ဘယ်ခေတ် ဘယ်အခါ ဘယ်အချိန်မှာမဆို ဘုရားရှင်ကို တွေ့မြင်နေရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြုနိုင်ဖို့ သဒ္ဓါတရားကို နှိုးဆော်ဖို့အတွက် ရုပ်ပွားတော်များကို ပူဇော်တဲ့နေရာမှာလည်း ဂုဏ်တော်ကို အဓိကထားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဂုဏ်တော်ကွယ်ပြီး ပုံတော်အပေါ်မှာသာ အာရုံပြုလိုကတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဆုံးအမတော်နဲ့ တခြားစီ ဖြစ်နေကြမှာပါပဲ။ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က ဘုရားရှင်ကို မျက်စိနဲ့ တွေ့မြင်ကြသူတွေဟာလည်း ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မသိသူ၊ သိပေမယ့် လက်မခံသူတို့ဟာ ဘုရားရှင်ကို 'တွေ့လွဲ လွဲကြသူတွေ'ပဲ ဖြစ်သွားကြတယ်။ တကယ်တွေ့ခွင့်မရကြပါဘူး။ တစ်ချို့ဆို တွေ့လွဲ လွဲရုံမကဘူး။ "တွေ့ကွဲ ကွဲကြပြီး" အဝီစိငရဲအထိ ရောက်ကြသူတွေအကြောင်း ပိဋကစာပေတွေမှာ အထင်အရှား ပါပြီးသားပါ။

ဘုရားရှင်ရဲ့ ပုံတော်တွေကို ဂုဏ်တော်ထိအောင်

အာရုံပြု ကြည်ညိုတတ်တဲ့အတွက် ဘုရားရှင်နဲ့ တကယ်
တွေ့ခွင့်ရသူတွေထဲက ရာဇဝင်မှာ အမှတ်ထင်ထင် သတိ
ထားမိသူ တစ်ဦးကတော့ ပဲခူး၊ ဟံသာဝတီခေတ်က 'တလ
ထော်'ဆိုတဲ့ မွန်အမျိုးသမီးတစ်ဦးပါ။ အဲဒီခေတ်က အုပ်
ချုပ်တဲ့ 'တိဿမင်း'ဆိုတာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသူဖြစ်လို့
ဘုရားရှင်ရဲ့ ဥဒ္ဓိဿရုပ်ပွားစေတီတွေကို ဖျက်ဆီးစေခဲ့ပါ
တယ်။ တချို့ မီးနဲ့ရှို့၊ တချို့ ရေထဲမျော လုပ်စေတဲ့အခါ
ရေထဲမျောနေတဲ့ ရုပ်ပွားတော်တွေကို 'တလထော်'ဆိုတဲ့
အမျိုးသမီးက ကြိုးကြိုးစားစားလိုက်ဆယ်ပြီး အိမ်ပေါ်မှာ
ကိုးကွယ်ထားပါတယ်။ သူ့ရဲ့ စိတ်အာရုံထဲမှာ ဆင်းတု
တော်တွေကို အရုပ်လို့သဘောမထားဘဲ ဘုရားရှင်လို့ပဲ
သဘောထားတဲ့အတွက် အခုလိုလိုက်ဆယ်ပြီး အိမ်ပေါ်
ပင့်ထားတာပါ။

ဒီအကြောင်းကို ဘုရင်တိဿမင်းသိတော့ သူ့
အာဏာကို ဖိဆန်တယ်ဆိုပြီး 'တလထော်'ကို နည်းအမျိုး
မျိုးနဲ့ သတ်စေခဲ့ပါတယ်။ ဆင်နဲ့ တိုက်တဲ့အခါမှာလည်း
ဘယ်ဆင်မှ မတိုးဝဲ။ မီးနဲ့တိုက်လည်းမရ။ တွင်းတူးမြှုပ်လို့
လည်းအကြောင်းမထူးအောင်ဖြစ်နေပါတယ်။ အကြောင်း
ကတော့ အဲဒီအချိန်မှာ 'တလထော်'က မြတ်စွာဘုရားရှင်
ရဲ့ အဆုံးအမအတိုင်း သတ်မိန့်ပေးတဲ့ဘုရင်၊ သတ်ဖို့ အား
ထုတ်တဲ့မင်းမှုထမ်း၊ ဆင်ထိန်း၊ ဆင်စတဲ့ သတ္တဝါအားလုံး

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၉၉

ကို မေတ္တာပို့သနေတဲ့အတွက် သူ့နှလုံးသားထဲမှာ ဘုရားရှင် ကိန်းဝပ်တည်နေတော်မူလို့ ဖြစ်ပါတယ်။

တလထော်ကို ဆင်နဲ့တိုက်ပြီး အသတ်ခိုင်းရာမှာ ဆင်တွေတစ်ကောင်မှ မတိုးရဲတဲ့အကြောင်း ဖတ်ရတဲ့အခါ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကို နာဠာဂီရိဆင်ကြီးနဲ့တိုက်စဉ်က ဆင်ကြီးကို ချွန်းနဲ့ အတန်တန်ထိုးပြီး အမိန့်ပေးပေမယ့် ချွန်းဒဏ်ကိုသာ အောင်ခံပြီး မြတ်စွာဘုရားကို ထိုးသတ်ခြင်းမပြုတဲ့နာဠာဂီရိဆင်ကြီးကို မြင်ယောင်မိပါတယ်။

တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ အခုအချိန်မှာ တစ်ချို့အမျိုးသမီးများ စည်းစိမ်ဥစ္စာနဲ့ ကာမဂုဏ်ကို အကြောင်းပြုပြီး အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာကို စွန့်လွှတ်ကာ ဇာတ်ပျက်နေကြတဲ့အကြောင်းတွေ ကြားသိရတဲ့အခါ စည်းစိမ်အာရုံကာမဂုဏ်အတွက် မဆိုထားနဲ့ အသက်အတွက်တောင် ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိဘဲ အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာကို ကာကွယ်ခဲ့တဲ့ 'တလထော်'ဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးငယ်အတွက် ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက် သာဓုခေါ်ပြီး တလေးတစား ဂုဏ်ပြုမိပါတယ်။

ဘုရားရှင်တို့အပေါ်မှာ ပုံတော်ကို ထွင်းဖောက်ပြီး ဂုဏ်တော်ရောက်အောင် ကြည်ညိုတတ်ကြလို့ နှလုံးသားထဲအထိ ဘုရားရှင် ကိန်းဝပ်ပြီး အသက်ကို သတ်

၁၀၀

ဓမ္မဘေရီအရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

ဖြတ်လို့မရကြတဲ့ သားကောင်း သမီးကောင်းတို့အကြောင်း
ကို ပိဋကတ်တော်ထဲမှာလည်း အတော်များများ တွေ့ရပါ
တယ်။

ပုံတော်ထက် ဂုဏ်တော်ကို လေးစားကြည်ညို
တတ်ကြပြီး လေးစားကြည်ညိုတဲ့ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမကို
လိုက်နာကျင့်သုံးသူမှန်သမျှ အခုအချိန်အထိလည်း ဘုရား
ရှင်နဲ့ တွေ့နေကြဆဲ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ -

ယောဟိ သဒ္ဓမ္မံ ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတိ
ပဏ္ဍိတော။

“တရားတော်ကို မြင်နေသမျှ ငါဘုရားရှင်ကို
တွေ့မြင်နေသူဖြစ်တယ်”ဆိုတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမ
တော်အရ ထင်ရှားသိသာတဲ့အတွက် အချိန်မနှောင်းမီ
ဘုရားရှင်နဲ့ အစစ်အမှန် တွေ့ခွင့်ရအောင် နည်းဟောင်း
နည်းကောင်းများအတိုင်း ကြိုးစားအားထုတ်ကြဖို့ တိုက်
တွန်းလိုက်ပါတယ်။

ဘုရားရှင်နဲ့ တွေ့ကြုံကြပါစေ။

* * *

ခွန် အား နဲ့

အ နိုင် အ ရှုံး :

ဒေါသခွန်အားကြီးသူက တုတ်တေးလက်နက်
 ကိုင်ပြီး အနိုင်ယူတတ်ကြတယ်။ မေတ္တာခွန်အား
 ကြီးသူကျတော့ ခန္တီလက်နက်စွဲကိုင်ပြီး အရှုံး
 ပေးရဲတဲ့သတ္တိရှိရတယ်။

(အမရပူရ တူမောင်းဆရာတော်)

အမရပူရမြို့ တူမောင်းတိုက်မှာ ညအခါ ဘုရား
 ဝတ်ပြုပြီးတာနဲ့ တစ်ကျောင်းတစ်ပါး အလှည့်ကျကျောင်း
 စောင့်ချန်ပြီး ဆရာတော်ကြီးကျောင်းပေါ်မှာ အားလုံးစုပေါင်း
 စာပြန်စာအံလုပ်ရတယ်။

တစ်နေ့မှာကျောင်းစောင့်ကျန်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းနီးချင်း
 ကိုရင်အကြီးနဲ့ အငယ်ရန်ဖြစ်ရာက ခြေလွန်လက်လွန်ဖြစ်ပြီး
 ငယ်တဲ့ကိုရင် ဆေးရုံ သွားချုပ်လိုက်ရတဲ့အထိဖြစ်သွားတယ်။
 ပြဿနာတစ်ခုခုဖြစ်ပြီဆိုရင် သံဃာအားလုံး ဆရာတော်

ကျောင်းအပေါ်ထပ်မှာ စုဝေးစေရတယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပြဿနာကိုအကြောင်းပြုပြီး ဆရာတော်က ဆုံးမသြဝါဒပေးတယ်။ ပြီးမှ အပြစ်အလိုက် စာချဘုန်းကြီးများက အရေးယူဆောင်ရွက်ရတယ်။ သွေးထွက်သံယို ရန်ဖြစ်တာဆိုရင် ကျောင်းတိုက်က အပြီးနှင်ထုတ်ခံရမယ်လို့ စည်းကမ်း သတ်မှတ်ပြီးသား။ အဲဒီနေ့ကလဲထုံးစံအတိုင်းအပြစ်ကျူးလွန်တဲ့ကိုရင်အပါအဝင် သံဃာ အားလုံးစုံညီနေရာယူပြီးကြတဲ့အခါ ဆရာတော်က-ငြင်းခုံတယ်၊ ရန်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ တကယ်တော့ ကိုယ့်ရှိတဲ့ခွန်အား ကိုယ်ထုတ်ပြီးပြိုင်ကြတာပဲ၊ ခွန်အားဆိုတာ ဒေါသခွန်အားလဲရှိတယ်၊ မေတ္တာခွန်အားလဲရှိတယ်။ ဒေါသခွန်အားကြီးသူများကျတော့ တုတ်၊ ဓါးလက်နက်စွဲကိုင်ပြီး လက်ဦးမှုယူကြ အနိုင်ယူတတ်ကြတယ်။ မေတ္တာခွန်အားကြီးသူများကျတော့ ခန္တိလက်နက် စွဲကိုင်ပြီး အရုံးပေးရဲတဲ့သတ္တိရှိကြတာမျိုး။

အချင်းချင်းပြိုင်ကြတဲ့အခါ သည်းခံရဲဖို့ အရုံးပေးရဲဖို့ဆိုတာ တော်တော်လူ လုပ်နိုင်ခဲတယ်၊ ဒီလို သူများလုပ်နိုင်ခဲတဲ့အရာကို ကိုယ်ကလုပ်ရဲတာမျိုးမှ သတ္တိအစစ်ခေါ်တယ်။ မကျေနပ်လို့ ရန်ဖြစ်တယ်။ ပုတ်ခတ်တယ် ဆိုတာကတော့ တိရစ္ဆာန်ချင်းတောင် လုပ်ရဲကြတာပဲ လုပ်လဲလုပ်နေကြတာပဲ။ လူဆိုတာ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးဆက်စပ်သိတတ်တဲ့ တိဟိတ်မျိုးနွယ်တွေပဲ။ လုပ်ချင်တိုင်း လုပ်ပစ်ရတာမျိုး

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၀၃

မဟုတ်ဘူး။ ဆင်ခြင်စဉ်းစားရတယ်။ လုပ်သင့်မှလုပ်ရတာ။ မလုပ်သင့်ရင် ရဲရဲရှောင်၊ လုပ်သင့်တာကိုရဲရဲလုပ်၊ ဒါမျိုးမှ တကယ့်သတ္တိအစစ်ခေါ်တာ။

“ဒီလိုသတ္တိအစစ်မရှိတဲ့ သူတွေမှာ မောဟလှည့်စား တာခံရပြီး ဒေါသကိုသတ္တိလိုထင်မြင်ပြိုင်ဆိုင်တတ်ကြတယ်။ အခု ဖြစ်ရတာဟာ ဒီသဘောပဲ။ သီလရဲ့တရားကိုယ်က အဒေါသ (မပြစ်မှားခြင်း)ဆိုတဲ့ မေတ္တာတရားပဲဖြစ်လို့ ဒေါသဟာ သီလရဲ့ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်တယ်ဗျ။ ဒါကြောင့် ဒေါသအလိုလိုက်ရင် သီလပျက်တယ်။ ဒေါသ ဖြစ်စရာကို သည်းခံလိုက်ရင် ဒေါသရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် အဒေါသဆိုတဲ့ မေတ္တာတရားဖြစ်ပေါ်လာသလို သီလလဲ လုံခြုံလာတယ်။

“သီလလုံခြုံသူအတွက် မျက်မှောက်ဒိဋ္ဌရနိုင်တဲ့ အကျိုးတရားနဲ့ ပတ်သက်လို့ သာမညဖလသုတ်မှာ မြတ်စွာ ဘုရားက ‘ဘေးရန်အမျိုးမျိုးတို့နဲ့လဲ မတွေ့မကြုံရဘူး။ မိမိ သန္တာန်မှာ အပြစ်ကင်းခြင်းဆိုတဲ့ ချမ်းသာကိုလဲခံစားရမယ်’ လို့ ဟောထားတယ်။ (ဒီ-၁-၆၆)။ ဒါနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် အဖြစ် သီလပျက်သူကတော့ ဘေးရန် အမျိုးမျိုးနဲ့လဲ တွေ့ ကြုံရတယ်။ အပြစ်မကင်းတဲ့အတွက် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းကိုလဲ ခံစားနေရမှာ မလွဲဘူး။

“သီလကြောင့်ရရှိတဲ့ ‘အပြစ်ကင်းခြင်း’ ဆိုတဲ့ ချမ်း

၁၀၄

ဓမ္မဘေရိတရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

သာကို ပေါ့ပေါ့လေး မထင်ကြနဲ့၊ အခုပဲကြည့်လိုက်စမ်း၊ ဆရာသမား ခေါ်တယ်ဆိုတဲ့အခါ အပြစ်ရှိတဲ့လူက စိုးရိမ်တုန်လှုပ်နေရတယ်၊ အပြစ်မရှိတဲ့လူက ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ အေးအေးဆေးဆေးပဲ၊ ဒါခု ပစ္စုပ္ပန်အတွက်သာ ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ တမလွန်မှာလဲ ဒီအတိုင်းပဲ၊ မယုံမရှိကြနဲ့၊ ဒါ မြတ်စွာဘုရားဟောထားတာဗျ” ဆိုပြီး ဆုံးမ သြဝါဒကိုရပ်လိုက်တယ်။ ပြီးမှ ရန်ဖြစ်ကြတဲ့ ကိုရင်တွေကို စစ်ဆေးပြီး-

“ကဲ ရိုက်တဲ့ကိုရင်က မနက်ဖြန် မနက်မှာ ကိုယ့်အရပ်ကိုပြန်၊ ဒဏ်ရာရတဲ့ ကိုရင်က ဒဏ်ရာဆေးထည့်ပြီးမှ ပြန်၊ သွေးထွက်သံယို ဖြစ်ကြတယ်ဆိုရင်တော့ နှစ်ဦးလုံး ဒီတိုက်မှာ ဆက်နေခွင့် မရှိတော့ဘူး” လို့ ဆုံးဖြတ် လိုက်ပါတယ်။

ဆရာတော်သြဝါဒကို အနှစ်ချုပ်လိုက်ရင် လတ်တလော ဆန္ဒကို အလိုလိုက်မိရင် ရေရှည်ပူပန်ရတတ်တယ်။ လတ်တလောဆန္ဒကို ခန္တီလက်နက်နဲ့ ထိန်းချုပ်နိုင်ရင် ရေရှည်စိတ်ချမ်းသာရတယ်လို့ ဆိုလိုရင်းပါ။ ရေရှည်ခံစားရမယ့် ဆင်းရဲကိုကြောက်သူ၊ ချမ်းသာကို လိုလားသူတိုင်း အတွက် လမ်းညွှန်သြဝါဒတစ်ခုဖြစ်လို့ လက်ဆင့်ကမ်း လိုက်ရတာပါ။

လိုက်နာပြီး ချမ်းသာကြပါစေ။

* * *

ငရဲဘုံတံခါးနဲ့ နတ်ဘုံတံခါး ---

စားအိပ်ထဲကစားကို ဆွဲထုတ်လိုက်တာ
 ငရဲတံခါးတွေ ပွင့်သွားတာ၊
 စားကိုစားအိပ်ထဲပြန်သွင်းပြီးဦးညွှတ်ကန်တော့တာ
 နတ်ဘုံတံခါးတွေ ပွင့်သွားတာ။
 (ဂျပန်ဘုန်းတော်ကြီး ဟကူအင်)

ထင်ရှားတဲ့ဘာသာတရားတိုင်းမှာ ငရဲဘုံနဲ့ နတ်ဘုံ
 ဆိုတာ သူနည်းသူ့ဟန်အလျောက် ယုံကြည်ကြတာ ရှိပါ
 တယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာလည်း ငရဲဘုံ နတ်ဘုံဆိုတာရှိတယ်
 လို့ ယုံကြည်ကြသလို ဘုံအားလုံးကို လွန်မြောက်တဲ့ နိဗ္ဗာန်
 ကို လည်း ယုံကြည်ပါတယ်။ တစ်ခြား ဘာသာများမှာ
 နိဗ္ဗာန်ဆိုတာအမြင့်ဆုံးဘုံလို့ ယုံကြည်ကြပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ
 မှာတော့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘုံတစ်ခုအဖြစ် လက်ခံတာမဟုတ်ဘဲ
 ဒုက္ခအားလုံးက လွတ်မြောက်တဲ့အခြေအနေတစ်ရပ် အဖြစ်

လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ဒီအခြေအနေကို သုဂတိဘုံသားတွေ
ထဲက အသိဉာဏ်မြင့်မားရင့်ကျက်သူတိုင်း မျက်မှောက်ပြုနိုင်
ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်ရဲ့ ထူးခြားချက်က ငရဲဘုံ၊
နတ်ဘုံရောက်ရေးနဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရေးတို့
အတွက် တံခါးပေါက်တို့ရဲ့ သော့ကိုင်သဘောမျိုးဖြစ်တဲ့ကြား
လူတမန်တော်ဆိုတာမရှိဘူး။ မိမိတို့ပြုလုပ်တဲ့ ကံတရား
သည်ပင် မိမိတို့လားရောက်ရမည့်ဌာနရဲ့ သော့များဖြစ်တယ်
ဆိုတာပဲ။ ဒါကြောင့်ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတာ ကိုယ့်ကြမ္မာ ကိုယ်
ဖန်တီးခွင့်ရှိတယ်လို့ ယုံကြည်လက်ခံတဲ့ ဝါဒဖြစ်ပါတယ်။

ခုတလော ဗုဒ္ဓဘာသာလူငယ်အချို့ အချင်းချင်း
ပြောဆိုငြင်းခုံရာကနေ မိမိနားကိုရောက်လာတဲ့ အကြောင်း
အရာတစ်ခုက ငရဲဘုံ၊ နတ်ဘုံဆိုတာ တကယ်မရှိဘူး ရှိတယ်
ဆိုတဲ့ကိစ္စပါပဲ။ မရှိဘူးလို့ ဆိုသူများက ငရဲဘုံဆိုတာ ခြောက်
ထားတာ၊ နတ်ဘုံဆိုတာလည်း မြှောက်ထားတာ သက်သက်
ပဲ။ တကယ်မရှိဘူးလို့ ပြောနေကြတာပါ။ ဒီစကားဖြစ်ပေါ်
လာတဲ့ ဇစ်မြစ်ကတော့ ရှင်အဂ္ဂသမာဓိရဲ့ နေမိငရဲခန်းပျို့နဲ့၊
နေမိဘုံခန်းပျို့တို့ ထွက်ပေါ်စခေတ်က ဖတ်ရှုသူတွေပြောဆို
ကြတဲ့ “ငရဲကလည်းခြောက်လွန်းတယ်၊ ဘုံခန်းကလည်း
မြှောက်လွန်းတယ်”ဆိုတဲ့ စကားကနေ ကိုယ့်အဓိပ္ပာယ်နဲ့
ကိုယ် ပြောဆိုသုံးစွဲပြီး ကျယ်ပြန့်လာတဲ့စကားလို့ မှတ်သား
ရဖူးပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့အနေနဲ့ ငရဲဘုံ၊ နတ်ဘုံဆိုတာ ယုံကြည်လက်ခံကြပေမဲ့ ငရဲကိုကြောက်လို့ အကုသိုလ်ကို ရှောင်တာ၊ နတ်ပြည်ကိုမျှော်လို့ ကုသိုလ်လုပ်ကြတာမဟုတ် ပါဘူး။ ကလေးငယ်များကိုတော့ အသိဉာဏ် မကျယ်ပြန့် သေးခင်မှာ ပြောဆိုရလွယ်အောင် “အကုသိုလ်လုပ်ရင် ငရဲကြီးတတ်တယ်၊ ကုသိုလ်လုပ်ရင် နတ်ပြည်ရောက်တတ် တယ်” လို့ခပ်လွယ်လွယ်ပြောတတ်ကြပါတယ်။ ဒါကတော့ ကျောင်းနေစာအရွယ်မှာ “ကျောင်းသွားရင်မုန့်ဖိုးပေးမယ်။ ကျောင်းပြေးရင် တုတ်နဲ့ရိုက်မယ်” ဆိုတဲ့ ဆုံးမမှုမျိုးပါ။

ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့ အရွယ်ရောက်လာတဲ့အခါ မှာတော့ ကျောင်းတတ်တာ ပညာတတ်ဖို့၊ ကျောင်းပြေးရင် ပညာရေးပျက်မယ်၊ အကျင့်ပျက်မယ်ဆိုတဲ့ အသိမျိုးရှိရမှာ ဖြစ်သလို တရားအသိရင့်ကျက်လာတဲ့အခါမှာတော့ “အကု သိုလ်ဆိုတာ သူတစ်ပါးကိုထိခိုက်ပျက်စီး စေတတ်တဲ့ အတွက် အပြစ်ရှိတယ်။ လူကောင်းသူကောင်းတို့ လက်ခံရ မယ့်အလုပ် မဟုတ်ဘူး။ နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်အနေနဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်မယ်။ ယုတ်နိမ့်တဲ့ဘုံဘဝကျရောက်မယ်” ဆိုတဲ့အသိ နဲ့ရှောင်ကြဉ်ကြတာဖြစ်ပြီး၊ ကုသိုလ်ဆိုတာ “သူတစ်ပါး အကျိုးဆောင်ရင်း ကိုယ်ကျိုးရစေတဲ့အလုပ်ဖြစ် တယ်။ လူကောင်း သူကောင်းတို့ ချီးမွမ်းလက်ခံတဲ့အလုပ် လည်းဖြစ်တယ်။ နောက်ဆက်တွဲအနေနဲ့ ချမ်းသာသုခနဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့ဘုံဘဝ အမျိုးအနွယ်များမှာ ဖြစ်ရတတ်တယ်” လို့

ယုံကြည်သိမြင်ပြီး လုပ်ဆောင်ကြရတာဖြစ်ပါတယ်။

အတိုချုပ်ကတော့ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုတာအခြောက်
အမြောက်တရားမဟုတ်သလို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအနေနဲ့
လည်း အကြောက်အမျှော်နဲ့ လက်ခံယုံကြည်ကြတာ မဟုတ်
ဘဲ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရား၊ ဆင်ခြင်သိမြင်တဲ့ ပညာတရား
များနဲ့ လက်ခံကြတာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာပါပဲ။

အထက်မှာပြောခဲ့သလို ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတာ ကိုယ့်
ကြမ္မာကိုယ် ဖန်တီးရေးဝါဒဖြစ်တဲ့အတွက် ကိုယ်ပြုတဲ့ ကံ
သည်ပင် ကိုယ်လားရောက်ရမယ့် ဘုံဘဝရဲ့ တံခါးသော့
သဖွယ်ဖြစ်တာမို့ ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ လူတစ်ယောက်ရဲ့
လက်တွေ့ပြုလုပ်တဲ့ ကံကိုကြည့်ပြီး ပြောဆိုဆုံးမတဲ့ ဂျပန်
ဘုန်းတော်ကြီး 'ဟကုအင်'ရဲ့ ပြောဆိုဆုံးမပုံလေးကိုလည်း
ကြည့်ပါဦး။

ဆရာတော် 'ဟကုအင်'ဆီကို နောဘုရီဂေဆို တဲ့
စစ်သည်တော်တစ်ဦးရောက်လာပြီး “နတ်ဘုံ ငရဲဘုံဆို တာ
တကယ်ရှိပါသလားဘုရား” လို့ မေးပါသတဲ့။ “မင်းက
ဘယ်သူတုံး” လို့မေးတော့ “ဆာမူရိုင်းသူရဲကောင်းတစ်ဦးပါ”
လို့ပြန်ဖြေတယ်။

ဆရာတော်က သူ့ပုံစံကိုကြည့်ပြီး ရှူးရှူးရှားရှား
လုပ်တတ်မယ့်ပုံပေါက်လို့ သူရဲ့အပြုအမူနဲ့ သူ့ကို ပြန်ပြီး
ဆုံးမလိုတဲ့အတွက် သူ့စိတ်ဓာတ်ပေါ်လာအောင် ဆွလိုက်
မယ်လို့ နှလုံးမူပြီး ...

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၀၉

“မင်းကသူရဲကောင်းဟုတ်စ၊ မင်းလိုကောင်ကို ဘယ်လိုဘုရင်မင်းမြတ်က သူရဲကောင်းအဖြစ် လက်ခံမှာ လဲကွာ၊ မင်းမျက်နှာက သူရဲကောင်းပုံမှ မပေါက်ဘဲ” လို့ ပြောလိုက်တယ်။

နောဘုရီဂေက ဒေါသထွက်ပြီး ဓားကိုဆွဲကိုင် လိုက်တယ်။ ဆရာတော်ဟကုအင်ကတော့ ဆက်လက်ပြီး “မင်းကဓားပါသကဲ့၊ မင်းဓားအတုံးကြီးနဲ့ ငါ့ခေါင်းကို ဖြတ် လို့ရမှာမဟုတ်ပါဘူး” လို့ မိန့်ကြားလိုက်တယ်။

နောဘုရီဂေက ဓားကို ဓားအိမ်ထဲကနေ ဆွဲထုတ် လိုက်တဲ့ အခါမှာတော့ ---

“ဟော ငရဲတံခါးတွေပွင့်သွားပြီ” လို့ မိန့်ကြားလိုက် တယ်။ ဒီစကားကိုကြားတော့ ဆာမူရိုင်းသူရဲကောင်းက ဆရာတော်ရဲ့ တရားသဘောကိုရိပ်မိသွားပြီး ဓားကို ဓားအိမ် ထဲပြန်သွင်းကာ ဦးညွတ် ကန်တော့ပါလေတော့တယ်။ ဆရာတော်ဟကုအင်က ---

“ဟော နတ်ဘုံတံခါးတွေပွင့်သွားပြီ” လို့မိန့်ကြား လိုက်ပါသတဲ့။

ဘယ်ကိုသွားမလဲ။ ဘယ်ကိုရောက်မလဲ။ ကိုယ် ပိုင်ဆိုင်ထားတဲ့သော့နဲ့ဖွင့်လို့ရတဲ့ တံခါးအတိုင်းပဲသွားရ မယ်။ ရောက်ရမယ်။ ကိုယ်ဖွင့်လို့တဲ့ တံခါးရဲ့သော့ ကိုယ် ပိုင်ဆိုင်အောင် ကိုယ်ဆောင်ထားနိုင်ကြပါစေ။

၃၈၁

စာအုပ်အမျိုးအစား

လက်ဆုပ်လက်ကိုင်အတွက် အလွယ်တကူ ဖတ်ရှုနိုင်သော စာအုပ်များကို ရွေးချယ်ဖော်ပြပါသည်။

လက်ဆုပ်

လက်ဖြန့်တတ်ပါစေ

လက်ကိုအမြဲတမ်းဆုပ်ထားတာလည်း

အင်္ဂါချို့ယွင်းတာပဲ။

လက်ကိုအမြဲဖြန့်ထားတာလည်း

အင်္ဂါချို့ယွင်းတာ တစ်မျိုးပဲ။

(ဂျပန်ဘုန်းတော်ကြီး မိုကုဆင်ဟိကိ)

တစ်ဘဝရိုင်းက ကျောင်းတစ်ကျောင်းမှာ “မိုကုဆင်ဟိကိ” ဆိုတဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးသီတင်းသုံးနေတယ်။ ဒကာတစ်ယောက်က သူ့ဇနီးဟာ အလွန်ကပ်စေးနဲ့ကြောင်း၊ လှူရေးတန်းရေးမဆိုထားနှင့် အိမ်မှာစားရေး ဝတ်ရေးအတွက်ပါ တမ်းစေ့လမ်းစေ့မသုံးစွဲတဲ့အတွက် စားရ၊ ဝတ်ရ၊ နေရတာ ချို့တဲ့လှကြောင်း ညည်းညူပြီး သူ့ဇနီးကို တရားဟော ဆုံးမပေးဖို့ ဘုန်းတော်ကြီးမိုကုဆင်ကို အကူအညီတောင်းခံလျှောက်ထားတယ်။

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၁၁

ဘုန်းတော်ကြီးမိုကုဆင်က အဲဒီဒကာအိမ် ကြွ ရောက်ပြီး ဒကာမကြီးရဲ့ မျက်နှာရှေ့မှာ လက်သီးဆုပ်ပြီးပြ တယ်။ အိမ်ရှင်မအမျိုးသမီးက အံ့အားသင့်သွားပြီး “အရှင် ဘုရား ဘာအဓိပ္ပာယ်လဲ”လို့ မေးတယ်။

“ငါ့လက်ဟာ အမြဲတမ်း ဒီလိုချည်းဖြစ်နေမယ် (ဆုပ်ထားမယ်) ဆိုပါတော့။ ဒကာမကြီးဘယ်လိုပြောမလဲ”

“အင်္ဂါချို့ယွင်းတာပေါ့”လို့ ဒကာမကြီးက ပြန် ပြောတယ်။ ဒီတော့ဘုန်းတော်ကြီးမိုကုဆင်က လက်ကိုဖြန့် ပြီး ဒကာမကြီးရဲ့ မျက်နှာရှေ့မှာပြပြန်တယ်။

“အမြဲတမ်း ဒီလိုချည်း ဖြစ်နေရင်ရော ဘယ်လိုပြော မလဲ”

“ဒါလည်း အင်္ဂါချို့ယွင်းတာ တစ်မျိုးပဲပေါ့” လို့ ဒကာမကြီးက ဆိုတယ်။

“အေး လက်ကိုအမြဲတမ်းဆုပ်ထားတာလည်း အင်္ဂါချို့ယွင်းတာပဲ။ အမြဲတမ်းဖြန့်ထားတာလည်း အင်္ဂါ ချို့ယွင်းတာတစ်မျိုးပဲမဟုတ်လား။ ဒကာမကြီး ဒီလောက် နားလည်တယ်ဆိုရင် အိမ်ရှင်မကောင်းတစ်ယောက်ပေပဲ”လို့ မိန့်ကြားပြီး ပြန်ကြွသွားပါလေရော။

အဲဒီနောက်မှာတော့ အမျိုးသမီးဟာ စုတန်တာ စုသလိုသုံးတန်တာသုံးစွဲလှူတန်တာလှူဒါန်းပြီး ယောက်ျား ရဲ့ ဘဝကြင်ဖော်ကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်သွားပါလေရောတဲ့။

ဘုန်းတော်ကြီးမိကုဆင်က အလှူအတန်း ရက်ရော လွန်းတာကို ချီးကျူးတာမဟုတ်ပါဘူး။ ရှေ့ဖို့ နောက်ဖို့ ချင့်ချိန်ဝေဖန်ပြီး သုံးစွဲတာကို ချီးကျူးတာပါ။ ဒါဟာ သင်္ဂါ လောဝါဒသုတ်မှာမြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူတဲ့ “နေ့စဉ် ဝင်ငွေရဲ့ လေးဖို့နှစ်ဖို့ကို လည်ပတ်ငွေအဖြစ်သတ်မှတ်၊ တစ်ဖို့ကို အရေးပေါ်လိုအပ်ချက်အတွက် အရန်သင့်ဆောင်ထား၊ ကျန်တစ်ဖို့ကို စားသောက်လှူဒါန်းရေးအတွက် သုံးစွဲသင့်တယ်” ဆိုတဲ့ အဆုံးအမနဲ့အညီပဲဖြစ်ပါတယ်။

မှန်ပါတယ်။ ကောင်းမြတ်တဲ့အလှူတစ်ခုဆိုတာ စေတနာသုံးတန် ညီညွတ်မျှတနေရမှာဖြစ်ပါတယ်။ မလှူမီ (ပုဗ္ဗစေတနာ)ကလည်း ဝမ်းမြောက်နေရမယ်။ လှူဆဲကာလ (မုဇ္ဈစေတနာ)မှလည်း ဝမ်းမြောက်ရမယ်။ လှူပြီးနောက်မှာ လည်း မိမိရဲ့အလှူကိုနှလုံးသွင်းပြီး (ပရစေတနာ) ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်နေရပါမယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ လှူဒါန်းလှူဆဲမှာ အများကအံ့သြချီးကျူးလောက်အောင် ရှိသမျှ ပုံအောပြီးလှူတဲ့အလှူမျိုးဟာ မွန်မြတ်တဲ့အလှူမဖြစ်တတ်ဘူးဆိုတာကို အထူးသတိပြုသင့်ပါတယ်။

အညာကရွာတစ်ရွာမှာ သားကြီးလို့ရှင်ပြုချင်သူ တစ်ယောက်က သူတတ်နိုင်သလောက်နဲ့ ‘သားကြီးရှင်ဖြစ်’ အလှူကလေးတစ်ခုလုပ်ဖို့ တိုင်ပင်သင့်တိုင်ပင်ရာ ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေများနဲ့ တိုင်ပင်ပါတယ်။

ကိုယ့်ကံရှိလို့ အလှူထည်သားတစ်ယောက် ထွန်းကားလာတာကို ဒီလိုဖြစ်ကတတန်ဆန်း မလုပ်ပါနဲ့။ သားသားနားနားလေး ဖြစ်အောင်စီစဉ်ပါ။ သူကဆိုင်းထည့်မယ်၊ သူကမဏ္ဍပ်ဆင်ထည့်မယ်နဲ့ ဝိုင်းပြီးမြှောက်ပေးကြတော့ ဟုတ်သလိုလိုထင်ပြီး အလှူကိုသားသား နားနားလေးစီစဉ်လိုက်ပါတယ်။ အများကအကြံပေးတဲ့အတိုင်း ကျွေးရန် မွေးရန်ကိုလည်း အသားဟင်းပါစီစဉ်ပြီး ရွာနီးချုပ်စပ်က ပရိသတ်သုံးလေးရာလောက်ကိုလည်း ဖိတ်စာကမ်းပြီး ဖိတ်ကြားလိုက်ပါတယ်။ အညာရဲ့ခလေ့က အဲဒီလိုအကျွေးအမွေးကောင်းကောင်းနဲ့ ဧည့်ခံတဲ့အလှူဆိုရင် ရေစက်ဆုံ အလှူငွေများလည်း ခပ်များများလေး ပူးပေါင်းပါဝင်လေ့ရှိတာကိုး။

ဘာလိုလိုနဲ့ အများမြှောက်ပေးတာ နားယောင်ပြီး အလှူကို စီစဉ်လိုက်တာ အိမ်မှာနွားသုံးကောင်ရှိတဲ့အထဲက ခိုင်းနေကျနွားတစ်ရှဉ်းကိုတော့ လောလောဆယ် ရောင်းထုတ်လိုက်ရတယ်။ “လောလောဆယ်”လို့ ပြောရတာက “ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟတွေ အလှူငွေထည့်ဝင်လာတဲ့အခါတော့ ပြန်ဝယ်နိုင်ကောင်းရဲ့” ဆိုတဲ့ တွက်ကိန်းနဲ့ပေါ့။

အလှူနေ့ရောက်တော့ မိုးတွေကရွာလို့ ဖိတ်ထားတဲ့ ဧည့်သည်တွေ ရောက်မလာကြဘူး။ ချက်ထားတဲ့ ထမင်းဟင်းတွေကိုတော့ ရပ်မိရပ်ဖတွေစီမံချက်နဲ့ ထမင်းကို အလကားယူ၊ အသားဟင်းကို တန်ရာ တန်ဖိုးပေးပြီး ကိုယ့်

၁၁၄

ဓမ္မဘေရီအရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

ရွာထဲက အိမ်ပေါက်စေ့လိုလို ခွဲဝေရောင်းချပေးလို့ အချီးနှီးတော့ဖြစ်မသွားပါဘူး။ တွက်ခြေမကိုက်တာတစ်ခုပါဘဲ။

အလှူပြီးနောက်တစ်နေ့ မဏ္ဍပ်တွေဘာတွေ ဖျက်သိမ်းပြီးချိန်မှာတော့ အလှူဒကာမှာ စာရင်းပိတ်လက်ကျန်အဖြစ် နွားတစ်ရှဉ်း ပြုတ်သွားတာရယ်၊ လှူဆဲကာလမှာ ခဲလေသမျှ သဲရေကျသလိုဖြစ်ရလို့ ဝမ်းမသာနိုင်တာရယ်နဲ့ အတော်လေး ဗရုတ်သုတ်ခနိုင်းလိုက်ပါတယ်။

ဒါနဲ့ အလှူဒကာများ အိမ်ရှေ့ကတလင်းပြင်မှာ ထိုင်ရင်း “ကိုင်းကွ ဘယ်သူများမြှောက်ပေးချင်ကြသေးသလဲ၊ အိမ်မှာနကွက် (နွားကွက်) ကလေးတစ်ကောင်ကျန်သေးတယ်။ လာကြဦး”လို့ မချီတင်ကဲ့ကြိမ်းဝါးလိုက်ပါသတဲ့။

အလှူဆိုတာကုသိုလ်ရဖို့၊ သာသနာကြံ့ကျိုးနပ်ဖို့ လုပ်ရတဲ့ မွန်မြတ်တဲ့အလုပ်တစ်ခုပါ။ လှူပြီးလို့ဝမ်းမမြောက်နိုင်တဲ့အလှူဟာ စေတနာသုံးတန်မညီညွတ်လို့ မွန်မြတ်တဲ့ အလှူမျိုးမဖြစ်နိုင်ပါဘူး

ချင့်ချင့်ချိန်ချိန်နဲ့

လက်ဆုပ်၊ လက်ဖြန့်တတ်ကြပါစေ။

* * *

အိ ဝ ရ ဘ န င် ရိ ဝ သ ဘ

(သို့မဟုတ်)

ဘဝနာနှင့်ဘဝနာ

အတွေးသစ်ဂျာနယ်မှာ ထက်ခေါင်ရဲ့ ‘ရိပ်သာ’ ခေါင်းကြီးပိုင်းကိုဖတ်ပြီး တရားဓမ္မနဲ့ပတ်သက်ကြတဲ့ ရဟန်းတော်များရော လူပုဂ္ဂိုလ်များပါ အတော်လေးစိတ်ဝင်တစား လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်သွားကြတယ်။ အစဉ်အလာမှာ ရေစုန်မျောရင်း အမှတ်တမဲ့ငိုက်နေကြသူတွေကို လှုပ်နှိုးလိုက်သလိုဖြစ်သွားလို့ ဒီခေါင်းကြီးပိုင်းကို ဖတ်ပြီး ကျေးဇူးတင်ကြသလို ဆင့်ပွားအနေနဲ့ပြောဆိုဆွေးနွေးဖြည့်စွက်ကြတဲ့ စကားပိုင်းလေးတွေလည်းကြုံတွေ့ရပါတယ်။ ခေါင်းကြီးပိုင်းကိုရေးတဲ့ ထက်ခေါင်တစ်ယောက်တော့ တော်တော်လေး ထိရောက်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆော်အလုပ်ကို လုပ်လိုက်မိသွားတယ်လို့ဆိုရပါလိမ့်မယ်။

ရန်ကုန်ရောက်တိုင်း မိမိအမြဲတည်းခိုတဲ့ ပုဇွန်တောင် မဟာညောင်တုန်းတိုက်ထဲက ကန်ဦးကျောင်းမှာ

ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ရယ်၊ ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါးရယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော်တစ်ပါးရယ် 'ရိပ်သာ'နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စကားဝိုင်းလေးတစ်ခု ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြောဆို ဆွေးနွေး မိကြပါတယ်။

ဆရာတော်တစ်ပါးက -

သူ့စာထဲမှာ ရိပ်သာကိုသွားတယ်ဆိုတာ 'ကိုယ့် ကိုယ်ကိုရှာဖွေဖို့'ဆိုတာလေးပါတယ်။ ဒီစကားက ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိ ညီနောင်သုံးကျိပ်တို့ကို မြတ်စွာဘုရားမိန့်ကြားတဲ့စကားပဲ။ အလွန်အရေးပါတဲ့စကား။ ဒီစကားကိုနားထောင်လို့ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိ ညီနောင်သုံးကျိပ်တို့ မင်းသားဘဝနဲ့ စည်းစိမ်တွေစွန့်လွှတ်ပြီး သာသနာ့ဘောင် ဝင်ရောက်သွားကြတာ။ အရဟတ္တဖိုလ် ပေါက် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုနိုင်တဲ့အထိ အကျိုးများသွား ကြတာပေါ့။

အဲ-ဒီနေရာမှာ 'ရှာဖွေ'ဆိုတဲ့ စကားကို လူတွေ သဘောပေါက်ကြဖို့အရေးကြီးတယ်။ 'ရှာတယ်-ဆိုတာ တစ်ခုခု-ဖုံးကွယ်နေတာကို တွေ့မြင်အောင် ကြိုးစားရတဲ့ သဘောပဲ။ အဖုံးအကွယ်ကို ဖယ်ရှားဖွင့်လှစ်ရတဲ့ သဘောမျိုး လို့ဆိုရမှာပေါ့။ ဒီနေရာမှာ ဟိုး- ဓမ္မစကြာမှာပါတဲ့ နိရောဓ သစ္စာထဲက စာဂေါ-ပဋိနိဿဂ္ဂေါ-မုတ္တိ၊ အနာလယောဆိုတဲ့ စကားလေးပိုဒ်ကို သတိထားကြည့်သင့်တယ်။

စာဂေါ=စွန့်တယ်၊ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ=ခွာတယ်။ ဒီ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၁၇

နှစ်ပိုဒ်က အဓိပ္ပာယ်တူနေသလိုလိုထင်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် မတူဘူး။ ထူးခြားပုံကို ဥပမာနဲ့ပြောရရင်- စာဂ=စွန့်တယ် ဆိုတာက ဝါးမျှစ်တစ်ခုကို အသားပေါ်လာအောင် အခွံတွေ တစ်ခုချင်းဖယ်ရှားသလို တဖြည်းဖြည်း စွန့်စွန့်လာတဲ့ သဘော၊ အလောင်းတော်ကြီးများ ပါရမီဖြည့်ရာကာလတွေ ကနေ ရင့်ကျက်ချိန်ရောက်သည်အထိ စွန့်လွှတ်မှုတွေ လေ့ ကျင့်ပြီး နောက်ဆုံး အပြီးအပြတ်စွန့်နိုင်အောင် လေ့ကျင့် ယူတဲ့သဘောမျိုးပေါ့။ ညင်သာတယ်။ ဒါပေမယ့်ဖြည်းတယ်၊ နှေးတယ်။

ပဋိနိဿဂ္ဂေါ=ခွာတယ်ဆိုတာတော့ မျှစ်စိမ်းချိုး ချိုးပြီးဖယ်ပစ်လိုက်သလို ဇွတ်အတင်းစွန့်ပစ်တာ-သိဒ္ဓတ္ထတို့၊ ယသသူဌေးသားတို့လို တစ်ခါတည်းစွန့်ပြီး အလွတ်ရုန်း ထွက်တာမျိုးပေါ့။ သိပ်တော့ မသက်သာလှဘူး။ မြန်တယ်။ ပြတ်တယ်။

မုတ္တိ=ဆိုတာကတော့ ရုန်းထွက်လို့ လွတ်မြောက် လာတာ။

အနာလယော=ဆိုတာ နောက်ပြန်မကြည့်တော့ တာ၊ နောက်ဆံမတင်းတော့တာ။ မြန်မာတွေပြောနေကြတဲ့ အာလယ ပြတ်တယ်ဆိုတာ ဒီစကားလုံးကိုယူသုံးတာပဲ။ အနာလယ=နအာလယ=တွယ်တာမှုကင်းပြီး လိုအဓိပ္ပာယ်ရ တယ်။

သူ့စာထဲက 'ကြီးမေ'ဆိုတာ အဲဒီလို အာလယ မပြတ်နိုင်ဘဲ နောက်ဆံတင်းနေတဲ့ယောဂီကြီးမို့လား။ ဒီလို ယောဂီမျိုးတွေလည်း ပေါ်မှပေါ်ပါကွာ။ တို့ပတ်ဝန်းကျင် မှာလည်းရှိပါ။ အဲ-အဲဒီလေးမျိုး တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ လေ့ကျင့်ပြီး အဖုံးအကွယ်ကို ဖယ်ရှားနိုင်မှ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ရှာတွေ့ နိုင်မှာ။ ဒါကိုသဘောပေါက်ကြဖို့ အရေးကြီးတယ်လို့ မိန့် ကြားပါတယ်။

ကန်ဦးကျောင်းထိုင်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသာဂရ ကတော့ ရိပ်သာသွားမယ်ဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ရိပ်သာ သွားမယ်ဆိုတဲ့ အသိရှိဖို့က အရေးကြီးတယ်။ ဒီလိုသိနေဖို့ ဆိုတာကလည်း စိတ်ကိုသတိနဲ့ အမြဲတွဲထားနိုင်မှဖြစ်မှာ။ ဒီနေရာမှာ တိပိဋကဓရ(ယော)ဆရာတော် ဆုံးမထားတာရှိ တယ်။ ဘယ်နေရာရောက်ရောက် ဘာအလုပ်ပဲ လုပ်လုပ် မိမိလုပ်မယ်လို့ ဦးတည်ထားတဲ့ အာရုံပေါ်စိတ်ကို ကျရောက် နေစေဖို့ သတိနဲ့အမြဲထိန်းပေးရမယ်။

စိတ်ကို သတိနဲ့အမြဲထိန်းပေးရင် ဘာဝနာဖြစ် တယ်။

စိတ်မှာသတိကင်းလွတ်နေရင် ဘာဝနာမယ်။

သတိလွတ်ရင် ယောဂီမဖြစ်ဘဲ ရောဂီဖြစ်မယ်။

(ယောဂီ=တရားအားထုတ်သူ၊ ရောဂီ=ကိလေသာရောဂါ ထူပြောသူ)

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၁၉

သတိပါရင်တွေကြုံသမျှအရာတိုင်းဟာ ရတနာပဲ။

သတိလွတ်ရင်တွေ့သမျှရှိသမျှ ရတာ နာတွေပဲတဲ့။

ဟိုဒကာရဲ့စာ(ရိပ်သာ)ထဲက 'ကြီးမေ'ဆိုတဲ့ ဒကာမ

ကြီးက ဘဝနာ+ရောဂီ+ရတာ နာ ဖြစ်နေပြီး၊ သတိရှိတဲ့ ဘကြီးဖြိုးက ဘာဝနာ-ယောဂီ-ရတနာဖြစ်နေတဲ့သဘော ပေါ့။ ဒါဟာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်မှာ ဘုရားဟောထားတဲ့ သတိသာအဓိက၊ “သတိထားတရားရှိ”ဆိုတာနဲ့ အကိုက်ပဲ လို့ ဖြည့်စွက်ဆွေးနွေးပါတယ်။

မဟာစည်နယ်လှည့် ဓမ္မကထိကက မြဝတီမြို့ ဇောတိရတနာကျောင်း ကမ္မဋ္ဌာနစရိယဖြစ်တဲ့ အရှင်ဇောဂရ ကတော့-

ရှေးဆရာတော်ကြီးတွေမိန့်ကြားထားတဲ့ စကားရှိ တယ်။ စိတ်ပါရင်အိပ်ရာက ရိပ်သာဖြစ်တယ်။ စိတ် မပါရင် ရိပ်သာက အိပ်ရာဖြစ်တယ်တဲ့။

ခုလည်းသူ့စာထဲမှာပါတဲ့ “ဘကြီးဖြိုး”က အိပ်ရာ မှာနေပြီး ရိပ်သာဖြစ်နေပြီး “ကြီးမေ”ကတော့ ရိပ်သာမှာ အိပ်ရာတင်မကဘူး၊ အိမ်ရာပါဖြစ်လာတာပေါ့လေ။ ဆိုတော့

ဆရာတော်တစ်ပါးကပ ဒီလိုဆိုတော့ -

“စိတ်ပါရင်အိမ်ရာကရိပ်သာဖြစ်တယ်။ စိတ် မပါရင် ရိပ်သာက အိမ်ရာဖြစ်တယ်”လို့တောင် ဆိုရ လိမ့်မယ်။ ဟုတ်တယ်လေ။ မြတ်စွာဘုရားရှင်က တရားတွေ

ဖို့အတွက် သီးခြားအချိန်၊ သီးခြားနေရာ လိုအပ်တယ်လို့
 ဟောခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။ အချိန်တိုင်း အလုပ်တိုင်းမှာ
 သတိရှိရမယ်လို့ ဟောခဲ့တာပဲ။ တစ်ချို့က “မအားဘူး” လို့
 ဆင်ခြေပေးတတ်ကြတယ်။ အဲဒီ “မအားဘူး” ဆိုတဲ့ အချိန်
 တွေက အိပ်နေချိန်တွေမဟုတ်ဘူး။ နိုးကြားနေ၊ လုပ်ကိုင်
 နေတဲ့ အချိန်တွေပဲ။ ဒီအချိန်တွေမှာ သတိထားတတ်ရင်
 သိစရာတွေချည်းပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ဆိုတာ အဲဒီ
 သိစရာတွေကို သိနေအောင် သတိထားရတာပဲမို့လား။
 လူဆိုတာ နတ်များလို ကမ္မဋ္ဌန ဇီဝိတ=ကံရဲ့ အကျိုးကိုမှီပြီး
 ထိုင်စားနေတဲ့အမျိုးမှ မဟုတ်ဘဲ။ ဥဋ္ဌာနဇီဝိတ=ထကြွလုံ့လ
 လုပ်ကိုင်စားရတဲ့အမျိုးဆိုတော့ သီးသန့်အားလပ်ချိန်ရယ်လို့
 ဘယ်ရှိမလဲ။ ပင်ပန်းလို့ အိပ်ရာဝင်ကြတာတောင် စိတ်က
 အားနေရတာမဟုတ်ဘူး။ နောက်ဆုံး မနေနိုင်လို့သာ
 အိပ်ပျော်ကြရတာ။ ကြုံတုန်းစည်တုန်းနဲ့ အိပ်ပျော်ရတာချည်း
 ပါပဲ။ တရားအသိရဖို့ တရားအားထုတ်ရမယ့်လမ်းစဉ် (မဂ္ဂင်)
 ထဲမှာ သမ္မာအာဇီဝဆိုတာ ပါနေတာကိုက အသက်မွေးဝမ်း
 ကျောင်းလုပ်ကိုင်ရင်း တရားအသိရအောင်ရှာနိုင်ရမယ်လို့
 ရည်ညွှန်းနေတာ။ ဒါကိုသဘောပေါက်ကြရင် တရား
 အတွက် အားချိန်သီးသန့်မလိုဘူးဆိုတာ သဘောပေါက်
 ကြမှာပါလို့ ဆွေးနွေးပါတယ်။

အမရပူရတူမောင်းတိုက်စာချဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ

ယောသိတ ကတော့ -

အေးကွ တစ်ချို့ဆုပေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက “စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်ပါပြီး လိုရာရောက်နိုင်ကြပါစေ”ဆိုတာ ကြားရတိုင်းစဉ်းစားကြည့် မိတယ်။ စိတ်ဆိုတာ အငြိမ်လည်း မနေတတ်ဘူး။ သွားပြန်တော့လည်း ကောင်းတဲ့နေရာက နည်းနည်း။ ဒီလူတွေ စိတ်သွားတိုင်းသာ ကိုယ်က ပါပါသွားမယ်ဆိုရင် လူကြားထဲ ပြန်ဝင်ရဲပါ့မလား။ မစင်တော့၊ ဗွက်တော့ထဲလူးပြီး လူကြားထဲဝင်လာတဲ့ဝက်တစ်ကောင်လို ဖြစ်မလားလောက်ပေဘူးလားလို့ အောက်မေ့မိတယ်။ အမှန်ကကိုယ်သွားချင်တဲ့နေရာ စိတ်ပါလာဖို့ အရေးကြီးတာ။ တို့ စာအံစာဖတ်လုပ်ကြတဲ့အခါ တစ်ခါတလေစာထဲမှာ စိတ်ကမရှိကြလို့ ဆရာသမားဘာတွေ ပြောသွားတယ်ဆိုတာ မသိလိုက်တဲ့ အကြိမ်တွေအများကြီးပဲတဲ့။

တစ်ခြားဆရာတော်တစ်ပါးကလည်း ဟုတ်တယ်ဟေ့။ တို့ကျောင်းနားက ဒါယိကာမကြီးတစ်ယောက်ဆိုရင် အိမ်မှာစီစဉ် ညွှန်ကြားစရာတွေရှိသမျှ ဘုရားဝတ်တတ်တုန်းမှာ အကုန်ပြီးတာပဲ။ ပါးစပ်က အစိန္တေယျ-နှစ်ခွန်းလောက် စလိုက်ပြီဆိုကတည်းက “ဟဲ့ အငယ်မ ဟိုစားပွဲပေါ်က နင့်အဖေအတွက်ချန်ထားတဲ့ ဟင်းပန်းကန် အုပ်ထားရဲ့လား။ “အပ္ပမေယျ-အပ္ပမေယျ-ဟိုကောင် မနက်ဈေးလိုက်မယ့် ပိုက်ဆံသေသေချာချာထည့်နော်။ စာရင်းစာရွက်လည်းမေ့နေ

ဦးမယ်။ သြကာသ-သြကာသနဲ့ ဒါနဲ့ပဲ ဘုရားဝတ်တတ်
လဲဆုံးရော စီစဉ်ညွှန်ကြားစရာတွေလဲ ဆုံးတော့တာပဲတဲ့။
ဒါဟာ ကိုယ်တစ်ခြား စိတ်တစ်ခြားဖြစ်နေတဲ့ သဘောပေါ့”
လို့ ဖြည့်စွက်ပြောပါတယ်။

ဒီစကားဝိုင်းမှာပြောသမျှတွေက ဦးတည်ချက်
တစ်ခုအတွက် ဖြည့်စွက်ဆွေးနွေးတဲ့စကားတွေဖြစ်လို့ မှတ်
လောက်သားလောက်တွေချည်းပါပဲ။ အချိန်လည်း အတော်
ကြာပါတယ်။ အပြည့်အစုံသာ ရေးပြမယ်ဆိုရင် “ရိပ်သာ
ဋီကာကျမ်း”တစ်စောင် ဖြစ်သွားမလားပဲ။

မိမိကတော့ ဘကြီးဖြိုးလုပ်ဆောင်ချက်များကို
ပါဝင် ဆွေးနွေးမိပါတယ်။ လောကနယ်-ဓမ္မနယ်ဆိုတာ
အတ္တနယ်နဲ့အနတ္တနယ်ပါပဲ။ အတ္တဆိုတာ ကိုယ့်အတွက်သာ
သိတတ်ကြည့်တတ်တဲ့သဘော။ အနတ္တဆိုတာက ကိုယ်လို့
တောင်မသတ်မှတ်တော့တဲ့ သဘောဆိုတော့ လွတ်ကနဲ
ကူးပြောင်းဖို့ ခဲယဉ်းလှပါတယ်။ အဘိဓမ္မာ တရားတော်များ
မှာ သောမနဿ ဒေါမနဿဆိုတာမျိုးလို ဖြောင့်ဖြောင့်
ဆန့်ကျင်တဲ့တရားနှစ်ခု တစ်ဆက်တည်း မဖြစ် နိုင်တဲ့အခါ
မှာ ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ ကြားခံတစ်ခု ဖြစ်ပေးရပါတယ်။
အာဂန္တုကတွင်လို့ခေါ်တယ်။

အတ္တနဲ့ အနတ္တကလည်း ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်
ဘက် ဖြစ်နေပါတယ်။ ကြားခံတစ်ခုမရှိဘဲ ကူးနိုင်ဖို့ခဲယဉ်း

တယ်။ ဒီအတွက် ကြားခံတစ်ခုလိုအပ်တယ်။ အဲဒါကတော့ 'ပရ'ဆိုတာပါပဲ။ အလောင်းတော်ကြီးများ ပါရမီဖြည့်ကြရတယ်ဆိုတာဟာ 'ပရ'နယ်ပယ်မှာ ကျင့်သားရအောင် လေ့ကျင့်နေရတဲ့သဘောပါ။ ဒါကြောင့်လည်း ပါရမီဖြည့်ရာကာလအကြောင်း ဇာတ်ဝတ္ထုများကို လေ့လာကြည့်ရင် ပရဟိတတွေ ဆောင်ရွက်နေတာကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ “ဘကြီးဖြိုး”ရဲ့ လုပ်ရပ်တွေကိုကြည့်ရင် အနတ္တကို မကူးနိုင်သေးလို့ ကြားခံဖြစ်တဲ့ 'ပရ' အပေါ်မှာ ဗြဟ္မစိုရ်လက်ကိုင်ထားပြီး ကျင့်သားရအောင်လုပ်နေတဲ့ သဘောဖြစ်လို့ အနတ္တကို ဦးတည်နေပါတယ်။ 'ပရ'တို့ 'ပရဟိတ'တို့ဆိုတာ မာခဲနေသလိုဖြစ်နေတဲ့ အတ္တစွဲအတုံးအခဲကို ပါးကျသွားအောင် လေ့ကျင့်ပေးနေတာလို့ သဘောရကြောင်း ပြောဆိုမိပါတယ်။ စကားဝိုင်းမှာပါဝင်တဲ့ အရှင်မြတ်များကလည်း သဘောညီမျှကြပါတယ်။

ပြီးတော့ 'စိတ်ပါရင်' ဆိုတဲ့စကားကိုလည်း ဆန့်ထုတ်ကြည့်မိပါတယ်။ စိတ်-ဘယ်ကိုပါရမလဲ။ မိမိဦးတည်ရည်ရွယ်တဲ့ အာရုံဆီပါရမယ်။ ဦးတည်ထားတဲ့ အာရုံပေါ်မှာသာ ကျရောက်ပြီး တခြားအာရုံဆီလွင့်မသွားအောင် ပါနေရမှာပါ။ ဒီလိုပါဖို့အတွက် သဒ္ဓါတရားနဲ့ စည်းရုံး၊ ဝီရိယတရားနဲ့ ဆုတ်နစ်မသွားအောင်ခုခံ၊ ပညာတရားနဲ့ အကြောင်းအကျိုးကိုမျှော်မြင်ကြည့်ပြီး ဆွဲခေါ်ရမယ်လို့သဘောပိုက်မိပါတယ်။

ဒီလို စိတ်ကိုလိုရာပါအောင် ဆွဲခေါ်တဲ့အခါမှာ အရေးကြီးဆုံးက 'သတိ'တရားဖြစ်ပါတယ်။ သတိနဲ့ ပတ်သက်လို့ ယောဆရာတော် မိန့်ကြားတာကတော့ 'သတိ' ဆိုတာ-

၁။ ဘာလုပ်မယ်၊ ဘာကိုအာရုံပြုမယ်ဆိုတဲ့ အာရုံကို ပုံဖော် ပေးတယ်။

၂။ ဒီအာရုံနဲ့စိတ်ကို တွဲကပ်ပေးတယ်။

၃။ ရည်ရွယ်ချက်မပြီးမြောက်သမျှ အာရုံမပျောက်အောင် အသိနဲ့အာရုံကိုလည်း တွဲစပ်ပေးထားတယ်။

၄။ အလုပ်လုပ်နေစဉ်မှာတခြားအာရုံတွေ လက်မခံမိအောင် လည်း ကာကွယ်ပေးတယ်။

၅။ သိစရာကို သိနေတဲ့ အသိဉာဏ်လေး အဆက်မပြတ် မသွားအောင်လည်း 'သတိ'က ဆက်စပ်ပေးထားတယ်။

၆။ အလုပ်တိုင်း အရေးကြီးတယ်လို့ သဘောထားတယ်။

အတိုချုပ်ကတော့ အာရုံကိုပုံဖော်၊ အသိစိတ် ပေါ် အောင်လုပ်ပေးပြီး တခြားမလိုအပ်တဲ့အာရုံဆီ ပျံ့လွင့် မပြေး အောင်၊ မလိုအပ်တဲ့ အတွေးတွေဝင်မလာအောင် အစောင့် အရှောက်ပေးနေတာဟာ 'သတိ' ရဲ့ အလုပ်ပါပဲ။ ဒီလို စိတ် ကိုသတိနဲ့ကပ်ထိန်းပေးထားရင် စိတ်က တခြားအာရုံတွေဆီ ပျံ့လွင့်မသွားတော့ဘဲ ကိုယ်စူးစိုက် လုပ်ကိုင်ရမယ့် အာရုံ ဆီကိုသာ ကိုယ့်ဆန္ဒနဲ့အညီ ပါလာတာကို စိတ်ပါတယ်လို့ ခေါ်ရပါလိမ့်မယ်။

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၂၅

အဲဒီလိုမိမိစိတ်က မိမိစေရာ အာရုံဆီပါလာပြီဆိုရင် သိစရာ အာရုံတိုင်းရဲ့သဘောအမှန်ကို သိနေမှာဖြစ်ပါတယ်။ အာရုံရဲ့သဘော အမှန်ကိုသိနေတာကိုလည်း ဝိပဿနာလို့ ခေါ်တာဖြစ်လို့ စိတ်ပါရင် အိပ်ရာကလည်းရိပ်သာဖြစ်တယ် လို့ ဆိုတာဖြစ်မှာပါ။ အမှန်ကတော့ အိပ်ရာက သာမက ပါဘူး။ နေရာတိုင်း အလုပ်တိုင်း ဣရိယာပုထ်တိုင်းမှာ ရိပ်သာဖြစ်နေမှာပါ။

အာရုံရဲ့ပင်ကိုယ်သဘောအမှန်မှာ ချစ်စရာ၊ မုန်း စရာရယ်လို့ သီးခြားမရှိဘဲ။ ခဏဖြစ်၊ ခဏပျက်တဲ့ သဘော မျှသာရှိလို့ ဒါကိုအမှန် အတိုင်းသိနေသူမှာလည်း အချစ်၊ အမုန်းဆိုတဲ့ လောဘ-ဒေါသက စပြီး မနာလိုဝန်တို့မှု၊ ကိုယ့် အတွက်သာသိမ်းထားလိုမှုစတဲ့ကိလေသာအပူတွေဝေးနေမှာ ဖြစ်လို့ အေးမြတဲ့အရိပ်မှာ နေရသလို ဖြစ်နေမှာသေချာ ပါတယ်။ ဒီလိုနေနိုင်သူဟာဘဝမနာဘဲ ဘာဝနာသာဖြစ်နေ မှာဖြစ်သလို တရားနဲ့ယှဉ်တွဲနေတဲ့ ယောဂီ၊ တရား အသိကို ရနေတဲ့ ရတနာအစစ်ရသူ ဧကန်ဖြစ်နေမယ်လို့ သဘော ပိုက်မိပါတယ်။

ဘဝမနာဘဲ ဘာဝနာဖြစ်နေစေဖို့နေရာတိုင်း အချိန်တိုင်း
အလုပ်တိုင်းမှာ သတိထားပြီး တရားရှိအောင်
နေတတ်ကြပါစေ။

* * *

သဟမ္ပတိ

နှင့်

မာရ်နတ်

“အဆိုးလောကဓံဆိုတာ ဇွဲလုံ့လနဲ့သတ္တိ
 ဗျတ္တိကိုစမ်းသပ်ဖို့လွှတ်လိုက်တဲ့
 သဟမ္ပတိ(ဗြဟ္မ)ရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်တယ်။
 အကောင်းလောကဓံဆိုတာ
 ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ သမာဓိကိုစမ်းသပ်ဖို့
 မာရ်နတ်က လွှတ်လိုက်တဲ့
 ကိုယ်စားလှယ်တွေပဲ”

(အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရု-မစိုးရိမ်ဆရာတော်)

တိပဋကစာမေးပွဲအောင်အရှင်မြတ်များ ဂုဏ်ပြုပွဲ
 မှာ ကျေးဇူးရှင် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး (ဘဒ္ဒန္တသူရိယာ
 ဘိဝံသ) မိန့်ကြားတဲ့ဩဝါဒစကားပါ။

ဆရာတော်ကြီးရဲ့ဩဝါဒဟာ လောကဓံ အတက် အဆင်းမှာ အကောင်းဆုံးဂီယာ၊ အကောင်းဆုံးဘရိတ်ကြီး တွေဖြစ်လို့ လောကသားတိုင်းရဲ့ သဗ္ဗသိဒ္ဓိ(အလုံးစုံပြီးနိုင်တဲ့) မန္တာန်ကြီးလို့ပဲ ဆိုချင်ပါတယ်။

အဆိုးလောကဓံဆိုတာ ရုန်းကန်တက်လှမ်းရမှာ ဖြစ်လို့ တောင်တက် ခရီးကြမ်းတစ်ခုပါ။ ဒီအခါမျိုးမှာ 'သဟမ္ပတိရဲ့ကိုယ်စားလှယ်'ဆိုတဲ့ ဆရာတော်ရဲ့သတိပေး စကားဟာ အလွန်အားကောင်းတဲ့ ဂီယာနဲ့တွန်းပို့လိုက်တဲ့ ကားတစ်စီးလို လောကဓံကို အရှုံးမပေးဘဲ အောင်မြင်တဲ့ အထိ ရုန်းကန်ကြိုးစားလိုတဲ့ ခွန်အားတွေပေးစွမ်းခဲ့ပါတယ်။

ဘဝမှာ သာတောင့်သာယာ အဆင်ပြေပြေလေးနဲ့ အသာကလေး လိမ့်ဆင်းနေရတဲ့ လောကဓံကောင်းနဲ့ ကြုံရတဲ့ အခါမှာလည်း 'မာရ်နတ်ရဲ့ကိုယ်စားလှယ်'ဆိုတဲ့ ဆရာတော် သတိပေးစကားက ဘရိတ်ကောင်းတဲ့ကားလို အရှိန်မပြင်း ချောက်မကျအောင် ထိန်းထားနိုင်စွမ်းရှိလှပါ တယ်။

တောထဲမှာ တရားအားထုတ်ခဲ့တာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) လောက်ရှိပေမယ့် လိုရာခရီးမပေါက်ခဲ့လို့ စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်း ပြီး မျက်ရည်ကျနေတဲ့ ရဟန်းတော်ကြီးတစ်ပါးနားကို သတိ ပေးလိုတဲ့နတ်သမီးတစ်ပါးက အသံထွက်အောင်ငိုပြတဲ့အခါ ဒါဘယ်သူလဲလို့မေးလိုက်ပါတယ်။ ဘာကြောင့် ငိုရတာလဲ

ဆိုတော့ “ငိုရင်တစ်မင်တစ်ဖိုလ်များရမလားလို့”လို့ ပြန်ဖြေသံကြားတဲ့အခါ ဒါဟာတမင်သက်သက်ငါ့ကို သရော်သလို ပြုပြီး သတိပေးလိုက်တာပဲလို့ သဘောပေါက်တဲ့အတွက် ‘ငါလို အာဇာနည်ယောက်ျားကောင်းဖြစ်တဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးဟာ ဘာမဟုတ်တဲ့ နတ်သမီးတစ်ယောက်ရဲ့ အလှောင်အပြောင်ခံနေရမှာလား’လို့ အားတင်းပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ဆက်လက်ကြိုးစားလိုက်လို့ ရဟန္တာအဖြစ် လိုရာခရီး ပေါက်ရောက်သွားခဲ့တာ။

တောကျောင်းတိုက်မှာပဲ အဖော်ရဟန်းများနှင့်အတူ မနီးမဝေးတစ်နေရာစီမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်နေကြတဲ့ ရဟန်းတော်တွေထဲက ရဟန်းငယ်တစ်ပါး ကျားအဆွဲခံရတဲ့အခါ အဖော်ရဟန်းတွေသိလို့ ဝိုင်းဝန်းခြောက်လှန့်ဖို့ ဝိုင်းလိုက်ကြတော့ ကျားကဘယ်သူမှလိုက်ဖို့ မလွယ်တော့တဲ့တောင် ခါးပန်းကျောက်ဆောင်တွေကြားရောက်နေပြီ။ ဒီတော့ အဖော်ရဟန်းတွေက “ငါ့ရှင် ဒီလိုအချိန်မျိုးမှာ သင့်ကိုသင်ကလွဲလို့ ဘယ်သူ့ကိုမှအားကိုးရာမရှိတော့ဘူး။ သင့်အစွမ်းအစကိုသာအသုံးပြုပေရော”လို့ သတိပေးလိုက်တဲ့အတိုင်း ရုန်းမလွတ်နိုင်တော့တဲ့ ကျားပါးစပ်က ရုန်းထွက်ဖို့ မကြိုးစားတော့ဘဲ ကိုယ့်စွမ်းကိုယ်စနဲ့ ရုန်းထွက်နိုင်မယ့် သံသရာဝဋ်က ရုန်းထွက်ဖို့ ကြိုးစားပြီး ကျားကိုက်လို့ ခံစားနေရတဲ့ဝေဒနာကို သတိနဲ့မပြတ်ရှုမှတ်ပွားများရင်း ခြေဖျား

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၂၉

ကုန်အောင် ကျားစားခံရတဲ့အချိန်မှာ သောတာပန်၊ ဒုးအထိ ရောက်ချိန်မှာ နောက်တစ်ဆင့်၊ ပေါင်ရင်းရောက်ချိန်မှာ နောက်တစ်ဆင့်နဲ့ အဆက် မပြတ်သတိမလပ်ကြိုးစားလိုက်တာ ချက်နားအရောက်မှာ နောက်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာ အဖြစ်ကိုရောက်ရှိပြီး ခန္ဓာဝန်နဲ့အတူ ကိလေသာ ပန်ထုပ်တွေအကုန်ပယ်ချပြီး သံသရာဝဋ်မှ လွတ်မြောက်သွားကြတာတွေကို စဉ်းစားကြည့်လိုက် တိုင်း “ဖွဲ့လုံ့လနဲ့ သတ္တိ ဗျတ္တိကို အထွတ်အထိပ် မြန်မြန်ရောက်အောင် အဆိုးလောကခံက တွန်းပို့လိုက်ပုံက ပိုမိုသဘောပေါက်လာတဲ့အတွက် သဟမ္ပတိ=မိမိစိတ်ကိုအစိုးတရနဲ့ လိုရာရောက်အောင် စေခိုင်းနိုင်စွမ်းတဲ့ဗြဟ္မာရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဆိုတဲ့ ဆရာတော်ကြီးစကားကိုလည်း ပိုပြီးတန်ဖိုးထားတတ်လာပါတယ်။

“အကောင်းလောကခံဟာ မာရ်နတ်ရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်တယ်” ဆိုတဲ့ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ မိန့်ကြားချက်ကတော့ လောကထဲက လောဘသားတွေအတွက် အလွယ်တကူသဘောပေါက်လက်ခံနိုင်ဖို့ ခဲယဉ်းကောင်း ခဲယဉ်းလိမ့်မယ်။ “ဒီလိုဆို တို့ကတော့ မာရ်နတ်ကိုယ်စားလှယ်များနဲ့ပဲ မိတ်ဆွေဖွဲ့လိုက်ချင်သေးတယ်” လို့တောင် တွေးကောင်း တွေးကြလေမလားပဲ။

မြတ်စွာဘုရားရှင် စေတီယတိုင်းအတွင်းက ဇနပုဒ်တွေကို ဒေသစာရီခရီးရှည် လှည့်လည်တော်မူစဉ်က “ဘဒ္ဒ

၁၃၀

ဓမ္မဘေရိအရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

ဝတိက”ဆိုတဲ့ ရွာအနီးရောက်တော့ နွားကျောင်းသား၊ ဆိတ်
ကျောင်းသားတွေက “အရှင် ဘုရား အဲဒီဘက်ကိုမကြွပါနှင့်။
ဘဒ္ဒဝတိက ရွာအနီးမှာရှိတဲ့ သရက်ပင်ဆိပ်အရပ်က ရသေ့
ရဲ့ ကျောင်းသင်္ခမ်းမှာ နဂါးကြီးတစ်ကောင် သောင်းကျန်းနေ
ပါတယ်။ အရှင်ဘုရားတို့ ဒုက္ခရောက်ကုန်ပါမယ့်” လို့
သုံးကြိမ်သုံးခါ လျှောက်ထားကြပေမယ့် မြတ်စွာဘုရားရှင်က
ဘာမျှပြန်ပြီး မမိန့်ကြားဘဲ နောက်ပါရဟန်းများနှင့်အတူ
ခရီးစဉ်မပျက် ဆက်လက်ကြွတော်မူတယ်။

ဘဒ္ဒဝတိကရွာကိုရောက်တဲ့အခါ မြတ်ဘုရားရှင်ရဲ့
နောက်ပါ ရဟန်းတော်တွေထဲက အရှင်သာဂတဆိုတဲ့
လောကီအဘိညာဉ်ရမထေရ်က နွားကျောင်းသားများပြောတဲ့
နဂါး ကြီး သောင်းကျန်းတယ်ဆိုတဲ့ နေရာကိုကြွတော်မူပြီး
ရသေ့ရဲ့ သင်္ခမ်းကျောင်းဝိုင်းထဲက နဂါးကြီးနေတဲ့ မီးတင်း
ကုပ်ထဲမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ရှုမှတ်ပွားများနေပါတယ်။ နဂါး
ကြီးက အရှင်သာဂတမထေရ်ကိုတွေ့တော့ ဒေါသထွက်ပြီး
အခိုးအလျှံတွေလွှတ်တယ်။ အရှင်သာဂတမထေရ်ကလည်း
တေဇောဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းပြီး အခိုးတွေပြန်လွှတ်
ဆုံးမလိုက်တဲ့အခါ နဂါးကြီး ဦးကျိုးအရှုံးပေးသွားပါတော့
တယ်။

ခရီးစဉ်အတိုင်း ဆက်လက်ကြွချီတော်မူလို့
ကောသမ္ဗိပြည်ကိုရောက်တဲ့အခါမှာတော့ နဂါးနိုင်ဆရာတော်

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၃၁

အရှင်သာဂတရဲ့ဂုဏ်သတင်းက တစ်မြို့လုံးပျံ့နှံ့ပြီး အံ့သြမဆုံး ပြောမဆုံးဖြစ်နေကြပြီ။

လူတွေဆိုတာကလည်း ဓမ္မစစ်ထက် ဂုဏ်သတင်းကြီးတာကို ပိုပြီးစိတ်ဝင်စားကြတဲ့အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို ခရီးဦးကြိုဆိုပြုပြီးတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် နဂါးနိုင် မထေရ် မြတ်ရှိရာကို စုရုံးရောက်ရှိလာကြပြီး “တစ်နယ်လုံး ကြောက်ရွံ့နေရတဲ့ နဂါးကြီးကို နှိမ်နင်းပေးတဲ့ ဆရာတော်ကို သီးခြား ဂုဏ်ပြုလိုပါတယ်။ အရှင်ဘုရားအတွက် ရလည်း ရခဲ၊ နှစ်လည်း နှစ်သက်မည့်အစားအသောက်ကို အမိန့်ရှိပါဘုရား” လို့ လျှောက်ထားကြတာပေါ့။

အဲဒီမှာ ရွတ်နောက်နောက် ရဟန်းအုပ်စုဖြစ်တဲ့ ဆဗ္ဗဂ္ဂိ(၆-ပါးအုပ်စု)ရဟန်းတွေက “ခိုခြေနီအဆင်းရှိတဲ့ စိမ်ရည်” ကို ညွှန်ပြလိုက်တော့ အိမ်တိုင်းစေ့လိုလို စီစဉ်ကြပြီး နောက်နေ့ အရှင်သာဂတမထေရ် ဆွမ်းခံကြတဲ့အခါ ဂုဏ်ပြုကြပါရော။ အရှင်သာဂတမထေရ်ကလည်း အိမ်ပေါက်စေ့ဆိုသလို ဂုဏ်ယူသောက်စားပြခဲ့လေတော့ မြတ်စွာဘုရားရှင်နဲ့ မထေရ်မြတ်ကြီးများ မြို့ထဲကဆွမ်းခံအပြန်မှာ အရှင်သာဂတမထေရ်ဟာ ဘုရားရှင်ဖက်ကို ခြေနှစ်ချောင်းပစ်ပြီး လဲနေပါလေရော။

ဒီအချိန်မှာတော့ နဂါးနိုင်မထေရ်မြတ်ဟာ သူ့ကိုယ်ပေါ်တက်နေတဲ့ တီကောင်ကိုတောင် ဖယ်မချနိုင်တော့ပါ

၁၃၂

ဓမ္မဘေရိတရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

ဘူး။ ဘုရားရှင်ကို ရှိသေလေးစားတဲ့ ဂါရဝတရားများလည်း
ခိုခြေနီ စိမ်ရည်တန်ခိုးနဲ့ အငွေ့ပျံသွားပြီပေါ့။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က သာဂတမထေရ်ကို ကျောင်း
ဝိုင်းရောက်အောင် တွဲခေါ်စေခဲ့ပြီးနောက် မူးယစ်သေစာရဲ့
မေ့လျော့ခြင်းအပြစ်များကို ဟောကြားဆုံးမပြီး “ရဟန်း
တော်များ မူးယစ်သေစာမသုံးစွဲရ၊ သုံးစွဲလျှင် ပါစိတ်အာပတ်
သင့်စေ” လို့ သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရပါတယ်။

အရှင်သာဂတရဲ့ သမာဓိဟာ လောကီအဘိညာဉ်
လောက်ပဲ ရှိသေးတာမို့ မာရ်နတ်ရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်တဲ့
အကောင်းလောကဓံရဲ့ စမ်းသပ်မှုကို မခံနိုင်ဘဲ သတိဘရိတ်
ပြုတ်ပြီး ချောက်ကျခဲ့ရတာပါပဲ။

“ကောင်းကျိုးလေး ပေးမယ်ကြံ မာရ်နတ်ကဖျက်”
ဆိုတာ အကောင်းလောကဓံအတွက် မာန်တက်ပြီး မေ့လျော့
ပျက်စီးတတ်တာကိုများ ဆိုလေရောသလားလို့ ထင်မိတယ်။

မာရ်နတ်ကိုယ်စားလှယ်များကို ရှောင်ကွင်းပြီး
သဟမ္ပတိရဲ့ အားပေးမှုကို ခံယူနိုင်ကြပါစေ။

* * *

ကောင်းချီး မင်္ဂလာ

“ဘာကြောင့်ငါက ကျေးဇူးတင်ရမှာလဲ
ကျေးဇူးတင်ရမှာက အလှူရှင်က တင်ရမှာကွ”
(ဂျပန်ဘုန်းတော်ကြီး ဆေဆက်စု)

ကောင်းတဲ့ဂုဏ်သတင်း ကျော်စောထင်ရှားခြင်း
ဟာ လောကအမြင်မှာ ထင်ရှားတဲ့ “လောကပကာသန”နဲ့
ဓမ္မအမြင်အရ ထင်ရှားတဲ့ “ဓမ္မပကာသန”လို့ နှစ်မျိုး နှစ်စား
ရှိပါတယ်။

လောက ပကာသနဆိုတာ တောင့်တခြင်း၊ မော်
ကြွားခြင်း၊ အမြင်မှားခြင်းဆိုတဲ့ (တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ) တရားတွေ
မကင်းတဲ့အတွက် သံသရာဝဋ်ဒုက္ခတွေပိုပြီး ရှည်လျားစေ
တတ်ပါတယ်။ ဓမ္မပကာသနဆိုတာကတော့ သာသနာတော်
လို့ခေါ်တဲ့ မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့အဆုံးအမနဲ့အညီ ထင်ရှားတာဖြစ်လို့
သာသနာစံမှီတဲ့ ထင်ရှားကျော်ကြားမှုပါ။ တစ်နည်းပြောရရင်

၁၃၄

ဓမ္မဘေရိတရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

သာသနာတွင်းသားတိုင်း အလေးထားရမည့် ကျော်ကြားမှုမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

လောကနဲ့ဓမ္မ သို့မဟုတ်(သာသနာ) ဒီနှစ်မျိုး ယှဉ် လိုက်ရင် သာသနာ့စံ၊ ဓမ္မစံဆိုတာ ဆင်းရဲအားလုံးချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်အထိ အထောက်အကူပြုနိုင်တာဖြစ်လို့ သာသနာနဲ့ ကြံ့ကျိုးနပ်လိုသူတိုင်း အလေးထားခံယူရမည့် ပကာသန လည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လောကနဲ့သာ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင် ကြတဲ့ ပုထုဇဉ်များဟာ သာသနာနဲ့ ကြံ့တုန်းမှာ စွမ်းနိုင်ရာရာ သာသနာပြု ကုသိုလ်ကောင်းမှုတစ်ခုခုကို လုပ်ပြီးတိုင်း ဓမ္မစံ ဓမ္မပကာသနကို အလေးမထားကြဘဲ တစ်ဘဝစာတောင် ပြည့်အောင် မခံတတ်တဲ့ လောကပကာသနကိုပဲ လိုလား တောင်းတနေတတ်ကြပါတယ်။ တစ်သိန်းတန်ရွှေခွက်ထက် ရက်တက်(စိမ်ရည်)ကို ပိုပြီးအလေးထားတတ်တဲ့ သဘော ပေါ့။

ဂျပန်ဘုန်းတော်ကြီးများရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိများထဲက ဟောဒီ အဖြစ်အပျက်ကလေးကို ကြည့်ကြည့်ပါဦး။

‘ကံမကူရ’ မှာရှိတဲ့ “အင်ဂါကု” ကျောင်းမှာ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော် “ဆေဆက်စု” ကျောင်းထိုင်စဉ်က စာသင်သားတွေများလွန်းလို့ ကျောင်းဆောင်အသစ် ဆောက်ဖို့လိုနေတယ်။ အဲဒီမြို့က ကုန်သည်ကြီးတစ်ဦးဖြစ် တဲ့ “အူမေရူဆေဘေ” က ကျောင်းဆောက်လုပ်ရေးအတွက်

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၃၅

‘ရယော’ လို့ခေါ်တဲ့ ရွှေဒင်္ဂါးငါးရာလှူဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသတဲ့။ အဲဒီအသပြာကိုဆရာတော်ဆီယူလာတယ်။ ဆရာတော်ဆေဆက်စုက “ကောင်းပြီထားခဲ့ပေါ့” လို့မိန့်တယ်။ အူမေဂူက ရွှေဒင်္ဂါးထုပ်ကို ဆရာတော်ဆီဆက်ကပ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဆရာတော်ရဲ့ အမူအရာသဘောထားကိုတော့တယ်ဘဝင်မကျဘူး။ ‘ရယော’ဆိုတဲ့ ရွှေဒင်္ဂါးသုံးပြားလောက်ရှိရင်တောင် သာမန်လူတစ်ယောက်ဖို့ အရင်းအနှီးပြုပြီး တစ်သက်လုံးအသက်မွေးနိုင်တာ။ အခုသူကရွှေဒင်္ဂါးငါးရာကြီးများတောင်လှူတာကို ဆရာတော်က ကျေးဇူးတင်စကားလေး တစ်ခွန်းတစ်လေမျှ မဟဘဲကိုး။

“အိတ်ထဲမှာ ရွှေဒင်္ဂါးငါးရာပါဘုရား” လို့ အူမေဂူက ဆရာတော် ရိပ်မိအောင်လျှောက်လိုက်တယ်။

“ဒကာကြီးခုနကပြောပြီးသားပဲ” လို့ ဆရာတော်က မိန့်တယ်။

“တပည့်တော်ဟာ ချမ်းသာတဲ့ကုန်သည်ကြီးတစ်ဦးဆိုတာတောင်မှ ရွှေဒင်္ဂါးငါးရာဆိုတာ နည်းတာမဟုတ်ဘူးဘုရား” လို့ အူမေဂူက ဆိုပြန်တယ်။ “ဒီလိုလှူတဲ့အတွက် ဒကာကြီးကို ကျုပ်ကကျေးဇူးတင်စကား ဆိုစေချင်တာလား” လို့ ဆရာတော်ကမေးတော့ -

“ဆိုဖို့ကောင်းတာပေါ့ဘုရား” လို့ ပြန်လျှောက်တယ်။

“ဘာကြောင့်ငါကကျေးဇူးတင်ရမှာလဲဟဲ့။ ကျေးဇူး

၁၃၆

ဓမ္မဘေဒိအရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

တင်ရမှာက အလှူရှင်ကတင်ရမှာက”လို့ မိန့်ကြားလိုက်ပါသတဲ့။

ကဲ ဖြစ်ရပ်ကလေးကတော့ ဒါပါပဲ။ စဉ်းစားကြည့်စမ်းပါ။ ဆရာတော်ဆေဆက်စုရဲ့စကားထဲက “ငါက” ဆိုတဲ့ နာမ်စားလေးဟာ သူ့ကိုယ်သူ့ကိုယ်စားပြုပြီး ပြောတာဆိုရင်တော့ သာမန်လူတစ်ယောက်အတွက် “လှူမိတာမှားပေါ့” လို့များ ထင်မှားမိလေမလားဘဲ။ နဘေးက ကြားရသူဆိုရင်လည်း “ဘုန်းကြီးကဂျစ်ကပ်ကပ်နဲ့လှူတဲ့လူစေတနာပျက်အောင်လုပ်တယ်” လို့ ပြစ်မှားမိမယ်ထင်တယ်။

သေသေချာချာစဉ်းစားကြည့်ရင်တော့ ဆရာတော်ပြောတဲ့ “ငါက” ဆိုတာ သူ့ကိုယ်သူ့ ကိုယ်စားပြုပြောတာမဟုတ်ပါဘူး။ သူ ထမ်းဆောင်နေတဲ့သာသနာတော်ကို ကိုယ်စားပြုပြောတာပါ။

ပြောလိုရင်းကတော့ သာသနာတော်နဲ့ ကြုံတုန်း ကြုံခိုက် သာသနာပြုအလှူတစ်ခုပြုလုပ်တဲ့အခါမှာ “သာသနာတော်က ဒါယကာရဲ့ ကျေးဇူးကိုသိရမှာလား။ ဒါယကာက သာသနာတော်ရဲ့ ကျေးဇူးကိုသိသင့်တာလား” လို့ မေးလိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်လို့ သာသနာက ဒါယကာအပေါ် ကျေးဇူးတင်သင့်တယ်လို့ထင်မှား တောင့်တနေတယ်ဆိုရင် သူ့အလှူဟာစေတနာမမှန်တဲ့ အလှူဖြစ်သွားမှာပေါ့။ ဒီလိုမေးလိုက်တာကို သဘောပေါက်သွားလို့ “ဟုတ်ပေသားပဲ။ ဒါယကာက သာသနာကျေးဇူးကိုသိပြီး

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၃၇

လှူရမှာပါကလား” ဆိုတဲ့ အသိရသွားခဲ့ရင် “လှူတာလည်း မှန်သွားမယ်။ ပျက်နေတဲ့စေတနာလည်း ကောင်းမွန်သွားမယ်” ဒီလိုရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဆရာတော်က မေးခွန်းထုတ်ခဲ့တာ ဖြစ်သလို ဒကာကလည်း သဘောပေါက်သွားပုံရပါတယ်။ ဘာမှထပ်မလျှောက်တော့ဘဲ ကျေနပ်သွားပါတယ်။

ဒီလို ကျေနပ်ပြီးလှူဒါန်းမှလည်း လောကပကာသနကင်းဝေးပြီး ဓမ္မပကာသန ပေါ်လွင်ထင်ရှားတဲ့ အလှူစစ်စစ်ကြီးဖြစ်သွားမှာပါ။

ဓမ္မပကာသနသမားရဲ့အလှူဟာ လှူသူအတွက် ရော သာသနာအတွက်ပါ ဘယ်လောက်အရေးပါသလဲဆိုတာ သဘောပေါက်ဖို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ ကျောင်းဒကာ အနာထပိဏ်သူဌေးရဲ့စိတ်ထားကိုလည်း အကဲခတ်ကြည့်စေချင်ပါတယ်။

အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးက ဘုရားရှင်နဲ့ သံဃာတော်များအတွက် ကျောင်းတော်ကြီးဆောက်လုပ်ဖို့ ဇေတမင်းသားရဲ့ဥယျာဉ်မြေကို ရွှေဒင်္ဂါးတွေ အပြည့်ခင်းပြီး ပေးချေတဲ့အခါ (၁၈)ကုဋေခင်းပြီးတဲ့အချိန်မှာ မုခ်ဦးနေရာလေးပဲ ကျန်တော့တယ်။ ဒီအတွက်ပေးချေဖို့ ဘဏ္ဍာတွေ ထပ်အယူခိုင်းတဲ့အခါမှာတော့ ဇေတမင်းသားက လက်ကာပြီးတားတယ်။ မပေးပါနဲ့တော့။ ဒီနေရာလေးကိုတော့ သူ့အလှူပါဝင် ပါရစေပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဒီအတိုင်းတော့မဟုတ်ဘူး။ ဒီနေရာလေးမှာ မုခ်ဦးတပ်ပြီး ကျောင်းအမည်ကိုလည်း

၁၃၈

ဓမ္မဘေရိအရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

“ဇေတဝန်”လို့ သူ့နာမည်နဲ့ ကမ္မည်းထိုးပေးရမယ်လို့ တောင်းဆိုပါတယ်။ အနာထပိဏ်သူဌေးက ကျေကျေနပ်နပ်ခွင့်ပြုတယ်။ ဒါကြောင့်ဘုရားရှင်ရဲ့ ကျောင်းတော်ကြီးဟာ အားလုံး ပေါင်း (၅၄)ကုဋေ အကုန်အကျခံတဲ့ ကျောင်းဒကာ အနာထပိဏ်ရဲ့အမည်မပေါက်ဘဲမုခ်ဦးဒကာ ဇေတမင်းသား အမည်ပဲပေါက်တယ်။

ဒါက လောကပကာသနအရ ထင်ရှားတဲ့အမည်ပါ။ ဓမ္မပကာသနအရတော့ အနာထပိဏ်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်၊ သူ့ရဲ့နာခံမှုတို့ကြောင့် သာဝတ္ထိပြည်မှာ မြတ်ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာဟာ နေအထောင်၊ လအထောင်ပမာ ထွန်းလင်းခဲ့သလို ဇေတမင်းသားတို့လို ထင်ရှားတဲ့ အမျိုးအနွယ်တွေက စပြီး ဘုရားရှင်မကြွရောက်မီ သာသနာကို ကြိုတင် ကြည်ညို ကြသူတွေဖြစ်လာကြတယ်။

ဒီနေ့အထိ မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ဒေသနာတွေကို နာယူဖတ်ရှုလေတိုင်း “အနာထပိဏ်ဆောက်လုပ်တဲ့ ဇေတဝန်ကျောင်း” ဆိုပြီး ကျောင်းဒကာကြီးရဲ့ ဂုဏ်သတင်းက ပျံ့နှံ့နေဆဲ၊ ကြားရသူတိုင်း သာဓုခေါ်နေကြဆဲဖြစ်သလို နောင်ဘုရား အဆူဆူတို့ရဲ့ သာသနာအဆက်ဆက်အထိလည်း ထင်ရှားနေဦးမှာ မလွဲပါဘူး။

တကယ့်ပကာသနအစစ်ကို စိစစ်ရွေးချယ်နိုင်ကြပါစေသော်။

* * *

စာ တစ် အုပ်

နှုတ်တစ်ခွန်း

“နားမလည်(မသိ)ရင် တစ်တောလုံးလိုက်ရှာလို့
ဆေးတစ်ပင်တွေချင်မှတွေ့မယ်။

နားလည်သူကျတော့ တစ်ထိုင်တည်းနဲ့
ဆေးတစ်ပုံစာမက ရနိုင်တယ်”

(တူမောင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တမေဓိယ)

မိမိတို့ ကိုရင်ဘဝက အမရပူရမြို့ တူမောင်းတိုက်
လက်ဦးဆရာ ဘဒ္ဒန္တမေဓိယထံမှာ စာသင်စက အသက်လွန်
မှ သာသနာ့ဘောင်ရောက်လာတဲ့ ဦးပဉ္စင်းခပ်ကြီးကြီး
တစ်ပါးလည်း စာသင်သားအဖြစ် ရောက်လာပါတယ်။ သူ
ရဟန်းဒကာများက ပစ္စည်းဝတ္ထု အတော်အသင့် ပြည့်စုံပုံ
ရပါတယ်။ စာအုပ်တွေကိုတော့ “ဘယ်စာအုပ်ကောင်း
တယ်” ဆိုရင် ဝယ်လိုက်တာပဲ။ ပါဠိစာအုပ်တွေရဲ့ နိဿယျ
(ပါဠိမြန်မာတွဲ) စာအုပ်တွေ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်စာအုပ်တွေ

ဆိုလည်း စုံအောင်ဝယ်ထားတာ။

ဆရာတော်ကသူတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ အသက်အရွယ်ငဲ့ပြီး အလွန် တင်းတင်းကျပ်ကျပ် မပြောလှဘူး။ ဒါကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး အဲဒီဦးပဉ္စင်းကြီးက စာဝါတက်ချိန် ခဏခဏပျက်တယ်။ ပျက်ကွက်တဲ့ အကြိမ်များလာတော့မှ -

“ကိုယ်တော်ကြီး စာဝါမပျက်စေနဲ့။ စာဆိုတာ တစ်နေ့ပြောတဲ့အဓိပ္ပာယ် လွတ်သွားရင် နောက်တစ်နေ့မှာ အဓိပ္ပာယ်အဆက်အစပ် မမိဘဲ ဖြစ်သွားမယ်။ အခုဆို စာဝါပျက်တဲ့ရက်တွေမှာ ပြောတဲ့ အဓိပ္ပာယ်တွေ ဘယ်လိုလုပ်နားလည်နိုင်တော့မလဲ”လို့ မိန့်ကြားပါတယ်။

အဲဒီဦးပဉ္စင်းကြီးက “ဆရာတော်ကြည့်တဲ့ စာအုပ်တွေ တပည့်တော် ဝယ်ထားပါတယ်ဘုရား။ စာဝါပျက်လို့ မလိုက်ရတဲ့နေရာတွေမှာ အဲဒီစာအုပ်တွေ ကြည့်ပါတယ်ဘုရား”လို့ ဆင်ခြေတက်ပါတော့တယ်။ ဆရာတော်က “စာအုပ်ထဲမှာ အဓိပ္ပာယ်ကြည့်တယ်ဆိုတာ တောထဲမှာ ဆေးပင်ရှာသလိုပဲ။ နားမလည်ရင် တစ်တောလုံး လိုက်ရှာလို့ ဆေးတစ်ပင်တွေ့ချင်မှတွေ့မည်။ နားလည်တဲ့သူကျတော့ တစ်ထိုင်တည်းနဲ့ ဆေးတစ်ဖုံစာမက ရနိုင်တယ်။ စာလည်း ဒီလိုပဲ။ နားမလည် (သဘောမပေါက်)ရင် တစ်အုပ်လုံးသာဆုံးရော ဘာဆိုလိုမှန်းသိလိုက်မှာမဟုတ်ဘူး။ စာအုပ်

ကြည့်ရုံနဲ့ နားလည်တာမျိုးဆိုရင် ဒီခေတ်မှာ ဆရာတွေဆိုတာ ဘာလိုတော့မလဲ။ နားလည်ကျွမ်းကျင်ပြီးသားပုဂ္ဂိုလ် အဓိပ္ပာယ်ရှင်းပြတာ တစ်ခွန်းက စာတစ်အုပ် ဖတ်ရတာထက် ခရီး ရောက်တယ်ဗျ။ ဆရာဆိုတာ စာတစ်အုပ်လုံးထဲက လိုရင်းကိုထုတ်ပြီး တပည့်နားထဲ ဆုပ်သွင်းပေးနေတာ။ စာဝါမပျက်စေနဲ့”လို့ မိန့်ကြားပါတယ်။

မြန်မာစကားပုံမှာ “နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံး”လို့ လူတိုင်းလိုလို ကြားဖူးကြမှာပါ။ ဒီစကားက ချေးငှားပေါင်နံ တဲ့နေရာမှာ အခိုင်အမာဖြစ်တာကို ဆိုလိုပုံရပါတယ်။ “လူချင်းချစ် သက္ကရာဇ်နာနာကန်” ဆိုတဲ့ စကားပုံနဲ့လည်း ခပ်ဆင်ဆင်ပဲ ထင်တယ်။ ကိုယ့်ခြေရာ လက်ရာ အခိုင်အမာ ကျန်ရစ်စေလိုသူအတွက်လည်း နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံး ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ကောင်းပါတယ်။

အဲ လေ့လာသင်ယူသူများဘက်က ကြည့်ရင်တော့ ဆရာတော်ပြောတဲ့ “စာတစ်အုပ်နှုတ်တစ်ခွန်း”ဆိုတာ တယ်မှန်တာပဲ။ ကိုယ်တိုင် စာတစ်အုပ်လုံးကြည့်လို့ အဓိပ္ပာယ်မပေါက်တာကို ဆရာသမားများ မေးလျှောက်လိုက်တဲ့အခါ တစ်ခွန်းတည်းနဲ့ နားထဲဆုပ်သွင်းလိုက်သလို ရှင်းလည်းရှင်း၊ မေ့လည်း မမေ့တော့ဘူး။ တိုရှင်းပြည့်စုံရုံ မကဘူး။ ခိုင်လည်း ခိုင်မာသွားတယ်။ မိမိအနေနဲ့ကတော့ မထေရ်မြတ်တို့ရဲ့ စကားတစ်ခွန်းဟာ စာတစ်အုပ်ထက် လက်တွေ့အသုံးချရာမှ ထိရောက်ခဲ့တာ ကိုယ်တွေ့ပါပဲ။

မကြာသေးခင်က ခင်မင်တဲ့ စာပေညီအစ်ကို တစ်

ယောက်က သူ့စာအုပ်တိုက်ကထုတ်ဝေတဲ့ဆရာအောင်သင်း
ရဲ့ “လှလိုက်တာနော်” စာတစ်အုပ်ကို လက် ဆောင်ပေးလို့
ဖတ်ကြည့်တဲ့အခါ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းရဲ့
မှတ်လောက်သားလောက် စကားတစ်ခွန်းကို တစ်ဆင့်
ကြားသိခွင့်ရလိုက်တယ်။

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ်က ငါးထောင်စားဆိုတဲ့
(ဝန်ကြီးခေါ်မလား ဘာလားတော့ မသိဘူး) ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက
ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကို အလောင်းမင်းတရားကြီး
ဦးအောင်ဇေယျနှင့် ပတ်သက်ပြီး -

“ဦးအောင်ဇေယျသာ အခုအချိန်မှာရှိရင် သူပုန်
လောက်ပဲ ဖြစ်နေမှာပဲ” လို့ ပြောပါသတဲ့။ သူ့သဘောကတော့
ဦးအောင်ဇေယျဟာ မျိုးချစ်စိတ် ဘယ်လောက်ပြင်းထန်
နေနေ၊ ဘုန်းလက်ရုံး ဘယ်လောက်ကြီးမားတယ်ဆိုဆို သူ့
အရှင်သခင် ကိုလိုနီနယ်ချဲ့တွေကိုတော့ အန်တုနိုင်မှာ မဟုတ်
ဘူး။ မကျေနပ်ရင် သူပုန်ထနေရုံပဲရှိမယ်” ဆိုတဲ့ သဘောမျိုး
နဲ့ ပြောတာထင်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဆရာကြီးက “ဟ မင်းလိုကောင်တောင်မှ
ခုချိန်မှာ ငါးထောင်စားဖြစ်နေသေးရင် အလောင်းမင်းတရား
ကြီးသာရှိရင် စကြာဝတေးမန္တာတ်မင်းကြီး ဖြစ်နေမှာပေါ့ကွ”
လို့ ပြန်ပြောလိုက်သတဲ့။

အမျိုးသားရေးကို ဘေးချိတ်ပြီး ကိုယ့်ရာထူး
အတွက် တိုင်းတစ်ပါးသားကို အရှင်သခင်လို့ မှတ်ယူနေသူ
နဲ့ အမျိုးသားရေးအတွက် တတိယမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၄၃

တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ အလောင်းမင်းတရားကြီးတို့ရဲ့ ကွာခြားပုံကို ဆရာကြီး နှိုင်းယှဉ်ပြောလိုက်ပုံကတော့ အလွန်ကို ဩဇာဂုဏ်မြောက်တဲ့စကားဖြစ်လို့ စိတ်ထဲမှာ တစ်ခါတည်း စွဲ ကျန်ရစ်တယ်။

လာပြောတဲ့ ကိုလိုနီအရာရှိကြီးဆိုတာ သူ့ရာထူးက သက်တမ်းဘယ်လောက်ရှည်တယ်တော့ မပြောတတ်ဘူး။ သူရတဲ့ စည်းစိမ်ကတော့ ငါးထောင်စားတဲ့။ စကြာဝတေးမန္တာတ်(မန္တာတုစကြာဝတေး) မင်းကြီးဆိုတာ သက်တမ်းက သိကြားမင်းသုံးဆက် အသက်ရှည်ပြီး သူ့ဘုန်းကံ ကြီးမားလွန်းလို့ သိကြားမင်းကတောင် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်ရဲ့ စည်းစိမ်တစ်ဝက်ကိုခွဲပြီး ပူဇော်ခြင်းခံထားရတဲ့ မင်းကြီးဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာကြီးပြောလိုက်တဲ့ စကားက တစ်ခွန်းတစ်ပါးလို့ ဆိုရမည့် တစ်ပိုဒ်သာဖြစ်ပေမယ့် အဓိပ္ပာယ်က ကျယ်ဝန်းနက်နဲသလောက် အလွန်ထိမိလွန်းလို့ ဩဇာဂုဏ်မြောက်တယ်လို့ ဆိုရတာပါ။ အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ ဘုန်းကံနဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို စကြာဝတေးမန္တာတ်မင်းနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြလိုက်တဲ့အတွက် ဟိုငါးထောင်စားဆိုတဲ့ တစ်ပါးကျွန် အရာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးရဲ့ စည်းစိမ်နဲ့ အခြေအနေက “သခင်ကျေနပ်အောင်ရှိခိုး လက်ပေးလုပ်တတ်လို့ သခင်က ထန်းလျက်တစ်ခဲကျွေးတာကို စားနေရတဲ့ ခွေးလိမ္မာတစ်ကောင်လောက် အဆင့်ပဲရှိပါတယ်”ဆိုတာလဲ အဝုတ္တသိဒ္ဓိ(မဆိုဘဲနဲ့ပြီးတဲ့) နည်းနဲ့ဖော်ပြနေတာမို့ဆရာကြီးရေးတဲ့“ခွေးဋီကာ” “ခွေးဂဏ္ဍိ”

ဆိုတဲ့ စာအုပ်နှစ်အုပ်မှာ ဆိုလိုတဲ့အဓိပ္ပာယ်ကို ဒီစကား တစ်ခွန်းက ဖော်ညွှန်းနေတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

ဆရာကြီးရဲ့ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်နဲ့ မျိုးချစ် စိတ်ဓာတ်တို့ကို ဖော်ညွှန်းပြီး နာမည်ကြီး စာရေးဆရာများ ရေးတဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ခပ်ကြီးကြီးသုံးအုပ်ကို မိမိဖတ်ဖူး တယ်။ အဲဒီစာအုပ်တွေထဲမှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဆရာကြီးရဲ့ ဇာတိမာန်တွေဟာ ဆရာကြီးကိုယ်တိုင် ပြောလိုက်တဲ့ ဒီ စကားတစ်ခွန်းလောက် မိမိစိတ်ထဲမှာ စွဲကျန်မနေရစ်ဘူး။

မိမိအနေနဲ့ တိုက်တွန်းလိုရင်းကတော့ လောကရေး၊ ဓမ္မရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး သင်ယူလေ့လာကြတဲ့နေရာမှာ စာအုပ် တွေကိုချည်း အားကိုးမနေဘဲ သက်ရှိဟောပြောသင်ပြသူ ဆရာသမားတို့ရဲ့ နှုတ်ထွက်စကားကို အလေးအနက်ထား နာယူနားထောင်မှတ်သားကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့စကားကို ခုကာလ တိတ်ခွေတွေလိုဟာကတစ်ဆင့် နားထောင်ရတာ ထက်လည်း သက်ရှိ မျက်မှောက်နာယူရတာဟာ (သူတို့ရဲ့ မေတ္တာဓာတ်လတ်လတ်ဆတ်ဆတ်ကိုပါ ခံယူနေရလို့ပဲလား တော့ မသိဘူး)ပိုပြီး စွဲငြိမှတ်မိစေတာ အမှန်ပါပဲ။

“သောတံ သုတေနေဝ၊ န ကုဏ္ဍလေန = နား ဆိုတာ စိန်နားကပ်ကြီးကြောင့် မတင့်တယ်နိုင်ဘူး။ အသိ ပညာကို နားထောင်နာယူခြင်းနဲ့သာ ‘တင့်တယ်နိုင်ပါ တယ်’ ဆိုတဲ့ နီတိ စကားလေးကိုလည်း လက်ဆောင် ပါး လိုက်ပါရစေ။

အောင်နိုင်သူ

“ကျေနပ်စရာကြောင့်ဖြစ်စေ၊

မကျေနပ်စရာကြောင့်ဖြစ်စေ၊

လောကဓံကြောင့် တုန်လှုပ်နေသူမှန်သမျှ

လောကကို အရုံးပေးနေရသူချည်းပါပဲ”

(မထေရ်မြတ်တစ်ပါး)

မဟာသတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာအလုပ်

အားထုတ်ပြီးမှ သင့်ဘဝပြည့်စုံမည်။

Life attains perfection only by

Maha Satipatthana vipassana.

(လှိုင်မဟာစည်ဆရာတော်)

လှိုင်မဟာစည်ရိပ်သာထဲကို ဝင်သွားရင် သို့မဟုတ်
လှိုင်မဟာစည်က ရိုက်ထုတ်တဲ့ စာအုပ်၊ စာရွက်၊ လက်ကမ်း
စာ၊ ဖိတ်စာများကို ကြည့်လိုက်ရင် အမြဲတမ်းတွေ့ရမယ့်
ကြွေးကြော်သံတစ်ခုကတော့ “မဟာသတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ

အလုပ် အားထုတ်ပြီးမှ သင့်ဘဝပြည့်စုံမည်"ဆိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ချို့ကတော့ ဒီကြွေးကြော်သံကိုကြည့်ပြီး တယ်ဘဝင် ကျချင်ပုံ မရဘူး။ ဟုတ်တယ်။ သူတို့ထင်ထားတာက လူဆိုတာ ဒုစရိုက်တရားတွေ ကင်းရှင်းပြီး ကောင်းမွန်တဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ရင်း လောကအကျိုးအတွက် စွမ်းနိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်နေရင် "လူတာဝန်ကျေသူ လူရာဝင်သူ"လို့ မှတ်ထင်ထားကြတာကိုး။

တကယ်တော့ ဒီထင်မြင်ချက်ဟာ လောကကို ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်လောက်နဲ့သာကြည့်ပြီး သီလသိက္ခာလောက်ကိုသာ ဖြည့်ကျင့်နိုင်သေးတဲ့ သူတို့ရဲ့ အမြင်ဖြစ်ပါတယ်။ သီလ သိက္ခာဆိုတာ သာသနာနဲ့ တွေ့ကြုံရသူတွေအတွက် အခြေခံ(မူလတန်း)အဆင့်ပဲ ရှိသေးတယ် ဆိုတာကိုတော့ သာသနာတော်နဲ့ အတော်လေး ထဲထဲဝင်ဝင်ရှိနေသူများသာ သဘောပေါက် လက်ခံနိုင်ကြမှာပါ။ သီလအဆင့်ဆိုတာ ပစ္စုပ္ပန်မှာ အပြစ်ကင်းသူလို့ ခေါ်ဆိုနိုင်ရုံနဲ့ အသက်ရှည်ရာ အနာမဲ့ရေးအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်ရုံပဲ အကျိုးပေးနိုင်စွမ်းရှိပါတယ်။ ဒုက္ခအားလုံးက လွတ်မြောက်ရေးနဲ့ အတော်အလှမ်းဝေးသေးရုံမကလောကခံကို ခံနိုင်ရေးအတွက်တောင် လုံလုံလောက်လောက် မရှိသေးဘူးဆိုတာ ကိုယ်တွေ့ကြုံဖူးသူတိုင်း သဘောပေါက်ကြမှာပါ။

သာသနာတော်နဲ့ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှု မရှိတဲ့ အနိမ့်ဆုံး ပုထုဇဉ်တို့ဟာ အရာရာကို ကိုယ်ကျိုးကိုယ့်အတွက်သာ

ကြည့်လေ့ရှိတဲ့အတွက် မြင်မြင်သမျှ သက်ရှိသက်မဲ့အရာ တိုင်းဟာ ကျေနပ်စရာနဲ့ မကျေနပ်စရာများအဖြစ်နဲ့သာ လက်ခံဆုံးဖြတ်လေ့ရှိပါတယ်။ ငါနဲ့သူ တစ်ပါးအပေါ်မှာ မျှတတဲ့ အမြင်မရှိတတ်ပါဘူး။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို အန္တပုထုဇဉ် (ပုထုဇဉ်အကန်း)လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဗြဟ္မစိုရ်စိတ်ထားရှိသူတို့ကတော့ ငါနဲ့ သူတစ်ပါး ကို မျှမျှတတ ကြည့်တတ်လာပြီဖြစ်လို့ ကိုယ်မကြိုက်မနှစ် သက်တဲ့ အပြောအဆိုအပြုအမူမျိုးနဲ့ သူတစ်ပါးကို မပြော မပြုမိအောင် စောင့်ရှောက်ကြပါတယ်။ ဒီအပြောမှား၊ အပြု မှား နှစ်မျိုးကင်းအောင် ရှောင်ရှားနိုင်တာကို သာသနာတော် ရဲ့ အခြေခံသီလသိက္ခာလို့ခေါ်တာပါ။ အထက်မှာ ပြောခဲ့ သလိုပဲ ဒီအမြင်ဟာ အခြေခံအဆင့်သာဖြစ်လို့ လူကောင်း သူကောင်း(ကလျာဏပုထုဇဉ်)ဆိုနိုင်ရုံမျှပဲ ရှိပါတယ်။ ခိုင်မာ တဲ့ ဘဝအာမခံချက်မဟုတ်သေးလို့ လူဖြစ်ရကျိုးနပ်ပြီလို့ လည်း မဆိုနိုင်သေးပါဘူး။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ ဟောညွှန်သတ်မှတ်ချက်က-

“အဖြစ်အပျက်ကို သိမြင်တဲ့ ဝိပဿနာ အသိမရှိဘဲ အနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှည်ရခြင်းထက် အဖြစ်အပျက်ကို သိမြင်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်ရှိပြီး တစ်ညည့်တစ်ရက် အသက်ရှည်ရခြင်းက မြတ်တယ်”လို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူပါ တယ်။

ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ရှိသူရဲ့ အမြင်မှာ ငါနဲ့သူတစ်ပါးကို မျှမျှတတ မြင်တတ်သော်လည်း “ငါ၊ သူတစ်ပါး”ဆိုတဲ့ အစွဲမကင်းတာကြောင့် လောကဓံ အဆိုးအကောင်းအလိုက်

ဝမ်းနည်းဝမ်းသာဖြစ်ပြီးတုန်လှုပ်တတ်ပါတယ်။ ကျေနပ်စရာ
ကြောင့်ပဲဖြစ်စေ မကျေနပ်စရာကြောင့်ပဲ ဖြစ်စေ လောကဓံ
ကြောင့် တုန်လှုပ်နေသူမှန်သမျှ လောကကို အရှုံး ပေးနေရသူ
ချည်းဖြစ်လို့ လောကကို အနိုင်ရသူ၊ မြင့်မြတ်သူလို့ မဆိုနိုင်
ပါဘူး။

ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်နဲ့ ကြည့်တတ်သူများကျ
တော့ ငါ၊ သူတစ်ပါးဆိုတဲ့ အစွဲမရှိသလို သမထအမြင်ရှိသူ
တို့ သိမြင်တတ်တဲ့ “သင်္ခါရ”ဆိုတဲ့အမြင်ကိုပါကျော်လွန်ပြီး
အရာအားလုံးဟာဖြစ်တတ်၊ ပျက်တတ်တဲ့သဘော အမှန်သာ
ရှိတယ်လို့ သိရှိလက်ခံနိုင်ပြီဖြစ်လို့ ကြုံလာသမျှ လောကဓံ
အကောင်း အဆိုး နှစ်မျိုးလုံးကိုလျစ်လျူရှုနိုင်လာပါတယ်။
ဒီလိုအမြင်ရှိသူဟာ လောကဓံကြောင့် တုန်လှုပ်မှုမရှိတဲ့
အတွက် လောကကို အောင်နိုင်သူ၊ တစ်နည်းအားဖြင့်
ပုထုဇဉ်ထဲမှာ အမြင့်ဆုံးလူဖြစ်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်
ဆုံးဖြတ်တော်မူတာပါ။

ဒါကိုကြည့်ပြီး လှိုင်မဟာစည်ဆရာတော်က “မဟာ
သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်ပြီးမှ သင့်ဘဝ
ပြည့် စုံမည်”လို့ ကြွေးကျော်လိုက်တယ်လို့ သဘောပေါက်မိ
ပါတယ်။

ဝိပဿနာဉာဏ်ရဲ့ အမြင့်ဆုံးအဆင့်က “သင်္ခါရ
ပေက္ခာ”လို့ခေါ်တဲ့ သင်္ခါရအာရုံအားလုံးကို အကောင်း
အဆိုး အချစ်အမုန်းမရှိ လျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့ ဉာဏ်အမြင်ဖြစ်ပါ
တယ်။ ဒီဉာဏ်အမြင်ရှိသူများဟာ လောကဓံကို ဘယ်လို
ရင်ဆိုင် ကြသလဲဆိုတာ ဂျပန်ဘုန်းတော်ကြီး (ဟကုအင်)

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၄၉

ရဲ့ တွေ့ကြုံ ဖြစ်ပျက်ပုံကလေးကို လေ့လာကြည့်ပါဦး။

ဘုန်းတော်ကြီး (ဟကုအင်)ဆိုတာ ငရဲဘုံနဲ့ နတ်ဘုံ တံခါးကိုပြခဲ့တဲ့ ဆရာတော်ပေါ့။ အကျင့်သီလမှာလည်း အထူး စံနမူနာပြ ထင်ရှားတဲ့ဆရာတော်တစ်ပါးပါ။ ဆရာတော်ကျောင်းနားက ထမင်းဆိုင်ရှင်ရဲ့ သမီးပျိုလေးဟာ ရုပ်ရည်သားသားနားနားရှိတဲ့ ဂျပန်မလေး တစ်ဦးပေါ့။ တစ်နေ့တော့ ဒီကလေးမလေး ကိုယ်ဝန်ရှိတာကို မိဘများ သိသွားကြပါလေရော။

မိဘများကအကြီးအကျယ် ဒေါပွပြီး ကလေးအဖေ ဘယ်သူလဲဆိုတာကို မေးပေမယ့် မိန်းကလေးက ထုတ်ဖော်မပြောဘူး။ မာန်မဲ ခြိမ်းခြောက်ပြီး မေးလွန်းမက မေးကြတော့ နောက်ဆုံးမှာ ဆရာတော် (ဟကုအင်)ပါလို့ ပြောလိုက်ပါတော့သတဲ့။

ဒေါသအမျက်ခြောင်းခြောင်းထွက်နေတဲ့ မိဘများက ဆရာတော်ကိုသွားပြီး ဆဲရေးပုတ်ခတ်လုပ်ကြတဲ့အခါ ဆရာတော် မိန့်ကြားတာကတော့ “ဪ ဟုတ်လား”ဆိုတဲ့ စကားတစ်ခွန်းပါပဲ။

ကလေးမွေးဖွားတဲ့အခါမှာ ကလေးကို ဆရာတော် (ဟကုအင်)ဆီယူလာကြတယ်။ ဒီသတင်းဂယက်ကြောင့် ဆရာတော်ဟာ အကြီးအကျယ် နာမည်ပျက်နေပြီ။ ဆရာတော်ကတော့ မမူဘူး။ သူ့ကို ကြည်ညိုသေးသူ ဒကာအချို့ရဲ့အကူအညီနဲ့ ကလေးကို ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်ခဲ့တယ်။

တစ်နှစ်လောက် ကြာသွားပြီးတဲ့အခါမှာတော့ ကလေးအမေ မိန်းကလေးဟာ မအောင့်အည်းနိုင်တော့ဘူး။

၁၅၀

ဓမ္မဘေရိတရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

ကလေးအဖေအစစ်ဟာ ငါးဈေးမှာ အလုပ်လုပ်တဲ့ လူငယ် တစ်ဦးဖြစ်တဲ့အကြောင်း အမှန်အတိုင်းဖွင့်ပြောပြတော့တယ်။ မိန်းကလေးရဲ့ မိဘများဟာ ချက်ချင်းပဲ ဆရာတော် ကျောင်း ကိုသွားပြီး ခွင့်လွှတ်တော်မူပါရန် အကျယ်တဝင့် လျှောက် ထားတောင်းပန်ကြတယ်။ ကလေးကိုလည်း ပြန်ခေါ်သွားပါ ရစေလို့ တောင်းကြတယ်။ ဆရာတော်က လိုလိုလားလားပဲ ကလေးကို ပြန်ပေးရင်း မိန့်ကြားတော်မူတာကတော့ “ဪ ဟုတ်လား” ဆိုတဲ့ စကားတစ်ခွန်းပါပဲတဲ့။

ဒါဟာ ဂျပန်ဗုဒ္ဓဘာသာ လောကမှာ ထင်ရှားတဲ့ ဆရာတော်များရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိများထဲက တကယ့်ဖြစ်ရပ် မှတ် တမ်းတစ်ခုပါ။

မင်္ဂလာတရားတော်မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟော ကြားတော်မူတဲ့ အမြင့်မြတ်ဆုံး မင်္ဂလာတရားတော်က ဖုဋ္ဌဿ လောကဓမ္မေဟိ စိတ္တံယဿ နကမ္မတိ=ကောင်းဆိုး နှစ်တန် လောကဓံကြုံတွေ့ရာမှာ မတုန်မလှုပ် စိတ်ဓာတ် ခိုင်မာခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလို စိတ်ထားနိုင်သူဟာ လောကကို အနိုင်ရတဲ့ အမြင့်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်အစစ်ဖြစ်ပါတယ်။

စွပ်စွဲနှိပ်စက်ခံရသူ၊ စွပ်စွဲနှိပ်စက်ပြုလိုသူတို့ သတိမူစရာ သာဓကတစ်ခုပါ။

လောကဓံအပေါ်မှာ သဘောအမှန် ထားနိုင်ကြ ပါစေ။ ။

* * *

လမ်းကြိုတ် စက်ကလေး

“အယောင်ဆောင်ပညာရှိက အပြစ်ကိုသာရှာပြီး
ထောက်ပြတတ်တယ်။ ပညာရှိအစစ်က အမှန်ကို
ချီးကျူးပြီး အမှားကို ပြုပြင်ပေးတယ်”

(အရှင်မတာဗုဒ္ဓဇောသ-ဒီ -၁- ၄-၁၄၄)

အဋ္ဌကထာဆရာတော်ရဲ့ ဒီစကားကတော့ ဒီဃ
နိကာယ် သာမညဗလသုတ်ရဲ့ အဖွင့်မှာ မိန့်ဆိုခဲ့ ပဏ္ဍိတ
ပတိရူပက(အယောင်ဆောင်ပညာရှိ)နဲ့ ဧကန္တပဏ္ဍိတ (ပညာ
ရှိအစစ်)တို့ရဲ့ သဘောထားကွာခြားပုံ မှတ်ချက်ဖြစ်ပါတယ်။

သာမညဗလသုတ်လို့ခေါ်တဲ့ တရားဓမ္မ ကျင့်သုံး
ခြင်းနဲ့ မျက်မှောက်အကျိုးကို ဟောကြားရာသုတ်ကို တောင်း
ပန်လျှောက်ထားတဲ့ အဇာတသတ်မင်းတရားကို မြတ်စွာ
ဘုရားရှင်က “မင်းကြီး ဒီပြဿနာကို အခြား သာမဏ
ဗြဟ္မဏတွေထံမှာလည်း မေးခဲ့ဖူးပြီမဟုတ်လား။ သင့်
အတွက် ဝန်မလေးဘူးဆိုရင် တခြားသာမဏဗြဟ္မတွေက

ဘယ်လိုဖြေကြားတယ်ဆိုတာ ပြန်ပြောပြပါဦး”လို့ မိန့်ကြား
တဲ့အခါ အဇာတသတ်မင်းကြီးက . . .

“မြတ်စွာဘုရားရှင်နဲ့ မြတ်စွာဘုရားရှင်လို ပုဂ္ဂိုလ်
တစ်ပါးရဲ့ ရှေ့မှောက်မှာ တပည့်တော်အဖို့ ဝန်မလေးပါ
ဘုရား”လို့ လျှောက်ထားပြီး တခြားဂိုဏ်းဆရာတော်ကြီး
ခြောက်ယောက်နဲ့ တွေ့ဆုံမေးမြန်း ဖြေဆိုကြပုံ အလုံးစုံကို
ပြန်လည်လျှောက်ထားခဲ့ပါတယ်။

အဇာတသတ်မင်းကြီး လျှောက်ထားတဲ့ “မြတ်စွာ
ဘုရားနဲ့မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့လိုပုဂ္ဂိုလ်”ဆိုတာကို အဋ္ဌကထာ
ဆရာဖွင့်ပြပုံက -

လောကမှာ အယောင်ဆောင်ပညာရှိတွေရှေ့မှာ
စကားပြောရတာ ဝန်လေးတယ်။ သူတို့က အမှားကိုသာ
ရှာကြံပြီး အပြစ်ပြောတတ်ကြတယ်။ ပညာရှိအစစ်များ
ကတော့ ပြောတဲ့စကားထဲက မှန်ကန်တဲ့အချက်တွေကို ထုတ်
ဖော်ချီးကျူးပြီး မှားယွင်းတဲ့အချက်တွေကို မေတ္တာနဲ့ ပြုပြင်
ပေးလေ့ရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ အလားတူ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ
ပညာရှိစစ်စစ်များဖြစ်လို့ “အရှင်ဘုရားတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်ရှေ့မှာ
စကားပြောရတာ ဝန်မလေးပါဘူးဘုရား”လို့ အဇာတသတ်
မင်းကြီးက ဝန်ခံလိုက်တာဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ပြတာပါ။

မိမိအနေနဲ့ စာပေလောကထဲမှာ ဖတ်သူအဖြစ်နဲ့
ရောက်လာတဲ့အချိန်ကစပြီး ဒီနယ်ပယ်ထဲက “အမှားထောက်

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၅၃

အပုပ်ချ”စကားတွေ မကြာခဏ ကြားခဲ့ရဖူးပါတယ်။ သူတို့ကတော့ ဝေဖန်တာလို့ ပြောတတ်ကြပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားအလိုအရ ဝေဖန်ရေးသမားဆိုတာ “အမှားကိုထောက်ပြခြင်းနဲ့ အမှန်ကို အစားထိုးပေးခြင်း”ဆိုတဲ့ မျက်လုံးနှစ်လုံးနဲ့ ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ရပါမယ်။ အမှားကို မြင်တတ်တဲ့ မျက်လုံးသာ ပါပြီး အမှန်ကို မြင်တတ်တဲ့ မျက်လုံးချို့တဲ့နေရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို တစ်ဖက်ကန်း ဝေဖန်ရေးသမားလို့ပဲ ဆိုရမှာပါ။ ဒီလို တစ်ဖက်ကန်းဝေဖန်ရေးသမားကို အဋ္ဌကထာဆရာတော်က “ပဏ္ဍိတ ပတိရူပက = အယောင်ဆောင်ပညာရှိ”လို့ မှတ်ချက်ချခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဂျာနယ်-မဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေကြသူတွေကတော့ စာဖတ်သူတွေကို လှုပ်လှုပ်ရွရွဖြစ်သွားစေတဲ့ ဒီလို တစ်ဖက်ကန်းဝေဖန်ရေးစာတွေကို အတော်လေး သဘောကျပုံ ရပါတယ်။ သူတို့အတွက်ကတော့ အပြန်အလှန် ဆော်ကြ ခတ်ကြနဲ့ လှုပ်လှုပ်ရွရွဖြစ်သွားမှ စာဖတ်သူတွေက သူတို့ထုတ်ဝေတဲ့ ဂျာနယ်-မဂ္ဂဇင်းတွေအပေါ် စိတ်ဝင်စားပြီး ဝယ်ကြ ဖတ်ကြမယ်လို့ တွက်ကြပုံရပါတယ်။ ဖတ်သူရဲ့ နှလုံးသားထဲ အထိ စူးဝင်သွားလောက်တဲ့ စာမျိုးကျတော့ စာလေးကြီးတွေလို့များ ထင်မှတ်ကြလေသလား မပြောတတ်ပါဘူး။ စာပေတာဝန် စာပေသစ္စာဆိုတာ “အပြင်မှာ လှုပ်သွားစေမယ့် စာမျိုးလား၊ စာဖတ်သူရဲ့ နှလုံးသားအထိ မြှတ်ဝင်သွားရမယ့်

စာမျိုးလား”ဆိုတာ စာပေတာဝန်ရှိ ပညာရှင်များသာ ခံစားသိရှိနိုင်မှာဖြစ်လို့ သူတို့ရဲ့ အဆိုအမိန့်ကိုလည်း ကြားနာချင်စမ်းပါဘိ။

မိမိအနေနဲ့ တောင့်တောင့်တတ ဖြစ်လာရတာကတော့ အခုလတ်တလောမှာ ကြားသိရတဲ့ သတင်းနှစ်ခုကြောင့်ပါ။

တစ်ခုက ဆရာအောင်သင်းရဲ့ “ကံကူလက်လှည့်” ဆိုတဲ့ဆောင်းပါးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဝေဖန်ရေး မှတ်ချက်တစ်ခုရေးပြီး နာမည်ကြီးဝေဖန်ရေးဆရာတစ်ဦးက ထည့်နေကျ မဂ္ဂဇင်းတိုက်ကို ပေးလိုက်တယ်။ မဂ္ဂဇင်းတိုက်ကလည်း ဝမ်းပန်းတသာ လက်ခံထားလိုက်တယ်။ နောက်တော့ ဒီဆောင်းပါးက ဆရာအောင်သင်း ကောင်း ကောင်း ရေးထားတာဖြစ်လို့ မဂ္ဂဇင်းက မသုံးတော့ဘူးတဲ့။ အဲဒီဆရာကတော့ “ကိုအောင်သင်းရေ ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော်ကတော့ တစ်သက်လုံး ရန်တွေ့နေမှ မဂ္ဂဇင်းတွေက ကြိုက်မယ်ထင်တယ်” လို့ ပြောသတဲ့။

နောက်တစ်ခုကတော့ “အခုအချိန်မှာ ဓမ္မရေးရာ စာဖတ်ပရိသတ်က အတော်လေး စိတ်ဝင်တစား ဖတ်ရှုနေတဲ့ ရွှေပါရမီဓမ္မစာစဉ်တွေထဲက စာအုပ်တစ်အုပ် (အလင်းစေတမန်)နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကလောင်ရှင်တစ်ဦးက ဝေဖန်လိုက်တဲ့အချက်ပါပဲ။ အထက်မှာ ပြောခဲ့သလိုပဲ “ထောက်ပြ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၅၅

ပြုပြင်”ဆိုတဲ့ အမြင်နှစ်ဖက်နဲ့ ဝေဖန်တယ်ဆိုရင်တော့ ဒါဟာ ရေးသူကို ကူညီတာဖြစ်လို့ မိတ်ဆွေကောင်းပီသတဲ့ သဘော လို့ပဲ ဆိုရမှာပါ။ အဲ “အပြစ်ရှာပုတ်ခတ်”ဆိုတဲ့ တစ်ဖက်မြင် ဝေဖန်ရေးဆိုရင်တော့ ဝေဖန်သူရဲ့ စေတနာဟာ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်လာ ပါပြီ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ရဲ့ ယုံကြည်ချက်ကကိုယ့်စေတနာ အတိုင်း ကိုယ့်ကို အကျိုးပေးမှာဖြစ်လို့ စေတနာကိုပဲ ပြန်ပြီးသုံးသပ်ပါလို့ ပြောလိုပါတယ်။ စာပေလေ့လာသူတွေ အတွက် ပိဋကတ်ပညာရှင်တို့က သင်ပြပေးတာကတော့ စာတစ်ပုဒ်ကို ဝေဖန်ရာမှာ-

စာပိုဒ်က တိုက်ရိုက်ဖော်ပြတဲ့ ဆိုလိုချက် (သဒ္ဒတ္တ)

စာပိုဒ်ကို ရေးသားသူရဲ့ ထားရှိတဲ့ သဘောထား (အဓိပ္ပါယ်တ္ထ)

စာဖတ်သူ ခံယူရမည့် အဓိပ္ပာယ် (ဘာဝတ္ထ)ဆိုပြီး အနက်သုံးဆင့်ကို သိရှိရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီ အနက် သုံးမျိုးလုံးကို သိရှိပြီးမှ ဘယ်အချက်မှာ ချို့ယွင်းတိမ်းစောင်း နေသလဲဆိုတာ ဝေဖန်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပြောလိုသူရဲ့ စေတနာက မှန်ကန်ပေမယ့် သုံးစွဲတဲ့ စကားလုံးက အဓိပ္ပာယ် တိမ်းစောင်းနေတယ်ဆိုရင် သဒ္ဒတ္တ ချို့ယွင်းတာပေါ့။

စကားလုံးလှလှကလေးတွေ သုံးထားပေမယ့် ပြော

၁၅၆

ဓမ္မဘေရီတရုင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

သူရဲ့ စေတနာမမှန်ရင် အဓိပ္ပာယ်တ္ထလွဲမှားတာပါ (ဒါက အရေးအကြီးဆုံး အချက်ဖြစ်ပါတယ်) ဖတ်သူက အကောက် အယူ လွဲရင်တော့ ဘာဝတ္ထ တိမ်းစောင်းတာဖြစ်လို့ ရေးသူနဲ့ ပြောသူ အကျေအလည် ဆွေးနွေးယူသင့်ပါတယ်။

စကားအသုံးအနှုန်းနဲ့ ပတ်သက်လို့တော့ နည်း နည်း ပြောချင်ပါတယ်။ ဘာသာစကားတွေထဲမှာ မာဂဓ ဘာသာခေါ်တဲ့ ပါဠိ စကားတွေက အခုအခါမှာ စာပေသုံး စကား(ရေးရုံသက်သက်အတွက်သာ သုံးတဲ့ အရေးဘာသာ စကား)ဖြစ်လို့ စကားသေ ဘာသာစကား ဖြစ်နေပါပြီ။ အပြောင်းအလဲ မရှိပါဘူး။

တခြား အပြောဘာသာစကားတွေဆိုတာကတော့ စကား အရှင်တွေဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ခေတ်နဲ့သူ အမြဲ ပြောင်း လဲတိုးတက်နေပါတယ်။ အမည်တပ်စရာ ရုပ်ဝတ္ထုတွေ တင် စားစရာဖြစ်ရပ်တွေ တိုးနေသလောက် အပြောဘာသာ စကား ကလည်း တိုးနေမှာပါ။ သူတစ်ပါးနားလည်ဖို့ ပြောဆို ရေးသားရာမှာ ဒီတိုးတက်ပြောင်းလဲမှုနဲ့အညီ ပြောင်းလဲ သုံးစွဲခြင်းဟာ အပြစ်မရှိပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားရှင်ကလည်း ယာယကာယစီဘာသာယ=သူတစ်ပါး နားလည်နိုင်တဲ့ ဘယ်ဘာသာစကားနှင့်မဆို(ပြောဟောပါ)လို့ ခွင့်ပြုထား ပြီးပါ။

ဓမ္မနယ်ပယ်မှာရော လောကနယ်ပယ်မှာပါ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၅၇

ပညာရှိအစစ်များ မုချရှိနေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် စေတနာမှန်နဲ့ ရေးကြ ပြောကြသူများအတွက် မရေးရဲ မပြောရဲစရာလုံးဝမရှိပါဘူး။ ရေးရဲ ပြောရဲရှိကြပါလို့ တိုက်တွန်းပါရစေ။

မိမိအနေနဲ့ ပွဲလှုပ်တဲ့စာတွေကို စိတ်မဝင်စားပါဘူး။

နလုံးသားထဲအထိ မြုပ်ဝင်ဝေမယ့်စာကိုသာ အလေးထားတာပါ။ ဒါပေမယ့် ဒီစာတစ်ပုဒ်တော့ဖြင့် စာပေလမ်းခရီးမှာ ခလုတ်ကန်သင်းဆူးငြောင့် လေးတွေရှင်းပြီး ဖြောင့်ဖြူသောယာတဲ့လမ်းခရီးအဖြစ်နဲ့ စာပေဓမ္မသူတို့ အန္တရာယ်ကင်းကင်း လျှောက်ခွင့်ရစေချင်လို့ လမ်းကြိုတ်စက်ကလေးတစ်ခုအဖြစ် ညင်ညင်သာသာမောင်းလိုက်တာကို ခွင့်ပြုကြစေချင်ပါတယ်။

စေတနာမှန်နဲ့ လမ်းမှန်ကို ခင်းနိုင် လျှောက်နိုင်ကြပါစေသော်။

* * *

မြင်းမိုရ်ဦးဆံ

“ကာလသားသမီးဆိုတာကာလမိဘက မွေးစွား၊
ကာလဆရာသမားများက သွန်သင်ပြီးကာလ
ပတ်ဝန်းကျင်မှာ လူလားမြောက်နေရသူတွေပါ”

မြင်းမိုရ်တောင်ဆိုတာ ဘယ်ဆီမှာ ရှိတယ်လို့ မသိ
ကြပေမယ့် “မြင်းမိုရ်တောင်ဦး”ဆိုတဲ့ စကားကိုတော့ လူတိုင်း
လိုလို ပြောဖူး ကြားဖူးကြမှာပါ။

“မြင်းမိုရ်တောင်ဦး၊ မကကျူး၊ ကျေးဇူးကြီးလှ၊ မိန့်
ဖ”ဆိုတဲ့ ဆုံးမစကားဟာ သားသမီးတိုင်းက မပြတ်ကြည့်နေ
ရမည့် ဘဝမှတ်တမ်းကြီးတစ်ခုဖြစ်သလို မိဘတိုင်း တက်
လှမ်းပြရမည့် လောကပန်း တိုင်ကြီးကို ညွှန်ပြနေတယ်လို့
ထင်မိပါတယ်။

သားသမီးများအနေနဲ့ “မိဘ”ဆိုတာ ဘဝသခင်
ကျေးဇူးရှင် အစစ်ဖြစ်တာမို့ ဘယ်လိုအခြေအနေမျိုးမှာပဲ ရှိနေ
နေ “မြင်းမိုရ်ဦး” အဖြစ် သိမြင်ခံယူကြရမှာ ဖြစ်ပေမယ့်

မိဘများအနေနဲ့တော့ ကိုယ့်မှာ သားသမီးရှိလာရုံနဲ့ ငါဟာ မြင်းမိုရ်တောင်ဦးကို ရောက်ပြီလို့ မမှတ် ယူသင့်သေးဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။ ဒီလို တာဝန်မဲ့ ခံယူခဲ့ရင် ဒီနေရာ ရောက်အောင် စားဝတ်နေရေးသာမက အမျိုး ဘာသာ သာသနာရေး၊ ကိုယ် ကျင့်တရား၊ ယဉ်ကျေးမှုစတဲ့ ဘက်ပေါင်းစုံနဲ့ သားသမီးတိုင်း ရဲ့ စံနမူနာဖြစ်အောင် ကြိုးစားတက်လှမ်းသွားခဲ့ကြတဲ့ ရှေး အဆက်ဆက် ဘိုးဘွားမိဘတို့ရဲ့ ကျေးဇူးတရားကို ကိုယ်က စပြီး ချေဖျက်ပြနေသလို ဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။

လူဆိုတာ ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ အကူအညီ အစောင့် အရှောက်နဲ့ သွန်သင်ဆုံးမမှုတို့ကို ခံယူရရှိခဲ့လို့သာ တခြား သတ္တဝါတွေထက် ထူးချွန်ပြီး တိုးတက်ခဲ့တာပါ။ တိရစ္ဆာန် များလို အလွန်ဆုံး အတောင်အလက်စုံရုံ၊ ကိုယ့်အစာ ကိုယ် စားတတ်ရုံလောက်နဲ့ စွန့်ပစ်ထားခဲ့မယ်ဆိုရင် တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါများလိုပဲ ဘာမျှ တိုးတက် ပြောင်းလဲလာနိုင်စရာမရှိ ပါဘူး။

တိရစ္ဆာန်အမိအဖများဟာ သားသမီးအပေါ်မှာ ထားရှိတဲ့ သူတို့ရဲ့ မေတ္တာတရားကို မြင်းမိုရ်ဦးအထိ လျှောက် လှမ်းမပြနိုင်ခဲ့လို့ လည်း တိရစ္ဆာန်မိဘများဟာ အနန္တဂိုဏ်းဝင် စာရင်းထဲမှာ မပါဝင်သလို သတ်ဖြတ်မိတဲ့ သားသမီးများ ကိုလည်း ပဉ္စာနန္တရိယကံ မထိုက်လေသရောသလားလို့ တောင် စဉ်းစားမိပါတယ်။

လူသားဖြစ်တဲ့ မိဘတို့ရဲ့ ကျေးဇူးတရားဟာ မြင့်မိုရ်
 တောင်ဦးမကကျူးလောက်အောင် ဘယ်လောက်အထိ
 ဘယ်လိုစနစ်တကျ ဘက်စုံထောင့်စုံ လျှောက်လှမ်းခဲ့တယ်ဆို
 တာ တစ်မိမိမိမိစဉ်းစားကြည့်တဲ့အခါ ရှေးအဆက်ဆက်က
 ဘိုးဘွားမိဘတို့ရဲ့ မြင်းမိုရ်ခရီးဟာ စာတမ်းတစ်ခု ပြုစုဖို့
 တောင် ကောင်းမယ်လို့ ထင်မိပါတယ်။

မြန်မာ့ရှေးရိုးစဉ်လာအရ မိဘက သားသမီးကို
 စားသောက်တတ်ဖို့ စကားပြောတတ်ဖို့ဆိုတဲ့ သဘာဝ
 လုပ်ငန်းကို သင်ပြခဲ့တာကတော့ တခြားလူမျိုးအားလုံးတို့
 နည်းတူ သူ့ခလေး သူ့သဘာဝအတိုင်း စားသောက် ပြော
 ဆိုစေခဲ့တာဖြစ်လို့ ထူးထူးခြားခြား ပြောစရာရှိလှမယ် မဟုတ်
 ပါဘူး။

အရေးပါပြီး အခြေခံလည်းကျလှတဲ့ အရှက်
 အကြောက်ကို သင်ပြရာမှာတော့ မြန်မာလူမျိုးများဟာ ဘယ်
 လူမျိုးနဲ့မှမတူအောင် အလေးအနက်ထားခဲ့ကြတယ်လို့
 သဘောပေါက်မိပါတယ်။ ကလေးငယ်တစ်ယောက် အနီး
 ပိတ်ခွာရပြီဆိုကတည်းက အရှက်အကြောက်ကို ဖျက်ဆီး
 တတ်တဲ့ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို လုံခြုံအောင် ဖုံးလွှမ်းတဲ့ အလေ့
 အထက တစ်ခါတည်းပါလာပါပြီ။ တစ်နည်းပြောရရင်တော့
 မရှက်တတ်ခင် အရွယ်ကပင် အရှက်ကို စပြီး သင်ပေးခဲ့တာ
 ပါ။ အရွယ်ရောက်လို့ ကိုယ့်ခလေးအတိုင်း ဝတ်ဆင်တတ်တဲ့

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၆၁

အခါမှာတော့ မိန်းကလေးများအတွက် အရှက်အကြောက်ကို ကာကွယ်ဖို့ လိုအပ်တဲ့နေရာမှာ အဝတ်က အနည်းဆုံး သုံးထပ် သုံးလွှာ ဖုံးလွှမ်းပြီးဖြစ်တဲ့ ဝတ်ဆင်မှုစလေ့ကို တီထွင် ခဲ့တာပါ။ ယောက်ျားလေးများအတွက်လည်း ယောက်ျားသဘာဝနဲ့ လိုက်လျောညီထွေ ဟိရိသြတ္တပ္ပဂုဏ်ကို ကာကွယ်တဲ့ ဝတ်ဆင်မှုစလေ့ကိုချမှတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီဝတ်ဆင် မှုစလေ့များဟာ ကျန်းမာရေးရှုထောင့်က ကြည့်မယ်ဆိုရင် လည်း အပူပိုင်းဒေသနဲ့ အဝင်ခွင်ကျဖြစ်လှတာမို့ ရှေး မြန်မာကြီးများဟာ အရာရာမှာ ဘက်စုံထောင့်စုံ ရှိလှတယ်လို့ ဆိုခဲ့တာပါ။ အန္တရာယ်ရှိတဲ့အတွက် အခြားကြောက်လန့်သင့် တဲ့နေရာများကိုလည်း အရွယ်အားလျော်စွာ ကြောက်တတ် အောင် သင်ပြခဲ့ကြတာတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ မြေ စလောင်းဖုံးများကိုသာ သုံးခဲ့တဲ့ခေတ်ဆီက “စလောင်း နှစ် ချက်တီးရင် ကျားကြီးကိုက်တတ်တယ်” စတဲ့ ဆိုရိုးများဟာ သိပ္ပံနည်းမကျတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မဲ့ ဆိုရိုးများမဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့သူ သိပ္ပံနည်းထက် ထိရောက်တဲ့ အန္တရာယ် ကာကွယ်နည်းများဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေ အားလုံးကတော့ တီထွင်သူရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ရှုထောင့်ကို စနစ်တကျ ဖော်ထုတ် ပြီး စာတမ်းတစ်စောင်လောက် ပြုကြည့်မှသာ ပိုပြီး ထင်ရှား သိသာမှာပါ။

ဟိရိသြတ္တပ္ပလို့ခေါ်တဲ့ အရှက်အကြောက်ကို ကာ

ကွယ်မှုကိုပဲ နည်းနည်းတိုးပြီး စဉ်းစားကြည့်စေချင်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့ရဲ့ အမြင့်ဆုံး မျှော်မှန်းချက် ဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခအားလုံးမှ လွတ်မြောက်မှု (ဝိမုတ္တိ)ကို ရရှိနိုင်ဖို့အတွက် အစဉ်အတိုင်းကျင့်သုံးပြည့်စုံရမည့် တရား (၇)ပါးကို အင်္ဂုတ္တနိကာယ်၊ သတ္တကနိပါတ်၊ ဟိရိသြတ္တပွသုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။
(၁) အရှက်အကြောက် ဟိရိသြတ္တပွ၊ (၂) ဣန္ဒြေ စောင့်စည်းမှု၊ (၃) ကိုယ်ကျင့်သီလ၊ (၄) တည်ကြည်မှုသမာဓိ၊ (၅) အမှန်အတိုင်းသိမှုပညာ၊ (၆) ငြီးငွေ့ထိတ်လန့်မှုနိဗ္ဗိန္ဒနှင့် သံဝေဂ၊ (၇) ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်မှုဝိမုတ္တိတို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတရားများနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကင်းဝန်မင်းကြီး ဦးကောင်းက “ရှေးတည်မှ နောက်ပြည့်စုံ၊ ရှေးသုန်လျှင် နောက်ယွင်း” လို့ ရေးထားပါတယ်။ ဟိရိသြတ္တပွစတဲ့ ရှေးရှေးအကျင့်တွေ တည်ရှိမှ နောက်အဆင့်ဆင့် ပြည့်စုံနိုင်မယ်။ ရှေးရှေးတရားတွေ ဆိတ်သုဉ်းချို့ယွင်းခဲ့ရင် နောက်နောက်တရားတွေလည်း ချို့ယွင်းသွားမယ်လို့ ဆိုတာပါ။

ဒါကြောင့်လည်း “ဒွေဓမ္မစင်အဖြူကို မခင်မှု မဂ်ဖိုလ်ဝေးတဲ့ပြင်၊ လူရေးလူရာတွင် လားမျှမဝင်” လို့ ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ သတိပေးခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကိုကြည့်ရင် ဟိရိသြတ္တပွတရားဟာ မြတ်ဗုဒ္ဓကျင့်စဉ်မှာ အခြေခံ အုတ်မြစ်အစစ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတရား

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၆၃

ချို့ယွင်းလျှင် မဂ်ဖိုလ်ကို အသာထား၊ လူကြားထဲမှာ လူရာ
ဝင်အောင်ရပ်တည်ရဲဖို့ကို မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒီတရားနှစ်ပါး
စောင့်ထိန်းရေးမှာ ဝတ်ဆင်မှုဟာ အဓိကအရေးပါနေပါ
တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သားတော်များအတွက်
ခါးဝတ်ကို ဝတ်ဆင်ရာမှာ “ဟီရိုဂုဏ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်တဲ့
အင်္ဂါကြီးငယ်ကို ဖုံးလွှမ်းဖို့” လို့ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ပြီး အဲဒီ
အင်္ဂါနေရာမှာ အဝတ်ကို (၇)ထပ်အထိ ဖုံးလွှမ်းပြီးဖြစ်အောင်
ဝတ်ဆင်ရတဲ့စနစ်ကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ချမှတ်ပေးခဲ့
တာပါ။

မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ အဆုံးအမနဲ့ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ခဲ့တဲ့ ရှေး
ခေတ်ဘိုးဘွားမိဘများကလည်း ဒီတရားနှစ်ပါးကိုပဲ အခြေခံ
ကျကျ ကာကွယ်နိုင်မည့် ဝတ်ဆင်နည်းကို ချမှတ်ကျင့်ခဲ့ကြ
တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတရားနှစ်ပါး လုံခြုံမှုလည်း လူပုံ အလယ်
မှာ လူရာဝင်ဝင် ရပ်တည်နိုင်မှာဖြစ်လို့ပါ။ ဒီတရား နှစ်ပါးကို
ဝေဝခမ္မဇတ်မှာတော့ ဒေဝဓမ်(နတ်တို့ရဲ့ အကျင့်) တရားလို့
လည်း ခေါ်ပါသေးတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ နတ်တွေ ဟာ
နတ်ပြည်မှာ “ဘွား” ခနဲ ဖြစ်ပေါ်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်
အရှက်အကြောက်ကို အလုံအခြုံ ဖုံးလွှမ်းဝတ်ဆင်ပြီးသား
ဖြစ်နေကြပါပြီ။

ဒါကြောင့် ရှေးခေတ်အဆက်ဆက် ဘိုးဘွားမိဘတို့
ရဲ့ မြင်းမိုရ်ဦးဆီကို မျှော်ကြည့်လိုက်ရင် သားသမီးတိုင်းက

အတွက် ကံ၊ ဉာဏ်၊ လုံ့လ တို့နဲ့ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားပြီး အသက်မွေးတဲ့ ဥဋ္ဌာနဇီဝိတ (ထကြွ လုံ့လနဲ့ အသက်မွေးရသူ) သတ္တဝါမျိုးဖြစ်လို့ပါ။

ဒါကြောင့် သားသမီးတိုင်း ဘဝကို ရုန်းကန်လှုပ်ရှားတတ်ဖို့ အတွက် မြင့်မိုရ်ဦးရဲ့ ဒုတိယခြေလှမ်းအဖြစ် သားသမီးတို့ကို ဒုတိယ မိဘလိုဆိုရမည့် ဆရာသမားများထံ အပ်နှံပြီး ပညာသင်ကြားစေရဦးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လူတိုင်းလိုလိုကြားဖူးကြတဲ့ “ကုဋေရှစ်ဆယ်သူဌေးသား”ရဲ့ မိဘတွေဟာ ဒီခြေလှမ်းကို မလှမ်းမီတဲ့အတွက် သူတို့ ကွယ်လွန်ကြတဲ့အခါ သားခများမှာ ဥစ္စာအမွေ ကုဋေရှစ်ဆယ်လောက်ကျန်ခဲ့ပေမယ့် ဘဝကို မရုန်းကန်တတ်လို့ ဥစ္စာတွေလုံးပါးပါးပြီး ခွက်လက်စွဲ တောင်းစားရင်း လမ်းဘေးမှာ ဇာတ်သိမ်းသွားရရှာတာပါ။ ဒါကိုကြည့်ရင် အဲဒီသူဌေးမိဘတို့ရဲ့ မေတ္တာနဲ့ ကျေးဇူးတရားဟာ မြင့်မိုရ်ဦးဆီ မရောက်ကြဘူးလို့ပဲ ဆိုရပါလိမ့်မယ်။

ပထမ မိဘဖြစ်တဲ့ မွေးမိဘတို့က မိမိတို့ရဲ့ မြင်းမိုရ်ဦး ဒုတိယခြေလှမ်းအဖြစ် သားသမီးတို့ရဲ့ ဘဝ ရုန်းကန်နိုင်စွမ်းကို ဖြည့်စွက်လေ့ကျင့်ပေးဖို့အတွက် ဆရာသမားများထံ အပ်နှံတယ်ဆိုတာ လူရာဝင်ပြီးတဲ့ လူကလေးတွေကို လူလားမြောက်လာအောင် နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်မံလွယ်ပိုက်မွေးဖွားပေးဖို့အတွက်ဖြစ်ပါတယ်။

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၆၇

ဆရာများအနေနဲ့ ဒုတိယ မိဘတာဝန်ယူပြီး လွယ်
ပိုက်မွေးဖွားရတာဟာ ပထမဦးဆုံး မိခင်က လွယ်ပိုက်ရတဲ့
သန္ဓေသားထက်ပိုပြီးခက်ခဲတယ်ဆိုတာ ဒုတိယမိဘဖြစ်ဖူးတဲ့
ဆရာများသာ ပိုပြီးခံစားသိရှိနိုင်မှာပါ။ ဟုတ်ပါတယ်။ ပထမ
မိခင်ရဲ့ဝမ်းထဲက သန္ဓေသားဆိုတာ ဘာမျှသိတတ်တာ
မဟုတ်ပေမယ့် အခု ဒုတိယမိဘတွေ လွယ်ရမယ့် သန္ဓေသား
က လူပတ်ဝန်းကျင်မှာ လေးငါးနှစ်ကျော် နေလာပြီးသား
ဆိုတော့ အတုမြင် အတတ်သင်ထားတာတွေကလည်း ရှိနေ
ပြီးပြီ။ သူတို့စရိုက် သူတို့ ဉာဉ်လေးတွေကလည်း အစွမ်းပြစ
ပြနေပြီ။

ဒီတော့ ဒီသန္ဓေသားကို ဝမ်းနဲ့လွယ်လို့ မရတော့
ဘူး။ ဆရာတို့ရဲ့ နှလုံးအိမ်မှာရှိတဲ့ မေတ္တာ ဂရုဏာ စေတနာ
တွေနဲ့ လွယ်ပြီး ခံတွင်းကနေ အသံနဲ့ စည်းရုံးဖျောင်းဖျ
သင်ပြပြီး မွေးဖွားပေးရမှာ။ အသက်ရှင်ပြီးသူကို အသက်ဝင်
အောင် မွေးဖွားရတဲ့ အလုပ်ဟာ စိတ်ကူးနဲ့ ကြံဆလို့မရတဲ့
တကယ့် ပညာသားတစ်ခုပါပဲ။

ဒုတိယမိဘတစ်ဦးရဲ့ သန္ဓေလွယ်ခန်းနဲ့ ပတ်သက်
လို့ တောင်တွင်းကြီးမြို့က မူလတန်းဆရာ ဦးဉာဏ်စိုးရဲ့
လွယ်ပိုက်မွေးဖွားပေးနေပုံကို ဆရာအောင်သင်းက “ကံ့ကူ
လက်လှည့်”ဆိုပြီး ရေးပြတာ ဖတ်လိုက်ရလို့ အရင်က ဆရာ
အောင်သင်းနဲ့ အမြဲလိုလို ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဆရာ

တစ်ယောက်ခမျာ နဂိုကမှ မျက်ရည်လွယ်ရတဲ့အထဲ မထိန်း
နိုင်အောင်ကိုခံစားလိုက်ရတယ်ဆိုလို့ ဒီလောက်တောင်ပဲလား
ဆိုပြီး ဖတ်ကြည့်လိုက်တော့ ဟာ-ဒုတိယမိဘကို ပိဋကတ်
တော်တွေထဲမှာ “ဂုရု=အလေးအမြတ်ပြုထိုက်သူ” လို့ ဆိုတာ
ဟာ ဒါကြောင့်ပါလားလို့ သဘောပေါက်မိတယ်။

သေသေချာချာ စဉ်းစားလိုက်တော့မှ ပထမ မိခင်
လွယ်ထားရတုန်းက ဒီကလေးက ဇာတ်ဆောင်မဖြစ်သေးတဲ့
ဇာတ်ကောင်လောင်းလေးပဲရှိသေးတာ။ ဒုတိယမိဘက လွယ်
ရတဲ့အချိန်မှာတော့ ဒီကလေး ကိုယ်တိုင်ကလည်း ဘဝ
ဇာတ်ခုံမှာ ဇာတ်ဆောင်လေးတစ်ယောက် ဖြစ်နေပြီဆိုတော့
ဆရာဆိုတာ တစ်ဇာတ်လုံးမှာ ကျရာက သရုပ်ဆောင်နိုင်တဲ့
တကယ့်သေတ္တာမှောက်ပညာရှင် ဖြစ်နေခါမှ တန်ရုံလောက်
ကျပါကလားလို့ သဘောပေါက်မိတယ်။

“ကံကူလက်လှည့်”ထဲက ဆရာဦးညဏ်စိန်က သူ
ကိုင်တွယ်ရတဲ့ ဒုတိယသန္ဓေသားကလေးတွေကို သေတ္တာ
မှောက် သရုပ်ဆောင်ရင်း တွဲခေါ်ပြီး “သူကရတဲ့ ဇာတ်လမ်း
မှာ ပီပီပြင်ပြင် သရုပ်ဆောင်သွားလိုက်ပုံကတော့ အံ့မခန်း
ပါပဲ။ အင်္ဂုသန်တဲ့ကလေးကို တခြား ကလေးများက ဝိုင်းပြီး
ငိုကူပေးရင်း အင်္ဂုတိတ်စေ့ပုံ၊ ‘ဝ’လုံးကလေးတွေကို လှလှပပ
စိတ်ဝင်စားလာအောင် ဆီးချိုသီး၊ ဆီးချဉ်သီးလေးတွေ အဖြစ်
ဖန်တီးလုပ်ဆောင်သွားပုံကိုကြည့်ပြီး ဟိုဆရာ မျက်ရည်ကျ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၆၉

လောက်ပါပေရဲ့လို့ အောက်မေ့မိတယ်။

ဒါတွေကလည်း ကိုယ်တိုင် ဒုတိယမိဘ တာဝန်
ကျေဖူးမှ ပိုပြီး နားလည်ခံစားနိုင်မယ့် အလင်္ကာလွတ် ရသ
အစစ်တွေဖြစ်လို့ မိမိသာဖြင့် တွေ့ဖူးရင်တောင် ပြန်ပြောနိုင်ဖို့
လွယ်မှာမဟုတ်ပါဘူး။

တွေ့တော့ တွေ့ဖူးတယ်။ မန္တလေးမှာတုန်းက
ဆရာကြီးဦးချစ်ထူးတဲ့။ အထက်တန်းကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး
ပါ။ အထက်တန်း ကျောင်းသားအရွယ်တွေကို ဝံ့ဝံ့စားစား
ငေါက်တန်ငေါက်၊ ရိုက်တန်ရိုက်ပြီး ဆုံးမနိုင်စွမ်းတယ်ဆို
တာကိုကြည့်ရင် သူ့မေတ္တာ သူ့စေတနာနဲ့ သူ့အစွမ်းကို
ခန့်မှန်းကြည့်လို့ရပါတယ်။

ကျောင်းသားတစ်ယောက် အစမ်းစာမေးပွဲမှာ
အမှတ်နည်းလို့ ခေါ်ပြီးဆုံးမတော့ “သူများတွေလို ကျူရှင်
မတက်နိုင်ဘူးဆရာ”လို့ ပြောတဲ့အခါ “မင်းက ကျူရှင်တက်
ချင်တာလား။ ပညာတတ်ချင်တာလား၊ ကျူရှင်ဖိုးတော့ ငါ
လည်း မပေးနိုင်ဘူး။ ပညာဆိုရင်တော့ ငါ ပေးနိုင်တယ်။
ငါ့ကျောင်း အမြဲ ဖွင့်ထားတယ်။ ညပိုင်းလည်း ငါ့အတွက်
နေဖို့ရတဲ့အဆောင်ကို ဘယ်သူမဆို လာပြီး စာကျက်နိုင်
တယ်။ ပညာနဲ့ပတ်သက်လို့တော့ “သန်းခေါင်ကျော်နှိုးလည်း
စိတ်မဆိုးဘူး”တဲ့ တကယ်လည်း ဘာသာစုံ ကျွမ်းကျင်တဲ့
ဆရာကြီးပါ။

တစ်ယောက်ကတော့ “ဆရာကြီး အင်္ဂလိပ်စာကို အဓိက သင်ပေးပါ။ အင်္ဂလိပ်စကားမပြောတတ်တာ သိပ်ပြီး အောက်တန်းကျတယ်” လို့ ပြောတော့ -

“ဟေ-ဘာကွ။ မင်းတို့က အင်္ဂလိပ်စကား မပြော တတ်လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အောက်တန်းကျတယ်ထင်ရင် အင်္ဂလိပ်တွေ မြန်မာစကားမပြောတတ်တာကိုရော အောက် တန်းကျတယ်လို့ ထင်မိသေးလား” တဲ့။

ပြီးတော့မှ အင်္ဂလိပ်စာဖြစ်ဖြစ် မြန်မာစာဖြစ်ဖြစ် အဲဒါက ဘာသာစကားတွေ၊ ပညာတွေ မဟုတ်ဘူး၊ သင်္ချာတို့ ဓာတု၊ ရူပတို့ ဆိုတာမျိုးက မင်းတို့ အဓိကသင်ယူရမယ့် ပညာတွေပဲ။ ဘာသာစကားဆိုတာ အဲဒီပညာရပ်တွေကို လေ့လာနိုင်ဖို့အတွက် သင်ယူရတာ။ လူကြားထဲမှာ ရွတ်ရှက် ဒွတ်ဒက်နဲ့ ကြွားဝါဖို့ မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို သဘောပေါက် အောင် ရှင်းပြတယ်။

သိပ္ပံကိုသာ အထင်ကြီးတယ်။ ဝိဇ္ဇာဘာသာကိုစိတ် မဝင်စားဘူးဆိုတဲ့ ကျောင်းသားတွေကိုလည်း သိပ္ပံဆိုတာ လက်တွေ့ လုပ်ကိုင်ဖို့ ဖြစ်ပြီး ဝိဇ္ဇာဘာသာရပ်က စနစ်တကျ စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်ဖို့ဖြစ်ကြောင်း၊ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုမပါဘဲ အလုပ်ကိုသာ လုပ်တတ်တယ်ဆိုရင် ဘဝတစ်လျှောက်လုံး အလုပ်သမားအဖြစ်နဲ့ နိဂုံးချုပ်ရမှာဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပြီး ဘာသာရပ်အားလုံးကို စိတ်ဝင်စားလာအောင် စည်းရုံး

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၇၁

သင်ပြအုပ်ချုပ်နိုင်တဲ့ ဆရာကြီးပါ။

ဆရာကြီးဦးချစ်ထူး သူ့တပည့်များကို ပြောလေ့ရှိတာကတော့ “ပညာဆိုတာ ဘဝကို စနစ်တကျ ရုန်းကန်တတ်ဖို့ သင်ရတာဖြစ်တယ်။ ဘဝရုန်းကန်မှုကို အထောက်အကူမပြုနိုင်ရင် ဘယ်လောက်ကြီးတဲ့ ဘွဲ့ထူးကြီးတွေဖြစ်စေ ပညာမခေါ်နိုင်ဘူး” ဆိုတာပါပဲ။

ပညာကို ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူး တစ်ခုလောက်သာ သဘောထားပြီး သင်ပေး သင်ယူလုပ်နေကြတဲ့ ဆရာများနဲ့ တပည့်များ အလေးထားသင့်တဲ့ အချက်လို့ သဘောပေါက်မိပါတယ်။

ပညာအစစ်ကို သိနိုင်ကြပါစေ။

* * *

မြင်းမိုရ်ဦးရဲ့ မြင်းမိုရ်ဦး

“အိုတာ နာတာတာ သေမည်ဘက် နီးလာတာ
မတုတ်ဘူး။ သေရာနဲ့ မသေရာတို့ရဲ့ လမ်းခွကို
ရောက်လာတာပါ။ သတိမဲ့သူက သေရာဘက်နီးပြီး
သတိရှိသူက မသေရာဘက် ပိုနီးလာပါတယ်”

ဘဝရဲ့ တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုဆိုတာ ရပ်တတ်၊ ရုန်း
တတ်ရုံနဲ့ မပြီးသေးပါဘူး။ ဘဝကို စနစ်တကျ သုံးတတ်ဖို့
လိုပါတယ်။ ဒီအဆင့်ဟာ တကယ်အရေးအကြီးဆုံး
တိုးတက်မှုအစစ်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအဆင့်ကို
မြင်းမိုရ်ဦးတကာတို့ရဲ့ မြင်းမိုရ်ဦးလို ဆိုချင်ပါတယ်။
သာသနာတွင်းမှာ လူဖြစ်လာရခြင်းရဲ့ အဓိကအမြတ်ဟာ
ဘဝခန္ဓာကို စနစ်တကျအသုံးပြုနည်းကို သိခွင့်ရတာဖြစ်ပါ
တယ်။

သံသရာ လမ်းရိုးဟောင်းကြီးဆိုတာ အဝိဇ္ဇာ
တဏှာက အုပ်ချုပ်ပြီး လျှောက်လှမ်းခဲ့ရတာဖြစ်လို့ လမ်းရိုး

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၀၇၃

ဟောင်းသမားတို့ရဲ့ အမြင်မှာတော့ ခန္ဓာကိုယ်အတွက် ရုန်းကန်နေရတာကိုပဲ ‘ခန္ဓာကိုယ်ကို အသုံးချနေရတယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး အသုံးကျနေတယ်’ လို့ ထင်မှတ်နေ ကြတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း များများ ရုန်းကန်ပြီး များများရှာဖွေစုဆောင်းထားနိုင်သူကို “လူဖြစ်ရကျိုးနပ်လိုက်လေ” လို့ အသိအမှတ်ပြုတတ်ကြပြီး မရုန်းနိုင် မရှာနိုင်အောင် အိုလာ၊ နာလာတဲ့အခါမှာတော့ “ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက ဘာမျှ အသုံးမကျတော့ဘူး” ဆိုပြီး ပူဆွေး ဝမ်းနည်း ဖြစ်နေကြတာပေါ့။

ဒီလို အထင်မှားနေရခြင်းရဲ့ အဓိက တရားခံကတော့ ဦးစီး အုပ်ချုပ်နေတဲ့ အဝိဇ္ဇာနဲ့ တဏှာတို့ကြောင့်ပါပဲ။ ဟုတ်တယ်လေ။ အဝိဇ္ဇာဆိုတာ ဘာမျှမသိတဲ့သဘောကို ပြောတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ အမှားနဲ့ အမှန်ကို ပြောင်းပြန် သိနေ (မှတ်ထင်နေ)တဲ့ သဘောပဲဟာ။ တဏှာဆိုတာက အဲဒီ ပြောင်းပြန်အသိကို အမှန်ထင်ပြီး တပ်မက်စွဲလမ်းနေတဲ့ သဘောပေါ့။

တကယ်တော့ အိုတာ၊ နာတာဟာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး အသုံးမကျတော့တာလည်း မဟုတ်သလို သေမည့်ဘက် နီးလာတာလည်း မဟုတ်သေးပါဘူး။ သေရာနဲ့ မသေရာတို့ရဲ့ လမ်းခွကိ ရောက်နေတာပါ။ သတိမဲ့ အသိမဲ့ပြီး စနစ်တကျ မသုံးတက်သူတွေအတွက် သေရာဘက် နီးလာတာဖြစ်ပေမယ့် သတိနဲ့အသိရှိပြီး စနစ်တကျ အသုံးချတတ် သူတွေ

၁၇၄

ဓမ္မဘေရိတရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

အတွက်ကတော့ မသေရာဘက် ပိုနီးလာတာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအဖြတ်ကတော့

“အပ္ပမာဒေါ အ မတံ ပဒံ=သတိရှိသူဟာ မသေရာ
နဲ့ နီးတယ်။

ပမာဒေါမစ္စနော ပဒံ=သတိမဲ့သူ သေရာနဲ့ နီးတယ်”
လို့ မိန့်ဆိုပါတယ်။ သေရာနဲ့ အနီးဆုံးတရားဟာ အိုတာ၊
နာတာမဟုတ်ဘူး။ သတိမဲ့မှုသာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပါ။

သတိဆိုတာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုရေးအတွက်
နီးကြားနေတဲ့ သဘောကိုပြောတာဆိုတော့ မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့
အဆုံးအမနဲ့ ရင်းနှီးကြသူတွေအနေနဲ့ “ဆင်းရဲလေလေ
သံဝေရရ” ဆိုတဲ့အတိုင်း အိုလာ၊ နာလာတဲ့အခါမှာ ကုသိုလ်
ရေးပိုပြီး နီးကြားလာတတ်စမြဲပါ။ ကုသိုလ်ဆိုတာ ကလည်း
ခန္ဓာကြီးကို စနစ်တကျ အသုံးပြုပြီး ယူရတဲ့သဘောဖြစ်ပါ
တယ်။ ဒါကြောင့် အိုတာ၊ နာတာဟာ သတိနဲ့ အသိရှိသူ
အတွက် မသေရာဘက် ပိုနီးလာတယ်လို့ ဆိုလိုက်တာပါ။

ဘဝခန္ဓာကိုယ်ထဲကို အိုခြင်း၊ နာခြင်း တရားတွေ
ဝင်ရောက်လာတာဟာစိတ်ပျက်ဖို့ ဝမ်းနည်းပူဆွေးဖို့အတွက်
လာတာမဟုတ်ဘူး။ “မင်းတို့တစ်တွေခန္ဓာကြီးက ခိုင်းတာကို
ချည်း ကုန်းရုန်းမနေကြနဲ့။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို စနစ်တကျ
အသုံးပြုကြတော့။ မသုံးလိုက်ရင်အချည်းနှီး ပြုန်းတီးသွား
တော့မယ်”လို့ သတိပေးဖို့ ရောက်လာတာပါ။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဆုံးအမ သာသနာဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်က ဒီလို သတိပေးနေတာကို မသိတတ်သူတွေအတွက် သတိနှိုး အသိပေးနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်သာသနာဆိုတာ ဘဝခန္ဓာရဲ့ အကြီးမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ တတိယမိဘ (သို့မဟုတ်) လောကုတ္တရာမိဘလို့ ဆိုရမှာပါ။

ဒီ လောကုတ္တရာဖြစ်တဲ့ တတိယမိဘရဲ့ ပိုက်ထွေးဖွားမြင်မှုကို မခံရဘူး၊ မခံယူဘူးဆိုရင်တော့ လူ့ဘဝဟာ အချည်းနှီး ကုန်ဆုံးသွားရမှာဖြစ်လို့ အလွန်နမ္မောစရာကောင်းလှပါတယ်။

ဟုတ်တယ်လေ။ ခန္ဓာကိုယ်ခိုင်းသမျှ ကုန်းရုန်းရှာဖွေထားတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေဆိုတာ သေရွာကိုပါဖို့ မဆိုထားနဲ့ အိုလာ၊ နာလာပြီဆိုရင် ဘာများ ခံစားနိုင်တော့လို့လဲ။ ဒါကို သတိပြုမိမှ ဘဝခန္ဓာဆိုတာ ရုန်းတတ်ရုံနဲ့တော့ ဘာမျှ အသုံးမကျသေးပါကလားလို့ သဘောပေါက်ကြမှာပါ။

စဉ်းစားကြည့်ရင် အဝိဇ္ဇာတဏှာရဲ့ လက်အောက်မှာ လူဖြစ်လာရတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ အတော် ရက်စက်ပါတယ်။ သူ့ခိုင်းသမျှ စားရေး ဝတ်ရေး နေရေးတွေ ပြည့်စုံအောင်လည်း နေ့စဉ်ရှာဖွေပေးနေရသေးတယ်။ ဒီကြားထဲသူက အအိုခိုင်းရင် အိုလိုက်ရ၊ အနာခိုင်းရင်လည်း နာလိုက်ရနဲ့။ ဒါဟာရုပ်ခန္ဓာကိုယ်က ခိုင်းစေတာပဲရှိသေးတယ်။ နာမခန္ဓာလို့ခေါ်တဲ့ လောဘ ဒေါသတွေက ခိုင်းစေတာခံရပြီ

၁၇၆

ဓမ္မဘေရိတရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

ဆိုတော့ မတော်လောဘ မတော်ဒေါသတွေနဲ့ ဒုစရိုက်ဆိုတဲ့
မကောင်းမှုတွေကိုလည်း ဘာမသိ ညာမသိလုပ်လိုက်ကြရ
သေးတာကလား။ ဒီတရားတွေဆိုတာဘဝကိုနိမ့်သထက်
နိမ့်ရာဆီတွန်းချမယ့်တရားတွေ ကိုယ်တကယ်ရောက်သင့်တဲ့
မြင့်မိုရ်ဦးရဲ့ မြင့်မိုရ်ဦးဆီနဲ့တော့ ဝေးသည်ထက်ဝေးစေတဲ့
တရားတွေ အမှန်ပဲ။

မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ အဆုံးအမကို ခံယူခွင့်ရသူတွေကတော့
ခန္ဓာကိုယ် ခိုင်းသမျှ ငဲ့ခံမနေကြဘူး။ “တရားမသိ ခန္ဓာဝန်
ထမ်း” အဖြစ်နဲ့ ဘဝကို အဆုံးမသတ်စေဘူး။ သတိနဲ့ ပညာ
ကို လက်ကိုင်ထားပြီး ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အသုံးချတတ်တယ်။
ပြန်ခိုင်းတတ်တယ်။ ဒါကြောင့်လည်း တရားအသိ တစ်စွန်း
တစ်စ သိခွင့်ရတဲ့အချိန်ကစပြီး ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဒါန
ကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်တွေ ရနိုင်သမျှ ရအောင် အလုပ်ခိုင်း
တတ်ကြတာပေါ့။ သန်တုန်းမြန်တုန်းဆိုတဲ့ ရပ်နိုင် ရုန်းနိုင်
တုန်း အရွယ်မှာလည်း တစ်ဖက်တစ်လမ်းက ကုသိုလ်ရ
အောင် အသုံးချတတ်ကြသလို အိုလာ နာလာပြီဆိုရင်တော့
ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အရုန်းမခိုင်းဘဲ အပြည့်အဝ အသုံးချရ
တော့မယ်ဆိုတာ ကောင်းကောင်းကြီး သဘောပေါက်ကြ
တယ်။

ဒါကြောင့်လည်း အိုတဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးထဲက အိုစွမ်း
ကို ထုတ်နိုင်ကြတယ်။

နာတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးထဲ က နာစွမ်းကို ဘယ်လို ထုတ်ရ မယ်ဆိုတာလည်း သိကြတယ်။ ဒါကလည်း အလွန် ခဲခဲ ယဉ်းယဉ်းကြီးမှ မဟုတ်ဘဲ။ အဘိဏ္ဍာသုတ်မှာ မြတ်စွာ ဘုရားရှင် ဆုံးမတော်မူသလို အိုတာ၊ နာတာကိုကြည့်ပြီး ဒီအိုခြင်း၊ နာခြင်းသဘောကို ငါလည်း မလွန်ဆန်နိုင်ဘူးလို့ ဆင်ခြင်ရင်း နုပျိုခြင်း၊ ကျန်းမာခြင်းကို အခြေခံပြီး ဖြစ်ပေါ် နေတဲ့ လောဘ ဒေါသ မာန်မာနတွေကို ချိုးနှိမ်ပေးနေရတာ ပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ကတော့ “ဒီတရားတွေကို မပြတ် ဆင်ခြင်ပြီး ဒီတရားတွေနဲ့ တရင်းတနှီးဖြစ်အောင်ကို နေရ မယ်”လို့ ဆုံးမပါတယ်။

ဘယ်လောက်အထိ တရင်းတနှီးဖြစ်နေရမလဲဆို ရင် အစာတွေ ရေတွေကို စားသောက်ပြီးရင် ဆိုင်ရာ အညစ် အကြေးတွေကို စွန့်ပစ်ရမိဖြစ်သလို ဘဝခန္ဓာကြီးဖြစ်လာပြီ ဆိုရင်လည်း အိုရ နာရ သေရ မှာဟာ ဓမ္မတာပဲလို့ အချိန် မရွေး လက်ခံနိုင်တဲ့အထိ ရင်းနှီးနေရမှာပါ။

ဟုတ်တယ်။ စားသောက်ပြီးရင် အညစ်အကြေး စွန့်ပစ်ရတာဟာ ဓမ္မတာပဲမဟုတ်လား။ အညစ်အကြေး စွန့်ပစ်မှုမရှိရင် ဒီခန္ဓာကိုယ် ကြီး မကျန်းမမာဖြစ်လာမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် အညစ်အကြေးစွန့်သင့်တဲ့ အချိန်မှာ မစွန့်ဘူး ဆိုရင်တောင် စိုးရိမ်တတ်နေကြတာပဲ။

ခန္ဓာကိုယ် ကြီးကလည်းဖြစ် ပေါ်လာပြီးရင် အိုချိန်မှာ အို၊ နာချိန်မှာ နာ၊ သေချိန်မှာ သေရမှာပဲ။ ဒီလိုသာ

၁၇၈

ဓမ္မဘေရိတရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

ဖြစ်မလာဘူးဆိုရင် ဒီခန္ဓာကြီးဟာ လောဘ ဒေါသ မာန်မာန ဆိုတဲ့ နာမ်ရောဂါတွေ ထူပြောပြီး မကျန်းမမာဖြစ်နေတော့မှာ သေချာတယ်။ ဒီလို နာမ်ရောဂါတွေ ထူပြောတဲ့ ခန္ဓာကိုယ် တွေ စုပေါင်းနေထိုင်တဲ့ ကမ္ဘာကြီးဟာလည်း မကျန်းမမာ ဖြစ်နေမှာ သေချာတာပဲ။ ဒီနေ့ကမ္ဘာကြီးဟာ ဒီရောဂါတွေ ထူပြောပြီး မကျန်းမမာဖြစ်နေကြတာလည်း လူတိုင်း သိနေ ကြတယ် မဟုတ်လား။

မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ တပည့်သားများ အမြင့်ဆုံးရည်မှန်းတဲ့ ဒုက္ခအားလုံး လွတ်မြောက်မှုဆိုတာ လောဘ ဒေါသ စတဲ့ ကိလေသာရောဂါ ဝမ်းတွင်းနာတွေ ကင်းစင်ဖို့ပါပဲ။ ဒီအနာ တွေ ကင်းစင်တဲ့အဖြစ်ဟာ လူ့ဘဝရဲ့ အမြင့်ဆုံးတက်လှမ်း ရမယ့် မြင်းမိုရ်ဦးရဲ့ မြင်းမိုရ်ဦးပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ ဒီအဆင့်ကို လူတိုင်းတက်လှမ်းနိုင်ကြမယ်ဆိုရင် တစ်ကိုယ်ရေ ခန္ဓာတိုင်း လည်း ကျန်းမာပြီး ကျန်းမာသူတို့နေထိုင်ရာ ကမ္ဘာကြီးလည်း ကျန်းမာပြီး ပျော်ရွှင်စရာ ကျက်သရေကမ္ဘာကြီးဖြစ်နေမှာ မလွဲပါဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို တရားအသိနဲ့ အသုံးချနိုင် ကြပါစေ။

ခန္ဓာကိုယ်တိုင်း ကျန်းမာကြပါစေ။

ကမ္ဘာကြီး ကျန်းမာပါစေ။

* * *

“အစွဲအဝည်းတစ်ရ အောင်မြင်တည်တံ့ဖို့အတွက်

ဘဒ္ဒကမ္ဘာရဲ့ မျိုးဆက်သစ်

“အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု အောင်မြင်တည်တံ့ဖို့အတွက်
အလိုအပ်ဆုံး အရင်းအနှီးကတော့ အများက
ယုံကြည်လေးစားလာဖို့ပဲ”

(အမရပူရမြို့၊ တူမောင်းဆရာတော်)

အမရပူရမြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ “သစ္စာ လူမှုကူညီရေး
အသင်း” ကို သြဝါဒဆရာတော်ကြီးများနဲ့ မြို့မိ မြို့ဖ
နာယကလူကြီးများကိုဦးထိပ်ထား၍ လူငယ် လူလတ်များရဲ့
အင်အားနဲ့ (၂၅.၁၂.၀၂) နေ့က ဖွဲ့စည်းလိုက်ပါတယ်။

အဲဒီပွဲမှာ သြဝါဒစရိယဖြစ်တဲ့ တူမောင်းတိုက်
နာယက ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တမေဓိယက သြဝါဒ
ပေးရာမှာ-

အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်ဖို့
အတွက် ငွေကြေးဆိုတာ မဖြစ်မနေ လိုအပ်တယ်။ ဒီ လိုအပ်
ချက်ကလည်း အများက စုပေါင်းပါဝင်လာမှ ပြည့်စုံမှာ။
ဒီလို စုပေါင်းပါဝင်လာစေဖို့ဆိုတာကလည်း အများက

ယုံကြည်လေးစားလောက်တဲ့အဖွဲ့အစည်းမျိုး ဖြစ်ဖို့လိုတယ်။
မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သံဃာအဖွဲ့အစည်းကြီး အခုအထိ တည်တံ့
လာရတာဟာ ညီညွတ်မှုသုံးပါးကို အကြောင်းပြုပြီး
အများက လေးစားယုံကြည်ကြလို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီ ညီညွတ်မှုသုံးပါးဆိုတာ မဟာနိဒ္ဒေသ ဝါဠိတော်
“ဇရာသုတ်” မှာ လာတဲ့အတိုင်း အဖွဲ့ဝင်ပုဂ္ဂိုလ်အချင်းချင်း
အပြန်အလှန် လေးစားချစ်ကြည် ညီညွတ်မှုဆိုတဲ့ ဂဏသာ
မဂ္ဂိ၊ စည်းကမ်းကို လေး စားလိုက်နာမှုဆိုတဲ့ ဓမ္မသာမဂ္ဂိ၊
ရည်မှန်းချက်အပေါ်မှာ တညီတညွတ်တည်း အာရုံစူးစိုက်
ကြိုးစားမှုဆိုတဲ့ သစ္စာသာမဂ္ဂိ (စာမှာတော့ အနဘိ နိဗ္ဗတ္တိ
သာမဂ္ဂိ)ဖြစ်ဖို့လိုတယ်။

သစ္စာသာမဂ္ဂိ ဖြစ်ရမယ်ဆိုတာ အဖွဲ့ရဲ့ ရည်မှန်းချက်
အတိုင်း အများအကျိုးဆောင်ရွက်တဲ့နေရာမှာ ကိုယ်ကျိုးလုံးဝ
မဖက်ဖို့နဲ့ ဆင်းရဲ ချမ်းသာမရွေး၊ လူမျိုးမရွေး အားလုံး
အပေါ်မှာ တသဘောတည်းထားပြီး ဆောင်ရွက်ကြဖို့ အရေး
ကြီးတယ်။ ဒါမှအားလုံးကယုံကြည်လေးစားလာမယ်။ အဖွဲ့
အစည်းတစ်ခု အောင်မြင်တည်တံ့ဖို့အတွက် အလိုအပ်ဆုံး
အရင်းအနှီးက အများယုံကြည်လေးစားလောက်တဲ့ အဖွဲ့
အစည်းဖြစ်ဖို့ပဲဆိုတဲ့အကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

နောက်ထပ် ဩဝါဒစရိယဆရာတော် တစ်ပါးဖြစ်
တဲ့ အခုလို လူမှုကူညီရေးအသင်းတွေ စတင်ပေါ်ပေါက်လာ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၈၁

အောင် ကမကထ ဦးဆောင်ခဲ့တဲ့ ဓမ္မကထိက ဝါခင်းကုန်း ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တတိက္ခအရှင်မြတ်က ဩဝါဒပေးရာမှာတော့ လူမှုဒုက္ခကို ကူညီတယ်ဆိုတာ အလောင်းတော်ကြီးများ ပါရမီဖြည့်စဉ် ကာလက မျောက်ဖြစ်တဲ့ ဘဝမှာတောင် လူတွေရဲ့ ဒုက္ခကို သက်စွန့်ဆံဖျား ကူညီခဲ့တာဟာ မဟာကပိဇာတ်တော်ကိုကြည့်ရင် သိနိုင်ကြောင်း၊ ပါရမီဖြည့်တယ်ဆိုတာ ပရဟိတ ဆောင်ရွက်မှုမပါဘဲ မဖြစ်နိုင်ကြောင်းနဲ့ အထူးသဖြင့် နာရေးကူညီရေးလုပ်ငန်းဖြစ်တဲ့ အသုဘအလောင်းကောင်များကို ဖုတ်ကြီး သင်္ဂြိုဟ်တဲ့အလုပ်ဟာ လူအများထင်နေကြသလို အောက်တန်းကျတဲ့ အလုပ်မဟုတ်ကြောင်း၊ ယသသူဌေးသားနဲ့ မိတ်ဆွေ (၅၅)ယောက်တို့ ဟာ ဟိုးအရင့်အရင်ကမ္ဘာတွေမှာ ပါရမီဖြည့်စဉ်ကာလတုန်းက ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျလုပ်ကိုင်ခဲ့တဲ့ လောကရဲ့ အလိုအပ်ဆုံး လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း။

။ အခု ဒီခေတ်မှာ ခုလိုအဖွဲ့အစည်းတွေ ပေါ်ပေါက်အောင် ကြိုးစားဖော်ထုတ်ဆောင်ရွက်ကြတာဟာ ဟိုးကမ္ဘာ့ကမ္ဘာက။ ပါရမီရှင် အမျိုးကောင်းသားတို့ရဲ့ အစဉ်အလာကောင်းကို ဒီ ဘဒ္ဒကမ္ဘာက မျိုးဆက်သစ်အဖြစ် ခံယူလုပ်ကိုင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အများအကျိုး ဆောင်ရွက်တယ်ဆိုတာ အများစုရဲ့ ဒုက္ခအရောက်ဆုံးနဲ့ အခက်ခဲဆုံး အလိုအပ်ဆုံး ကိစ္စကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရမှာဖြစ်ကြောင်း။

ဒီလုပ်ငန်းဟာ အများထင်နေကြသလို အောက်
တန်းကျတဲ့ အလုပ်မဟုတ်သည့်ပြင် စိတ်စေတနာထား
တတ်ရင်ထားတတ်သလောက် မွန်မြတ်တဲ့ အလုပ်လည်းဖြစ်၊
မဂ်ဖိုလ်ရမှုအတွက် အထောက်အကူလည်း အဖြစ်ဆုံး
လုပ်ငန်း ဖြစ်ကြောင်း။

ယသသူဌေးသားနဲ့ မိတ်ဆွေ(၅၅)ယောက်တို့
မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူတဲ့ ပထမဝါအတွင်းမှာပင် ရဟန္တာ
အဖြစ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြတာဟာ ဒီလုပ်ငန်းက
ပါရမီလည်းဖြစ်၊ အသုဘသညာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအဖြစ်နဲ့ မဂ်ဖိုလ်
နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အထောက်အပံ့ကင်းလည်း ရခဲ့ကြလို့ဖြစ်ကြောင်း
အကျယ်တဝင့် မိန့်ကြားပြီး ရန်ပုံငွေအတွက် နဝကမ္မ ငါး
သောင်းကိုလည်း ကပ္ပိယကာရယနဲ့ လွှဲပြောင်းလှူဒါန်း
သွားပါတယ်။

ဒီအစည်းအဝေးမှာပဲ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်များနဲ့
မင်္ဂလာတိုက် ဆရာတော်များရဲ့ တိုက်တွန်းခွင့်ပြုချက်အရ
မိမိအနေနဲ့ အကြံပြုစကား ပြောခွင့်ရတဲ့အခါ-

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေမှာ မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ အဆုံးအမနဲ့
ဆန့်ကျင်သလောက် အယူသီးအစွဲပြင်းတဲ့ အစဉ်အလာဆိုး
အမှားကြီးတစ်ခုကတော့ နာရေးကိစ္စဖြစ်ကြောင်း၊ မြတ်စွာ
ဘုရားရှင်က အဘိဏ္ဍာသုတ်မှာ “သေခြင်းတရားနဲ့ ပတ်သက်
လို့ မပြတ်ပွားများ နှလုံးသွင်းနေရမယ်” လို့ မိန့်ကြားခဲ့ပေ

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၈၃

မယ့် ဒီနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာ နာရေးနဲ့ ပတ်သက်ရင် ရပ်ထဲ ရွာထဲ အသုဘယာဉ် ဖြတ်သွားတာ၊ ထားရှိတာကို အတိတ်ဆိုး၊ နိမိတ်ဆိုးကြီးတစ်ခုအဖြစ် အယူသီးနေကြလို့ တစ်ချို့မြို့နယ်တွေမှာ အသုဘယာဉ်ထားရေးအတွက် နေရာ ကိစ္စအလွန် အခက်အခဲ ကြုံနေရကြောင်း။

လူလောကရဲ့ တကယ့်အညစ်အကြေးလို့ ဆိုရမယ့် လောဘ ဒေါသမာန်မာနတွေ ကင်းစင်ရေးမှာ အသုဘ တရားဟာ အလွန်အရေး ပါတာဖြစ်လို့ ရှေးလူကြီးများက “မသာတစ်ခေါက် ကျောင်းဆယ်ခေါက်”လို့ပင် ဆိုရိုး စကားထားခဲ့ကြကြောင်း၊ ဒီစကားမှာ ဖော်ပြတဲ့ အချိုးအစား အရ တွက်ကြည့်ရင် အသုဘယာဉ်တစ်ခေါက် မိမိတို့ အရပ် ထဲအတိုင်း ဖြတ်သွားခြင်းဟာ သံဃာတွေ ဆယ်ခေါက် လောက် ဖြတ်သွားခြင်းထက် သံဝေဂဉာဏ်ကို ရင့်စေတာမို့ နိမိတ်ဆိုးမဟုတ်ဘဲ နိမိတ်ကောင်းလို့ ဆိုရမှာဖြစ်ကြောင်း။

ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ဥယျာဉ် တော်ထဲ ထွက်တဲ့အခါ ဒီလို နိမိတ်ကောင်းတွေ ချို့တဲ့နေတဲ့ အတွက် နတ်ဗြဟ္မာ များက သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ အဖြစ် ဖန်ဆင်းပြီး ပြခဲ့ရကြောင်း၊ ဒီ နိမိတ်ကောင်းတွေရဲ့ ကျေးဇူး ကြောင့် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ တောထွက် တရားကျင့်ပြီး မြတ်ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့ ရောက်ရခဲ့တဲ့အတွက် ဒီနေ့ ဗုဒ္ဓ သာသနာ တော်ကြီးရယ်လို့ တင့်တင့်တယ်တယ် ကျက်သရေရှိတာဖြစ်

ကြောင်း။

“မသာစဆောင်၊ ကျောင်းစရှောင်၊ အိုအောင်
 မဆင်းရဲ” ဆိုတဲ့ မြန်မာဆုံးမစကားကို ထောက်ရင် အသုဘ
 လို့ခေါ်တဲ့ မသာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အစအနများပင် လောကုတ္တ
 ရာရေးအတွက်သာမက လောကီရေးအတွက်လည်း နိမိတ်
 ကောင်းများအဖြစ် ခံယူခဲ့ကြကြောင်း၊ မသာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့
 ပစ္စည်းများဟာ မတွယ်မတာ လွတ်လွတ်စွန့်ကျဲထားတဲ့
 ပစ္စည်းများဖြစ်လို့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ပုံသကူသင်္ကန်း
 အတွက် အသန့်စင်ဆုံးအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့တာဖြစ်ကြောင်း၊
 ဒါကြောင့် အသုဘယာဉ်များ မိမိတို့ရပ်ကွက်မှာထားခြင်း၊
 ဖြတ်သန်းသွားလာခြင်းများအပေါ် အမှန်အတိုင်း အကျိုးရှိရှိ
 ရှုမြင်လက်ခံကြဖို့ မြန်မာများ သေသူအပေါ်မှာသာမက
 ရှင်သူအပေါ်ကိုလည်း ကရုဏာထားကြပြီး အနာသိ ဆေးရှိ
 လျှက် မကုသနိုင်သူများကိုလည်း စာနာသနား ကူညီကြဖို့
 တိုက်တွန်းအကြံပြုခဲ့ပါတယ်။

ဘဒ္ဒကမ္ဘာရဲ့ မျိုးဆက်သစ်များ အရပ်ဒေသတိုင်းမှာ
 ပေါ်ပေါက်ပြီး အမျိုးကောင်း သားသမီးအားလုံး ပူးပေါင်း
 ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေ။

* * *

“ပုထုဇဉ်ဆိုတာ အပြစ်နဲ့ မကင်းဘူးဆိုပေမယ့်

ဓမ္မဘေရီစာစဉ်များအတွက် မ,တည်းကုသိုလ်ရှင်များ

- ၁။ အရှင်ဆန္ဒာဓိက (ရွှေပါရမီတောရ) ၄၀၀၀၀ဝိ/-
- ၂။ ဦးညွန့်+ဒေါ်တင်တင်အေး၊(ကိုနေဝင်း)
မစန်းစန်းဝင်း သားသမီးမြေးမိသားစု၊
စာတိုက်တန်း၊ အမရပူရ။ ၁၀၀၀၀ဝိ/-
- ၃။ ဟုမ္မလင်း၊ နောင်ပိုအောင်၊ နမ့်တော
စာပေမြတ်နိုးသူများ ၁၀၀၀၀ဝိ/-
- ၄။ ဦးတင်ဝင်း+ဒေါ်အုန်းဝင်း မိသားစု
ကျုံ့ကမိစု၊ တောင်စွန်း။ ၅၀၀၀ဝိ/-
- ၅။ အရှင်နေမိန္ဒာလင်္ကာရာဘိဝံသ ၄၀၀၀ဝိ/-
- ၆။ ဦးမြင့်စိုး+ဒေါ်ဌေး မိသားစု
ကျုံ့ကမိစု၊ တောင်စွန်း။ ၃၀၀၀ဝိ/-
- ၇။ အမ ဒေါ်လှယုနှင့် ဦးခင်အောင်+ဒေါ်သီ
သားသမီးမြေးများ၊ ဥယျာဉ်တောင်ရွာ၊
နတ်မောက်မြို့နယ်။ ၃၀၀၀ဝိ/-
- ၈။ ဦးသိန်းဖေ+ဒေါ်ဝေ မိသားစု
ကန်အောက်ရပ်၊ တောင်ကြီး။ ၃၀၀၀ဝိ/-
- ၉။ ဦးမောင်ထွန်း+ဒေါ်ခေါက်ထူ မိသားစု
နဝဒေးရပ်၊ တောင်စွန်း။ ၂၅၀၀ဝိ/-

၁၈၆

ဓမ္မဘေရိတရှင်ဝိရိယ (တောင်စွန်း)

- ၁၀။ ဦးရှိန်ဝင်း+ဒေါ်ခင်ချိုဦး
တက်လမ်းဆောက်လုပ်ရေးမိသားစု၊
ရန်ကုန်။ ၂၀၀၀ဝိ/-
- ၁၁။ စာရေးဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်စောတင့်
မိသားစု။ ၁၅၀၀ဝိ/-
- ၁၂။ တိုက်အုပ်စာချဘုန်းကြီး ဦးတေဇဝန္တ ၁၀၀၀ဝိ/-
- ၁၃။ ဦးစန္ဒာသိရီဘိဝံသ(သ-စ-အ) ၁၀၀၀ဝိ/-
- ၁၄။ အရှင်ဆန္ဒာဓိက၏ ဓမည်းတော်၊ မယ်တော်
ဦးစိန်ဝင်း+ဒေါ်သိန်းသိန်း၊
မင်္ဂလာလမ်း၊ စမ်းချောင်း။ ၁၀၀၀ဝိ/-
- ၁၅။ ပဌာန်းစာဝါလိုက်၊ သီလရှင်ဆရာလေးများ ၁၀၀၀ဝိ/-
- ၁၆။ မောင်ဝင်းသော်ဦး
(ဆန်းဖရန်စစ်စကို၊ ယူအက်စ်အေ) ၁၀၀၀ဝိ/-
- ၁၇။ စာရေးဆရာထက်ခေါင်မိသားစု ၁၀၀၀ဝိ/-
- ၁၈။ အရှင်ဓမ္မသာရ သပိတ်ဖိုကျောင်း အမပူရ ၁၀၀၀ဝိ/-
- ၁၉။ ဒါရိုက်တာ မောင်ဝဏ္ဏ+မချိုရီမိသားစု ၁၀၀၀ဝိ/-
- ၂၀။ အရှင်အာစာရာလင်္ကာရနှင့်
မယ်တော်ကြီး ဒေါ်ညို ၁၀၀၀ဝိ/-
- ၂၁။ စာချဘုန်းကြီး ဦးသောဘဏ ၅၀၀ဝိ/-
- ၂၂။ စာချဘုန်းကြီး ဦးကေလာသ ၅၀၀ဝိ/-
- ၂၃။ ဦးကေသရာလင်္ကာရဘိဝံသ ၃၀၀ဝိ/-
- ၂၄။ ဦးဉာဏဓရ ၃၀၀ဝိ/-
- ၂၅။ ဦးဣန္ဒကာလင်္ကာရ ၃၀၀ဝိ/-

ကြောက်တတ်ရင်ရှေ့တိုး

၁၈၇

၂၆။	ဦးကုမုဒဝရ	၂၀၀၀/-
၂၇။	ဦးမြမောင်+ဒေါ်ဝင်းသိန်း သက်လင်းစာပေ၊ တောင်စွန်း။	၂၀၀၀/-
၂၈။	ဦးတေဇနိယ	၂၀၀၀/-
၂၉။	ဦးတေဇာနန္ဒ	၁၅၀၀/-
၃၀၉။	ဦးအင်္ကျီရ	၁၀၀၀/-

ဓမ္မဘောရီအရှင်ဝီရိယ(တောင်စွန်း)
မထေရ်မြတ်တို့စကားသိုင်း

ထွက်နေပါပြီ

ရဝေဇ္ဇယံ (အင်းမ)

၏

ဆက်လက်ထွက်ရှိမည့် စာအုပ်များ

• မင်္ဂလာအတွေးများ၊

• ကောင်းကင်ကြီးကို မော့မော့ကြည့်နေသူ

ဦးဇင်းတစ်ပါးအကြောင်း၊

ဂုဏေန္ဒြိယံ (အင်းမ)

၏

ထွက်ပြီ: စာအုပ်များ:

- ၁ ဘဝတိုင်းဆုံတွေ့ချင်ပါသလား
- ၂ ရွှေစကားတို့ရဲ့မြစ်ဖျား
- ၃ သံသရာ ခရီးဖော်
- ၄ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်တွေ့မယ်
- ၅ မင်္ဂလာအတွေ့များ
- ၆ မေတ္တာအတွေ့များ
- ၇ အမြဲစီးဆင်းနေသော
မြစ်တစ်စင်းအကြောင်း